

ספר זוהר הפסח השלם

לקוט גדול ונפלא מהזוהר הקדוש, למוזים הנוגעים לקדשת חג הפסח, ושבח יציאת מצרים, ומצוות וקרבנות הפסח, ספירת העמר, ועוד מאמרים חוצבי להבות אש מדברי זוהר הקדוש בעניני חג הפסח.

לקוט מקיף כזה עדין לא ראה אור הדפוס עד היום הזה. ותוכן הספר ומהותו, להנחיל הרה תורת אמת, היא תורת הרשב"י זי"ע לכל ישראל הבא לקיים מצוות החג ככל משפטיו וחקותיו המובא בתורת הסוד, אשר ממיהם אנו שותים ולאורם אנו הולכים, ובו אנו נגאלים.

ובו ארבעה ספרים נפתחים

ספר א. הוא, זוהר הפסח חלק א', מספר זוהר הפסח השלם, בו לקטנו המאמרים מספרי זוהר בארמית ולשון הקודש. "רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא" (זוהר ח"א קנ"ו).

ספר ב. מאמרי הרשב"י על מסכת פסחים. בו לקטנו מאמרי רבי שמעון בר יוחאי ע"ה, מש"ס בבלי עם פרוש רש"י ועוד.

ספר ג. משניות מסכת פסחים, בסדר חדש ואותיות מאירות עינים.

ספר ד. נשימת הזוהר. בו יבאר סגלת ומעלת אמירת "נשמת כל חי" לקוטים מן הזוהר הקדוש וכתבי האריז"ל, וספרי קבלה, וספרי בעל שם טוב הקדוש ותלמידיו, ושאר ספה"ק, המקיפים כללים יסודיים ועיקרים הנוגעים לאמירת התפלה הקדושה הלזו.

יצא לאור ערב חג הפסח תשע"ב על ידי "מפעל זוהר העולמי"
נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש - 0548436784

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
CIO CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכלל ההבטחות הרשב"י זיע"א

מכתבי הסכמה מגדולי ישראל, כבר באו בדפוס בשאר
הספרים שהוצאנו לאור וזכרון אחד עולה לכאן ולכאן

"מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

עימוד ועיצוב ספרים מקצועי

'מקראי אור'

052-7615936

yoel32@neto.net.il

בשער

ברוך המקום ברוך הוא, אשר שמר הבטחתו לישראל הקדושים חבלים נפלו לנו בנעימים, אף נחלת שפרה עלינו, לנו התלמידים, חברים מקשיבים, אשר אנו חוסים בצל כנפי השכינה הקדושה ומסתופפים בתיבת נוח הרשב"י ע"ה יחד שבטי ישראל, בלימוד זוהר הקדוש, באהבה ובשמחה, בהתאחדות גמורה, למען הקים השכינה הקדושה מעפרא, ולקחנו על שכמנו להוציא לאור זוהר הפסח, לתועלת הרבים, כבקשת טובים וידידים, לחזק הברכים, באמרים היקרים, מאירות כספירים, על פסח ומ"טמונים, אשר להם זכינו, ויראו עינינו, וישמח לבנו, ותגל נפשינו, באור חדש אשר לנו האיר, בתורה ועבודה אור המאיר, בקדושת סודות התורה, למען נזכה לאור הגנוז מדי שבת בשבתו ומועד כהלכתו.

בספרים אלו נקבצו כמאה מאמרים של זוהר הקדוש עם כותרות בארמית ולשון הקודש, "וארח צדיקים פאור נגה הולך פאור עד נכון היום" (משלי פרק ד יח), לכל הבא לגשת אל הקודש פנימה, לחשוב מחשבות, בכל ענייני פסח המובאים בספרי הזוהר הקדוש, ובכתבי האריז"ל, והלומד בזה בין יבין את אשר לפניו, הדרך ילך בה, והמעשה אשר יעשה, לקיים מצוות החג כראוי וכיאות בלי מגרעת, בהשכל ובדעת, ללמוד וללמד לשמור ולקיים ולעשות.

וידוע שבקיום מצות מצה כהלכתה בשלימות, נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית (רוקח), וגם חשיב כאילו קיים כל התרי"ג מצוות (ילקוט מעם לועז). ובזכות לימוד הזוהר הקדוש על ענייני החג, נזכה שיתקיים דברי הרשב"י ע"ה עליו השלום בְּדָא יִפְקֹון מִן גְּלוּתָא בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן. - **וַיִּתְקַבְּצוּ כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאַחֲדוּת וּבְשִׂמְחָה וְאַחֲזִזוּ בְּאֵילָן הַחַיִּים לְלִמּוּד הַזֹּהָר הַקָּדוֹשׁ בְּסִפְרָא דָּא יִפְקֹון מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי, וְכֵאשֶׁר יִלְמְדוּ וַיַּעֲסִקוּ כָּלָם בְּתוֹרַת הַסּוּד תִּכְף תְּבוּא הַגָּאֲלָה בְּכַח הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה** [א]. **וּבַזֹּהָר**

ואמרו שם מאי דכתיב "אף חובב עמים כל קדושינו בידך" (דברים לג, ג), אפילו בשעה שאתה מחבב עמים, כל קדושים שלהם בידך הם כו', וכמו שאמרו כל הנותן עליו על תורה, מעבירים ממנו על מלכות כו' (אבות פרק יג משנה ה), כי בזמן שקולו של יעקב כו', אין הידים ידי עשו כו' (בראשית רבא פרשה סה, טז), ובפרק חלק (צה ב) שאלו תלמידיו את רבי

א. בספר אור תורה (ליקוטים): עוד מובאר בכמה מקומות בדבריהם, שיעקר ביאת משיח הוא בזכות התורה, כמו שאמרו בפרק קמא דבבא בתרא (ה, א) מאי דכתיב "גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם ויחלו מעט ממשא מלך שרים" (הושע ח, י), ותניא כל פסוק הזה בלשון ארמי נאמר, אי תנו, "ענתה כלהו אקבצם", ואם מעט מהם, "יחלו ממשא מלך ושרים".

רַעֲיָא מְהִימָנָא פְּרָשִׁית נָשָׂא (דף קכד, ב) אָמְרוּ: דְּבִגְיִינָה "וְקִרְאתֶם דְּרוֹר בְּאַרְץ",
וּבִזְכוּתֶיהָ יִתְקִים "ה' בְּדָד יִנְחֵנוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֶכֶר". וּנְזַכָּה לִשְׁנָה הַבָּאָה לֵאכּוֹל מִן
הַזִּבְחִים וּמִן הַפִּסְחִים בְּבֵית קֹדְשֵׁינוּ וּתְפַאֲרֵתֵנוּ בַּמַּהֲרָה בִּימֵינוּ אִמֵּן.

יצא לאור על ידי מפעל הזוהר העולמי

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין רבי שלום יהודה גראס שליט"א

חודש ניסן שנת תשע"ב

העליון יותר מכל הצדיקים, עכ"ל. וכמו
שאמרו חז"ל (סוכה דף מ"ה ע"ב), ואמר חזקיה
אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי
יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין
מיום שנבראתי עד עתה, ואילמלי אליעזר בני
עמי מיום שנברא העולם ועד עכשיו, ואילמלי
יותם בן עוזיהו עמנו מיום שנברא העולם עד
סופו. ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי
שמעון בן יוחאי ראיתי בני עלייה והן מועטין
אם אלף הן אני ובני מהן אם מאה הם אני ובני
מהן אם שנים הן אני ובני הן.

אלעזר, מה יעשה אדם וינצל מחבלו של
משיח, יעסוק בתורה ובגמילות חסדים כו',
עכ"ל. וכל המזכה את הרבים בלימוד הזוהר
הקדוש נקרא עוסק בתורה ובגמילות חסדים
באופן הכי נעלה ומקיים ומציל את כל העולם
כולו, ומתקשר לנשמת הרשב"י זי"ע, וכמו
שכתב הגאון הקדוש צדיק ויסוד עולם אור
טמיר ונעלם, קדש הקדשים המלובן, מרא
דרזין, מרן רבינו יעקב אבוחצירא זצוק"ל
זיע"א, בספרו דורש טוב (עמוד ע"ב) וזה לשונו:
גדולה זכות רבי שמעון בר יוחאי בעולם

הקדמה

יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם (זְעִיר אֲנִיּוֹ) וְיִתְגַּל הָאָרֶץ (מַלְכוּת) בַּהֲגָלוֹת נִגְלוֹת מֵאֲמָרֵי הַזּוֹהַר
הַקָּדוֹשׁ עַל חֹג הַפֶּסַח, סוּד הַמִּצּוֹת, סוּד הַסֵּדֶר, וְסוּד סִיפּוּר יְצִיאַת מִצְרַיִם, וְעוֹד,
מִתּוֹרֵגם לַלִּשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ, וְקִצַּת בִּיאוּרִים שֶׁכָּתַבְנוּ בִּסְדֵּר.

וְיִהְיֶה רִצּוֹן שֶׁבִּזְכוּת לִימוּד הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ וְסוּדוֹת הַתּוֹרָה, נִזְכֶּה עוֹד בִּימֵי
הַפֶּסַח הַזֶּה, כִּימֵי צֵאתָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת בְּגִאוּלָּה הַשְּׁלִימָה, כִּי כָל
קִירוֹב הַגִּאוּלָּה תִּלּוּי אֶךְ וְרַק בְּלִימוּד הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ וְסוּדוֹתֶיהָ, וּבִפְרֵט בְּזִמְנִים
אֵלּוּ שֶׁזִּכְּנוּ לִפְרֹסֵם אֶת הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ לְמֵאוֹת אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהוֹגִים וְלומְדִים
מִיָּדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וּמִצּוֹה עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְהַפִּיץ וּלְגָלוֹת הַסּוּדוֹת, כִּי זֶה לְעוֹמֵת
זֶה עָשָׂה הָאֱלֹקִים, וּבִפְרֵט כַּעַת שֶׁזִּכְּנוּ לְסִדֵּר כָּל הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ לִשְׁבַעִים
חֻלְקִים, וְכֵן זִכְּנוּ לְהַגִּיעַ לְקִירוֹב לִשְׁבַעִים אֶלְפֵי אִישׁ לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל אֶת כָּל
הַשְּׁבַעִים רֵאשֵׁי הָאוֹמוֹת כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּזוֹה"ק (בְּשַׁלַּח נח:), וְעַל יְדֵי לִימוּד הַזּוֹהַר
הַקָּדוֹשׁ נִזְכֶּה לְבַטֵּל 70 אוֹמוֹת הָעוֹלָם שֶׁבְּמִלְחַמַת גּוֹג וּמִגּוֹג (זוֹהַר) לְהַכְרִיתָם
וּלְבַעֲרָם מִן הָעוֹלָם, וְנִזְכֶּה שְׁעַל יְצִיאַת הַקּוֹנִטְרָס הַלֵּז בְּעֶזְרַת ה' וּבִסְיֵיעָתוֹ, אֲשֶׁר
עַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה תְּקוּנָה יְחִיד קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנֵיתֶיהָ, בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה'
אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד.

וּבִזְכוּת הַחֹג הַקָּדוֹשׁ שֶׁל פֶּסַח שֶׁהוּא זְמַן הַגִּאוּלָּה נִזְכֶּה לְקִירוֹב הַגִּאוּלָּה
הַשְּׁלֵמָה בִּב"א.

וְאֲשֶׁר עַל כֵּן לְקַטְנוֹ מִהַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ קִטְעִים שֶׁמִּבְּיָא שָׁם אֶת כָּל סֵדֶר הַזֶּה
לְמִצְוֹת חֹג הַפֶּסַח.

**וְאַתָּה בֶּן אָדָם חָגוּר חֶרֶבְךָ עַל יָרֶךְ גִּבּוֹר וְתִאָזוּר חֵיל לְלַמֵּד בַּחֹג הַפֶּסַח אֶת
סֵפֶר זֶהֶר הַפֶּסַח וְעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה תְּקוּנַי הַמְּלָכוֹת בְּשִׁלְמוֹת.**

**וְעַל יְדֵי זֶה יִשְׁפַּע שְׁפַע רַב בְּכָל הָעוֹלָמוֹת וּלְתַקֵּן אֶת נַפְשוֹתֵינוּ וְרוּחוֹתֵינוּ
וְנִשְׁמוֹתֵינוּ מִכָּל סִיג וּפְגָם וּלְטַהֲרָנוּ וּלְקַדְּשָׁנוּ בְּקִדְשֶׁתְךָ הָעֲלִיוֹנָה וְתִטִּיב לָנוּ
הַחֲתִימָה וְנִזְכֶּה בְּהֵאֵי שְׁתָּא לְבִיאַת מְשִׁיחֵנוּ וּלְבָנִין מְקֻדְּשֵׁינוּ וְתִפְאַרְתָּנוּ.**

כֹּה דִּבְרֵי הַמִּצְפָּה לְהַרְמֵת קֶרֶן תּוֹרָה לְשִׁמָּה שֶׁהוּא רַק עַל יְדֵי לִימוּד תּוֹרַת הַסּוּד,
וּלְבִיאַת גּוֹאֵל צַדִּיק בִּב"א.

הוֹצֵאתִי לָאוֹר בַּחֲמֵלֶת ה' עָלַי, נִיסָן תִּשְׁע"ב,

ה' שְׁלוֹם יוֹדָא גְרָאס אַבְדִּיק הָאֱלֹמִין בֵּית שִׁמְשׁ

יֵצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי מַפְעַל הַזּוֹהַר הָעוֹלָמִי בֵּית שִׁמְשׁ

מבוא

אוֹרְדָה ה' מֵאֵד בְּפִי, בְּתוֹךְ רַבִּים אֶהְלֶלְנִי, בְּרוּךְ שֶׁהִחַיֵּינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעֵנוּ לְזִמְנוֹ הַזֶּה שֶׁל אֲלָפֵי סִיּוּמֵי הַזֶּהָר שֶׁל 70 כְּרִכִּים בְּכָל הָעוֹלָם כּוֹלוּ בְּרוּךְ ה', אֵין אֲנוּ יְכוּלִים לְתַאֵר אֶת הַשְּׂמִיחָה הַגְּדוֹלָה בַּשָּׂמִים כְּשֶׁהַפֶּמְלִיא שֶׁל מַעֲלָה מְלָאכִים וּשְׂרָפִים מְתַאֲסָפִים וּבָאִים וּמְקַלְסִים לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאוֹמְרִים לִפְנֵי שְׂבָחוֹ שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל שֶׁמְשַׁבְּחִים לְבוֹרֵאם בְּאִמִּירַת הַזֶּהָר וּבִסְיוּמוֹ, כְּפִי שֶׁאֲנוּ רוֹאִים בְּזוּהַר הַקָּדוֹשׁ בְּפֶרֶשָׁה שֶׁל פֶּרֶשֶׁת הַחוּדֶשׁ שֶׁקִּרְאָנוּ הַשְּׁבֵת הַזֶּה, בְּפֶרֶשֶׁת בֹּא נֹזֶה תִּרְגְּמוּ בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ:

"וְהָיָה כִּי יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם בְּנֵיכֶם מַה הָעֲבָדָה הַזֹּאת^[1] לָכֶם. וְאָמַרְתֶּם זִבַּח פֶּסַח הוּא לָהּ אֲשֶׁר פִּסְחָנוּ^[2] עַל בְּתִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנִגְפוֹ אֶת מִצְרַיִם וְאֶת בְּתִינֵנוּ הִצִּיל וַיְקַדְּ הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ. וַיֵּלְכוּ וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כֵּן עָשׂוּ" (פֶּרֶשֶׁת בֹּא פָּרָק יב, כו - כז).

הַרְמַח"ל [רַבֵּנוּ מֹשֶׁה חַיִּים לִיּוֹצְאָטוּ הַקָּדוֹשׁ] מְגַלֵּה, בְּסִפְרָה הַזֶּהָר נִצָּא מִהַגְלוֹת בְּרַחֲמִים יְדוּעַ מֵה שֶׁנִּכְתַּב בְּזִהַר הַקָּדוֹשׁ, שֶׁבְּאִמְצָעוֹת סִפְרָה הַזֶּהָר אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לְצִאֵת מִהַגְלוֹת בְּרַחֲמִים, דְּהֵינּוּ לֵאלֹא יְסוּרֵי חֲבִלֵי קִשְׁיָת. הַרְמַח"ל בְּסִפְרוֹ "אֲדִיר בְּמִרוֹם" מְסַבֵּיר אֶת פְּנִימִיּוֹת הַדְּבָרִים הַלְלוּ שֶׁל כַּח הַזֶּהָר. הָעוֹלָה מְדַבְּרִי:

כְּדָאִי מֵאֵד דִּיקָא עֲכָשׁוּ לְדִבְק בְּקִרְיַת סִפְרָה הַזֶּהָר הַקָּדוֹשׁ (כִּידוּעַ, אֲמִירוֹ הַמְקַבְּלִים שֶׁסִּפְרָה הַזֶּהָר פּוֹעֵל גַּם אִם לֹא מִבִּינִים אֶת הַמִּלִּים שֶׁקוֹדֵאִים).

לְהֵלֹ חֲלָק מִהַדְּבָרִים שֶׁמִּבִּיא הַרְמַח"ל:

"תִּנְיָא אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן לַחֲבֵרַי עַד אֵימַת נִתִּיב בְּקִיּוּמָא דְּחַד סִמְכָא" (בְּפִתְיָה לֵאדָּרָא).

הַגָּאֵלָה מוֹכֵנָה, וְהַיְשׁוּעָה תְּלוּיָה בִּידִינוּ מִן הַתַּקְוִיּוֹת הַגְּדוֹלִים שֶׁנִּתְקַנּוּ בְּעוֹלָם הֵיךְ סִפְרָה הַזֶּהָר, כְּאֲשֶׁר נֶאֱמַר שֶׁבְּחִיו בְּכֻמָּה מְקוֹמוֹת מְנוּעֵי עֲצֻמוֹ, כִּי הוּא לְגֵאֵלָה הוֹכֵן, וְלִהְיוֹת מִתְּקוֹן יְשׁוּעָה לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְיִתְבָּאֵר בּוֹ דְּבַר זֶה בְּכֻמָּה מְקוֹמוֹת בְּרַעְיָא מִהִימָנָא, וּבִתְקוּנִים פְּמָה וְכֻמָּה

ב. פֶּרֶשׁ רַשִׁי" (שְׁמוֹת פָּרָק יג פְּסוּק ה'): אֶת הָעֲבֹדָה הַזֹּאת - (פְּסָחִים צו) שֶׁל פֶּסַח וְהֵלָא כְּבָר נֶאֱמַר לְמַעַלָּה "וְהָיָה כִּי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ" וְגו' וְלָמָּה חָזַר וּשְׁנָאָה, בְּשִׁבִּיל דְּבַר שְׁנִיתֻדָּשׁ בְּה. בְּפֶרֶשָׁה רֵאשׁוֹנָה נֶאֱמַר (שְׁמוֹת יב) "וְהָיָה כִּי יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם בְּנֵיכֶם מַה הָעֲבָדָה הַזֹּאת לָכֶם" בְּכֵן רָשִׁעַ הַכְּתוּב מְדַבֵּר שֶׁהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִן הַכָּלל וְכֵאן "וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ" בְּכֵן שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ לִשְׂאוֹל, וְהַכְּתוּב מְלַמֵּד שֶׁתִּפְתַּח לוֹ אֶתֶּה בְּדַבְרֵי אַגָּדָה הַמּוֹשְׁכִין אֶת הַלֵּב, עַד כֵּאן לְשׁוֹנוֹ.

ג. ~~~~~

סִפְרָה הַזֶּהָר הוּא כְּתֻבַת נֹחַ שְׁנִיתֻפְסוּ בָּהּ שְׁנִיִּים מַעִיר וְשָׁבַע מִמְלִכוֹתָא

"וְהַמְשִׁכִּים לְהִירֹד בְּזִהַר הַרְקִיעַ", אֵלִין אֵינּוּ דְקָא מִשְׁתַּדְּלִין בְּזִהַר דָּא, דְּאִקְרִי סִפְרָה הַזֶּהָר, דְּאִהִי כְּתֻבַת נֹחַ, דְּמִתְפַּנְשִׁין בָּהּ שְׁנִיִּים מַעִיר וְשָׁבַע מִמְלִכוֹתָא, וְלִזְמִינִין אֶחָד מַעִיר וְשְׁנִיִּים מִמְשַׁפְּחָה. דְּבִהוֹן יִתְקַים (שְׁמוֹת א) "כָּל הַבֵּן הַלּוֹד הַאֲרָה תִּשְׁלִיכֶהוּ". וְדָא אוֹרְדָה דְּסִפְרָא דָּא (זִהַר חֲלָק ג' דף קנ"ג: בְּרַעְיָא מִהִימָנָא).

סוד הענין "הקדוש ברוך הוא מעמיד עליהם מלך שגזרותיו קשות בהמן ומחזירם למוטב"
 והענין: כי חבלי משיח לא היו צריכים, אלא כמו חבוט הקבר הצריך להפריד מן האדם הזהמא שנדבק בו, כמו כן היו צריכים החבליים (חבלי משיח) כדי להפריד מישׂרָאֵל [את] זהמת הגלות, כדי שיוכלו לברח בנזכר למעלה, ואחר כך יחזרו לצאת. וזה סוד [מאמר חכמינו זכרונם לברכה] "הקדוש ברוך הוא מעמיד עליהם מלך שגזרותיו קשות בהמן ומחזירם למוטב" (סנהדרין זא, ב) כי זהו כלל גדול: בעוד שהאדם תוך תגברת הסטרא אחרא אינו יכול לתקן התקון הצריך. וצריך שהסטרא אחרא תשאר כפותה וקשורה תחת ישראל בנזכר למעלה. ולכן צריך להם שתי הפעולות:

לצאת מן הקלפות ההם בדרך בריחה, כי בדרך יציאה אי אפשר בראשונה. - ואחר כך שיצאו ממש מן הקלפות ביד רמה, שהקלפות תשארה כפחותות תחתם

אך כיון שנדבק הרבה בהם הזהמא, לא היה אפשר להם לברח אלא על ידי החבליים (חבלי משיח), שאז היו חוזרים בתשובה שהיא "אימא" עיר מקלט, וזאת היא הבריחה.

ואודיעך בזה סוד גדול מה שאמר הכתוב: "בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה וכו' ושבתי עד ה' אלהיך" וכו' (דברים ד, ל), דע, כי התגברות הסטרא אחרא לגזר חס ושלום גזרות על ישראל, נמשך לפי עלייתה להתאחז ולניק במדרגות, כי כפי גלותה כך מתגברת. והנה היא עולה ומתגברת בספירות זו, ואז נדחקים ישראל דחק אחר דחק. עד שהיא מגעת ל"אימא", והיא חושבת להתדבק שם גם כן, בסוד, "אימא דינין מתערין מינה" (זהר חלק ג' סה), אך באמת אינה יכולה, כי אימא היא חרות. ואז אדרבה, ישראל מתדבקין בה ובחוקין בסוד התשובה. - לכן היה צריך המלך שגזרותיו קשות, שהולך ומתגבר מספירה לספירה עד שמגיע לאימא ושם נשבר כחו, כי אדרבה מתעוררת התשובה לישראל. והוא סוד "לפני שבר גאון" (משלי טז, יח), ועל כן גם

פעמים, וגם בפרשת נשא (קכד): "ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי" (ובגלל שעתידין ישראל לטעם מעץ החיים שהוא ספר הזהר הזה, יצאו בזכותו מהגלות ברחמים).

והענין הזה תלוי בעקרים גדולים מעקרי החכמה, ומשרש בעמקי ההנהגה, אשר הכין ופעל האדון היחיד על עמו ועל נחלתו, לנחותם הדרך אשר יגיעו בו אל רב טוב המקוון בראשית המחשבה. וצריך שתדע כמה חסרו ישראל בגלותם, ומה תקונים צריכים הם להם להחזירם לקדמותם. ובחשב הקשור (דוד המלך עליו השלום) על הענין הזה, והבין ההסרונות הגדולים האלה, היה מתאונן ואומר: "אותינו לא ראינו, אין עוד נביא" וכו' (תהלים עד, ט). כי באמת חכמה רבה ויִקְרָא אַבְדָּה מישׂרָאֵל, וחכמינו זכרונם לברכה אמרו "מיום שחרב בית המקדש, שרו חכמיא למהני כספריא" כו' (סוטה טז). והיה המשורר מתפלל על זאת ואומר: "עד מתי אלהים יחרף צר" כו' (שם עד, י). ובפסוקים אלה נכללים סודות גדולים מאד בענין הזה, שמע והבן.

בריחת רבי שמעון בר יוחאי עשתה ענין התבה, וכלנו נברח לתבה הזאת ונצל

ונמצא שבריחת רבי שמעון בר יוחאי עשתה ענין התבה, שבסודה נעשה הזהר, אשר בו נכללו כל הששים רבוא נשמותיו, כמזכר בתקונים, ואז נחשב זה לבריחה כללית לכל ישראל, עד שבסוף הימים לא יצטרך אלא יציאה, וזהו שנאמר (ישעיהו נב, יב): "כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו כי הלך לפניכם ה' ומאספכם אליו ישראל..."

כל מי שיתדבק בזה הקדוש ברוך מן הסטרא אחרא, וינצל מחבלי משיח

והאמת, כי ספר הזהר נשאר אחריו (אחרי רשב"י) לברכה, שכל מי שיתדבק בו נקרא שבורח מן הסטרא אחרא, עד שלא יצטרך לו (באחרית הימים) אלא יציאה, ואודיעך מה תועלת נמצא בזה, והאמת כי תועלת גדול הוא, כי הוא הצלה מחבלי משיח.

וברעיא מהימנא, (פרשת בא מ'): מצוה¹⁷ אחר זו לספר בשבח יציאת מצרים, שהיא חובה על בן אדם לדבר בשבח זה לעולמים. כך בארנו, כל אדם שמדבר ביציאת מצרים ובאותו ספור שמח בשמחה, עתיד הוא לשמח בשכינה בעולם הבא שהוא שמחת הכל, שהרי הוא אדם ששמח באדונו, והקדוש ברוך הוא שמח באותו ספור.

האדם מכל דבר רע, והקריאה בו היא סגלה לכל הישועות וההצלחות.

ד. וברעיא מהימנא: פקודא בתר דא, לספר בשבחא דיציאת מצרים, דאיהו חיובא על בר נש, לאשתעי בהאי שבחא לעלמין. הכי אוקימנא, כל בר נש דאשתעי ביציאת מצרים, ובההוא ספור חדי בחדוה, זמין איהו למחדי בשכינתא לעלמא דאתי דהוא חדו מכללא, דהאי איהו בר נש דחדי במריה, וקודשא בריך הוא חדי בההוא ספור. - ביה שעטא, כניש קדשא בריך הוא לכל פמליא דיליה, ואמר לון, זילו ושמעו ספורא דשבחא דילי, דקא משתעו בני, וחדאן בפורקני. כדון קלהו מתפנשין, ואתין ומתחברין בהדייהו דישאל, ושמעו ספורא דשבחא, דקא חדאן בחדא דפורקנא דמריהון, כדון אתין ואודן ליה לקודשא בריך הוא, על כל אינון נסין וגבורן ואודאן ליה על עמא קדישא דאית ליה בארעא, דחדאן בחדוה דפורקנא דמאריהון. - כדון אתוסף ליה חילא וגבורתא לעילא, וישאל בההוא ספורא ייבי חילא למאריהון, כמלכא, דאתוסף חילא וגבורתא, כד משבחין גבורתיה, ואודן ליה, וכלהו דחלין מקמיה, ואסתלק יקריה על קלהו. ובגין כך, אית לשבחא ולאשתעי בספור דא (דף מ"א ע"א) כמה דאתמור. כגונא דא, חובה איהו על בר נש, לאשתעי תדיר קמי קדשא בריך הוא, ולפרסומי ניסא בכל אינון ניסין דעבד. - ואי תימא, אמאי איהו חובתא, והא קדשא בריך הוא ידע כלא, כל מה דהוה, ויהוי לבתר דנא, אמאי פרסומי דא קמיה, על מה דאיהו עבד, ואיהו ידע. אלא ודאי אצטריוך בר

בריתת משה ורשב"י היו על ידי הגזרה, וכיון שבבריתא זאת נעשה ספר הזהר, הנה כבר ענין התבה קים ועומד לכל מי שיזדמן אליו, דהנינו: הנדבק בספר הזהר כבר מגיע ל"אימא" ויצא מן הסטרא אחרא, ואין צריך לו חבלי משיח, כמזכר ברעיא מהימנא פרשת נשא, בענין שהבאתי למעלה בתחלה.

והנה, עם כל זה, לא נתגלה הזהר אלא בזמן הרבה אחרי העשותו, כי הלא הפעלה הזאת אינה צריכה להמצא אלא בזמנה, פרוש: שיברחו ישראל בסוד הזהר הזה, כי פעלתו אינו אלא בסוף יומיא בדרא דמלכא משיחא [בסוף הימים, בדורו של מלך המשיח].

והנה, בימינו אנו, זכינו שספר הזהר נגיש לכל אדם בכל מקוות תבל, בקלות ובפרוטות ממש, בפרט בזכות מזכ"י הרבים של מפעל הזהר העולמי, ונראה שזו פנות הדברים שפעלת ספר הזהר (שאמנם נתגלה בתקופה מאתרת יחסית לתקופת רשב"י) צריכה להמצא לכלל ישראל בסוף הימים, בדורו של מלך המשיח, כלומר בדורנו אנו, לכן נראה שהנגישות הגדולה של ספר הזהר בימינו אינה מקרית כלל ועקר. - וכבר קראו כל גדולי הדור את הצבור ללמוד בספר הזהר בתקופה זו. ושמעתי בשם גדולים, שנכון שאדם יקציב לעצמו אפילו קריאה של דבר מועט בספר הזהר מדי יום, ובכך יוכל בעזרת השם לדבק בספר הזהר. והאמת, שמעבר לדברים האמורים למעלה בענין כחו של ספר הזהר לבטל את חבלי משיח עבור האדם הדבק בו, הרי ידוע שספר הזהר מקורק את נשמת

באותה שעה כַּנֶּס הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת כָּל הַפְּמִלִּיא שְׁלוֹ, וְאָמַר לָהֶם: לְכוּ שְׁמְעוּ אֶת סְפֹר הַשִּׁבְחָ שְׁלִי שְׁמַדְבָּרִים הַבְּנִים שְׁלִי וְשִׁמְחִים בְּגֵאֲלָתִי. אַז כָּלֶם מִתְכַּנְּסִים, וּבָאִים וּמִתְחַבְּרִים עִם יִשְׂרָאֵל, וְשׁוֹמְעִים סְפֹר הַשִּׁבְחָ שְׁשִׁמְחִים בְּחִדּוֹת גֵּאֲלַת אֲדוֹנָם. אַז בָּאִים וּמוֹדִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל אוֹתָם נִסִּים וּגְבוּרוֹת, וּמוֹדִים לוֹ עַל הָעֵם הַקָּדוֹשׁ שֵׁשׁ לוֹ בְּאַרְצָ שְׁשִׁמְחִים בְּשִׁמְחַת הַגֵּאֲלָה שֶׁל אֲדוֹנָם.

אֲזִי מִתּוֹסֵף לוֹ כַּח וּגְבוּרָה לְמַעֲלָה, וְיִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ סְפֹר נוֹתְנִים כַּח לְרַבּוֹנָם, כְּמוֹ מֶלֶךְ שְׁמוֹסִיף כַּח וּגְבוּרָה כְּשִׁמְשִׁבְחִים גְּבוּרָתוֹ וּמוֹדִים לוֹ, וְכָלֶם פּוֹחֲדִים מִפְּנֵיו, וּמִתְעַלָּה כְּבוֹדוֹ עַל כָּלֶם. לְכֵן יֵשׁ לְשִׁבְחָ וּלְדַבֵּר בְּסְפֹר זֶה כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר. חוֹבָה עַל בֶּן אָדָם לְדַבֵּר תְּמִיד לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְפָרְסָם אֶת הַנֶּס בְּכָל אוֹתָם נִסִּים שְׁעָשָׂה.

וְאֵם תֹּאמַר, לָמָּה זֶה חוֹבָה? וְהִרִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹדֵעַ הַכֹּל, כָּל מָה שֶׁהִיָּה וְשִׁיְהִיָּה לְאַחַר מִכֵּן? מִדּוּעַ פָּרְסוּם זֶה לִפְנֵיו, עַל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, וְהוּא יוֹדֵעַ? אֵלֶּא וְדָאִי צָרִיךְ אָדָם לְפָרְסָם אֶת הַנֶּס וּלְדַבֵּר לִפְנֵיו בְּכָל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, מִשּׁוֹם שֶׁאוֹתָם דְּבָרִים עוֹלִים, וְכָל הַפְּמִלִּיא שֶׁל מַעֲלָה מִתְכַּנְּסֶת, וְרוֹאִים אוֹתָם וּמוֹדִים כָּלֶם לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִתְעַלָּה כְּבוֹדוֹ עֲלֵיהֶם לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה.

וּלְפִי שְׂרָאִינוּ שְׁצָרִיכִים לְפָרְסָם הַנֶּס, עַל בֶּן אָנוּ מִפָּרְסָמִים הַנֶּס, שֶׁבְּרוּךְ ה' בְּדוֹרְנוּ בְּאֵלֶף הַשִּׁישִׁי שְׁמִסְמִים בִּיחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל 70 אֵלֶף אִישׁ שֶׁלָּכֶל אֶחָד יִהְיֶה הַשֶּׁכֶר כְּאִילוֹ סִים 70 מִלִּין פַּעַם אֶת כָּל הַזוֹהַר הַקָּדוֹשׁ, כְּפִי שֶׁבְּאֶרְנוּ כָּבֶר בְּאַרְיֹכוֹת בְּאוֹר הַזוֹהַר גִּלְיוֹן 35. וּכְבֶר אָמַר הַרְה"ק מַהֲר"י מְרוּזִין זִ"ע שֶׁבְּדוֹר עֲקֵבֶתָא דְּמִשְׁיחָא יִהְיֶה קִשָּׁה לְהֶאֱמִין בְּהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ לְטַפֵּס עַל קִיר חֶלֶק וְאָמַר עַל כֵּךְ שֶׁכְּמוֹ בְּמִבְחָן שֶׁל אֱלֹהֵיו בְּהַר הַפְּרָמֶל, גַּם הַפַּעַם תִּרְדֹּ אֲשֶׁר מִן הַשָּׁמַיִם, אֵךְ הַפַּעַם תִּרְדֹּ לְצִדָּם שֶׁל נְבִיאֵי הַבַּעַל, וְרַק מַעוּט יִחְזִיקוּ בְּאַמוּנָה... וְכֵן לְהַחֲזִיק בְּאַמוּנָה יִהְיֶה קִשָּׁה כְּמוֹ לְטַפֵּס עַל קִיר חֶלֶק... וְעֵינֵי זוֹהַר שְׁמוֹת ז.

וְאֵם יֵשׁ בְּדוֹרְנוּ כָּל כֵּךְ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים שְׁסִימוּ זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ בְּאֶפֶן כֹּזֶה גָּדוֹל, וְדָאִי שֶׁהוּא נֶס, בְּזִכּוֹת הַבְּטָחָתוֹ שֶׁל רַשְׁבִּי עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם שֶׁאֲפִילוֹ יְלָדִים

מִתְכַּנְּסִין, וְחִקְאֵן לוֹ, וְאוֹדְאֵן כִּלְהוּ לְקוֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא, וְאַסְתַּלֵּק יְקָרִיָּה עֲלֵיהוּ עֵילָא וְתַתָּא.

נֶשׁ לְפָרְסוּמִי נִסָּא, וְלֹאשְׁתַּעֵי קָמִיָּה בְּכָל מָה דְּאִיְהוּ עֲבַד, בְּגִין דְּאִינוּן מִלִּין סְלָקִין, וְכָל פְּמִלִּיא דְּלַעֲיָלָא

קטנים ילמדו את הזוהר לפני ביאת המשיח, וצריכים לפרסמו עוד ועוד, שרשב"י הכין רפואה למכה, והכין לנו את הזוהר הקדוש כדי שנוכל להתחזק באמונה ולזכות ליראת שמים, והעקר לחזר בתשובה שלימה גם לרחוקים ביותר, כידוע.

ועל כן נשבח לאדון הכל ונפרסם ברבים כבודו שזכינו ברוך ה' בארצנו הקדושה למאות שיעורים הנלמדים בזוהר הקדוש לעשרות אלפים הלומדים ובפרט בעיר טורונטו, ומסימים זוהר הקדוש לרבבות המשתוקקים לחסות בצל רשב"י וללמוד תורתו, וכבר הופץ הקונטרס "ערכה של שעה" כ-300,000 עותקים וספרי כוח הזוהר מאה אלף עותקים, פתח אליהו המבאר וסגלותיו 65,000 והלומדים מוסיפים והולכים בכל יום, עד כי יש מאות אלפים הלומדים זוהר בפרט בשבת קודש, וכמה ספורים על אנשים שנעשו לבעלי תשובה גמורים בזכות הזוהר הקדוש ובכחו של רשב"י, ואנשים פשוטים הנמשכים דרך הלמוד הקדוש הזה, ומתעלים עוד ועוד לדרגות גבוהות ונעלות, טועמים ורואים כי טוב, ויאכל מעץ החיים וחי לעולם ומתענגים על למודם ומתקרבים אל ה', ורבים הם הטלפונים החוזרים ומספרים על גדל העצמה ורבוי נסים ונפלאות, ישועות ונחמות אשר רואים עין בעין בזכות הזוהר הקדוש.

ויהי רצון שנוזקה בחודש הזה, בו התחילה גאלת מצרים, וכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות ונוזקה כלנו יחד לגאלה השלימה במהרה בימינו אמן.

ברוך ה' לעולם אמן ואמן: ימלוך ה' לעולם אמן ואמן:

תפילה קצרה לאומרה קודם הלימוד

לְשֵׁם יְחִיד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתִּיהּ וְכוּ'. עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנִעְלָם
בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל לְאַקְמָא שְׁכִינְתָא מַעְפָּרָא, וְלַעֲלוֹי שְׁכִינַת עֲוֹנֵנוּ
אִם הִבְנִים שְׁמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנִעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

חֲרִינִי מִקִּשְׁר עֲצָמִי בְּלִימוּד הַקְדוּשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל הַתְּנָאִים וְהַצְדִּיקִים
הַכְּתוּבִים בְּזוֹהַר הַקְדוּשׁ וּבִרְאשֵׁם הַתְּנָא הָאֱלוֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר
יֹחָאי וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּנִּי. וְעַל יְדֵי זֶה תִּתְקַיֵּים תְּפִילַת דְּוָד הַמֶּלֶךְ ע"ה
(תהילים סא ד' - ה') "כִּי הָיִיתָ מַחֲסֶה לִּי מִגְדָּל עֵז מִפְּנֵי אוֹיֵב. אֲגִידָה בְּאֶהְלֶךְ
עוֹלָמִים אֲחַסֶּה בִּסְתֵר כְּנֶפֶךְ סֶלָה". וְאִזְכֶּה שְׁבָלִימוּדֵינוּ זֶה יְהוֹי
שְׁפָתוֹתֵיהֶם דּוֹבְבוֹת בַּקֶּבֶר, לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאֶהְבֶּה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרֵנוּ
וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וּבַהֲדִין סִפְרָא סִפְרָא הַזוֹהַר, יִפְקוּן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא
בְּרַחֲמִי, יֵרָאֶה אֵל עֲבָדֶיךָ פְּעֻלָּךְ וְהַדְרָךְ עַל בְּנֵיהֶם. וְיְהִי נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ
עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנֶנָּה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנֶנָּה, וְיְהִי נָעַם אֲדֹנָי
אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנֶנָּה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנֶנָּה
(תהילים צ' ט"ז י"ז).

(סיד ה')

תפילה קודם לימוד קבלה מהאר"י זלה"ה

רַבּוֹן הָעוֹלָמִים וְאֲדֹנָי הָאֲדוֹנִים. אֲב הַרְחָמִים וְהַפְּלִיחוֹת. מוֹדִים אֲנִי
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּקִידָה וּבִהְשִׁתְּחוּיָהּ,
שְׁקִרְבָּתָנוּ לְתוֹרָתְךָ וְלַעֲבוּדָתְךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, וְנִתַּתְּ לָנוּ חֶלֶק בְּסוּדוֹת
תּוֹרָתְךָ הַקְדוּשָׁה. מַה אָנוּ, מַה חַיֵּינוּ, אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ חֶסֶד גָּדוֹל כָּזֶה.
עַל כֵּן אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ שְׁתַּמַּחֵל וְתַסְלַח לְכָל חַטָּאוֹתֵינוּ
וְעוֹנוֹתֵינוּ. וְאֵל יְהוֹי עֲוֹנוֹתֵינוּ מִכְּדִילִים בִּינֵינוּ לְבִינָה. וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן
מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתַּכּוֹנֵן אֶת לִבֵּנוּ לְיִרְאָתְךָ
וְאֶהְבָּתְךָ, וְתִקְשֵׁיב אָזְנְךָ לְדְבָרֵינוּ אֱלֹהֵי, וְתַפְתַּח לִבֵּנוּ הָעֵרֵל בְּסוּדוֹת

תורתך. ויהיה למוֹדְנוּ זֶה נַחַת רוּחַ לִפְנֵי כֹסֵא כְבוֹדְךָ פָּרִיחַ נִיחֹחַ.
וְתֹאצִּיל עָלֵינוּ אוֹר מְקוֹר נְשֻׁמָּתֵנוּ בְּכָל בְּחִינֹתֵינוּ. וְשִׁיתְנוּצִצֻּנוּ נִיצוּצוֹת
עֲבָדֶיךָ הַקְדוּשִׁים אֲשֶׁר עַל יָדָם גָּלִית דְּבָרֶיךָ אֱלֹה בְּעוֹלָם. וְזִכּוֹתָם וְזִכּוֹת
אֲבוֹתָם וְזִכּוֹת תּוֹרָתָם וְתַמִּימוֹתָם וְקִדְשָׁתָם יַעֲמִד לָנוּ לְכָל נִפְשֵׁל בְּדַבָּרִים
אֵלֹה. וּבְזִכּוֹתָם תֹּאמִיר עֵינֵינוּ בְּמֵה שְׁאֲנוּ לּוֹמְדִים. כִּמְאֹמֶר נָעִים זְמִירוֹת
יִשְׂרָאֵל, "גַּל עֵינֵי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ". "יִהְיֶה לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיזוֹן
לְבִי לִפְנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי". "כִּי יִהְיֶה יִתֵּן חֲכָמָה, מִפִּי דַעַת וְתִבְנוּנָה":

רְבוֹן עֲלָמִין, דְּאֵנֶת הוּא מְגַלֵּי עֲמִיקָתָא וּמִסְתַּרְתָּא וְגַלֵּי רוּיָא. יְהֵא רַעוּא
מִן קַדְמָךְ לְאַסְבְּרָא מַלְיָן בְּפּוֹמָנָא, לְקִימָא בְּנָא מְקַרָּא שְׁכָתוּב,
וְאַנְכִי אֶהְיֶה עִם פִּיךָ וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֹּר". וְלֹא נִיעוּל בְּכִסּוּפָא קַדְמָךְ.
וְנִזְכִּי לְמִשְׁמַע רִזִּין עֲלָאִין דְּאוֹרִיתָא מִפּוֹמָא דְרִישָׁא דְמִתִּיבְתָּא עֲלָאָה.
אָמֵן וְכֵן יְהִי רָצוֹן, אָמֵן, סְלָה:

"וְנִתְהַר יֵצֵא מַעַדָּן לְהַשְׁקוֹת אֶת־הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה לְאַרְבַּעָה
רָאשִׁים": "וְהַמִּשְׁכָּלִים יִזְהָרוּ כְּזוֹהַר הַרְקִיעַ, וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים
בְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד": "גַּל־עֵינֵי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ":

תפלה לרפואות וישועות

הַרְיֵנִי מְקַבֵּל עָלֵי מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאַהֲבַת לְרַעַךְ כְּמוֹד", וְהַרְיֵנִי אוֹהֵב
כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּנִפְשֵׁי וּמַאֲדֵי, וְהַרְיֵנִי מִזְמֵן אֶת פִּי לְלַמֵּד
בְּסֵפֶר הַזֹּהַר הַקְדוּשׁ לְזִכּוֹת ... פַּב"פ (וְכָאן יִפְרֹט בְּקִשְׁתּוֹ) [לְרַפּוּאָת...]
[יִשׁוּעָת ...] [לְבָנִים ...] הַשֵּׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יַחֲזִקְהוּ [וְיִרְפְּאֵהוּ בְּרַפּוּאָת
הַנִּפְשׁ וּרְפּוּאָת הַגּוּף בְּרַמ"ח אֲבָרָיו וְשֵׁם"ה גִּידָיו בְּתוֹךְ שְׁאָר חוּלֵי
יִשְׂרָאֵל וְיֹאדֶיךָ יָמָיו וְשְׁנוֹתָיו בְּנִעִימִים] [וְיִוִּשְׁעֵהוּ בְּדִבְרֵי יִשׁוּעָה
וְרַחֲמִים ...] אָמֵן סְלָה.

תפילה לאחר קריאת הזוהר

יְהי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵי שִׁיתָקִים בְּנוֹ עֵתָה מִקְרָא שְׁכָתוֹב "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבִצֵּל יָדֵי כְּסִיתִיךָ לְנֹטַע שָׁמַיִם וְלִיסֹד אָרֶץ", לְהַעֲלוֹת לְרוּחַם וּלְתַקֵּן הָרִיסוֹת וְחֲרָבוֹת הַשְּׂכִינָה הַקְדוּשָׁה לְקִשּׁוּט וּפּוּרְפִירָא עֲלָאָה וּלְאַרְמוֹן שְׁעַל מְכוֹנוֹ יֵשֵׁב לְהַחֲזִיר עֲטָרָה לְיוֹשְׁנָה וְקִים בְּנוֹ מִהֲרָה מִקְרָא שְׁכָתוֹב "וְהָיָה אוֹר הַלְבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה וְאוֹר הַחֲמָה יִהְיֶה שְׁבַע־עֶתִים כְּאוֹר שְׁבַע־תַּיִמִּים". וְזִכּוֹת הָרִשְׁבִּי הַקְדוֹשׁ וּבְנוֹ רַבִּי אֱלֻעָזָר, וְיוֹתָם בֶּן עֲזִיָּהוּ, יַעֲמֹד לָנוּ לְתַקֵּן הָעוֹלָם מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא עַד סוּפוֹ כְּרָצוֹנוֹ וְכְרָצוֹן יִרְאִיו. וּבִזְכוֹת הַיּוֹתָנוּ עֲסוּקִים בְּחֻכְמָה הַזֹּאת, עַל יָדָהּ תִּתְקַרֵּב הַנְּאֻלָּה, וְיִשְׁוּעָתָהּ מִהֲרָה תַּצְמִיחַ, לְעֵלּוּי שְׂכִינַת עֲוֹנוֹ בְּמִהֲרָה בְּיָמֵינוּ. וְיִקוּיִם בְּנוֹ מִקְרָא שְׁכָתוֹב "וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהי אוֹר", וְיִזְרַח עֲלֵינוּ אוֹר יְהוָה, בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָה אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד, אָמֵן נִצַּח סְלָה וְעַד.

(נֶסֶח הַתַּפִּלָּה מִתּוֹךְ לְשׁוֹנוֹ הַקְדוֹשׁ שֶׁל רַבִּי חַיִּים וִיטָאֵל זִ"ע"א)

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵי שְׁזָפִיתָנִי לְלִמּוֹד וּלְהַגּוֹת בְּסֵפֶר הַקְדוֹשׁ הַזֶּה וְיִהְיֶה עֵילָאָה, וְזִכּוֹת הַתְּנַאֲיִם הַקְדוּשִׁים שֶׁלְּמַדְנוּ תוֹרָתָם יַעֲמֹד לָנוּ וּלְזִרְעֵנוּ וְנִזְכֶּה לְהַבְטָחַת הַנְּבִיא (יִשְׁעִיָּה נט, כ-כא) "וְכֹא לְצִיּוֹן גּוֹיָל וּלְשָׁבִי פֶשַׁע בִּיעֶקֶב נָאִם יְהוָה. וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אוֹתָם אֶמַר יְהוָה רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרִי אֲשֶׁר שְׁמַתִּי בְּפִיךָ לֹא יִמּוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זֶרַע וּמִפִּי זֶרַע זֶרַעךָ אֶמַר ה' מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם". וְיִתְקַיֵּים בְּנוֹ הַנְּבִיאָה (יִשְׁעִיָּה נא, טז) "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבִצֵּל יָדֵי כְּסִיתִיךָ לְנֹטַע שָׁמַיִם וְלִיסֹד אָרֶץ וְלֹאֲמַר לְצִיּוֹן עֲמִי אָתָּה". וּבִרְכַּת מֹשֶׁה רַעֲיָא מְהִימְנָא תַתְּגַלָּה בְּמִהֲרָה דִּידֵן, "יְהוָה בְּדָד יִנְחֵנוּ וְאִין עֲמֹ אֵל גִּבּוֹר" (דְּבָרִים לב, יב), יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׁמַח לְבָנוּ וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ בְּאַמַּת בְּאִמַּר לְצִיּוֹן מִלְּךָ אֱלֹהֶיךָ, בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן."

(סוֹד ה')

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מִלְּךָ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ טוֹב וּמִטֵּיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֵלֵינוּ [עָלֵינוּ] בְּהֶמוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגִלְל אֲבוֹת שֶׁעָשׂוּ רָצוֹנְךָ.

בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּבִתְחִלָּה וְכוּנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנוֹ. וְהִרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוּ וְשִׁמְחָנוּ
בְּתִקְוָנוּ. וְהָשֵׁב שְׂכִינְתְּךָ לְתוֹכֵנוּ, וְהָשֵׁב כְּהֻנִּים לְעִבּוּדְתָם וְלוֹיִים לְדוּכָנָם
לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם. וְהָשֵׁב יִשְׂרָאֵל לְגֻיָּהֶם. מְלֹאָה הָאָרֶץ דָּעָה אֵת יְהוָה
לִירְאָה וּלְאַהֲבָה אֵת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, אָמֵן בֶּן יְהִי רָצוֹן. (סי"ת)

יותר מ-42,000 איש

הצטרפו כבר. בא והצטרף!!!

את אחי אנוכי מבקש, להסיר מעמינו מכשול ומוקש,
להיות מהאנשים הנבחרים, שיזכו את קרן ישראל מעפר
להקים, וישראל עם קדושים כבר קיבלו עליהם, 30,000
אנשים, ללמוד הזוהר כל יום מזמנם להקדיש, מספר
דקות כל איש ואיש, ועתה בא והצטרף אלינו, לקרב
ולקבל פני משיח צדקינו,

להצטרפות: טל: 03-5784413 / פקס: 03-578-4480

חייל: AOEL612@gmail.com

וכל אלו שיצטרפו ויקבלו עליהם ללמוד מספר דקות יהיו שותפים
לכולל הלומדים זוהר כל יום בחצות הלילה בהיכלא דרשב"י במירון

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

סֵפֶר זוהר הפסח

חלק א'

לקוט גדול ונפלא מהזוהר
הקדוש, למינים הנוגעים
לקדש חג הפסח, ושבת
יצאת מצרים, ומצוות
וקרבנות הפסח, ספירת
העמר, ועוד מאמרים
חוצבי להבות אש מדברי
הזוהר הקדוש בעניני חג
הפסח.

הַמְשִׁיחַ מִחֶכֶה שֶׁנִּלְמַד זֶהֱרַקְדוּשׁ

"וְהַמְשִׁכִּילִים יִזְהִירוּ בְּזֹהַר הָרָקִיעַ", כֵּן אָמַר מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם לְרֹשֶׁב"י זִיגְע"א: "בְּהָאֵי חֲבוּרָא דִּילָךְ דְּאִיהוּ סִפְרָא הַזֶּה... וּבִגִּין דְּעִתִּידִין יִשְׂרָאֵל "לְמַטְעַם" מְאִילָנָא דְחַיִּי, דְּאִיהוּ סִפְרָא הַזֶּה, יִפְקֹון בֵּיהּ מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי". פְּרוּשׁ: מִשּׁוּם שְׁעִתִּידִים יִשְׂרָאֵל לְטַעַם מְאִילָן הַחַיִּים שֶׁהוּא סִפְרָא הַזֶּה, עַל יְדוֹ יֵצְאוּ מִן הַגְּלוּת בְּרַחֲמִים (רַעֲיָא מְהִימְנָא פ' נִשְׁא דָּף קַבֵּד: (רמ"ק))

אַלְיָהוּ הַנְּבִיא זָכוֹר לְטוֹב יֵרֵד מִן הַשָּׁמַיִם עִם בְּמָה חֲיִילִין שֶׁל נִשְׁמוֹת וְכַמָּה מְלָאכִים סְבִיבוּ וְשִׁכְיָנְתָא עֲלָאָה עֵטְרָא עַל כְּלָהּ [וְשִׁכְיָנָה עֲלִיוְנָה הִיִּתָּה עֵטְרָה עַל כָּל הַנִּשְׁמוֹת]... וְאָמַר לְרֹשֶׁב"י: רַבִּי רַבִּי... וְאָמַר אֵלָיְהוּ הַנְּבִיא לְרֹשֶׁב"י: וְכַמָּה בְּנֵי נִשְׂא לְתַתָּא יִתְפַּרְנְסוּן מִהָאֵי חֲבוּרָא דִּילָךְ, כֵּד יִתְגַּלִּי לְתַתָּא בְּדָרָא בְּתַרְאָה בְּסוּף יוֹמָיָא... פְּרוּשׁ: כַּמָּה בְּנֵי אָדָם לְמַטָּה יִתְפַּרְנְסוּן מִזֶּה הַחֲבוּר שֶׁלָךְ [שִׁיחָהּ לָהֶם מְזוֹן וְתַקוּן הַנֶּפֶשׁ ע"י לְמוּד הַזֶּה"ק] כַּאֲשֶׁר יִתְגַּלֶּה לְמַטָּה בְּדוֹר הָאַחֲרוֹן בְּסוּף הַיָּמִים [קְרוֹב לְבִיאַת מְשִׁיחַ], וּבְשִׁבִּיל לְמוּד הַזֶּה"ק יִתְקִים מַה שֶּׁתּוֹב "וּקְרָאתֶם דְּרוֹר בְּאַרְץ לְכָל יוֹשְׁבֶיהָ" - פְּרוּשׁ, שִׁיבּוֹא מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ וְיִתְקַע בְּשׁוּפָר גָּדוֹל לְחִירוֹתֵנוּ בִּב"א (תִּיק"ז תִּי' ו' - הַגִּרָּא וּבִל"ר). - לְשׁוֹן הַכֶּסֶף מְלָךְ: וְעַל זֶה הַלְמוּד אָמַר הַקָּב"ה (בְּרִכּוֹת ח ע"א), שְׁנַחֲשֵׁב בְּאֵלּוּ פְּדָאֲנִי לִי וּלְבְנֵי מִהַגְּלוּת. - וּבְמַקְדָּשׁ מְלָךְ אָמַר: כִּי כַּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת יֵשׁ לְמַשְׁתַּדֵּל בְּלִמּוּד פְּרוּשׁ מֵאַמְרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, וְאִין קֵץ לְגִדֹּל שְׁכָרוֹ, וְאֲשִׁרִינוּ וּמַה טוֹב חֲלָקְנוּ אִם נִזְכָּה לַעֲזֹר וּלְקַרֵּב בִּיאַת מְשִׁיחֵנוּ, כִּי כֵן גָּזַר הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שֶׁלֹּא יִתְגַּלֶּה וְיִהְיֶה גִּינוּז סִפְרָא הַזֶּהֱרַקְדוּשׁ עַד סוּף הַיָּמִים שֶׁבְּזָכוּתוֹ יָבוֹא הַגּוֹאֵל, כִּי סְגָלָה זֹאת בּוֹ דּוֹקָא וְלֹא בְּזוּלָתוֹ, עכ"ל.

תוכן הענינים

- א בעשור לחדש הזה (חלק ב דף ל"ט ע"ב)
- א משכו וקחו לכם צאן
- א שלשת הקשרים (חלק ב דף מ ע"ב)
- ב שחיטה בי"ד (חלק ב דף מ ע"א)
- ג בין הערביים (חלק ב דף מ ע"א)
- ג קשר של האמונה (חלק ג דף צ"ה ע"א)
- ג שמירת ימים אלו (חלק ב דף מ ע"א)
- ד בן חורין (חלק ב דף מ ע"א)
- ד שאור ומחמצת (חלק ב דף מ ע"א)
- ה רעת האוכל חמץ בפסח (ח"ב קפ"ב ע"א)
- ה שאור זהו היצר הרע
- ו חמץ בכרת (חלק ג דף רנ"א ע"ב)
- ו מי שאוכל חמץ מקדים לעצמו מות
- ז ענין איסור אכילת חמץ ומצות אכילת מצה (ח"ג רנ"א ע"ב)
- ח ביום של ר"ה החמץ עולה ומקטרג על האדם ומלשין עליו (ח"ב קפ"ג ע"ב)
- ט חמץ ומצה (חלק ג דף רנ"ב ע"א)
- ט ענין שמרים (חלק ג דף צ"ה ע"א)
- י שבעת ימים מצות תאכלו
- יא לחם עוני
- יג לחם עליון יותר (חלק ב דף קפ"ג ע"א)
- יד מצה (חלק ג דף רנ"א ע"ב)
- יד שקר
- טו ישראל מתקנים להם בית כל אותו היום
- טו ליל שמורים הוא לה'
- טו ליל שמורים (חלק ג דף רפ"ב ע"ב)
- טז ענין ארבע כוסות
- טז אמר רבי יוסי, הני ארבע כסי דהוא
- יז מצוה לספר בשבח יציאת מצרים, והיא חובה לדבר בשבח זה לעולמים
- יז כנס הקב"ה כל הפמליא שלו, ואמר להם: לכו שמעו את ספור השבח שלי שמדברים הבנים שלי ושמחים בגאולתי
- יח למה זה חובה?

- ✧ איש וביתו באו (ח"ב דף ט"ז ע"א)..... יט
- ✧ בשעה שהלכו ישראל לגלות, התכנסו כל נשמות השבטים למערת המכפלה, צוחו ואמרו: זקן זקן..... יט
- ✧ כרחם אב על בנים..... כ
- ✧ שבע כנגד שבע (ח"ב י"ח ע"א)..... כ
- ✧ מה היתה מחשבת המצרים שתמנע פריה ורביה מישראל?..... כ
- ✧ אלוה של מצרים שה היה, וצוה הקדוש ברוך הוא לעשות בו שפטים, לשרף אותו באש..... כב
- ✧ שר שלהם נלקה בתחלה, ואחר כך שאר אלהיהם..... כג
- ✧ ה' ילחם לכם..... כד
- ✧ מה הטעם מטה אהרן ולא מטה משה? (ח"ב דף כ"ח)..... כד
- ✧ תועבת מצרים (חלק ג דף ר"ן ע"ב)..... כו
- ✧ הקב"ה נפרע מהעבודה זרה..... כז
- ✧ עבודה זרה של מצרים..... כט
- ✧ שאלת יוסף מפרעה (חלק ג דף רנ"א ע"א)..... ל
- ✧ האלוה שלהם ברשות ישראל..... ל
- ✧ רושם האמונה..... לא
- ✧ אלקין מארץ מצרים (חלק ג דף פ"ד ע"ב)..... לב
- ✧ הכרת כבוד ה' בארץ מצרים..... לב
- ✧ כבוד ה' בהתגלות..... לג
- ✧ מכות מצרים (חלק ג דף ר"ן ע"ב)..... לג
- ✧ לעולם יהא אדם זהיר בתפלת מנחה (שמות לו ע"ב)..... לה
- ✧ אין העולם מתקיים אלא על ראשי העם, אם ראשי העם צדיקים - טוב לעולם, ואם לא צדיקים - אוי לעולם ואוי לעם..... לה
- ✧ בחצות הלילה אדונכם יוצא לגן עדן, שהוא היכלו, להשתעשע עם הצדיקים, שכתוב ובהיכלו כלו אומר כבוד..... לז
- ✧ רבי חייא, השתא פלגו דליליא ממש. וקלא דא, הוא קלא דנפק, וכאיב אילתא דלעילא ותתא, דכתיב קול ה' יחולל אילות. זכאה חולקנא, דזכינא למשמע דא.. לז
- ✧ רבי שמעון בן יוחאי מטהר את השוקים של טבריה..... לט
- ✧ ה' משמים השקיף על בני אדם (ח"ב לו ע"א)..... לט
- ✧ אשרי חלקו של משה..... מא
- ✧ וה' הכה כל בכור (ח"ב דף ל"ז - ל"ח)..... מב
- ✧ אשריכם אברהם יצחק ויעקב, שבזכותכם התירו את הקשרים..... מד
- ✧ עיקר גאולת ישראל לא היתה אלא בלילה..... מה

- ♦ יראה כל זכורך את פני האדון ה'. מי זה פני האדון ה'? זה רבי שמעון בן יוחאי,
 שמי שהוא זכר מן הזכרים צריך להראות לפניו **מו**
 ♦ ליל שמרים הוא לה' להוציאם וגו', הוא הלילה הזה לה' שמרים לכל בני
 ישראל **מח**
 ♦ לאכול את הפסח הזה על מצות ומרורים (ח"ב דף מ"א ע"ב) **מט**
 ♦ קדש לי כל בכור פטר רחם **נ**
 ♦ ויאבק איש עמו, זה גבריאלי **נא**
 ♦ לא היה אב רחמן על בניו כמו הקדוש ברוך הוא (ח"ב דף ק"צ ע"ב) **נב**
 ♦ כל החברים בימיו של רבי שמעון, אהבת נפש ורוח היתה ביניהם **נג**
 ♦ הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד (ח"ג נט ע"ב) **נד**
 ♦ אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו וגו' (ח"ג
 דף נ"ט ע"ב) **נה**
 ♦ רבי שמעון, הוא איש שלא פוחד ממעלה וממטה לומר אותם. לא פוחד ממעלה,
 שהרי הקדוש ברוך הוא הסכים על ידו. ולא פוחד ממטה, כמו אריה שלא פוחד מבני
 הצאן **נו**
 ♦ הקב"ה בדין על ישראל (ח"ב ק"ע ע"ב) **נח**
 ♦ זכות אברהם **נט**
 ♦ היציאה רק לאחר היציאה מרשות הס"א (חלק ב דף מ' ע"א) **נט**
 ♦ מדוע לא גומרים את ההלל כל ז' ימי הפסח (חלק ג דף צ"ה ע"א) **ס**
 ♦ שלמות ההלל בלילה הזה **סא**
 ♦ הכנסת ישראל לרשות הקב"ה (ח"ב מ' ע"ב) **סב**
 ♦ זה השער לה' (חלק ג דף צ"ה ע"א) **סב**
 ♦ (סעודת המלך (חלק ג דף צ"ד ע"ב) **סג**
 ♦ חשבון לטהרה (חלק ג דף צ"ז ע"ב) **סג**
 ♦ מי שלא סופר... (חלק ג דף צ"ז ע"ב) **סה**
 ♦ קרבן העומר (חלק ג דף צ"ז ע"א) **סו**
 ♦ אורו של הר סיני (חלק ב דף קמ"ה ע"א) **סז**
 ♦ ישראל גוי אחד **סט**
 ♦ שירת העתיד **ע**
 ♦ אושרם של עוסקי תורה (ח"ג צ"ז ע"א) **ע**
 ♦ הקרבת השעורים **עא**
 ♦ תורת הקנאת **עא**
 ♦ קמח שעורים, דאייתית ההיא **עב**
 ♦ שבע שבתות תמימות **עב**

עג	 עץ חיים היא למחזיקים בה
עד	 יום החמישים (חלק ג דף צ"ח ע"א)
עד	 חג שבועות (חלק ג דף צ"ח ע"א)
עה	 עצרת
עה	 שבועות סתם (חלק ג דף צ"ח ע"א)
עו	 עסק התורה באותו לילה (ח"א ח' ע"א)
עח	 המשתתף בליל שבועות משלים שנותיו (חלק א דף קל"ה ע"א)
עח	 הלומד בלילה וביום יזכה ל-"לא ימושו מפיו" (חלק ג דף צ"ז ע"ב)
פ	 מי יגור באהלך
פא	 שתי הלחם (חלק ג דף צ"ח ע"א)
פג	 מנוחה (חלק ג דף ק"ח ע"א)
פד	 צדקה (חלק ג דף ק"ח ע"ב)
פד	 סוד השביעיות (רעיא מהימנא)
פה	 שמחה (חלק ג דף קע"א ע"ב)

ב"ה

ברכת הצדיק

נכנסתי אל הקודש פנימה להגאון הצדיק
 רבי חיים קנייבסקי שליט"א, ודיברנו מענין לימוד
 והפצת הזוהר הקדוש, וסיפרתי שהכנסתי מאמריו
 בענין לימוד הזוהר הקדוש, בירך אותי בהצלחה
 גדולה בכל ספרי הזוהר שאני מוציא.

הק' שלום יהודה גראס

אבדק"ק האלמין

❧ לימוד ליום א' של פסח ❧

בעשור לחדש הזה

(חלק ב דף ל"ט ע"ב)

דְּבַרְּנוּ אֶל כָּל עֲדַת יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
בְּעֶשְׂרֵי לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם
אִישׁ שָׂה וְגו' (שמות יב), בְּעֶשְׂרֵי, אָמַי
בְּעֶשְׂרֵי. אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּזִמְנָא דְאַנְהִיר
יּוֹבְלָא לְסִיחָרָא, דְּכְתִיב בְּיוֹבְלָא, בְּעֶשְׂרֵי
לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכַּפּוּרִים הוּא.

משכו וקחו לכם צאן

וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבוֹת,
אָמַי, בְּנִין דְּבְזִמְנָא דָּא
אֶצְטְרִיד לְמִינֵי לִיה. דִּהָא תַנִּינָן,
בְּמִלְתָּא דָּא אֲתֵבֵר כְּתָרָא (תָּרָא) תַתָּא,
דְּמִתְאַחֲדִין בֵּיה כָּל שְׂאֵר כְּתָרִין
תַתָּאִין, וְעַל דָּא פְּרִישׁ מִשָּׂה וְאָמַר,
מִשְׁכּוֹ וקְחוּ לָכֶם צֹאן, כְּמָה דְּכְתִיב,
צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה.

אָמַר קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא, עֲבִידוֹ אֲתוֹן
עוֹבְדָא לְתַתָּא, וְאַנָּא אֲתֵבֵר
תַקְפִּיהוֹן לְעִילָא, וְכְמָה דְּתַעְבְּדוֹן בְּנוֹרָא
אֲתוֹן, דְּכְתִיב כִּי אִם צֹלִי אִשׁ, אָנָּא אוֹף
הָכִי אֶעֱבִיר אוֹתוֹ בָּאֵשׁ בְּנֶהֱר דִּינור.

שלשת הקשרים

(חלק ב דף מ' ע"ב)

וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבוֹת שָׂה
לְבֵית. (שמות יב) תִּנָּא תַלְתָּ

בעשור לחדש הזה

דְּבַרְּנוּ אֶל כָּל עֲדַת יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בְּעֶשְׂרֵי
לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה
וְגו'. בְּעֶשְׂרֵי, לְמָה בְּעֶשְׂרֵי? אָמַר רַבִּי
אַבָּא, בְּזִמְנָן שְׁמַאִיר הַיּוֹבֵל לְלִבְנָה,
שְׁכָתוֹב בְּיוֹבֵל, בְּעֶשְׂרֵי לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
הַזֶּה יוֹם הַכַּפּוּרִים הוּא.

משכו וקחו לכם צאן

וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבוֹת,
לְמָה? מִשּׁוּם שְׁבִזְמָן זֶה צְרִיד
לְמִשָּׁךְ אוֹתוֹ, שְׁהָרִי שְׁנִינֵי, בְּדִבְרֵי זֶה
נִשְׁבֵּר הַכְּתָר [אֲחָד] הַתַּחְתּוֹן שְׁנַאֲחִזִּים
בּוֹ כָּל שְׂאֵר הַכְּתָרִים הַתַּחְתּוֹנִים. וְעַל זֶה
פִּרְשׁ מִשָּׂה וְאָמַר מִשְׁכּוֹ וקְחוּ לָכֶם צֹאן,
כְּמוֹ שְׁכָתוֹב צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה.

אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, עֲשׂוּ אֲתֵם
מַעֲשֵׂה לְמִטָּה, וְאַנִּי אֶשְׁבֵּר אֶת
כַּחֲסִים לְמַעְלָה. וְכְמוֹ שְׁאֲתֵם תַּעֲשׂוּ בָּאֵשׁ,
שְׁכָתוֹב כִּי אִם צֹלִי אִשׁ - אִף אֲנִי כָּךְ
אֶעֱבִיר אוֹתוֹ בָּאֵשׁ בְּנֶהֱר דִּינור.

שלשת הקשרים

וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבוֹת שָׂה לְבֵית.
שְׁנִינֵי, שְׁלֹשָׁה קִשְׂרִים הֵם: בְּכוֹר

בַּהֶמָּה, בְּכוֹר הַשֶּׁבִי, בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה.
[שְׁשֻׁלְשָׁה קְשָׁרִים] שְׁכַל הַשָּׂאֵר
נִקְשָׁרִים בְּשֻׁלְשֵׁת הַגּוֹנִים הִלְלוּ שֶׁל
מַעֲלָה. וּבָזָה שֶׁנִּקְרָא צֵאֵן הַכֹּל נִקְשָׁר,
וְהַכֹּל כָּלוּל בְּצֵאֵן. נִקְשָׁר צֵאֵן בְּצֵאֵן, וְלֹא
יָכוֹל לְהַפְרֹד מִקְשָׁרָיו, וּבָזָה כָּלָם נִקְשָׁרוּ.
וְעַל זֶה פָּתוּב וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת.
קִשְׁרוּ אוֹתוֹ בְּקִשְׁר, וְיִהְיֶה מְסוּר בִּידְכֶם
בְּרִשְׁוֹתְכֶם עַד שֶׁתִּשְׁחַטּוּ אוֹתוֹ וְתַעֲשׂוּ
בּוֹ דִין. וְלַעֲתִיד לֵבָא פָּתוּב (ישעיה סג)
מִי זֶה בָּא מֵאֲדוֹם. וְכָתוּב פִּי זָבַח לַה'
בְּבִצְרָה. וְכָתוּב (זכריה יד) וְהָיָה ה' לְמִלֵּךְ
עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד
וְשִׁמּוֹ אֶחָד.

שחיטה בארבעה עשר

לָמָּה נִמְשָׁךְ בַּעֲשָׂרָה וְנִשְׁחַט בְּאַרְבָּעָה
עֶשְׂרִי? אָמַר רַבִּי אֲבָא, בְּזֶה
הַתְּקָשְׁרוֹ יִשְׂרָאֵל אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה.
וְאַף עַל גַּב שֶׁאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה לֹא
הִשְׁתַּעֲבִדוּ בָּהֶם, מִכָּל מְקוֹם, הוֹאִיל
וְהָיָה עֲתִיד לְהַתְּקָשֵׁר בָּהֶם, נִחְשָׁב עָלָיו
כְּאִילוּ הִשְׁתַּעֲבִד בָּהֶם כָּל אַרְבַּע מֵאוֹת
שָׁנִים. מִשּׁוֹם זֶה מַעֲכָבִים אוֹתוֹ אַרְבָּעָה
יָמִים קִשּׁוֹר בְּרִשְׁוֹתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְאַחֵר
כִּן וְשִׁחְטוּ אוֹתוֹ כָּל קָהֵל עַדֹת יִשְׂרָאֵל
בֵּין הָעַרְבִים.

קִשְׁרֵין אֵינּוֹן, בְּכוֹר בַּהֶמָּה, בְּכוֹר הַשֶּׁבִי,
בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה. (דְּתַלַּת קְשָׁרִין) דְּכָל שָׂאֵר
מִתְּקָשְׁרֵי בָּהוּ בְּאַלִּין תַּלְת גּוֹנֵי
דְּלַעֲיָלָא. וּבִהְיָ דְּאִתְקָרִי צֵאֵן, אִתְקָשֵׁר
כָּלָא, וְכָלָא כָּלִיל בְּצֵאֵן, אִתְקָשֵׁר צֵאֵן
בְּצֵאֵן, וְלֹא יָכִיל לְאַתְפָּרְשָׁא מִקְטָרוֹ,
וּבִהְיָ כָּלְהוּ אִתְקָשְׁרוּ, וְעַל דָּא בְּתִיב,
וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת, קִטְרִיו לִיה
בְּקִטְרִיוֹתָא, וְיִהְיָ אִתְמָסָר בִּידִיכֹן
בְּרִשְׁוֹתְכֹן, עַד דְּתִנָּכְסוּ לִיה, וְתַעֲבִדוּן
בִּיה דִּינָא, וְלִמְנָא דְּאִתִּי כְּתִיב (ישעיה
סג) מִי זֶה בָּא מֵאֲדוֹם. וּבְתִיב, (ישעיה לד)
פִּי זָבַח לַיה' בְּבִצְרָה. וּבְתִיב, (זכריה יד)
וְהָיָה יְי' לְמִלֵּךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם
הַהוּא יִהְיֶה יְי' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד.

שחיטה בי"ד

(חלק ב דף מ' ע"א)

אֲבָאִי אִתְנַגִּיד בַּעֲשָׂרָה, וְאִתְנַגְבִּים
בְּאַרְבָּעָה עֶשְׂרִי. אָמַר רַבִּי
אֲבָא בְּדָא אִתְקָשְׁרוּ יִשְׂרָאֵל אַרְבַּע מֵאוֹת
שָׁנִין. וְאַף עַל גַּב דְּאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנִין לֹא
אִשְׁתַּעֲבִידוּ בָּהוּ, מִכָּל מְקוֹם, הוֹאִיל
וְהָיָה זְמַן לְאַתְקָשְׁרָא בָּהוּ, אִתְחַשִּׁיב
עָלֶיהָ כְּאִילוּ אִשְׁתַּעֲבִידוּ בָּהוּ כָּל אַרְבַּע
מֵאוֹת שָׁנִין. בְּגִין כֵּן, מַעֲכָבִין לִיה אַרְבַּע
יוֹמִין, קִטְרָא בְּרִשְׁוֹתֵיהוּ דְּיִשְׂרָאֵל,
וְלִבְתָּר וְשִׁחְטוּ אוֹתוֹ כָּל קָהֵל עַדֹת
יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעַרְבִים.

בין הערביים

למה בין הערבים? בשעה שהדין תלוי ובשעה שדבר זה נמסר לו על ידי אברהם, שכתוב (בראשית טו) ויהי השמש לבוא ותדמה נפלה על אברם והנה אימה חשכה גדלה נפלת עליו. אימה - פתר אחד. חשכה - פתר אחר. גדלה - זו היא הגדולה מהכל. ואף על גב שבארנו פסוק זה על שאר שעבודיהם של ישראל, והכל היה. כמו זה כי מזה אמה, אתם מלמטה, ואני מלמעלה.

קשר של האמונה

ובארבעה (ובחמשה) עשר, הרי נאמר, שהרי אז מבטלים חמץ ושאר, והתעלו ישראל מרשות האחרת, ונעקרו ממנה ונאחזו במצה, הקשר הקדוש. אחר שנמולו נכנסו בה, עד שנפרעו והתגלה הרשם שלהם, ואז נתן להם קשר במקום עליון, בקשר של האמונה, במקום שכתוב (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, מן השמים דוקא, והרי פרשוה.

שמירת ימים אלו

וישראל הקדושים שומרים אותם

בין הערביים

(חלק ב דף מ' ע"א)

אמאי בין הערבים. בשעתא דדינא תליא, ובשעתא דאתמסר (דף מ' ע"א) מלה דא ליה, על ידיו דאברהם, דכתיב (בראשית טו) ויהי השמש לבוא ותדמה נפלה על אברם והנה אימה חשכה גדולה נפלת עליו. אימה: פתרא חדא. חשכה: פתרא אחרא. גדולה: האי דהיא רברבא מכלא. ואף על גב דאוקימנא קרא דא על שאר שעבודיהו דישאל, וכלא הוה. כנוונא דא, (שמות י"ז) כי מזה אמה, אתון מתתא, ואנא מעילא.

קשר של האמונה

(חלק ג דף צ"ה ע"א)

ובארבעה (נ"א ובחמשה) עשר, הא אתמר, דהא כדון מבטלין חמץ ושאר, ואסתלקו ישראל מרשותא אחרא, ואתעקרו מניה, ואתאחדו במצה, (דף צ"ה ע"ב) קשורא קדישא. פתר דאתגורו, עאלו בה, עד דאתפרעו, ואתגלייא רשימא דלהון, וכדון יתב להון קשורא, באתר עלאה, בקשורא דמהימנותא, באתר דכתיב, (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, מן השמים דייקא, והא אוקמוה.

שמירת ימים אלו

(חלק ב דף מ' ע"א)

וישראל קדישין, נטריין אינון יומין

ימים שנכנסו תחת כנפי השכינה, ושומרים אותו לחם שבא מצדה, ועל זה כתוב את חג המצות תשמור וגו', וכתוב ושמרתם את המצות. מה זה ושמרתם את המצות? כמו שנאמר (שם יט) ושמרתם את בריתי, והכל בדרך אמת עולה ונאחז.

בן חורין

אמר רבי יהודה, אם כך אז גם כל ימי השנה, למה שבעת ימים, שפכתוב שבעת ימים שאר לא ימצא בבתיכם, שבעת ימים ולא יותר? אמר לו, כל זמן שהתחייב אדם להראות את עצמו בן חורין - כך צריך. כל זמן שלא התחייב - לא צריך.

שאור ומחמצת

והיננו שאמר רבי שמעון, מה זה שכתוב אך ביום הראשון תשביתו שאור מבתיכם, כי כל אכל מחמצת? אלא כך בארנו, שאור זה ומחמצת זו הן דרך אחת, וכלם אחד. רשיות אחרות, אותם שליטים הממנים על שאר עמים, וקוראים להם יצר הרע, רשיות אחרת, אל נכר, אלהים אחרים - אף כך שאור ומחמצת וסמין, והכל אחד. אמר הקדוש ברוך הוא, כל השנים הללו עמדתם ברשות אחרת,

דעאלו תחת גרפוי דשכינתא, ונטרין ההוא נהמא דאתיא מסטרהא, ועל דא בתיב, (שמות כג) את חג המצות תשמור וגו', ובתיב ושמרתם את המצות. מהו ושמרתם את המצות. במה דאת אמר, (שמות יט) ושמרתם את בריתי. וכלא בחד דרגא סלקא ואתאחד.

בן חורין

(חלק ב דף מ' ע"א)

אמר רבי יהודה, אי הכי כל ימי שתא נמי, אמאי שבעת יומין, דבתיב שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם, שבעת ימים, ולא יתיר. אמר ליה, כל זמנא דאתחייב בר נש לאתחזאה גרמיה בן חורין, הכי אצטרף, כל זמנא דלא אתחייב לא אצטרף.

שאור ומחמצת

(חלק ב דף מ' ע"א)

והיננו דאמר רבי שמעון, מאי דבתיב, אך ביום הראשון תשביתו שאור מבתיכם כי כל אוכל מחמצת. אלא הכי אוקימנא, האי שאור, והאי מחמצת, דרגא חד אינון, וכלהו חד. רשו אחררי, אינון שלטנין, דממנן על שאר עמין, וקרינן להו יצר הרע, רשיות אחרא, אל נכר, אלהים אחרים. אוף הכי, שאור, ומחמצת, וסמין, וכלא חד. אמר קדשא בריך הוא, כל הני שני,

עבדים לעם אחר. מפאן והלאה שאתם
בני חורין, אך ביום הראשון תשביתו
שאור מבתיכם. כל מחמצת לא תאכלו.
ולא יראה לך חמץ.

רעת האוכל חמץ בפסח

פתיב (שמות לד) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא
תַעֲשֶׂה לָּךְ, וּכְתוּב אַחֲרָיו אֶת
חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. מה (עושה) זה אצל
זה? אלא כף פרשוה, מי שאוכל חמץ
בפסח (כאלו עובד כוכבים ומזלות לעבד
להם, שכן הסוד כף הוא - שחמץ בפסח)
כמי שעובד לכוכבים ומזלות הוא.

שאור זהו היצר הרע

בא וראה, כאשר יצאו ישראל ממצרים,
יצאו מרשות שִׁלְהֶם, מרשות
אחרת, מהרשות ההיא שנקראת חמץ,
לחם רע. ועל זה נקראים כוכבים
ומזלות כף, וזהו סוד של יצר הרע,
עבודה זרה, שנקראת גם כף - שאור.
וזהו יצר הרע, שִׁכְפָּה הוא יצר הרע בבן
אדם כשאור שבעסה, שונקנס במעיו
של אדם מעט מעט, ולבסוף מתרבה בו
עד שכל הגוף מערב בו. וזהו כוכבים
ומזלות. ועל זה כתוב, (תהלים פא) לא
יִתְּנָה בָּךְ אֵל זָר. אל זר ודאי.

קנימתו ברשותא אחרא, עבדין לעם
אחרא, מפאן ולהלאה דאתון בני
חורין, אך ביום הראשון תשביתו
שאור מבתיכם. כל מחמצת לא
תאכלו. ולא יראה לך חמץ.

רעת האוכל חמץ בפסח (ח"ב קפ"ב ע"א)

פתיב (שמות לד) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא
תַעֲשֶׂה לָּךְ, וּכְתוּב בַּתְּרִיה אֶת
חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. כואי (עבד) האי
לנבי האי. אלא הכי אוקמוה, מאן
דאכיל חמץ בפסח (כאלו עבד כוכבים
ומזלות למפלח לגרמיה, דהא רוא הכי הוא
דחמץ בפסח) כמאן דפלח לכוכבים
ומזלות איהו.

שאור זהו היצר הרע

תא חזי, בד נפקו ישראל ממצרים
נפקו מרשו דלהון, מרשו אחרא,
מההוא רשו דאקרי חמץ, נהמא בישא.
ועל דא אקרי כוכבים ומזלות הכי, ודא
איהו רוא דיצר הרע, פולחנא נוכראה,
דאקרי אוף הכי שאור. ודא איהו יצר
הרע, דהכי איהו יצר הרע כבר נש,
בחמיר בעיסה, עאל במעוי דבר נש
זעיר זעיר, ולבתר אסגי ביה, עד דכל
נופא אתערב בהדיה. ודא איהו כוכבים
ומזלות. ועל דא כתוב, (תהלים פא) לא
יִתְּנָה בָּךְ אֵל זָר. אל זר ודאי.

חמץ בכרת

(חלק ג דף רנ"א ע"ב)

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, כְּתִיב (שְׁמוֹת יב) כָּל מִחְמָצָת לֹא תֹאכְלוּ, וּכְתִיב (שְׁמוֹת יג) לֹא יֵאָכֵל חֻמֶּץ. אֵלָּא דָּא דְּכַר, וְדָא נֻקְבָּא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֱלֶעָזָר בְּרִי, בְּדָא כְּתִיב לֹא תֹאכְלוּ, וּבְדָא כְּתִיב לֹא יֵאָכֵל, אֲמַאי לֹא כְּתִיב לֹא תֹאכְלוּ. אֵלָּא, נֻקְבָּא דְּאִיחֵי אֲסִימְיָאָת אֲרֻחָהָא, בְּאַזְהָרָה וְדָאי, דְּכַר דְּאִיחֵי אֲחִיד בְּחוּמָא דְּרַבְּיוּ יִתִּיר, בְּבִקְשָׁה. וְעַל דָּא כְּתִיב, לֹא יֵאָכֵל, לֹא תֹאכְלוּ.

חמץ בכרת

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, כְּתוּב (שְׁמוֹת יב) כָּל מִחְמָצָת לֹא תֹאכְלוּ, וְכְתוּב (שם יג) לֹא יֵאָכֵל חֻמֶּץ. אֵלָּא זֶה זָכָר, וְזוֹ נֻקְבָּה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֱלֶעָזָר בְּנִי, בְּזֶה כְּתוּב לֹא תֹאכְלוּ, וּבְזֶה כְּתוּב לֹא יֵאָכֵל. מַדּוּעַ לֹא כְּתוּב לֹא תֹאכְלוּ? אֵלָּא נֻקְבָּה שְׁהִיא נוּטָה מִדְּרָכָה - וְדָאי בְּאַזְהָרָה. זָכָר שְׁהוּא אַחוּז בְּחוּט שֶׁל טְהוּרָה יוֹתֵר - בְּבִקְשָׁה. וְעַל זֶה כְּתוּב לֹא יֵאָכֵל, לֹא תֹאכְלוּ.

מִי שֶׁאוֹכֵל חֻמֶּץ מִקְדִּים לַעֲצֻמוֹ מוֹת אָמַר לִיה אָבָא, וְהָא כְּתִיב (דְּבָרִים טז) לֹא תֹאכֵל עָלָיו חֻמֶּץ. אָמַר לִיה, אֲסִי תִבִּין יִתִּירִין לִיקְרָא לְקִרְבָּנָא. אָבֵל בְּקִדְמִיתָא בְּבִקְשָׁה לֹא יֵאָכֵל. אָבֵל לְבִתֵּר בְּאַזְהָרָה, לֹא תֹאכְלוּ, דְּהוּא קִשְׁיָא מִתְּרוּוֹיָהוּ. מִחְמָצָת מָאי טַעְמָא. בְּגִין דְּרִיחָא דְּמוֹתָא אִית תַּפְנוֹן. חֻמֶּץ, דְּכַר. מִחְמָצָת, נֻקְבָּא. (מִשְׁלִי ה) רַגְלִיָּה יוֹרְדוֹת מְוֵת, בְּרִישָׁא וְסִיפָא דְּתִיבָה, תִּשְׁבַּח לָהּ. וּבְגִין דָּא מָאן דְּאָכִיל חֻמֶּץ בְּפִסַּח, אִיחֵי אֲקִדְיִמַת לִיה מוֹתָא, וְלִינְדַע דְּמִית הוּא בְּעִלְמָא דִּין, וּבְעִלְמָא דְּאִתִּי, כְּתִיב (שְׁמוֹת יב) וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת.

מִי שֶׁאוֹכֵל חֻמֶּץ מִקְדִּים לַעֲצֻמוֹ מוֹת אָמַר לוֹ, אָבָא, וְהָרִי כְּתוּב (דְּבָרִים טז) לֹא תֹאכֵל עָלָיו חֻמֶּץ. אָמַר לוֹ, הֲרַבָּה תַּבּוּת יִתְרוֹת לְכַבּוּדוֹ שֶׁל הַקִּרְבָּן. אָבֵל בְּתַחֲלָה בִּקְשָׁה - לֹא יֵאָכֵל, אָבֵל לְבִסּוּף בְּאַזְהָרָה - לֹא תֹאכְלוּ, שְׁהוּא קִשָּׁה מִשְׁנִיָּהֶם. מִחְמָצָת, מָה טַעְמָה? מִשּׁוּם שְׂרִיחַ שֶׁל מְוֵת יֵשׁ שָׁם. חֻמֶּץ - זָכָר, מִחְמָצָת - נֻקְבָּה. (מִשְׁלִי ה) רַגְלִיָּה יוֹרְדוֹת מְוֵת, בְּרִישָׁא וּבִסּוּף הַתְּבָה תִּמְצָא אוֹתָהּ. וּמִשּׁוּם זֶה מִי שֶׁאוֹכֵל חֻמֶּץ בְּפִסַּח הוּא מִקְדִּים לַעֲצֻמוֹ הַמְּוֵת, וְשִׁידַע שְׁהוּא מֵת בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יב) וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת.

ענין איסור אכילת חמץ ומצות אכילת מצה

אַחַר כָּל זֶה, פֶּתוּב (שמות יג) לֹא יֵרָאֶה חֻמֶּץ, (דברים טז) שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל עָלָיו מִצּוֹת לֶחֶם עֲנִי. וְכֵתוּב (שמות יב) כָּל מִחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ. אָמַר הַרְעָה הַנֶּאֱמָן, מִדּוּעַ צִוָּה שְׁלֹא לֵאכֹל חֻמֶּץ שְׁבַעַת יָמִים וְלֵאכֹל בָּהֶם מִצָּה? וּמִדּוּעַ לֹא יֵאָכֵל, וּמִדּוּעַ נֶאֱמַר לֹא תֹאכְלוּ? אֵלֶּה שְׁבַעַת פּוֹכְבֵי לֶכֶת, וְהֵם: שְׁצ"ם חֲנֻכָּ"ל. וְהֵם מִצַּד שֶׁל טוֹב וָרַע, אֹרֶז הַפְּנִימִי, מִצָּה. קִלְפָה שְׁבַחוּץ - חֻמֶּץ. וְהֵם, חֻמֶּץ - זָכָר. מִחְמֶצֶת - נִקְבָּה.

מִצָּה שְׁבַפְנִים - שְׁמוּרָה. וְהֵם (אסתר ב) שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הָרְאיוֹת לְתֵת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. וְנֶאֱמַר עֲלֵיהֶם (שמות יב) וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַמִּצּוֹת. מִצָּה הִיא שְׁמוּרָה לְבַעֲלָהּ, דָּאִיְהוּ אוֹת ו', וְבוֹ נַעֲשִׂית מִצָּה.

וּמִי שֶׁשּׁוֹמֵר לָהּ בְּשִׁבְלִי ז"ה הַגְּנוּזִים בְּאוֹתִיּוֹת מ"ץ מִמִּצָּה, וְהֵם י"ם ה"ץ. וְצִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָרֵךְ אוֹתָהּ בְּשִׁבַּע בְּרָכוֹת לִיל פֶּסַח, שֶׁהֵן שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת שְׁלָה, שֶׁהֵן שְׁצ"ם חֲנֻכָּ"ל. וְצִוָּה לְהַעֲבִיר מִהֵן חֻמֶּץ וּמִחְמֶצֶת, שֶׁהֵם עֲנָנִים חֲשׂוֹכִים שֶׁמְכַסִּים עַל אוֹרוֹת שֶׁל שְׁבַעַת פּוֹכְבֵי לֶכֶת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם

ענין איסור אכילת חמץ ומצות אכילת מצה

(ח"ג רנ"א ע"ב)

בְּתָר כָּל דָּא כְּתִיב, לֹא יֵאָכֵל חֻמֶּץ (שמות יג) שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל עָלָיו מִצּוֹת לֶחֶם עֲנִי. וְכְתִיב (שמות יב) כָּל מִחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ. אָמַר רַעֲיָא מִחְמֶצֶת, אֲמַאי כֻּנִּי דְלֹא לְמִיכַל חֻמֶּץ שְׁבַעַת יוֹמִין, וְלְמִיכַל בְּהוֹן מִצָּה. וְאֲמַאי לֹא יֵאָכֵל, וְאֲמַאי לֹא תֹאכְלוּ. אֵלֶּה ז' פְּכָבֵי לֶכֶת וְאִינוּן: שְׁצ"ם חֲנֻכָּ"ל. וְאִינוּן מִסְטָרָא דְטוֹב וָרַע, נְהוּרָא דְלִגְנוּ מִצָּה. קִלְפָה דְלִבְר חֻמֶּץ. וְאִינוּן חֻמֶּץ דְּכַר מִחְמֶצֶת נִיקְבָּא.

מִצָּה דְלִגְנוּ שְׁמוּרָה. וְאִינוּן, (אסתר ב) שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הָרְאיוֹת לְתֵת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. וְאִתְּמַר עֲלֵיהֶו, (שמות יב) וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַמִּצּוֹת. מִצָּה אִיְהִי שְׁמוּרָה לְבַעֲלָהּ, דָּאִיְהוּ ו'. וְבִיהּ אִתְּעִבִיד מִצָּה.

וּבִמָּאן דְנִטְוִיר לָהּ לְגַבֵּי יְהִי, דְנִגְזִיזוּן בְּמִ"ץ מִן מִצָּה, וְאִינוּן. י"ם ה"ץ. וּמִנִּי קִנְדָּשׁ בְּרִיד הוּא לְבָרֵךְ לָהּ שְׁבַע בְּרָכוֹת לִיל פֶּסַח, דְאִינוּן שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת דִּילָהּ, שְׁצ"ם חֲנֻכָּ"ל. וּמִנִּי לֵאעֲבָרָא מִנְהוֹן חֻמֶּץ וּמִחְמֶצֶת, דְאִינוּן עֲנָנִים חֲשׂוֹכִין דְמְכַסִּין עַל נְהוּרִין, דְשִׁבְעָה כְּכָבִי לֶכֶת, דְאִתְּמַר בְּהוֹן (בראשית מא)

(בראשית מא) וַתִּבְאֶנָּה אֶל קַרְבֶּנָּה אֶל קַרְבֶּנָּה וְלֹא נֹדַע כִּי בָאוּ אֶל קַרְבֶּנָּה וּמְרִיאֵיהֶן רַע. חֲשׂוֹךְ כָּאֲשֶׁר בַּתְּחִלָּה. שְׁכַל כֹּף הַחֲשׂוֹךְ שֶׁל הָעֲנָנִים שֶׁלָּהֶם, שֶׁלֹּא יְכוּלִים אֲוֵרוֹת לְהֵאִיר לָהֶם, וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמָר וְלֹא נֹדַע כִּי בָאוּ אֶל קַרְבֶּנָּה (ע"כ רע"א מהימנא).

ביום של ראש השנה החמץ עולה, ומקטרג על האדם ומלשין עליו

ביום שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא יוֹם הַדִּין, (בְּכָל יוֹם) שֶׁאֵין הוּא, אֲלֵא לְאֵלוּ שֶׁלֹּא לִקְחוּ מֵאֶכָּל שֶׁל הַרְפוּאָה, וְעִזְבוּ אֶת מֵאֶכָּל הַתּוֹרָה מִשּׁוּם מֵאֶכָּל אַחֵר שֶׁהוּא חֲמֵץ. כִּי בְיוֹם זֶה שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַחֲמֵץ הֵהוּא עוֹלָה, וּמִקְטָרֵג עַל הָאָדָם וּמִלְשִׁין עָלָיו, וְהוּא עוֹמֵד בְּיוֹם זֶה מִקְטָרֵג עַל הָעוֹלָם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב בְּדִין עַל כָּלֶם וְדֵן אֶת הָעוֹלָם.

ומסבה זו, כְּאֲשֶׁר נִתֵּן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, הִטְעִים לָהֶם מִהֲלָחֶם הָעֲלִיוֹן הֵהוּא שֶׁל הַמָּקוֹם הֵהוּא, וּמִתּוֹךְ הִלָּחֶם הֵהוּא הָיוּ יוֹדְעִים וּמִסְתַּכְלִים בְּסִדּוֹת הַתּוֹרָה לִלְכֹּת בְּדֶרֶךְ יֵשׁוּר, וְהָרִי בָּאֵרוֹ הַדְּבָרִים אֵלֵינוּ הַחֲבָרִים בְּסִדּוֹת (אֵלֵינוּ שֶׁאֲנַחְנוּ אוֹמְרִים) אֵלֵינוּ כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ.

וַתִּבְאֶנָּה אֶל קַרְבֶּנָּה וְלֹא נֹדַע כִּי בָאוּ אֶל קַרְבֶּנָּה וּמְרִיאֵיהֶן רַע, חֲשׂוֹךְ כָּאֲשֶׁר בַּתְּחִלָּה. דְּכָל כֹּף חֲשׂוֹכָא דְעֲנָנִין דְּלִהוֹן, דְּלֹא יְכִלִין נְהוּרִין לְאַנְהָרָא לְהוֹן, וּבְגִין דָּא וְלֹא נֹדַע כִּי בָאוּ אֶל קַרְבֶּנָּה (ע"כ רע"א מהימנא).

ביום של ראש השנה החמץ עולה ומקטרג על האדם ומלשין עליו

(ח"ב קפ"ג ע"ב)

ביומא דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, דְּאִיהוּ יוֹמָא דְּדִינָא, (בְּכָל יוֹמָא) דְּלֹאֵא אִידֵּהוּ, אֲלֵא לְאִינוֹן דְּלֹא נִטְלוּ מִיבְּלָא דְּאִסּוּוֹתָא, וְשִׁבְקוּ לְאִסּוּוֹתָא דְּאוֹרִייתָא, בְּגִין מִיבְּלָא אַחֲרָא דְּאִיהוּ חֲמֵץ. דְּהָא בְּיוֹמָא דָּא דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, הֵהוּא חֲמֵץ סִלְקָא, וּמִקְטָרֵגָא עֲלֵיהּ דְּבַר נֶשׁ, וְאִלְשִׁין עֲלֵיהּ, וְאִיהוּ קְנִימָא בְּיוֹמָא דָּא מִקְטָרֵגָא עַל עֲלָמָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא יְתִיב בְּדִינָא עַל כָּלָא וְדִאִין עֲלָמָא.

וּבְגִינִי כֹךְ בַּד יְהִיב קְדֻשָּׁא בְּרִיד הוּא אוֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, אֲטַעִים לָהוּ מִתְהוּא נִתְמָא עֲלָתָה, דְּהֵהוּא אַתָּר, וּכְמוֹ הֵהוּא נִתְמָא, הוּוּ יְדַעִין וּמִסְתַּכְלִין בְּרִזִּי דְּאוֹרִייתָא, לְמִתְדָּ בְּאַרְחַ מִיִּשְׁרָאֵל, וְהָא אוֹקְמוּנָה מִלָּה אִינוֹן חֲבָרִיָּא בְּרִזִּין (ס"א) אֵלֵינוּ דְּקִאמְרוּ אֵלֵינוּ בְּדִקְאמְרוּ.

חמץ ומצה

(חלק ג דף רנ"ב ע"א)

תא חזי, במצרים איחי שלטא, ומנה נפקו כמה שלטנין לזניהו, וכלא ברזא דחמץ, פיון דתבר לה קדשא בריך הוא, אפיק חמץ ואעיל מצה. במה. בחוטא זעירא מכלא, תבר ח' חמץ, ואתעביד מצה. אינון אתוון. אלא דתבר ח' דהאי תיה, דאקרי חמץ. ועל דא אקרי חית קנה, דגח לאתברא בקנה דא. במה אתבר. בחוטא זעירא בנימא, תבר ח' ואתעבר מאיתנה, וחה מצה. ועל דא כתיב, גער חית קנה, גער בה קדשא בריך הוא, ואתבר ח' חמץ, ואתעביד ח' (ס'א ואתעבר ח' חמץ ואתאכיד).

חמץ ומצה

בא וראה, במצרים היא שולטת, וממנה יוצאים כמה שלטונים למיניהם, והכל בסוד של חמץ. פיון ששבר אותה הקדוש ברוך הוא, הוציא חמץ ומכניס מצה. במה? בחוט קטן מהכל שבר אות ח' של חמץ, ונעשה מצה. אלו אותיות, אלא ששבר ח' של חיה זו, שנקרא חמץ. ועל זה נקרא חית קנה, שגח לשברו כמו קנה זה. במה נשבר? בחוט קטן כמו שערה שבר ח' ועבר מאיתנה, והיה מצה. ועל זה כתוב גער חית קנה. גער בה הקדוש ברוך הוא, ונשבר ח' של חמץ ונעשה ח'. (ועובר ח' של חמץ ונעשה).

ועתיד הקדוש ברוך הוא לשבר לו לאותו קנה כמו זה, ישבר רגל ק' מקנה, וישאר הנה. (ישעיה מ) הנה ה' אלהים בחזק יבוא וזרעו משלה לו הנה שברו אתו ופעלתו לפניו. מהו ופעלתו? זה פעל של אותה ק' (פעלה של אותו חמץ) שישבר אותה, והיא פעלה שלפניו, והוא יעביר רגלו ויהיה הנה, שנאמר (שם מא) ראשון לציון הנה הנה וגו'.

ענין שמרים

אמר רבי יוסי, למה לנו להטריח כל זה, מקרא שלם הוא, שהרי

ענין שמרים

(חלק ג דף צ"ה ע"א)

אמר רבי יוסי למה לן לאטרחא כולי האי, קרא שלים הוא, דהא

בלילה הזה הזווג העליון הקדוש מתעורר ונמצא. זהו שכתוב הוא הלילה הזה לה' שמרים. מה זה שמרים? שנים, הזווג של הלבנה עם השמש. לכל בני ישראל לדורתם, שהרי מכאן והלאה נתאחדו ונקשרו בקשר של השם הקדוש ויצאו מרשות אחרת. משום כך בארבעה עשר מתקנים את עצמם, ומבערים חמץ מביניהם ונכנסים לרשות הקדושה, ואז מתעטרים חתן וכלה בעטרות האם העליונה, וצריך אדם להראות את עצמו בן חורין.

שבעת ימים מצות תאכלו

למלך שעשה אדם אחד קצין. כל אותם ימים שעלה לדרגה זו שמח, ולבש בגדי כבוד. אחר כך לא צריך. לשנה אחרת שומר אותם ימים שעלה לכבוד זה, ולובש אותם בגדים, וכך כל שנה ושנה. כך ישראל, כתוב שבעת ימים שאר לא ימצא, שהם ימי שמחה, ימים שעלו לכבוד זה ויצאו משעבוד אחר, ולכן שומרים בכל שנה ושנה את הימים שעלו לכבוד הזה, ויצאו מרשות אחרת ונכנסו ברשות הקדושה. ועל זה כתוב שבעת ימים מצות תאכלו.

בהאי ליליא, וזווגא עלאה קדישא אתער ואשתבח, הדא הוא דכתיב, (שמות יב) הוא הלילה הזה לנ' שמורים, מאי שמורים. תרי, וזווגא דסיהרא בשמשא. לכל בני ישראל לדורתם, דהא מכאן ולהלאה, אתאחדו ואתקשרו בקשורא דשמוא קדישא, ונפקו מרשותא אחרא. בגיני כך בארבעה עשר, מתקני גרמייהו, ומבערי חמין מביניהו, ועיילי ברשותא קדישא, וברין מתעטרי חתן וכלה, בעטרוי דאימא עלאה, ובעי בר נש לאחזאה גרמיה דאיהו בר חורין.

שבעת ימים מצות תאכלו

למלכא דעבד לחד בר נש רופינז, כל אינון יומין דסליק להאי דרגא, חדי, ולביש לבושי יקר, לבתר לא אצטריך. לשתא אחרא נטיר אינון יומין דסליק ליקירו דא, ולבש אינון לבושין, וכן בכל שתא ושתא. כהאי גווגא ישראל, כתיב, שבעת ימים שאור לא ימצא, דאינון יומי חדוותא, יומין דסליקו ליקרא דא, ונפקו משעבודא אחרא. ובגין כך, נטרין בכל שתא ושתא, יומין דסליקו להאי יקר, ונפקו מרשותא אחרא, ועאלו ברשותא קדישא, ועל דא כתיב, שבעת ימים מצות תאכלו.

לחם עוני

וְאִי תִיכּוּא מֹשֶׁה הֵיךְ לֹא פָרַע לָהּ. אֵלֶּא, בְּנִין דְּלֹא יִתְעַבְּבוּ יִשְׂרָאֵל תַּמָּן עַד דִּיתְסִיאוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב, (דברים טו) שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל עֲלִיו מִצּוֹת לֶחֶם עֲנִי. מָאִי טַעְמָא לֶחֶם (דף מ' ע"ב) עֲנִי, מְשׁוּם כִּי בַחֲפֻזָּן יֵצֵאתָ וְגו', וּכְתִיב וְלֹא יִכְלוּ לְהַתְמַהֵמָה.

תַּא חֲזִי, כּד עָאלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, עָאלוּ גְזִירִין וְאַתְפָּרְעוּ. וְכֵּה כְּתִיב (דברים ח), אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְכָּנָתָא תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. מָאִי בְּמִסְכָּנָתָא. לֶחֶם עֲנִי. אֲמַאי אֶקְרִי לֶחֶם עֲנִי. מְשׁוּם דִּקְיִימָא סִיחָרָא בַּפְּגִימוּתָא, וְלֹא מִתְבָּרְכָא מִשְׁמָשָׂא, וְלֹא מִתְנַהֲרָא מִן שְׁמָשָׂא, בְּמָה דְּאֵתָא אָמַר (דברי הימים א כט), כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאַרְצֵי, וְלֹא אֶתְנַהֲרָא (מִכָּל) מִיּוֹבְלָא. מָאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּלֹא אֶתְפָּרְעוּ. אֲבָל הֵבָא, דְּאֶתְגְּזְרוּ יִשְׂרָאֵל וְאַתְפָּרְעוּ, לֹא תַחֲסֹר כָּל בָּהּ כְּתִיב, וְעַל דָּא לֹא בְּמִסְכָּנָתָא תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. מָאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּלֹא תַחֲסֹר כ"ל בָּהּ, בְּמָה דִּחְסְרוּ לִיה בְּמִצְרִים.

וּבְכָל שְׁתָּא וְשְׁתָּא דּוּכְרָנָא דְּמִצְרִים קָא עֲבָדֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲבָלִי, וְלֹא אֶשְׁתַּצִּי מִדְרֵי דְרִין. וּבְנִין דְּלֹא אֶתְפָּרְעוּ הֵבָא בְּמִצְרִים, חֲסְרוּ לִיה לְהֵאִי כָּל,

לחם עוני

וְאִם תֹּאמַר, אֵיךְ מֹשֶׁה לֹא פָרַע אוֹתָם? אֵלֶּא כְּדִי שְׁלֹא יִתְעַבְּבוּ שֵׁם יִשְׂרָאֵל עַד שְׁיִתְרַפְּאוּ, וְעַל זֶה כְּתוּב שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל עֲלִיו מִצּוֹת לֶחֶם עֲנִי. מָה הִטְעַם לֶחֶם עֲנִי? מְשׁוּם כִּי בַחֲפֻזָּן יֵצֵאתָ וְגו', וּכְתוּב וְלֹא יִכְלוּ לְהַתְמַהֵמָה.

בָּא רָאָה, כְּשֶׁנִּכְנסוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְצָא, נִכְנסוּ מֵהוּלִים וְנִפְרְעוּ, וְכֵּה כְּתוּב? (דברים ח) אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְכָּנָתָא תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. מָה זֶה בְּמִסְכָּנָתָא? לֶחֶם עֲנִי. לָמָּה נִקְרָא לֶחֶם עֲנִי? מְשׁוּם שֶׁהִלְבֵּנָה עוֹמְדָתָא בַּפְּגִימָתָהּ וְלֹא מִתְבָּרְכָתָא מִן הַשְּׁמֶשׁ, וְלֹא מוֹאֲרָתָא מִן הַשְּׁמֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאַרְצֵי, [מִכָּל] מִיּוֹבָל. מָה הִטְעַם? מְשׁוּם שְׁלֹא נִפְרְעוּ. אֲבָל כָּאֵן שֶׁנִּמְלְוּ יִשְׂרָאֵל וְנִפְרְעוּ, לֹא תַחֲסֹר כָּל בָּהּ כְּתוּב, וְעַל זֶה לֹא בְּמִסְכָּנָתָא תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. מָה הִטְעַם? מְשׁוּם שְׁלֹא תַחֲסֹר כ"ל בָּהּ. כְּמוֹ שֶׁחֲסְרוּ לָהּ בְּמִצְרַיִם.

וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל זִכְרוֹן שֶׁל מִצְרַיִם וְאוֹכְלִים, וְלֹא מִתְכַּלָּה מִדְּוָרֵי דְּזוֹרוֹת. וּמְשׁוּם שְׁלֹא נִפְרְעוּ כָּאֵן בְּמִצְרַיִם, חֲסְרוּ אוֹתוֹ, אֵת

וְקִיּוּמָא סִיְהָרָא בְּפִגְמוּתָא, וְאַקְרִי לָחֶם
 עֲנִי, עֲנִי: כְּתִרְגוּמוֹ מִסְכְּנוֹת. וּמֵאִי
 דְּאַכְלוּ לֵיהּ תַּמּוֹן בְּאַרְעָא, בְּנִין דְּיוֹכְרָנָא
 דְּמִצְרַיִם הָווּ, וְהָאִי לְדַרְי דְּרִין, וְלִזְמָנָא
 דְּאַתִּי כְּתִיב, (ישעיה ס) לֹא יָבֹא עוֹד
 שְׂמוֹשֶׁךְ וִירְחֶךְ וְגו'.
 הַכֹּל הַזֶּה, וְהַלְבֵּנָה עוֹמְדָת בְּפִגְמוּת.
 וְנִקְרָאת לָחֶם עֲנִי. עֲנִי כְּתִרְגוּמוֹ
 מִסְכְּנוֹת. וּמֵאִי שְׂאֵכְלוּ אוֹתוֹ שֵׁם בְּאַרְץ,
 זֶה הִיא בְּשִׁבִּיל זְכוּרֹן מִצְרַיִם, וְזֶה לְדוּרֵי
 דוּרוֹת, וְלַעֲתִיד לָבֹא כְּתוּב (ישעיה ס)
 לֹא יָבֹא עוֹד שְׂמוֹשֶׁךְ וִירְחֶךְ וְגו'.

❧ לימוד ליום ב' של פסח ❧

לחם עליון יותר

(חלק ב דף קפ"ג ע"א)

השָׁתָא אית לן לְאַתְבָּלָא, בַּפֶּסַח נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִנְהִמָּא דְאַתְקָרִי חֻמִּין, בְּתִיב, (שמות יג) וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ חֻמִּין, וּבְתִיב (שמות יב) כִּי כָל אוֹכֵל מִחֻמָּצַת (דף קפ"ג ע"ב) כָּאִי טַעֲמָא. בְּגִין יִקְרָא דִּהִיּוּא גִּהִמָּא דְאַתְקָרִי מִצָּה. הַשָּׁתָא דְזָכוּ יִשְׂרָאֵל לְגִהִמָּא עֲלָאָה יִתִּיר לֹא יֵאוֹת הָיָה לְאַתְבָּלָא חֻמִּין, וְלֹא אִתְחַוֵּיָא כָּלָל. וְאַמַּאי קָרְבָּנָא דֵּא, חֻמִּין הָיָה, דְּבְתִיב סֵלֶת תַּהֲיִינָה חֻמִּין תַּאֲפִינָה. וְתוּ, דִּהַשָּׁתָא בְּיוֹמָא דֵּא אִתְבָּטַל יֵצֶר הָרַע, וְאוֹרֵייתָא דְאַתְקָרִי חִירוֹ אִשְׁתַּבַּחַת.

אַלֵּא, לְמִלְכָּא דִּהָיָה לִיה בֶּר יַחֲדָאִי, וְחִלְשׁ. יוֹמָא חַד הָיָה תָּאִיב לְמִיכָל, אָמְרוּ יִיבֹל בְּרִיָּה דְמִלְכָּא (ס"א) מִיכָלָא דְאַסְנוֹתָא) אִסְנוֹתָא דֵּא, וְעַד דְּיִיבֹל לִיָּה, לֹא יִשְׁתַּבַּח מִיכָלָא וּמוֹזָנָא אַחֲרָא בְּבִיתָא. עֲבִדוּ חֲבִי. בִּין דְּאָכַל הָיָה אִסְנוֹתָא, אָמַר מִכָּאן וְלִהָלָאָה יִיבֹל כָּל מָה דְּאִיָּהוּ תָּאִיב, וְלֹא יִכִּיל לְנִקְאָ לִיָּה. כִּדְּ נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא הָיוּ יַדְעֵי עֲקָרָא וְרִזָּא דְמַהֲמִינוֹתָא, אָמַר קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, יִטְעֻמוּן יִשְׂרָאֵל אִסְנוֹתָא, וְעַד דְּיִכְלֹן אִסְנוֹתָא דֵּא, לֹא אִתְחַוֵּי לְהוֹן מִיכָלָא אַחֲרָא. בִּין דְּאָכְלוּ

לחם עליון יותר

עָתָה יֵשׁ לָנוּ לְהַתְּבוּנָה, בַּפֶּסַח יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִלְּחָם שְׁנִקְרָא חֻמִּין. כְּתוּב (שמות יג) וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ חֻמִּין, וְכְתוּב (שם יב) כִּי כָל אֹכֵל מִחֻמָּצַת. מָה הַטַּעַם? בְּשִׁבִּיל כְּבוֹד שֶׁל הַלֶּחֶם הָיָה הַנִּקְרָא מִצָּה. וְעַכְשָׁו שְׂזָכוּ יִשְׂרָאֵל לְלֶחֶם עֲלִיוֹן יוֹתֵר, לֹא רְאוּי הָיָה שִׁיתְּבַטֵּל הַחֻמִּין וְלֹא יֵרָאֶה כָּלָל. וּמִדּוּעַ קָרְבָּן זֶה הָיָה חֻמִּין? שֶׁכְּתוּב סֵלֶת תַּהֲיִינָה חֻמִּין תַּאֲפִינָה. וְעוֹד, שֶׁעָתָה בְּיוֹם זֶה מִתְּבַטֵּל יֵצֶר הָרַע, וְהַתְּוֹרָה שְׁנִקְרָאת חֲרוּת נִמְצָאת.

אַלֵּא, לְמִלְכָּא שֶׁהָיָה לוֹ בֶּן יַחֲדָאִי, וְנִחְלָה. יוֹם אֶחָד הָיָה מִתְּאַוָּה לְאַכֵּל. אָמְרוּ, יֹאכֵל בֶּן הַמֶּלֶךְ (מֵאֲכָל שֶׁל רְפוּאָה) רְפוּאָה זֹה, וְעַד שִׁיאֲכַל אוֹתָהּ, לֹא יִמָּצֵא מֵאֲכָל וּמִזֶּן אַחֵר בְּבִית. עָשׂוּ כֵן. בִּין שֶׁאָכַל הַרְפוּאָה הָיָה, אָמַר, מִכָּאן וְהִלָּאָה יֹאכֵל כָּל מָה שֶׁהוּא מִתְּאַוָּה וְלֹא יִכִּיל לְהִזְיֵק לוֹ.

כִּדְּ פִּאֲשֵׁר יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא הָיוּ יוֹדְעִים עֵקֶר וְסוּד שֶׁל הָאֻמָּנוּת. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: יִטְעֻמוּ יִשְׂרָאֵל רְפוּאָה, וְעַד שִׁיאֲכְלוּ רְפוּאָה זֹה, לֹא יֵרָאֶה לָהֶם מֵאֲכָל אַחֵר. בִּין שֶׁאָכְלוּ

מצה, שהיא רפואה לעלות ולדעת בסוד האמונה, אמר הקדוש ברוך הוא: מכאן והלאה ראוי להם חמץ ויאכלו אותו, שהרי אינו יכול להזיק להם.

מצה

מצה, מדוע (נקראת מצה)? אלא כף שנינו, שדי - משום שאמר לעולמו די, שיאמר לצרותינו די. אף כף מצה, משום שהיא משדדת ומבריחה לכל צדדים רעים ועושה קטטה ביניהם כדגמת שם שדי שבמזוזה, שמברית לשדים ומזיקים שבשער - אף כף היא מבריחה אותם מכל משכני הקדשה, ועושה מריבה וקטטות בהם, כמו שנאמר (שמות יז) משה ומריבה. ועל זה כתוב מצה, והרי משה נכתבת באות סמ"ך? אלא תרגום של משה הוא מצותא.

שקר

פסח, זרוע ימין של אברהם, כסף מזקק. מי שערב בו עופרת, משקר אותו. כף מי שערב חמץ או שאור כל שהוא במצה, כאלו משקר בחותם המלך. וכך מי שערב בטפה שלו שום תערובת, כאלו משקר את חותם המלך. זה בזה תלוי.

מצה, דאיהי אסוותא למיעל ולמנדע ברזא דמהימנותא. אמר קדשא בריך הוא, מכאן והלאה אתחזי לון חמץ, ויכלולן ליה, דהא לא יכיל לנזקא לון.

מצה

(חלק ג דף רנ"א ע"ב)

מצה, אמאי (ס"א אתקריאת מצה). אלא הכי תנינן, שדי: בגין דאמר לעולמו די, דאמר לצרותינו די. אף הכי מצה, בגין דקא משדד דמברחת לכל סטרין בישין, ועביד קטטה בהו, בגוונא דשדי דמזוזה, דמברית לשדים ומזיקים דתרעא, אף הכי איהי מברחת לון מכל משכני קדשה, ועביד מריבה וקטטה בהו. במה דאת אמר, (שמות יז) משה ומריבה. על דא כתיב מצה. והא משה בסמך איהו. אלא תרגומו דמשה, איהו מצותא.

שקר

פסח, דרועא ימינא דאברהם, כסף מזוקק. מאן דערב ביה עופרת, משקר ליה. הכי מאן דערב חמץ או שאור כל שהוא במצה, כאלו משקר חותמא דמלכא. והכי מאן דערב בטפה דיליה שום תערובת, כאלו משקר חותמא דמלכא, דא כדא תלייא.

היום

ישראל מתקנים להם בית כל אותו

היום

ישראל מתקנים להם בית כל אותו

רבי אחא אומר, משהו כף תקון של הכל (של הפלה) הוא ב'אותו יום, וב'לילה נמצא הישוב של הבית. אוי לאותם שאינם מבני הבית, כשבאים להזדוג התורה (האריזות) יחד. אוי לאותם שלא נודעים אצלם. משהו כף ישראל הקדושים מתקנים להם הבית כל אותו היום, ועל ידם נכנסים מי שנכנסים, והם שמחים ומזמרים שניהם. אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא.

ליל שמורים הוא לה'

ב'א ראה, בארבעה (בחמשה) עשר, בשעה שזווג הלבנה נמצא בשלמות עם השמש, והכתרים התחתונים לא נמצאים כל כך בעולם, שהרי בחדוש הלבנה נמצאים מינים רעים, ומתעוררים להתפשט בעולם. ובשעה שהזווג של הלבנה נמצא באור השמש בשלמות, כלם מתכנסים למקום אחד, והקדשות של המלך מתעוררות. אז כתוב, (שם יב) ליל שמורים הוא לה', שהרי הזווג הקדוש נמצא, והוא שמורים בכל.

ליל שמורים

רועה הנאמן, בעלי הפסח, בזמן

היום

רבי אחא אומר, בגין כף תקונא דכלא (נ'א דכלה) בתחוא יומא, וב'לילא אשתבח וישובא דביתא, ווי לאינין דלא מבני ביתא נינהו, כד אתאן לאודוונא אורייתא (ס"א אריוותא) בתרא, ווי לאינין דלא אשתמודען גבייהו. בגין כף ישראל קדישין מתקנין לון ביתא, כל תחוא יומא, ועל ידיהו, עיילי מאן דעיילי, ואינין תראן וזמרון תרווייהו זכאין אינין ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי.

ליל שמורים הוא לה'

תא חזי, בארביסר (נ"א בחמיסר) בשעתא דזוונא דסיקרא אשתבח בשלימו עם שמשא, וכתרין תתאין לא משתבחין כל כך בעלמא, דהא בתדיתותי דסיקרא, זינין בישין משתבחין, ומתערי לאתפשטא בעלמא. ובשעתא דזוונא דסיקרא אשתבח בנהירו דשמשא בשלימו, מתכנשי בלהו לאתר חד, וקדישי מלכא אתערו. בדין בתיב (שמות יב) ליל שמורים הוא לני', דהא זוונא קדישא אשתבח, והוא שמורים בכלא.

ליל שמורים

רעיא מהימנא, מארי דפסחא, בזמנא

(חלק ג דף רפ"ב ע"ב)

ששולט עליהם ליל שמונים, כלם צריכים להיות שמונים, ושמונים מחמץ ושאר בכל שהוא, וכל המאכלים והמשקים (ס"א מאני דפסחא) בלהו גטורין. ומאן דנטיר לון מחמץ ושאר. גופיה, איהו נטיר מיצר הרע לתתא, ונשמתא לעילא. ואתמר ביה, (תהלים ה) לא יגורך רע. משום שהרי גופו נעשה קדש, ונשמתו קדש קדשים, ונאמר ביצר הרע (ויקרא כה) וכל זר לא יאכל קדש, (במדבר א) והזר הקרב יומת.

ענין ארבע כוסות

אמר רבי יוסי, ארבע הכוסות הללו של אותו הלילה למה? אמר רבי אבא, הרי פרשוה החברים, כנגד ארבע גאלות. אבל יפה הוא בספרו של רב ייסא סבא, שאמר, הואיל והזווג הקדוש נמצא בלילה הזה בכל הצדדים, והזווג הוא בארבעה קשרים, שהם ארבע דרגות, ולא נפרדים זה מזה, כשהזווג הזה נמצא, ואנו בשמחתם מתעוררים, משום שהרי זכינו בהם, שמי שאוחז בזה - זוכה בכל. ועל כן השתנה הלילה הזה מכל שאר הלילות, וצריכים לעשות שם בכל ולשמוח בלילה הזה, משום ששמחה היא למעלה ולמטה.

דשליט עליהו ליל שמונים, בלהו צריכים למהו שמונים, ונטורים מחמץ ושאר בכל שהוא, וכל מאכלים ומשקים (ס"א מאני דפסחא) בלהו גטורין. ומאן דנטיר לון מחמץ ושאר. גופיה, איהו נטיר מיצר הרע לתתא, ונשמתא לעילא. ואתמר ביה, (תהלים ה) לא יגורך רע. בגין דהא אתעביר גופיה קדש, ונשמתיה קדש קדשים. ואתמר ביצר הרע (ויקרא כה) וכל זר לא יאכל קדש, (במדבר א) והזר הקרב יומת.

ענין ארבע כוסות

אמר רבי יוסי, הני ארבע כוסות דההוא ליליא אמאי. אמר רבי אבא, הא אוקמוה חברייא, לקביל ד' גאלות. אבל שפיר הוא בספרא דרב ייסא סבא, דקאמר הואיל וזווגא קדישא אשתבח בהאי ליליא בכל סטורין, וזווגא הוא בארבע קשרין, דאינון ד' דרגין, ולא מתפרשי דא מן דא, בד זווגא דא אשתבח, ואנו בחדוותא דלהון אתערנא, בגין דהא זכינא בהו, דמאן דאחיד בדא, זכי בכלא. ועל דא אשתני ליליא דא מכל שאר ליליון, ובעינו למעבד שמוא בכלא, ולמחדי בהאי ליליא, בגין דחדוותא הוא לעילא ותתא.

וְעוֹד אָמַר, דְּאַרְבַּע אַלִּין אַרְבַּע גָּאֻלוֹת
קָרִינֵן לָהּ. מַאי טַעְמָא. בְּגִין
שֶׁהִדְרָגָה הָאַחֲרוֹנָה הַזֹּאת נִקְרָאת גּוֹאֵל,
הַמְלֵאךְ הַגּוֹאֵל. וְלֹא נִקְרָאת גּוֹאֵל אֲלָא
עַל יְדֵי דְרָגָה אַחֲרֵת עֲלִיוֹנָה שְׁעוֹמֶדֶת
עָלֶיהָ וּמְאִירָה לָּהּ, וְזוֹ לֹא מוֹצִיָּאָה לָּהּ
אוֹר, אֲלָא בְשִׁתִּי (בְּאוֹתוֹן דְּרָגוֹת) הִדְרָגוֹת
הִלְלוּ שְׁעָלֶיהָ. נִמְצָא שְׁאַרְבַּע אֵלֹהִים הֵן
אַרְבַּע גָּאֻלוֹת.

מצוה לספר בשבח יציאת מצרים,
והיא חובה לדבר בשבח זה לעולמים
בְּרַעֲיָא מְהִימְנָא (פִּרְשֵׁת בֵּא מ''): מִצְוָה
אַחֵר זֶה לְסַפֵּר בְּשִׁבְחָה יְצִיאת
מִצְרַיִם, שֶׁהִיא חֻבָּה עַל בֶּן אָדָם לְדַבֵּר
בְּשִׁבְחָה זֶה לְעוֹלָמִים. כִּךְ בְּאַרְנוֹ, כָּל אָדָם
שֶׁמְדַבֵּר בִּיצִיאת מִצְרַיִם וּבְאוֹתוֹ סִפּוֹר
שְׁמִיחָה בְּשִׁמְחָה, עֵתִיד הוּא לְשִׁמְחָה
בְּשִׁכְנֶיהָ בְּעוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא שְׁמִיחָה
הַכֹּל, שֶׁהָיָה הוּא אָדָם שֶׁשְׁמִיחָה בְּאַדְוָנוּ,
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמִיחָה בְּאוֹתוֹ סִפּוֹר.

כנס הקב"ה כל הפמליא שלו, ואמר
להם: לכו שמעו את ספור השבח
שלי שמדברים הבנים שלי ושמחים
בגאולתי

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה פִּנְס הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת כָּל הַפְּמִלְיָא שְׁלוֹ, וְאָמַר
לָהֶם: לְכוּ שְׁמַעְתּוּ אֶת סִפּוֹר הַשִּׁבְחָה שְׁלִי

וְעוֹד אָמַר, דְּאַרְבַּע אַלִּין אַרְבַּע גָּאֻלוֹת
קָרִינֵן לָהּ. מַאי טַעְמָא. בְּגִין
דִּהְיָי דְרָגָא בְּתַרְגָּא, גּוֹאֵל אַתְקָרִי,
(בְּרַאשִׁית מֵח) הַמְלֵאךְ הַגּוֹאֵל. וְלֹא אַתְקָרִי
גּוֹאֵל, אֲלָא עַל יְדֵי דְרָגָא אַחֲרָא
עֲלֵיָה, דִּקְנִימָא עָלֶיהָ וְנִתְּחִיר לָּהּ. וְדָא לֹא
אַפִּיק לָּהּ נְהוּרָא, אֲלָא בְּאַלִּין תְּרִין (ס"א)
בְּאִינוּ דְרִגִּין) דְרִגִּין דְעָלִיהָ. אֲשִׁתְּבַחְתָּ, דִּד' **אֵלִין**
אַרְבַּע גָּאֻלוֹת נִינְהוּ.

מצוה לספר בשבח יציאת מצרים,
והיא חובה לדבר בשבח זה לעולמים
בְּרַעֲיָא מְהִימְנָא (פִּרְשֵׁת בֵּא מ''): פִּקְוִידָא
בְּתַר דָּא, לְסַפֵּר בְּשִׁבְחָה
דִּיצִיאת מִצְרַיִם, דִּאִיהוּ חֻבָּבָה עַל בֶּר
נֶשׁ, לְאַשְׁתַּעֲי בְּהָי שְׁבַחָה לְעִלְמִין.
הָכִי אוֹקִימְנָא, כָּל בֶּר נֶשׁ דְּאַשְׁתַּעֲי
בִיצִיאת מִצְרַיִם, וּבְהִתְהוּא סִפּוֹר תְּרִי
בְּחִדּוּתָהּ, וּמִן אִיהוּ לְמַחְדֵּי בְּשִׁבְחָתָהּ
לְעִלְמָא דְאֵתִי דְהוּא תְּרִי מִבְּלָא, דִּהְיָי
אִיהוּ בֶר נֶשׁ דְּתְרִי בְּמִזְרִיָה, וְקוֹדֶשָׁא
בְּרִיךְ הוּא תְּרִי בְּתִתְהוּא סִפּוֹר.

כנס הקב"ה כל הפמליא שלו, ואמר
להם: לכו שמעו את ספור השבח
שלי שמדברים הבנים שלי ושמחים
בגאולתי

בִּיהָ שְׁעָתָא, בְּנִישׁ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְכָל פְּמִלְיָא דִּילֵיהָ, וְאָמַר לוֹן,
זִילוּ וּשְׁמַעְתּוּ סִפּוֹרָא דְשִׁבְחָה דִּילֵי, דְקָא

שְׁמֵדְבָרִים הַבְּנִים שְׁלִי וְשִׁמְחִים
בְּגִלְתִּי. אֲזִי כָלִם מִתְּפַנְסִים, וְבָאִים
וּמִתְחַבְּרִים עִם יִשְׂרָאֵל, וְשׁוֹמְעִים סִפּוֹר
הַשִּׁבְחָה שֶׁשִּׁמְחִים בְּחֻדּוֹת גְּאֻלַּת אֲדוֹנָם.
אֲזִי בָאִים וּמוֹדִים לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל
כָּל אוֹתָם נְסִים וּגְבוּרוֹת, וּמוֹדִים לוֹ עַל
הָעַם הַקָּדוֹשׁ שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּאַרְץ שִׁשְׁמִיחִים
בְּשִׁמְחַת הַגְּאֻלָּה שֶׁל אֲדוֹנָם.

אֲזִי מִתּוֹסֵף לוֹ כֹּחַ וּגְבוּרָה לְמַעַלָּה,
וְיִשְׂרָאֵל בָּאוֹתוֹ סִפּוֹר נוֹתָנִים כֹּחַ
לְרַבּוֹנָם, כִּמּוֹ מֶלֶךְ שְׁמוּסִיף כֹּחַ וּגְבוּרָה
כְּשֶׁמְשַׁבְּחִים גְּבוּרָתוֹ וּמוֹדִים לוֹ, וְכָלִם
פּוֹחֲדִים מִפְּנֵיו, וּמִתְעַלֶּה כְּבוֹדוֹ עַל כָּלִם.
לִכֵּן יֵשׁ לְשִׁבְחָה וּלְדַבָּר בְּסִפּוֹר זֶה כִּמּוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר. חוֹבָה עַל בֶּן אָדָם לְדַבָּר תָּמִיד
לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְפָרְסָם אֶת
הַנֶּסֶם בְּכָל אוֹתָם נְסִים שֶׁעָשָׂה.

למה זה חובה?

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה זֶה חוֹבָה? וְהָרִי
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹדֵעַ הַכֹּל, כָּל
מַה שֶׁהִיָּה וְשִׁיְהִיָּה לְאַחַר מִכּוֹן? מִדּוּעַ
פָּרְסוּם זֶה לִפְנֵיו, עַל מַה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה,
וְהוּא יוֹדֵעַ? אֵלֶּא וְדָאִי צָרִיךְ אָדָם
לְפָרְסָם אֶת הַנֶּסֶם וּלְדַבָּר לִפְנֵיו בְּכָל מַה
שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, מִשּׁוּם שְׂאוֹתָם דְּבָרִים
עוֹלִים, וְכָל הַפְּמִלְיָא שֶׁל מַעַלָּה

מִשְׁתַּעֲוֵי בְנֵי, וְחֻדָּאן בְּפּוֹרְקָנִי. בְּדִין בְּלָהוּ
מִתְּבַנְשִׁין, וְאַתִּין וּמִתְחַבְּרִין בְּחֻדּוֹתָיו
דְּיִשְׂרָאֵל, וְשִׁמְעוּ סִפּוֹרָא דְשִׁבְחָא, דְקָא
חֻדָּאן בְּחֻדּוֹ דְּפּוֹרְקָנָא דְמַרְיָהוֹן, בְּדִין
אַתִּין וְאוֹדִין לִיהַ לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
עַל כָּל אֵינּוֹן נְסִין וּגְבוּרִין וְאוֹדָאן לִיהַ עַל
עֲמָא קִדְּשָׁא דְאִית לִיהַ בְּאַרְעָא,
דְּחֻדָּאן בְּחֻדּוֹ דְּפּוֹרְקָנָא דְמַרְיָהוֹן.

בְּדִין אֲתוֹסֵף לִיהַ חֵילָא וּגְבוּרָתָא
לְעִילָא, וְיִשְׂרָאֵל בְּחֻדּוֹא סִפּוֹרָא
וְהִבִּי חֵילָא לְמַרְיָהוֹן, כְּמִלְכָּא, דְּאֲתוֹסֵף
חֵילָא וּגְבוּרָתָא, כִּד מְשַׁבְּחִין גְּבוּרָתִיהַ,
וְאוֹדִין לִיהַ, וְכָלִהוּ דְחֻלִּין מִקְמִיָּה,
וְאַסְתַּלַּק יְקָרִיָּה עַל בְּלָהוּ. וּבְגִין כִּד,
אִית לְשִׁבְחָא וְלֹאשְׁתַּעֲי בְּסִפּוֹר דָּא (דף
מ"א ע"א) כְּמָה דְּאֲתַמַּר. כְּנוּנָא דָּא, חוֹבָה
אִיהוּ עַל בֶּר נֶשׁ, לֹאשְׁתַּעֲי תְדִיר קָמִי
קִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּלְפָרְסוּמִי נִסָּא בְּכָל
אֵינּוֹן נִסִּין דְּעֵבֶר.

למה זה חובה?

וְאִי תִימָא, אֲמַאי אִיהוּ חוֹבָתָא, וְהָא
קִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא יוֹדֵעַ כָּלִא, כָּל
מַה דְּהוּתָּה, וְנִיְהוּי לְבַתֵּר דָּנָא, אֲמַאי
פָּרְסוּמָא דָּא קָמִיָּה, עַל מַה דְּאִיהוּ
עֵבֶר, וְאִיהוּ יוֹדֵעַ. אֵלֶּא וְדָאִי אֲצִטְרִיד
בֶּר נֶשׁ לְפָרְסוּמִי נִסָּא, וְלֹאשְׁתַּעֲי קָמִיָּה
בְּכָל מַה דְּאִיהוּ עֵבֶר, בְּגִין דְּאֵינּוֹן מְלִין
סְלִקִין, וְכָל פְּמִלְיָא דְלְעִילָא מִתְּבַנְשִׁין,

מתכנסת, ורואים אותם ומוזדים כלם לקדוש ברוך הוא, ומתעלה כבודו עליהם למעלה ולמטה.

איש וביתו באו

רבי יוסי ורבי אלעזר אמרו, בפרשה זו יש דברים עליונים, ששנינו, בשעה שירדו המרכבות והמחנות הקדושים, דיוקניהם של השבטים שחקוקים למעלה, כלם נכנסו לדור עמם. זהו שכתוב איש וביתו באו, וכתוב ראובן שמעון לוי.

בשעה שהלכו ישראל לגלות, התכנסו כל נשמות השבטים למערת המכפלה, צוחו ואמרו: זקן זקן

דבר אחר, ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב וגו' - חזרה פרשה זו למה שאמר רבי יוסי בראי יהודה, והכל היה. ובא ראה, רבי אלעזר בן ערף, כשהיה מגיע לפסוק הזה, היה בוכה. ששנינו, אמר רבי אלעזר בן ערף, בשעה שהלכו ישראל לגלות, התכנסו כל נשמות השבטים למערת המכפלה, צוחו ואמרו: זקן זקן, פאב של בנים אין בעמל [של הגלות] של העולם הזה. בניך כלם משעבדים בפרך, ועם אחר עושים בהם נקמות העולם.

וחמאן לון, ואודאן בלהו לקודשא בריך הוא, ואסתלק יקריה עליהו עילא ותתא.

איש וביתו באו

(ח"ב דף ט"ז ע"א)

רבי יוסי ורבי אלעזר אמרו, האי פרשתא מלין עלאין אית בה, דתנו, בשעתא דנחתו אלון רתיכון ומשריין קדישין, דיוקניהון דשבטין, דגליפין לעילא, בלהו עאלון למידר עמהון. הךא הוא דכתיב, איש וביתו באו, וכתוב ראובן שמעון לוי.

בשעה שהלכו ישראל לגלות, התכנסו כל נשמות השבטים למערת המכפלה, צוחו ואמרו: זקן זקן

דבר אחר, ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב וגו'. אתחזר פרשתא דא, למה דאמר רבי יוסי בראי יהודה, וכלא הוה. ותא חזי, רבי אלעזר בן ערף, בד הוה מטי להאי פסוק, הוה כבי, דתניא, אמר רבי אלעזר בן ערף, בשעתא דאזלו ישראל בגלותא, אתבנשו בלהו נשמתהון דשבטין, למערתא דכפלתא, צוחו ואמרו: סבא סבא, באבא דבנין לאו בלאותא (בגלותא) דעלמא דין, בניך בלהו משתעבדין בקשיו, עם אחר עבדין בהו נוקמין דעלמא.

כרחם אב על בנים

בַּחֲהִיָּא שַׁעְתָּא, אַתְּעָר רִוּחָהּ דְּהַחֲוָא סָבָא, רְשִׁוּתָא שְׂאִיל, וְנַחֲתָא קָרָא קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְכָל רְתִיבֵי וּמִשְׁרִייתִיה, וּמִלְכִּיהוֹן בְּרִאשִׁיהוֹן. וְנַחֲתוּ בְּלָהוּ עִם יַעֲקֹב וְעִם שְׁבִטוֹהִי. שְׁבִטִין נַחֲתוּ חִיִּין עִם אַבּוּהוֹן, וּשְׁבִטִין נַחֲתוּ מֵתִים עִם אַבּוּהוֹן, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְאַלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרֵימָה וְגו'. וְכְּתִיב רְאוּבֵן שְׁמֵעוֹן לֹוי וְגו'. וְתָא חֲזוּ, מֵתִים הָווּ, וְנַחֲתוּ, וְכְּתִיב וַיֹּסֶף הָיָה בְּמִצְרַיִם. אָמַר רַבִּי אַבָּא, בַּחֲהִי אַתְקֵרִי (תהלים ק"ג) כְּרַחֵם אָב עַל בָּנָיו.

שבע כנגד שבע

(ח"ב י"ח ע"א)

תַּנְגָּא, בְּשַׁעְתָּא דְּמָסַר קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְיִשְׂרָאֵל לְשָׂרָא דְּמִצְרָאִי, גִּזֵּר עֲלֵיהּ שְׁבַע גִּזְרוֹת, שִׁישְׁעִבְדוּ בְּהוֹן מִצְרָאִי. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שמות א) וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבָּנִים וְגו'. וְלִקְבָּלִיהוֹן שְׁבַעָה לְטֹב, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פְּרוּ, וַיִּשְׁרְצוּ, וַיִּרְבּוּ, וַיַּעֲצֻמוּ, בְּמֹאד, מְאֹד, וַתִּמְלֹא הָאָרֶץ אוֹתָם.

מה היתה מחשבת המצרים שתמנע פריה ורביה מישראל?

הָבָה נִתְחַכְמָה לֹו (שמות א), רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אֵין הָבָה אֱלָא לְשׁוֹן

כרחם אב על בנים

בְּאַתְהָ שְׁעָה הַתְּעוֹרְרָה רִוּחַ שֶׁל אוֹתוֹן הַזָּקֵן, בְּקֶשׁ רְשׁוֹת וַיִּרְדּוּ. קָרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכָל מְרַכְבּוֹתֵי וּמַחֲנוֹתֵי וּמִלְכִּיהֶם בְּרִאשִׁיהֶם, וַיִּרְדּוּ כָלֶם עִם יַעֲקֹב וְעִם שְׁבִטָיו. שְׁבִטִים יִרְדּוּ חַיִּים עִם אֲבִיהֶם, וּשְׁבִטִים יִרְדּוּ מֵתִים עִם אֲבִיהֶם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְאַלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרֵימָה וְגו', וְכְּתוֹב רְאוּבֵן שְׁמֵעוֹן לֹוי וְגו'. וְכֵן רָאָה, מֵתִים הָיוּ, וַיִּרְדּוּ, וְכְּתוֹב וַיֹּסֶף הָיָה בְּמִצְרַיִם. אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּזָה נִקְרָא (תהלים קג) כְּרַחֵם אָב עַל בָּנָיו.

שבע כנגד שבע

שְׁנִינּוּ, בְּשַׁעָה שְׁמָסַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל לְשָׂר מִצְרַיִם, גִּזֵּר עֲלֵיהֶם שְׁבַע גִּזְרוֹת שִׁישְׁעִבְדוּ בְּהֶם מִצְרַיִם, זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבָּנִים וְגו'. וּכְנִגְדָם שְׁבַע לְטֹב - וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פְּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצֻמוּ בְּמֹאד מְאֹד וַתִּמְלֹא הָאָרֶץ אוֹתָם.

מה היתה מחשבת המצרים שתמנע פריה ורביה מישראל?

הָבָה נִתְחַכְמָה לֹו. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אֵין הָבָה אֱלָא לְשׁוֹן הַזְמָנָה לַעֲשׂוֹת

דין, כמו שזאמר (בראשית יא) הבה נרדה. (שמואל א יד) הבה תמים. אמר רבי יוחנן, הבה - כלם לשון הספמה והזמנה, כמו הבה נבנה לנו עיר. (שופטים כ) הבו לכם עצה. (תהלים כט) הבו לה' בני אלים.

רבי יצחק אמר, הבה נתחכמה לו נהיה בהספמת הדין אליו. פן ירבה, ורוח הקדש אומרת בן ירבה וכן יפרץ. ומלאכי השרת היו להם לשכים ולצנינים. זהו שכתוב ויקצו מפני בני ישראל, שהיו נעקרים מפלאכי השרת, כמו שאנשים נעקצים מהקוצים הללו.

אמר רבי יודאי אמר רבי יצחק, מה היתה מחשבת המצרים שתמנע פריה ורביה מישראל והשליט הממנה עליהם שהכניס כף בלבם? אלא אמר להם, היו יודעים שעתיד בן אחד לצאת מישראל שיעשה דין באלהיהם על ידו.

שאמר רבי יוחנן, בשעה שאמר משה ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים, הלך דומה, שרו של מצרים, ארבע מאות פרסה. אמר לו הקדוש ברוך הוא, גזרה נגזרה לפני, שכתוב (ישעיה כד) 'פקד ה' על צבא המרום במרום וגו'. באותה שעה נטלה השקרה

הזמנה, למעבד דינא. כמה דאת אמר, (בראשית י"א) הבה נרדה. (שמואל א' י"ד) הבה תמים. אמר רבי יוחנן, הבה בולם לשון הספמה והזמנה. כמו (בראשית י"א) הבה נבנה לנו עיר. (שופטים כ') הבו לכם עצה. (תהלים כ"ט) הבו לה' בני אלים. **רבי** יצחק אמר, הבה נתחכמה לו נהוי בהספמת דינא לגביה. פן ירבה, ורוח הקדש אומרת בן ירבה, וכן יפרץ. ומלאכי השרת הוו להו לשכים ולצנינים הדיא הוא דכתיב, ויקצו מפני בני ישראל. דהוו מתעקצי ממלאכי השרת, כהני קוצי דמתעקצי בהו אינשי.

אמר רבי יודאי אמר רבי יצחק, מה הוה מחשבתהון דמצראי, דמנע מישראל פריה ורביה, ושלטנא דמנא עליהון דאעיל בלבהון בך. אלא, אמר להון, הוו ידעין, דומין ברא דא למיפק מישראל, דיתעביד דינא באליהון על ידיה.

דאמר רבי יוחנן, בשעה שאמר משה, (שמות י"ב) ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים הלך דומה שרו של מצרים, ארבע מאות פרסה. אמר ליה קדשא בריך הוא, גזרה נגזרה לפני, דכתיב, (ישעיה כ"ד) 'פקד יי' על צבא המרום במרום וגו'. באותה שעה נטלה

מִמָּזְנוּ, וְנִתְמַנָּה דוֹמָה שֶׁר שֶׁל גִּיהֲנָם
לִדְוֹן שֵׁם נִפְשׁוֹת הָרָשָׁעִים. וְרַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר, עַל הַמֵּתִים נִתְמַנָּה.

אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, פְּתוּב (במדבר לג)
וּבֵאלֹהֵיהֶם עָשָׂה ה' שְׁפָטִים. וְכִי
בְּאַלּוּהַ שֶׁל כֶּסֶף וְשֶׁל זָהָב וְשֶׁל עֵץ וְשֶׁל
אֶבֶן יֵשׁ שְׁפָטִים? אֵלָּא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
שֶׁל כֶּסֶף וְשֶׁל זָהָב הָיוּ נִתְכִּים מֵאַלְיָהֶם,
וְשֶׁל עֵץ מִתַּרְקָבִין.

אלוה של מצרים שה היה, וצוה
הקדוש ברוך הוא לעשות בו
שפטים, לשרף אותו באש

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֱלֹהֵי שֶׁל מִצְרַיִם שֶׁה
הָיָה, וְצִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לַעֲשׂוֹת בּוֹ שְׁפָטִים, לְשַׂרֵּף אוֹתוֹ בָּאֵשׁ,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ז) פָּסִילִי אֱלֹהֵיהֶם
תִּשְׂרֹפֶנּוּ בָּאֵשׁ, כִּדִּי שִׁיְהֵא רִיחוֹ נִזְדָּף.
וְעוֹד, (שמות יב) רֹאשׁוֹ עַל כְּרַעְיוֹ וְעַל
קִרְבּוֹ. וְעוֹד, שֶׁעֲצֻמּוֹתָיו מִשְׁלָכִים בְּשׁוֹק.
וְזֹאת הֵייתָ לְמִצְרַיִם קִשָּׁה מִכָּלָן, זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב שְׁפָטִים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בֵּאלֹהֵיהֶם מִמָּשׁ, וְזֶהוּ
שֶׁר שְׁלָהֶם, לְקַיֵּם יִפְקֹד ה' עַל
צָבָא הַמְּרוֹם בְּמְרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאֲדָמָה
עַל הָאֲדָמָה. וְכָל זֶה הָיוּ יוֹדְעִים
הַחֲכָמִים שֶׁבָּהֶם, וְכָל שָׂכָן שֶׁר שְׁלָהֶם,
עַל כֵּן פְּתִיב הִבָּה נִתְחַכְמָה לוֹ.

הַשְּׂרָרָה מִמָּזְנוּ, וְנִתְמַנָּה דוֹמָה שֶׁר שֶׁל
גִּיהֲנָם, לִדְוֹן שֵׁם נִפְשׁוֹת הָרָשָׁעִים. וְרַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר עַל הַמֵּתִים נִתְמַנָּה.

אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, פְּתִיב (במדבר לג)
וּבֵאלֹהֵיהֶם עָשָׂה יי' שְׁפָטִים. וְכִי
בְּאַלּוּהַ שֶׁל כֶּסֶף, וְשֶׁל זָהָב, וְשֶׁל עֵץ,
וְשֶׁל אֶבֶן, יֵשׁ שְׁפָטִים. אֵלָּא אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, שֶׁל כֶּסֶף וְשֶׁל זָהָב הָיוּ נִתְכִּים
מֵאַלְיָהֶם, וְשֶׁל עֵץ מִתַּרְקָבִין.

אלוה של מצרים שה היה, וצוה
הקדוש ברוך הוא לעשות בו
שפטים, לשרף אותו באש

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֱלֹהֵי שֶׁל מִצְרַיִם
שֶׁה הָיָה, וְצִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לַעֲשׂוֹת בּוֹ שְׁפָטִים, לְשַׂרֵּף אוֹתוֹ
בָּאֵשׁ, כְּמָה דָּאֵת אָמַר, (דברים ז) פָּסִילִי
אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרֹפֶנּוּ בָּאֵשׁ. כִּדִּי שִׁיְהֵא
רִיחוֹ נִזְדָּף. וְעוֹד, (שמות יב) רֹאשׁוֹ עַל
כְּרַעְיוֹ וְעַל קִרְבּוֹ. וְעוֹד, שֶׁעֲצֻמּוֹתָיו
מִשְׁלָכִים בְּשׁוֹק. וְזֹאת הֵייתָ לְמִצְרַיִם
קִשָּׁה מִכָּלָן, הִדָּא הוּא דְּכִתִּיב, שְׁפָטִים.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בֵּאלֹהֵיהֶם מִמָּשׁ, וְזֶהוּ
שֶׁר שְׁלָהֶם, לְקַיֵּם יִפְקֹד ה' עַל
צָבָא הַמְּרוֹם בְּמְרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאֲדָמָה
עַל הָאֲדָמָה. וְכָל זֶה הָיוּ יוֹדְעִים
הַחֲכָמִים שֶׁבָּהֶם, וְכָל שָׂכָן שֶׁר שְׁלָהֶם,
עַל כֵּן פְּתִיב, הִבָּה נִתְחַכְמָה לוֹ.

שר שלהם נלקה בתחלה, ואחר כך
שאר אלהיהם

רבי יוחנן אמר, הרבה עבודה זרה
היו במצרים, ונילוס אלוה (דף
יח ע"ב) שלהם היה, ובכלל אלהיהם
היה הוא, ובכולם עשה ה' שפטים.
אמר רבי אבא, הא דר' יוחנן דייקא,
ופשיטא, משום דאלהיהם נלקים
בתחלה, ואחר כך האומה, וכן גילום
נלקה בתחלה, והעצים והאבנים, הדא
הוא דכתיב, (שמות ז) ויהי הדם בכל
ארץ מצרים ובעצים ובאבנים, שהיו
להם אלהות ממש. ואמר רבי יצחק,
על צבא המרום במרום פתיב, ונילוס
לא היה במרום. אמר רבי יוחנן, רוב
מימיו בדווקתן במרום. אמר רבי
יצחק, שר שלהם נלקה בתחלה, ואחר
כך שאר אלהיהם.

שר שלהם נלקה בתחלה, ואחר כך
שאר אלהיהם

רבי יוחנן אמר, הרבה עבודה זרה
היו במצרים, ונילוס אלוה שלהם
היה, ובכלל אלהיהם היה הוא, ובכלם
עשה ה' שפטים. אמר רבי אבא, זה
של רבי יוחנן מדיק ופשוט, משום
שאלהיהם נלקים בתחלה ואחר כך
האמה, וכן גילום נלקה בתחלה,
והעצים והאבנים. זהו שכתוב (שמות ז)
ויהי הדם בכל ארץ מצרים ובעצים
ובאבנים, שהיו להם אלהות ממש.
ואמר רבי יצחק, על צבא המרום
במרום פתיב, ונילוס לא היה במרום.
אמר רבי יוחנן, רב מימיו פדגמתם
במרום. אמר רבי יצחק, שר שלהם
נלקה בתחלה, ואחר כך שאר אלהיהם.

סלי לַיִּמּוּד לַיּוֹם ג' שֶׁל פֶּסַח סלי

סלי לַיִּמּוּד לַיּוֹם ג' שֶׁל פֶּסַח סלי

ה' ילחם לכם

רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, לְקוֹת
אִמָּה שֶׁל מִצְרַיִם מִמֶּשׁ לֹא הָיָה
אֶלָּא בָּיִם, דְּבִתְיִב (שְׁמוֹת י"ד) לֹא נִשְׁאַר
בָּהֶם עַד אַחֵר. וְקוֹדֵם זֶה נַעֲשֶׂה שְׁפָטִים
בְּאַלְהֵיהֶם. וְעַל דָּא בְּתִיב, הִבָּה
נִתְחַכְמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי תִקְרָאנָה.
וְנִתְנַבְּאוּ עַל הָעֵתִיד, כְּפִי מַה שְׁאִירֵעַ
לָהֶם. וְנוֹסֵף גַּם הוּא עַל שְׁוֹנְאֵינוּ, נִבְּאוּ
עַל מַחֲנוֹת עֲלִיּוֹנִים, שִׁיְהִיו שְׁרוּיִים
בְּתוֹכָם. וְנִלְחַם בָּנוּ, נִבְּאוּ עַל מַה דְּבִתְיִב
(שְׁמוֹת י"ד) ה' יִלְחָם לָכֶם וְגו'. וְעַלָּה מִן
הָאֲרִצִּי, בְּמַה דְּאַתָּה אֹמֵר (שְׁמוֹת י"ד) וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד רָמָה.

ה' ילחם לכם

רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, לְקוֹת
אִמָּה שֶׁל מִצְרַיִם מִמֶּשׁ לֹא הָיָה
אֶלָּא בָּיִם, שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת י"ד) לֹא נִשְׁאַר
בָּהֶם עַד אַחֵר. וְקוֹדֵם זֶה נַעֲשֶׂה שְׁפָטִים
בְּאַלְהֵיהֶם. וְעַל זֶה פְּתוֹב, הִבָּה נִתְחַכְמָה
לוֹ פֶּן יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי תִקְרָאנָה. וְנִתְנַבְּאוּ
עַל הָעֵתִיד כְּפִי מַה שְׁאִירֵעַ לָהֶם. וְנוֹסֵף
גַּם הוּא עַל שְׁוֹנְאֵינוּ - נִבְּאוּ עַל מַחֲנוֹת
עֲלִיּוֹנִים שִׁיְהִיו שְׁרוּיִים בְּתוֹכָם. וְנִלְחַם
בָּנוּ - נִבְּאוּ עַל מַה שְׁפָתוֹב ה' יִלְחָם לָכֶם
וְגו'. וְעַלָּה מִן הָאֲרִצִּי, כְּמוֹ שְׁנֹאֵמֵר וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד רָמָה.

מה הטעם מטה אהרן ולא מטה
משה?

(ח"ב דף כ"ח)

וְאִמְרַתְּ אֶל אַהֲרֹן קַח אֶת מִטְּךָ (שְׁמוֹת
י'), מֵאִי טַעְמָא מִטָּה אַהֲרֹן
וְלֹא מִטָּה מֹשֶׁה. אֶלָּא הָיָה דְּמֹשֶׁה
אִיהוּ קְדִישָׁא וְתִיר, דְּאַתְגַּלִּיף בְּנִגְנָתָא
עַלְמָה בְּשִׁמְא קְדִישָׁא, וְלֹא בְּעֵי קְדִישָׁא
בְּרִידָה הוּא לְסַאָבָא לִיה בְּאִינוֹן חוּטְרִין
דְּחֻרְשִׁיא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא לְאַכְפִּיָּיא לֹון
לְכָל אִינוֹן דְּאַתִּין מִסְטָרָא דְשִׁמְאָלָא,
בְּגִין דְּאַהֲרֹן אֶתָּא מִימִינָא, וְשִׁמְאָלָא
אַתְכְּפִיָּיא בִּימִינָא.

מה הטעם מטה אהרן ולא מטה
משה?

וְאִמְרַתְּ אֶל אַהֲרֹן קַח אֶת מִטְּךָ. מַה
הַטַּעַם מִטָּה אַהֲרֹן וְלֹא מִטָּה
מֹשֶׁה? אֶלָּא אוֹתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה יוֹתֵר
קְדוּשָׁה, שְׁנַחֲקָה בְּגִין הָעֲלִיּוֹן בְּשֵׁם
הַקְדוּשָׁה, וְלֹא רָצָה הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא
לְטַמֵּא אוֹתוֹ בְּאוֹתָם מִטּוֹת שֶׁל
הַמִּכְשָׁפִים, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא לְכַפּוֹת
אוֹתָם לְכָל אוֹתָם הַבָּאִים מִצַּד הַשְּׁמָאל,
מִשּׁוּם שֶׁאַהֲרֹן בָּא מִיְמִין, וְהַשְּׁמָאל
נִכְפָּה לְיָמִין.

רבי חייא שאל את רבי יוסי, הרי גלוי לפני הקדוש ברוך הוא שאותם מכשפים יעשו תנאים, מה הגבורה לעשות לפני פרעה תנאים? אמר לו, משום שמשם היא הראשית להלקות, ומראשית התנין מתחיל שלטונו, (לשלטונו, ומתחלת שלטונו התחיל להלקות) אז שמחים כל המכשפים, שהרי ראש החכמה של הנחש שלהם כף היתה. מיד חזר אותו תנין של אהרן לעץ יבש ובלע אותם.

ועל זה תמהו וידוע ששלטון עליון יש בארץ, שהם חשבו שזה למטה (למעלה), חוץ מהם אין שלטון לעשות דבר, ואז ויבלע מטה אהרן. דוקא מטה אהרן שחזר לעץ ובלע אותם.

ולכן עשה אהרן שני אותות, אחד למעלה ואחד למטה. אחד למעלה, תנין עליון ששולט על אותם שלהם. אחד למטה, ששולט העץ על התנין שלהם. ופרעה היה חכם מכל מכשפיו, והסתכל ששלטון העליון שולט על הארץ, שולט למעלה ושולט למטה.

אמר רבי יוסי, אם תאמר שכל מה שעושים המכשפים אינו אלא במראית העין, שפך נראה ולא יותר -

רבי חייא שאל לרבי יוסי, הא גלי קמי קדשא בריך הוא, דאינון חרשין ועבדון תניינא, מאי גבורתא איהו למעבד קמי פרעה תניינא. אמר ליה, בגין דמתמן הוא שירותא לאלקאה, ומשירותא דתנינא שארי שולטניה, (נ"א לשולטניה ומשירותא דשולטניה שרי לאלקאה) בדין, חדו בולחו חרשי, דהא ריש חכמתא דנחש דילהון הכי הוה. מיד אתהדר מהווא תנינא דאהרן לאעא ובישא, ובלע לון.

ועל דא תוהו, וידעו דשולטנא עלאה אית בארעא, דאינון חשיבו, דהא לתתא (נ"א לעילא), בר מנייהו לא אית שלטנא למעבד מיד, בדין, ויבלע מטה אהרן, מטה אהרן דייקא, דאתהדר לאעא ובלע לון.

ועל דא עבד אהרן תרין אתין, חד לעילא, וחד לתתא. חד לעילא, תנינא עלאה דשלטא על אינון דלהון. חד לתתא, דשליט אעא על תנינא דילהון, ופרעה חבם הוה מכל חרשוי, ואסתכל דשלטנא עלאה שליט על ארעא, שליט לעילא שליט לתתא.

אמר רבי יוסי, אי תימא, חרשיא כל מה דעבדין לאו איהו אלא בחיזו דעינא, דהכי אתחזי, ולא יתיר,

בא להשמיענו ויהיו דוקא, שפתיב ויהיו לתנינא. ואמר רבי יוסי, אפילו אותם תנינא שלהם חזרו להיות עצים, ועץ אהרן בלע אותם.

פְּתוּב (יחזקאל כט) הנני עליך פרעה מלך מצרים התנים הגדול הרבץ בתוך יארו. משם ראשית למטה בשלטון שלהם, אבל חכמתם למטה מפל הדרגות [הם].

בא ראה, חכמתם בדרגות תחתונות לכפותם לאותן דרגות בדרגות עליונות, ראש שלטונם ועקר שלהם למטה מאותו תנין, ומשתלשלים בתנין, שהרי משם נוטל חיל דרגה עליונה שלהם, משמע שפתיב אשר אחר הרחמים.

תועבת מצרים

רבי חי'א פתח, בארבעה עשר יום לחדש פסח וגו'. ש'ה שהוא פסח, מדוע? אלא יראתם של המצרים ואלוה שלהם היה ש'ה. משום שהמצרים עובדים למזל טלה, ומשום זה עובדים לש'ה. בא וראה, פתוב (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים. מהי תועבת מצרים? וכי על ששונאים אותו פתוב תועבת מצרים? אלא יראתם של המצרים והאלוה שלהם

קא משמע לן ויהיו דייקא, דכתיב ויהיו לתנינא. ואמר רבי יוסי, אפילו אינו תנינא דילהון אהדרו למחוי אעין, ואעא דאהרן בלע לון.

פְּתוּב, (יחזקאל כ"ט) הנני עליך פרעה מלך מצרים התנים הגדול הרבץ בתוך יארו. מתמן שרותא לתתא בשולטנא דילהון. אבל חכמתא דילהון, לתתא מפלהו דרגין איהו (אינון).

תא חזי, חכמתא דילהון בדרגין תתאין, לאכפין לון לאלין דרגין בדרגין עלאין, רישי שולטנותהון ועקרא דילהון, לתתא מההוא תנינא, ומשתלשלן בתנינא, דהא מתמן נטיל חילא דרגא עלאה דילהון. משמע דכתיב, (שמות י"א) אשר אחר הרחמים.

תועבת מצרים

(חלק ג דף ר"ן ע"ב)

רבי חי'א פתח, בארבעה עשר יום לחדש פסח וגו'. אימרא דאיהו פסחא אמאי. אלא דחלא דמצראי, ואלהא דלהון, הוה אמרא. בגין דמצראי פלחין למזל טלה, ובגין כך פלחין לאימרא. תא חזי, כתיב (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים. מאי תועבת מצרים. וכי על דשנאין ליה, כתיב תועבת מצרים. אלא דחלא דמצראי, ואלהא דילהון, אקרי תועבת

מִצְרִים. כִּמְהָ דְּכְתִיב, (דברים יח) כְּתוּבָת הַגּוֹזִים, דְּחֵלָא דְשָׂאָר עֲמִין.

נִקְרָא תוֹעֵבַת מִצְרִים, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (דברים יח) כְּתוּבָת הַגּוֹזִים, יִרְאֲתָם שֶׁל שָׂאָר הָאֻמוֹת.

תא חֲזוּ חֲכָמָא דְיוֹסֵף, דְּכְתִיב, (בראשית מז) וּמִקְצָה אֲחִיו לָקַח חֲמִשָּׁה אָנָשִׁים, וְאוֹלִיף לֹון לְמִיכָה, אָנָשִׁי מִקְנֶה הָיוּ עֲבָדֶיהָ. וְכִי מִלְכָּא דְהוּא שְׁלִיט עַל כָּל אֶרֶעָא, וְאַבָּא לְמִלְכָּא, עֶבֶד כְּדָא, וְעֶבֶד לְאַחִיו דְּיִשְׁשָׁאֵן (רַף רִנָּא ע"א) לְהוֹן, וְלֹא יִחְשְׁבוֹן לְהוֹן. (לְמַעַבְד לְהוֹן רוּעִי צֵאן) אֵלָּא וְדָאֵי תוֹעֵבַת מִצְרִים, דְּחֵלָא וְאַלְהָא דִּילְהוֹן אֶקְרִי חֲכִי, וְעַל דָּא כְּתִיב, (שמות ח) הֵן נִזְבַּח אֶת תוֹעֵבַת מִצְרִים.

בא וְרָאָה חֲכָמָתוֹ שֶׁל יוֹסֵף, שְׁכָתוּב (בראשית מז) וּמִקְצָה אֲחִיו לָקַח חֲמִשָּׁה אָנָשִׁים, וּמִלְמָד אוֹתָם לוֹמַר, אָנָשִׁי מִקְנֶה הָיוּ עֲבָדֶיהָ. וְכִי יוֹסֵף שְׁהִיָּה מֶלֶךְ שְׁהִיָּה שׁוֹלֵט עַל כָּל הָאֶרֶץ, וְאַב לְמִלְכוּת, עֲשֶׂה כֶּף, וְעֲשֶׂה לְאַחִיו שִׁישְׁנָאוֹ אוֹתָם וְלֹא יִחְשְׁבוּ אוֹתָם (שִׁיעֲשׂוּ מֵהֶם רוּעִי צֵאן)?! אֵלָּא וְדָאֵי תוֹעֵבַת מִצְרִים, יִרְאֲהָ וְאוֹלוֹה שְׁלָהֶם נִקְרָא כֶּף, וְעַל זֶה כְּתוּב (שמות ח) הֵן נִזְבַּח אֶת תוֹעֵבַת מִצְרִים.

אמר יוֹסֵף, כָּל מִיטֵב מִצְרִים הִיא אֶרֶץ רַעֲמָסִס, וְהִיא אֶרֶעָא אַפְרִישׁוֹ לְדַחֲלָא דְלְהוֹן, לְרַעֲיָא וְלְמִיחָה בְּכָל עֲגוּנִין דְּעֵלְמָא. וְכָל מִצְרָאֵי חֲשִׁיבוּ לְאִינוֹן דְּרַעֲאֵן לְדַחֲלִיהוֹן, כְּדַחֲלִיהוֹן. אֲעִבִיד לְאַחִי דִּירְתוֹן הִיא אֶרֶעָא, וְיִסְגְּדוֹן לֹון מִצְרָאֵי, וְיִחְשְׁבוֹן לֹון כְּדָקָא יָאוֹת. וְהִינוּ דְּכְתִיב (בראשית מז) כִּי תוֹעֵבַת מִצְרִים כָּל רַעָה צֵאן, מִחְשְׁבוֹן לֹון כְּדַחֲלִיהוֹן.

אמר יוֹסֵף, כָּל מִיטֵב מִצְרִים הִיא אֶרֶץ רַעֲמָסִס, וְאוֹתָהּ אֶרֶץ הַפְּרִישׁוֹ לִירְאֲתָם, לְרַעוּת וְלָלֶכֶת בְּכָל תַּעֲנוּגוֹת הָעוֹלָם. וְכָל הַמִּצְרִים הִחְשִׁיבוּ לְאַלְהָ שְׂרוּעִים לִירְאֲתָם, כִּירְאֲתָם. אֲעֲשֶׂה לְאַחִי שִׁירְשׁוֹ אוֹתָהּ אֶרֶץ, וְיִשְׁתַּחֲווּ לָהֶם הַמִּצְרִים, וְיִחְשְׁבוּ אוֹתָם כְּמוֹ שְׂרָאוֹי. וְזֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית מז) כִּי תוֹעֵבַת מִצְרִים כָּל רַעָה צֵאן. מִחְשְׁבֵיבִים אוֹתָם כִּירְאֲתָם.

הקב"ה נפרע מהעבודה זרה

אמר רַבִּי יוֹסֵי, וְהָא תַּנְיֵן כְּמָה דְּאַתְפָּרַע קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא מֵאִינוֹן דְּפִלְחִי לְעִבּוּדָה זָרָה, חֲכִי

הקב"ה נפרע מהעבודה זרה

אמר רַבִּי יוֹסֵי, וְהָרִי לְמַדְנֹו, כְּמוֹ שֶׁנִּפְרַע הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאֵלּוֹ שְׁעוּבָדִים לְעִבּוּדָה זָרָה - כֶּף נִפְרַע

מַעְבֹּדָה זָרָה מִמֶּשׁ. וְכִי יוֹסֵף עָשָׂה
לְאַחֵיו עֲבֹדָה זָרָה?! אָמַר לוֹ, לֹא עָשָׂה
יוֹסֵף לְאַחֵיו עֲבֹדָה זָרָה, אֲלֵא עָשָׂה
לָהֶם שְׂיִשְׁלֹטוֹ עַל הָעֲבֹדָה זָרָה שְׁלָהֶם,
וּלְכַפּוֹת הָעֲבֹדָה זָרָה שְׁלָהֶם תַּחַת
יְדֵיהֶם וּלְרֹדוֹתָם בְּמִקְלָא. אָמַר יוֹסֵף, אִם
יִשְׁלֹטוּ אֲחֵי עַל הָעֲבֹדָה זָרָה שְׁלָהֶם, כָּל
שָׁכֵן שְׂיִשְׁלֹטוֹ עַל עַצְמּוֹ, וּמִשּׁוּם זֶה
הוֹשִׁיב אוֹתָם בְּמִיטַב הָאֶרֶץ וְהַשְׁלִיט
אוֹתָם עַל כָּל הָאֶרֶץ.

וְעַל זֶה שֶׁהוּא פֶּסַח - מִדּוּעַ? אֲלֵא
יִרְאָתָם שֶׁל הַמִּצְרִים וְאִלוֹהַּ שְׁלָהֶם
הָיָה הַשֵּׁה. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
מִבְּעֶשְׂרֵי לַחֲדָשׁ קָחוּ אֶת יִרְאָתָם שֶׁל
הַמִּצְרִים, וְתַפְּשׂוּ אוֹתוֹ, וְיִהְיֶה קֶשֶׁר
וְתַפּוּס בְּתַפְסִיטָה שְׁלָכֶם יוֹם אֶחָד וּשְׁנַיִם
וּשְׁלֹשָׁה, וּבַיּוֹם הַרְבִּיעִי הוֹצִיאוּ אוֹתוֹ
לְדִין וְהֶאֱסָפוּ עָלָיו.

וּבִשְׁעָה שֶׁהַמִּצְרִים הָיוּ שׁוֹמְעִים קוֹל
יִרְאָתָם שֶׁתַּפּוּס בְּתַפְסִיטָה שֶׁל
יִשְׂרָאֵל וְאֵינֶם יְכוּלִים לְהַצִּיל אוֹתוֹ, הָיוּ
בּוֹכִים, וְהָיָה קֶשֶׁה עֲלֵיהֶם כָּאֵלּוּ אֶת
עַצְמָם קֶשְׁרוּ לַהֲרִיגָה. וְאָמַר הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא: יִהְיֶה תַּפּוּס בְּרִשְׁוֹתְכֶם יוֹם
אַחֵר יוֹם - אַרְבַּעַת יָמִים, כְּדֵי שִׁירָאוּ
אוֹתוֹ תַּפּוּס, וּבַיּוֹם הַרְבִּיעִי הוֹצִיאוּ אוֹתוֹ
לַהֲרִיגָה, וְיִרְאָו אוֹתוֹ הַמִּצְרִים אֵיךְ אֶתֶם
עוֹשִׂים בּוֹ דִּין, וְזֶה קֶשֶׁה לָהֶם מְכֹל

אֲתַפְּרַע מִעֲבֹדָה זָרָה מִמֶּשׁ, וְכִי יוֹסֵף
עֲבִיד לְאַחֵיו עֲבֹדָה זָרָה. אָמַר לֵיה, לֹא
עֲבִיד יוֹסֵף לְאַחֵיו עֲבֹדָה זָרָה, אֲלֵא
עֲבִיד לוֹן לְשִׁלְטָאָה עַל עֲבֹדָה זָרָה
דִּילְהוֹן, וּלְאַכְפִּיאַ עֲבֹדָה זָרָה דִּילְהוֹן
תַּחֲתֵי יְדֵיהֶו, וּלְרֹדָאָה לוֹן בְּמִקְלָא. אָמַר
יוֹסֵף, אִי יִשְׁלֹטוֹן אֲחֵי עַל עֲבֹדָה זָרָה
דִּילְהוֹן, כָּל שָׁכֵן דִּישְׁלֹטוֹן עַל גְּרַמְיֵיהוּ,
וּבְגִין כֵּךְ אוֹתִיב לוֹן בְּמִיטַב אֶרְעָא,
וְאַשְׁלִיט לוֹן עַל כָּל אֶרְעָא.

וְעַל דָּא אֲמָרָא דְאִיהוּ פֶּסַח אֲמַאי.
אֲלֵא דַחְלָא דְמִצְרָאִי, וְאַלְהָא
דִּילְהוֹן הָיָה אִמְרָא. אָמַר קַדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, מִבְּעֶשְׂרֵי לַחֲדָשׁ סִיבּוּ דַחְלָא
דִּילְהוֹן דְּמִצְרָאִי, וְתַפְּשׂוּ לֵיה, וְיִהְיֶה
אָסוּר וְתַפִּישׁ בְּתַפְיִשָּׁה דִּילְבּוֹן, וְיִמָּא חַד
וְתִרִין וְג', וּבִיּוֹמָא ד', אֲפִיקוּ לֵיה לְדִינָא,
וְאַתְּפִנְשׁוּ עָלָיו.

וּבִשְׁעָתָא דְּמִצְרָאִי הָיוּ שֹׁמְעִין קוֹל
דַּחְלָא דִּילְהוֹן, דְּתַפִּישׁ
בְּתַפִּישָׁה דִּישְׂרָאֵל, וְלֹא יִבְלִין לְשׁוּבָא
לֵיה, הָיוּ בְּכָאן, וְהָיָה קֶשֶׁה עֲלֵיהֶו,
כָּאֵלּוּ גְרַמְיֵיהוּ אֲתַעְקִידוּ לְקַטְלָא. אָמַר
קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְיִהְיֶה תַפִּישׁ
בְּרִשְׁוֹתֵיכֶו, וְיִמָּא בְּתַר יוֹמָא, אַרְבַּעַת
יּוֹמִין, בְּגִין דִּיחֲמוֹן יִתִּיה תַפִּישׁ, וּבִיּוֹמָא
רְבִיעָאָה אֲפִיקוּ לֵיה לְקַטְלָא, וְיִיחֲמוֹן
לֵיה מִצְרָאִי חִיד אֶתּוֹן עֲבָדִין בֵּיה דִּינָא,

המכות שעשה להם הקדוש ברוך הוא,
אלו הדינים שעשו ביראתם.

לְבַסּוֹף דְּנִים אוֹתוֹ בָּאשׁ, שְׁכַתוֹב
(דברים ז) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם
תִּשְׂרְפוּן בָּאשׁ. אָמַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא. שְׁלֹא יֵאמְרוּ
שֶׁבִרְצוֹן וּבִתְאוּנָה שֶׁל יִרְאַתָּנוּ אָכְלוּ אוֹתוֹ
כֹּף. אֲלֹא תִקְנוּ אוֹתוֹ צָלִי, וְלֹא מִבָּשָׂל,
שָׁאֵם יִהְיֶה מִבָּשָׂל, יִהְיֶה מְסֻתֶּר וְלֹא
יִרְאוּ אוֹתוֹ, אֲלֹא תִקְנוּ שֶׁיִּרְאוּ אוֹתוֹ כֹּף
שְׂרוּף בָּאשׁ, כְּדֵי שְׂיִהְיֶה רִיחוֹ נִזְדָּף.

וְעוֹד, רָאשׁוּ עָלָיו כְּפוּף עַל קֶרְסְלוֹ,
שְׁלֹא יֵאמְרוּ שְׁחִיָּה אוֹ דָּבָר אַחֵר
הוּא, אֲלֹא שֶׁיִּכִּירוּ אוֹתוֹ שֶׁהוּא יִרְאַתָּם.
וְעוֹד, שְׁלֹא יֵאכְלוּ אוֹתוֹ בְּתֵאבּוֹן, אֲלֹא
עַל הַשֹּׁבַע, דֶּרֶךְ קָלוֹן וּבִזְיוֹן וְעוֹד, עֲצָם
לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ, אֲלֹא שֶׁיִּרְאוּ עֲצָמוֹתָיו
מִשְׁלָכוֹת בְּשׁוֹק, וְלֹא יִהְיוּ יְכוּלִים לְהַצִּיל
אוֹתוֹ. וְעַל זֶה כְּתוּב, (במדבר לג)
וּבִאֲלֵהֶם עֲשֵׂה ה' שְׁפָטִים. דִּינִים
רַבִּים. וְעוֹד נֶאֱמַר, וּמִקְלָכֶם בִּידְכֶם, וְלֹא
חֶרֶב וְרִמּוֹחַ וּשְׁאָר כְּלֵי מִלְחָמָה.

עבודה זרה של מצרים

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כִּכָּר פֶּרֶשׁוּהוּ
שֶׁהַמִּצְרִים עוֹבְדִים לְמִזְל טְלָה,
וּמִשּׁוּם כֹּף עוֹבְדִים לְשָׂה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,

וְדֹא קִשְׂיָא לְהוּ מִן כָּל מִכְתָּשֵׁי דְעֵבֶד
לִזְן קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵינּוּן דִּינִין
דְּעֵבֶדוֹן בְּדַחֲלִיהוֹן.

לְבַתֵּר דִּינִין לִיָּה (דף רנ"א ע"ב) בְּנוֹרָא,
דְּכְתִיב, (דברים ז) פְּסִילֵי
אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בָּאשׁ. אָמַר קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא. דְּלֹא
יִימְרוּן בְּרַעוּתָא וּבְתִיאובְתָּא דְדַחֲלָנָא,
אֲכָלִין לִיָּה חֲבִי. אֲלֹא אֲתִקְנוּ לִיָּה צָלִי,
וְלֹא מִבּוּשָׁל, דְּאֵלּוּ מִבּוּשָׁל יִהְיֶה טְמִיר,
וְלֹא יִחְמוֹן לִיָּה, אֲלֹא תִקְנוּ דִּילִיָּה
דִּיחְמוֹן לִיָּה חֲבִי מוֹקְדָא בְּנוֹרָא, בְּגִין
דְּרִיחִיָּה נִזְדָּף.

וְתוֹ רִישִׁיָּה עָלֶיהָ כְּפוּף עַל קֶרְסוּלוֹ,
דְּלֹא יִימְרוּן דְּחִיָּה, אוֹ מִלָּה אַחֲרָא
הוּא, אֲלֹא דִישְׁתַּמּוּדְעוֹן לִיָּה, דְּאִיָּהוּ
דְּחִלָּא דְלָהוֹן. וְתוֹ, דְּלֹא יִיכָלוֹן לִיָּה.
בְּתִיאובְתָּא, אֲלֹא עַל שְׂבָעָא, אִרְחָ קִלְנָא
וּבִזְיוֹן. וְתוֹ, עֲצָם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ, אֲלֹא
דִיחְמוֹן גְּרַמּוּי רַמָּאן בְּשׁוֹקָא, וְלֹא יִיכָלוֹן
לְשׁוּבָא לִיָּה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (במדבר לג)
וּבִאֲלֵהֶם עֲשֵׂה ה' שְׁפָטִים. דִּינִין
סְגִיָּאִין. תּוֹ וּמִקְלָכֶם בִּידְכֶם, וְלֹא חֶרֶב
וְרִמּוֹחָא וּשְׁאָר מְאִנֵּי קֶרְבָּא.

עבודה זרה של מצרים

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָא אוֹקְמוּנָה,
דְּמִצְרָאִי פִלְחִי לְמִזְל טְלָה,
וּבְגִין כֹּף פִּלְחִין לְאִמְרָא. אָמַר רַבִּי

אם כן, יַעבְדוּ טָלָה וְלֹא שָׁה. אָמַר לוֹ, הַכֹּל עוֹבְדִים, אֵלָּא שְׁמֹזֵל טָלָה יוֹרֵד וְעוֹלָה בְּטָלָה וְשָׁה, וּמִשּׁוֹם זֶה עוֹבְדִים לְכֻלָּם. אָמַר לוֹ, כִּי שְׁמַעְתִּי, שְׁכַל בְּהֵמָה גְדוֹלָה (שֶׁל צֶאֱן), יִרְאֶה שְׁלֵהֶם הִיָּתָה, וְעַל זֶה הָרַג הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל בְּכוֹר בְּהֵמָה. וְהָרִי נִתְבָּאָר שְׁאֵלוֹ הֵן מִדְּרָגוֹת שְׁלֻמְעֵלָה שְׁנִקְרָאוֹת כִּי.

שאלת יוסף מפרעה

אָמַר יוֹסֵף, כָּל טוֹב אֶרֶץ מִצְרַיִם הִיא רַעֲמֶסֶס, וְאוֹתָהּ אֶרֶץ הַפְּרִישׁוֹ לִירְאָתָם, לַרְעוֹת וּלְהִלָּף בְּכָל תַּעֲנוּגוֹת הָעוֹלָם. וְכָל הַמִּצְרַיִם הִתְשִׁיבוּ לְאוֹתָם שְׂרֹעִים לִירְאָתָם - כִּירְאָתָם. וְזֶה מֵה שֶׁשָּׂאֵל יוֹסֵף מִפְּרָעָה, שֶׁיִּשְׁלֹטוּ אַחֲיוֹ עַל יִרְאָתָם שֶׁל הַמִּצְרַיִם, שְׁכַפּוּיִים תַּחַת יָדָיו כַּעֲבָדִים אַחֵר מַלְכֵיהֶם, לִהְיוֹת כָּלָם נִכְפִּים תַּחַת שֵׁם יְהוָה מִצָּדָם, וְלֹא יִשְׁלַט בָּעוֹלָם אֵלָּא שֵׁם יְהוָה, וְיִכְנָעוּ כָּל מִמְּנֵים תַּחַת יָדָיו.

האלוה שלהם ברשות ישראל

וּלְהִירְאָתָם לָהֶם שֶׁהוּא עֲתִיד לְהַפְרֹעַ מֵהֶם, זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת יב) וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי יְהוָה. פִּינּוֹן שֶׁהִטְעוֹ לְבָרִיּוֹת וְעָשׂוּ עֲצָמָם אֱלֹהוֹת, וּמִשּׁוֹם שֶׁטָּלָה, מִמְּנָה שְׁלוֹ, הוּא גָדוֹל עַל כָּל הַמִּמְנֵים שֶׁל

יוֹסֵף, אִי הָכִי, טָלָה וּפְלִחוֹן, וְלֹא אִימָרָא. אָמַר לִיָּה, כִּלְא פְלִחוֹן, אֵלָּא מֹזֵל טָלָה נִחִית וְסָלִיק בְּטָלָה וְאִימָרָא, וּבִגְנִין כִּי פְלִחוֹן לְכִלְא. אָמַר לִיָּה הָכִי שְׁמַעְנָא, דְּכָל בַּעֲרִיא רַבָּא (סִיא דְּצֶאֱן) דִּחְלָא דְלִהוֹן הָנָה, וְעַל דָּא קָטִיל קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל בְּכוֹר בְּהֵמָה. וְזֶה אֲתָמַר דְּאֵלִין אֵינֵן דְּרִגִּין דִּלְעִילָא, דְּאֶקְרוֹן הָכִי.

שאלת יוסף מפרעה

(חלק ג דף רנ"א ע"א)

אָמַר יוֹסֵף, כָּל מִיטֵב אֶרֶץ מִצְרַיִם רַעֲמֶסֶס הִיא, וְהִיא אֶרְעָא אֶפְרִישׁוֹ דְּחִלָּן דְּלִחוֹן, לַרְעִיא וּלְמִיָּהָד בְּכָל עֲנוּגֵין דְּעִלְמָא. וְכָל מִצְרָאֵי חֲשִׁיבוֹן לְאֵינֵן דְּרַעֲנָן דְּחִלְיָהוֹן, כְּדִחְלִיחוֹן. וְדָא שְׂאִיל יוֹסֵף מִפְּרָעָה, לְשִׁלְטָאָה אַחֲיוֹ עַל דְּחִלָּן דְּמִצְרָאֵי, דְּאֲתַכְפִּיין תַּחוֹת יָדֵיהּ, כַּעֲבָדִים בְּתַר מַלְכֵיהוֹן, לְמִחְוֵי כְּלָהוֹ מִתַּכְפִּיין תַּחוֹת שֵׁם יְיָ מִסְטֵרִיחוֹן, וְלֹא שְׁלִיט בְּעִלְמָא אֵלָּא שֵׁם יְהוָה. וְאֲתַכְפִּיין כָּל מִמְּנֵן תַּחוֹת יָדֵיהּ.

האלוה שלהם ברשות ישראל

וּלְאַחְזָאָה לוֹן, דְּאִיָּהוּ עֲתִיד לְאִיתְפָּרְעָא מִנְהוֹן, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת יב) וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי יְהוָה. כִּד מִטְעִיין לְבָרִיין וְעַבְדִּין גְּרַמְיָהוּ אֱלֹהוֹת. וּבִגְנִין דְּטָלָה מִמְּנָא דִּילִיָּה, אִיָּהוּ רַב עַל

אֱלֹהִים אַחֲרֵיהֶם, צִוָּה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, (שמות יב) וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבוֹת שָׂה לְבֵית, וְהַשְׁלִיט אוֹתָם עָלָיו, וַתִּפְסֹו אוֹתוֹ תִּפְסֹו בַּתְּפִיסָה שְׁלֵהֶם יוֹם וּשְׁנַיִם וְשִׁלֹּשׁ, וְלֵאחֹר זֶה הוֹצִיאוּ לוֹ לְדִין לְעֵינַי כָּל מִצְרַיִם, לְהַרְאוֹת שְׁהֶאֱלֹוה שְׁלֵהֶם בְּרִשׁוֹת יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת בּוֹ דִּין.

בְּגִלְל זֶה נֶאֱמַר, (שם) אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשָׁל מִבָּשָׁל בְּמִים כִּי אִם צָלִי אֵשׁ רָאשׁוֹ עַל כְּרַעְיוֹ וְעַל קִרְבּוֹ, לִהְיוֹת נִדּוֹן בְּאֵשׁ צָלִי, וְצִוָּה לְזַרֵּק לַעֲצָמוֹתָיו בְּשׁוּק בְּבִזְיוֹן. וּמִשׁוֹם זֶה נֶאֱמַר, (שם) וַעֲצֵם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ. וְצִוָּה לַיּוֹם הָרְבִיעִי, אַחֲרֵי שֶׁהָיָה תִּפְסֹו שְׁלֹשָׁה יָמִים קָשׁוּר, לַעֲשׂוֹת בּוֹ דִּין. וְזֶה קָשָׁה לָהֶם מְכַל נִגְעִים שֶׁהִכָּה לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדֵי הָרוּעָה הַנֶּאֱמָן. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שְׁצִוָּה שְׁלֹא לֶאֱכֹל אוֹתוֹ בַּתְּאֵנָה. וּמִיָּד שָׂרְאוּ עֲצָמוֹתָיו בְּשׁוּק וְלֹא יָכֹלוּ לְהַצִּילוֹ, זֶה קָשָׁה לָהֶם מִהֶפֶל. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שם) וּמִקְלָכֶם בִּידְכֶם, לְכַפּוֹת כָּל יִרְאַתָם שֶׁל הַמִּצְרַיִם תַּחַת יְדֵיהֶם. וּמִשׁוֹם שֶׁהֶם בְּכוֹרוֹת מְמֻנָּים, כְּתוּב (שם) וְה' הִכָּה כָּל בְּכוֹר.

רושם האמונה

בֹּא רֵאָה, בְּשַׁעַת שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

כָּל מִמְנֵן דְּאֱלֹהִים אַחֲרֵיהֶם, מִנֵּי קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא לְיִשְׂרָאֵל, (שמות יב) וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבוֹת שָׂה לְבֵית, וְהַשְׁלִיט לוֹן עָלֶיהָ, וַתִּפְשִׁי לִיהָ, תִּפְשִׁי בַּתְּפִישָׁה דְּלִחוֹן יוֹמָא וְתַרְיִן וְתַלְתָּ. וּלְבַתֵּר דָּא אִפִּיקוּ לִיהָ לְדִינָא לְעֵינַי כָּל מִצְרַאִי, לְאַחֲזָא דְּאֶלְהָא דְּלִחוֹן בְּרִשׁוֹ דְּיִשְׂרָאֵל לְמַעַבְדַּ בֵּיה דִּינָא.

בְּגִין דָּא, (שמות יב) אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשָׁל מִבָּשָׁל בְּמִים כִּי אִם צָלִי אֵשׁ רָאשׁוֹ עַל כְּרַעְיוֹ וְעַל קִרְבּוֹ, לְמַהוּ דִּין בְּאֵשׁ צָלִי, וּמִנֵּי לְזַרְקָא לְגִרְמִיָּה דִּלִּיָּה בְּשׁוּקָא בְּבִזְיוֹן. וּבְגִין דָּא, (שמות יב) וַעֲצֵם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ. וּמִנֵּי לְיוֹמָא רְבִיעָא, בְּתַר דְּתָהָה תִּפְשִׁי ג' יוֹמִין קָשׁוּר, לְמַעַבְדַּ בֵּיה דִּינָא. וְדָא קָשָׁא לוֹן מְכַל מִכְתָּשִׁין דְּמִתָּא לוֹן קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא, עַל יְדָא דְּרַעֲיָא מִהִימְנָא. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא דְּמִנֵּי דְּלֹא לְמִיכַל לִיהָ בְּתִיא וּבְתָא. וּמִיָּד דְּחִמָּאן גִּרְמוֹי בְּשׁוּקָא, וְלֹא יִכְלִין לְשַׁבָּא לִיהָ, דָּא קָשָׁא לוֹן מִכְלָא. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא דְּאֶתְמַר בְּהוּ, (שמות יב) וּמִקְלָכֶם בִּידְכֶם, לְאַתְבְּפִיָּא כָּל דְּחִלָּן דְּמִצְרַאִי, תַּחַת יְדֵיהֶו. וּבְגִין דְּאִינְהוּ בְּכוֹרוֹת מְמֻנָּן, כְּתִיב (שמות יב) וַיִּי הִכָּה כָּל בְּכוֹר.

רושם האמונה

תֵּא חַזִּי, בְּשַׁעַת דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיד הוּא

היה הורג את בכורי מצרים, כל אותם שהרג בחצות הלילה והוריד דרגות ממעלה למטה, באותה שעה נכנסו ישראל בקיום של האות הקדוש, נמולו והשתתפו עם כנסת ישראל, ונאחזו בה. אז אותה הדם הראו אותו על הפתח. ושני דמים היו - אחד של הפסח, ואחד הדם שנמולו. והיה רשום על הפתח רשם האמונה, אחד כאן ואחד כאן ואחד ביניהם, והרי נאמר (שמות יב), ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף, כדי להראות אמונה.

אלקיד מארץ מצרים

פתח רבי אלעזר ואמר, (הושע יג) ואנכי ה' אלקיך מארץ מצרים ואלהים זולתי לא תדע. לא כתוב אשר הוצאתיך מארץ מצרים, אלא אנכי ה' אלקיך מארץ מצרים. וכי מארץ מצרים היה להם למלך, ולא מקדם לכן? והרי כתוב (בראשית לה) ויאמר יעקב אל בניו הסרו את אלהי הנכר אשר בתכם, וכתוב ונקומה ונעלה בית אל, ואתה אמרת מארץ מצרים!?

הכרת כבוד ה' בארץ מצרים

אלא, מיום שהיו ישראל בעולם, לא הכירו את כבוד הקדוש ברוך הוא, רק בארץ מצרים, שהיו באותה

היה קטיל לבוכרי המצרי, כל אינו דקטל בפלגות ליליא, ואחית דרגין מעילא לתתא. ביה שעתא עאלו ישראל בקיומא דאת קדישא, אתגורו ואשתתפו בכנסת ישראל, ואתאחדו בה. בדין תהוה דמא אחזיאו ליה על פתחא. ותרינ דמי הוו, חד דפסחא, וחד דמא דאתגורו. ותהוה רשים על פתחא, רשימא דמחיימנותא, חד הכא וחד הכא וחד בינייהו, והא אתמר, (שמות יב) ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף, בגין לאחזאה מחיימנותא.

אלקיד מארץ מצרים

פתח רבי אלעזר ואמר, (הושע יג) ואנכי ה' אלקיך מארץ מצרים ואלהים זולתי לא תדע. לא כתיב אשר הוצאתיך מארץ מצרים, אלא אנכי ה' אלקיך מארץ מצרים, וכי מארץ מצרים הנה להו מלכא, ולא מקדמת דנא, והא כתיב (בראשית לה) ויאמר יעקב אל בניו הסירו את אלהי הנכר אשר בתוכם, וכתיב (בראשית לה) ונקומה ונעלה בית אל, ואת אמרת מארץ מצרים.

הכרת כבוד ה' בארץ מצרים

אלא, מן יומא דהוו ישראל בעלמא, לא אשתמודעו יקרא דקודשא בריך הוא. בר בארעא דמצרים, דהוו

עבודה קשה וצווחו כנגדו, ולא שנו
מנימוסיהם לעולמים. ושם נבחנו
האבות, כזהב מתוך הפסלת (פהתור)
הזהב מתוך השלהבת). ועוד, שהיו
רואים בכל יום פמה כשפים, פמה
מינים רעים, להטעות את בני האדם,
ולא סטו מן הדרך לימין ולשמאל. ואף
על גב שלא היו מכירים כל כך בכבודו
של הקדוש ברוך הוא, אלא היו הולכים
אחר מנהגי אבותיהם.

כבוד ה' בהתגלות

ואחר כך ראו פמה נסים וכמה גבורות,
ולקח אותם הקדוש ברוך הוא
לעבודתו. ומשום שכלם ראו פמה נסים
ואותות בעיניהם, וכל אותם נסים
וגבורות, אמר ואנכי ה' אלהיך מארץ
מצרים. ששם היה כבודו בהתגלות.
והתגלה עליהם על הים, וראו את זיו
הכבוד העליון פנים בפנים. שלא
תאמרו שאלוה אחר הוא שדבר עמנו,
אלא אני הוא שראיתם בארץ מצרים,
אני הוא שהרגתי את שונאיכם בארץ
מצרים, אני הוא שעשיתי כל אותן
עשר מכות בארץ מצרים. ומשום כך,
ואלהים זולתי לא תדע, שלא תאמר
שאחר היה, אלא אני הוא הכל.

מכות מצרים

אמר הרועה הנאמן, כמו לשון שהוא

בהוא פולחנא קשיא, וצווחו לקבליה,
ולא אשתנו מנימוסא דלהון לעלמין.
ותמן אתבחינו אבהתנא, בדהבא מנו
שפכה. (ס"א בהתוכא דדהבא מנו טפסא)
ועוד, דהו חמאן בכל יומא, במה
חרשין, במה זינין בישין, לאטעאה לון
לבני נשא, ולא סטו מארעא לימינא
ולשמאלא. ואף על גב דלא הוה ידעי
כל כך ביקרא דקודשא בריך הוא,
אלא הוה אזלין בתר נימוסי אבהתהון.

כבוד ה' בהתגלות

ולבתר, חמו במה נסין, וכמה גבוראן,
ונטל לון קדשא בריך הוא
לפולחניה. ובנין דבלהו חמו במה נסין
ואתין בעיניהון, וכל אינון אתין וגבורין.
אמר ואנכי ה' אלהיך מארץ מצרים.
דתמן הוה באתגליא יקרא דיליה.
ואתגלי עליהו על ימא, וחמו זיו יקרא
עלאה דיליה אפין באפין. דלא תימרון
אלהא אתרא הוא דמליל עמנא, אלא
אנא הוא דחמיתון בארעא דמצרים,
אנא הוא דקטלנא סנאיכון בארעא
דמצרים. אנא הוא דעבדנא כל אינון
עשר מחאן בארעא דמצרים. ובניני
כך, ואלהים זולתי לא תדע, דלא תימא
דאתרא הוא, אלא אנא הוא כלא.

מכות מצרים

(חלק ג דף ר"ן ע"ב)

אמר רעיא מהימנא, כגון לישנא

מקל לכל אנשי ביתו, והוא לשון צורת
אות ו', והוא מטָה שבו עָשָׂר אותיות,
ובו הָפָה הקדוֹשׁ בְּרוּךְ הוא על יָדוֹ עָשָׂר
מכות. ומשום שְׁכָל המכות היו מֵצֵד
שֶׁל ה' ה', אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, מִנֵּין שְׁכָל
מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוא
עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרִים הֵיטָה שֶׁל חֲמֵשׁ
מכות וְכו', אָמַר מַעֲתָה וְכו'. וְאוֹת ה'
עוֹלָה בְּאוֹת י' לַחֲמִשִּׁים מכות. חֲמֵשׁ
פְּעָמִים חֲמִשִּׁים הֵם מֵאוֹתָם וְחֲמִשִּׁים.
וּמִשׁוּם זֶה נֶאֱמַר, וְעַל הַיָּם לָקוּ מֵאוֹתָם
וְחֲמִשִּׁים מכות.

דְּאִיהוּ מִקַּל לְכָל אַנְשֵׁי בֵּיתֶיהּ, וְאִיהוּ
לִישָׁנָא דְּאוֹת ו', וְאִיהוּ מִטָּה דְּבִיָּה עָשָׂר
אוֹתוֹת, וְבִיָּה מִחָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
עַל יְדוֹי י' מִחָאן. וּבִגְנִין דְּכָל מִחָאן הוּוּ
מִפְסָטְרָא דְּה' ה', רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר, מִנֵּין
שְׁכָל מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרִים הֵיטָה שֶׁל
חֲמֵשׁ מכות וְכו', אָמַר מַעֲתָה וְכו'. וְאוֹת
ה' סְלָקָא בְּאוֹת י' לַחֲמִשִּׁין מִחָאן, חֲמֵשׁ
זְמָנִין חֲמִשִּׁין, אִינוּן ר"ן. וּבִגְנִין דָּא, וְעַל
הַיָּם לָקוּ ר"ן מכות.

🕊 לימוד ליום ד' של פסח 🕊

לעולם יהא אדם זהיר בתפלת מנחה

(שמות לו ע"ב)

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיִּזְוֶה הַכֹּהֵן כָּל בְּכוֹר
וְגו'. בְּתִיב (תהלים ס"ט) וְאֲנִי תַפְלִיתִי
לֵךְ יְיָ עֵת רְצוֹן וְגו' ר' חַיִּיא ור' יוֹסִי הוּוּ
אֲזָלִי מֵאוֹשָׁא לְלוֹד, וְהָהּ רַבִּי חַיִּיא
רַבִּיב בְּחֻמְרָא. אָמַר ר' יוֹסִי, גִּיתִיב הָכָא
וְנִצְלִי, דְּהָא מָטָא זְמָנָא דְּצִלּוֹתָא
דְּמִנְחָה, וְתַנְיָנָן, לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם זְהִיר
בְּצִלּוֹתָא דְּמִנְחָה. אָמַר יְהִיר. מִשּׁוּם
דְּהֵיא שְׁעָתָא דְּתֵלִיא דִּנְיָא וְכַעֲבִי בַר נָשׁ
לְכוּנָא דְּעִתִּיהּ, נָחַת ר' חַיִּיא וְצִלִּי.

**אין העולם מתקיים אלא על ראשי
העם, אם ראשי העם צדיקים - טוב
לעולם, ואם לא צדיקים - אוי
לעולם ואוי לעם**

עַד דְּהוּוּ אֲזָלִי, נָטָה שְׁמַשָּׁא לְמִיעֵל.
אָמַר רַבִּי חַיִּיא לְר' יוֹסִי אָמַר אֶת
שְׁתִּיק. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִסְתַּבֵּל תְּוִינָא
בְּדַעְתָּא, דְּלִית עֲלֵמָא מוֹתְקִימָא, אֵלָא
עַל רִישִׁיהוֹן דְּעָמָא. אִי רִישִׁי עָמָא
זְכָאִין, טַב לְעָלְמָא, טַב לְעָמָא. וְאִי לֹא
זְכָאִין, וְוִי לְעָלְמָא, וְוִי לְעָמָא.

אָמַר רַבִּי חַיִּיא, וְדָאִי בְּדָ הוּא, מְנָלָן.
דְּבִתִּיב, (דברי הימים ב', י"ח) רִאִיתִי
אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל נִפְּזִים עַל הַהָרִים
בְּצֹאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶן רוּעָה וַיֹּאמֶר יְיָ לֹא

🕊 לימוד ליום ד' של פסח 🕊

לעולם יהא אדם זהיר בתפלת מנחה

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַה' הִכָּה כָּל בְּכוֹר
וְגו'. [כתוב (תהלים סט) וְאֲנִי
תַפְלִיתִי לֵךְ ה' עֵת רְצוֹן וְגו'] רַבִּי חַיִּיא
וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים מֵאוֹשָׁא לְלוֹד,
וְהָיָה רַבִּי חַיִּיא רוֹכֵב בַּחֲמוֹר. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, נָשֵׁב כָּאֵן וְנִתְפַּלֵּל, שְׁהָרִי הִגִּיעַ זְמַן
תַּפְלַת מִנְחָה, וְשִׁנְיָנִי, לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם
זְהִיר בְּתַפְלַת מִנְחָה. לָמָּה זְהִיר? מִשּׁוּם
שְׁהֵיא שְׁעָה שְׁתַּלּוּי הַדִּין וְצִרְיָן אָדָם
לְכוּן דַּעְתּוֹ. יְבַד רַבִּי חַיִּיא וְהִתְפַּלֵּל.

**אין העולם מתקיים אלא על ראשי
העם, אם ראשי העם צדיקים - טוב
לעולם, ואם לא צדיקים - אוי
לעולם ואוי לעם**

עַד שְׁהָיוּ הוֹלְכִים, נָטָה הַשֶּׁמֶשׁ לְהַכֹּס.
אָמַר רַבִּי חַיִּיא לְרַבִּי יוֹסִי, לָמָּה
אַתָּה שׁוֹתֵק? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הֵייתִי
מִסְתַּבֵּל בְּדַעְתִּי שְׁאֵין הָעוֹלָם מוֹתְקִים
אֵלָא עַל רִאשֵׁי הָעָם. אִם רִאשֵׁי הָעָם
צְדִיקִים - טוֹב לְעוֹלָם. וְאִם לֹא צְדִיקִים
- אוֹי לְעוֹלָם וְאוֹי לָעָם.

אָמַר רַבִּי חַיִּיא, וְדָאִי כָךְ הוּא, מְנָלָן
לָנוּ? שְׁכַתוֹב (דברי הימים ב' יח)
רִאִיתִי אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל נִפְּזִים עַל
הַהָרִים בְּצֹאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶן רוּעָה וַיֹּאמֶר

ה' לא אֲדָנִים לְאֵלֶּה יִשׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ
בְּשָׁלוֹם. יִשׁוּבוּ, יִשְׁבוּ הֲיָה צָרִיךְ (לְכַתֵּב)!
לְבֵיתוֹ, בְּבֵיתוֹ הֲיָה צָרִיךְ (לְכַתֵּב), שֶׁהָרִי
בְּמָקוֹם עֹמְדִים!

אֵלֶּה כִּף שְׁנֵינִי, אִם רֹאשׁ הָעַם לֹא
זֹכֶה, הָעַם נִתְּפָסִים בְּחֻטְאוֹ,
מִנֵּין לָנוּ? שְׁכָתוֹב וַיֹּאמֶר דָּוִד וְגו' הִנֵּה
אֲנֹכִי חֲטָאתִי וְאֲנֹכִי הַעֲוִיתִי וְאֵלֶּה הַצֵּאן
מָה עָשׂוּ. (וְכָתוֹב (דְּבָרֵי הַיָּמִים א כא) וְאֲנִי
הוּא אֲשֶׁר חֲטָאתִי וְגו') דָּוִד חֲטָא,
וְיִשְׂרָאֵל סָבְלוּ. וְאִם רֹאשׁ הָעַם נִתְּפָס
בְּחֻטְאוֹ - הָעַם נִצָּל, שֶׁהָרִי הָדִין לֹא
שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם, שְׁכָתוֹב וַיֹּאמֶר ה' לֹא
אֲדָנִים לְאֵלֶּה. כְּלוּמַר, (אִם אֱלוֹ) אֱלוֹ לֹא
הָיוּ רֹאשִׁים לָעַם, מִדֶּרֶךְ זֶה יִשׁוּבוּ אִישׁ
לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם. כָּלֶם נִצְוִלִים אִם
רֹאשֵׁיהֶם נִתְּפָסִים. וְאֶפְלוּ יְהוֹשֻׁפֶּט נִגְזַר
עָלָיו לְהַעֲנִשׁ מִשּׁוֹם שֶׁהִתְחַבֵּר עִם
אֲחָאָב, אִם לֹא אוֹתָהּ צִוָּהָ, שְׁכָתוֹב
(מַלְכִּים-א כב) וַיִּזְעַק יְהוֹשֻׁפֶּט.

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, יָרַד הַלֵּילָה. אָמְרוּ,
מָה נַעֲשֶׂה? אִם נֵלֵךְ - חֹשֶׁךְ הַלֵּילָה.
אִם נֵשֵׁב - פֶּחַד הוּא. סָטוּ מִהַדֶּרֶךְ
וַיִּשְׁבוּ תַּחַת אֵילָן אֶחָד. וַיִּשְׁבוּ וְהָיוּ
אוֹמְרִים דְּבָרֵי תוֹרָה, וְלֹא יִשְׁנוּ.

אֲדָנִים לְאֵלֶּה יִשׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם.
יִשׁוּבוּ, יִשְׁבוּ מִיָּבֵעִי לֵיהִ. לְבֵיתוֹ, בְּבֵיתוֹ
מִיָּבֵעִי לֵיהִ. דִּהָא בְּאַתְרֵיהּ קְיָיְמִי.

אֵלֶּה חֲבֵי תַנִּינִן, אִי רִישָׁא דְעָמָא לֹא
זָכִי, עָמָא מִתְּפָסָן בְּחוֹבִיָּה. מִנָּלָן.
דְּכַתִּיב, (שְׁמוּאֵל ב, כ"ד) וַיֹּאמֶר דָּוִד וְגו'
הִנֵּה אֲנֹכִי חֲטָאתִי וְאֲנֹכִי הַעֲוִיתִי וְאֵלֶּה
הַצֵּאן מָה עָשׂוּ, (ס"א וְכַתִּיב (דְּבָרֵי הַיָּמִים א'
כ"א) וְאֲנִי הוּא אֲשֶׁר חֲטָאתִי וְגו') דָּוִד חָב,
וְיִשְׂרָאֵל סָבְלוּ. וְאִי רִישָׁא דְעָמָא מִתְּפָס
בְּחוֹבִיָּה, עָמָא מִשְׁתַּזְכֵּן. דִּהָא דִּינָא לֹא
שָׂרִיא עֲלֵיהֶוּ. דְּכַתִּיב, וַיֹּאמֶר יי לֹא
אֲדָנִים לְאֵלֶּה, כְּלוּמַר, (ס"א אִם אֱלוֹ) אֱלוֹ
לֹא הָיוּ רִישֵׁין לְעָמָא, מִהָאִי אוֹרְחָא
יִשׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם. כְּלָהוּ
מִשְׁתַּזְכֵּן, אִי רִישֵׁיהוֹן מִתְּפָסָן. וְאֶפְילוּ
יְהוֹשֻׁפֶּט אֲתַנְזֹר עָלֶיהָ לְאַתְעַנְשָׂא, מִשּׁוֹם
דִּאֲתַחְבֵּר בְּאַחָאָב. אִי לֹא הָיוּ צִוָּחָא,
דְּכַתִּיב, (מַלְכִּים א, כ"ב) וַיִּזְעַק יְהוֹשֻׁפֶּט.

עַד דִּהּוּ אֲזָלִי רַמְשׁ לִילֵיא, אָמְרוּ, מָה
נַעֲבִיד, אִי נִיזִיל חֹשֶׁךְ לִילֵיא, אִי
נִיתִיב דְּחֵלָא הוּא. סָטוּ מִאוֹרְחָא, יִתְבוּ
תַּחוֹת אֵילָנָא חַד. וַיִּתְבוּ וְהָיוּ אֹמְרֵי מְלִי
דְּאוֹרֵייתָא, וְלֹא דְמִיָּבֵוּ.

בחצות הלילה אדונכם יוצא לגן עדן,
שהוא היכלו, להשתעשע עם
הצדיקים, שכתוב ובהיכלו כלו אומר
כבוד

בַּחצוֹת הַלַּיְלָה רְאוּ אֵילָה אַחַת
שֶׁעָבְרָה לִפְנֵיהֶם, וְהִיתָה
צוֹנַחַת וּמְרִימָה קוֹלוֹת. שָׁמְעוּ. קָמוּ רַבִּי
חִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי וְהִזְדַּעְזְעוּ. שָׁמְעוּ קוֹל
אֶחָד שֶׁמְכַרִּיז וְאוֹמֵר: מִתְעוֹרְרִים קוּמוּ!
יְשָׁנִים הִתְעוֹרְרוּ! עוֹלָמוֹת הִזְדַּמְּנוּ לִפְנֵי
אֲדוֹנָם! (שְׁהָרִי קוֹל יוֹצֵא שְׁכוֹאֶבֶת
הָאֵילָה שֶׁל מַעְלָה וְשֶׁל מַטָּה, שֶׁכְּתוּב
(תהלים כט) קוֹל ה' יְחַלֵּל אֵילוֹת וַיַּחֲשֹׁף
יַעְרֹת) שְׁהָרִי אֲדוֹנָם יוֹצֵא לִגְן עֵדֶן,
שֶׁהוּא הֵיכְלוֹ, לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם הַצַּדִּיקִים,
שֶׁכְּתוּב וּבִהְיָכְלוֹ כָּלוּ אוֹמֵר כְּבוֹד.

אָמַר רַבִּי חִיָּא, עֲכָשׁוּ חֲצוֹת הַלַּיְלָה
מִמֶּשׁ, וְקוֹל זֶה הוּא הַקּוֹל
שֶׁיֵּצֵא, וְכוֹאֶבֶת הָאֵילָה שֶׁל מַעְלָה
וּמַטָּה, שֶׁכְּתוּב (תהלים כט) קוֹל ה'
יְחַלֵּל אֵילוֹת. אֲשֶׁרִי חִלְקֵנוּ שְׁזָכִינוּ
לִשְׁמַע אֶת זֶה!

וּבֹא רְאֵה סוּד הַדְּבָר. בְּשַׁעַר שֶׁהִקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא נִרְאָה עַל הַגֶּן, כָּל הַגֶּן
מִתְכַּנֵּס וְלֹא נִפְרָד מֵעֵדֶן, וּמֵהַעֲדָן הִזָּה
יוֹצֵאִים מַעֲיִנוֹת לְכַמּוֹה דְּרָכִים וּשְׁבִילִים,
וְהַגֶּן הִזָּה נִקְרָא צִרוּר הַחַיִּים, שֶׁשָּׁם
מִתְעַדְנִים הַצַּדִּיקִים מֵאוֹר שֶׁל הָעוֹלָם

בחצות הלילה אדונכם יוצא לגן עדן,
שהוא היכלו, להשתעשע עם
הצדיקים, שכתוב ובהיכלו כלו אומר
כבוד

בַּפְּלָגוֹת לַיְלִיא, חָמוּ חַד אֵילָתָא
דְּעָבְרָא קַמֵּייהוּ, וְהוֹת צוֹחַת
וּרְמִיאת קַלִּין שָׁמְעוּ, קָמוּ ר' חִיָּא ור'
יוֹסִי וְאִזְדַּעְזְעוּ. שָׁמְעוּ חַד קָלָא דְּמַכְרִיזָא
וְאוֹמֵר, מִתְעַרְרִין קוּמוּ. נִימִין אֲתַעְרוּ.
עָלְמִין, אִזְדַּמְנוּ לְקַדְמַת מְרִיבּוֹן. (דְּהָא
קָלָא נִפֵּק דְּכָאִיב אֵילָתָא דְּלַעִילָא וְתַתָּא. דְּכַתִּיב
(תהלים כ"ט קוֹל י' יְחַלֵּל אֵילוֹת וַיַּחֲשֹׁף יַעְרֹת)
דְּהָא מְרִיבּוֹן נִפִּיק לִגְן עֵדֶן, דְּאִיְהוּ
הֵיכְלֵיהּ, לְאַשְׁתַּעֲשֵׁעָא עִם צַדִּיקָא,
דְּכַתִּיב וּבִהְיָכְלוֹ כָּלוּ אוֹמֵר כְּבוֹד.

אָמַר רַבִּי חִיָּא, הַשְׁתָּא פִּלְגוּ דְּלִילִיא
מִמֶּשׁ. וְקָלָא דָּא, הוּא קָלָא
דְּנִפֵּק, וְכָאִיב אֵילָתָא דְּלַעִילָא וְתַתָּא,
דְּכַתִּיב קוֹל י' יְחַלֵּל אֵילוֹת. זַבְּאָה
חוּלְקָנָא, דְּזוּבִינָא לְמִשְׁמַע דָּא.

וְתָא חֲזִי רְזָא דְּמַלְהָ, בְּשַׁעַתָּא
דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא אֲתַחֲזִי עַל
גִּנְתָּא, כָּל גִּנְתָּא אֲתַבְּנֵשׁ, וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ
מֵעֵדֶן. וְמֵהָא עֵדֶן מִבּוֹעֵי נִפְקִין, לְכַמּוֹה
אוֹרְחִין וּשְׁבִילִין, וְהָא גִּנְתָּא, אֲתַקְרִי
צִרוּרָא דְּחַיִּי, דְּתַמְנִין מִתְעַדְנִין צַדִּיקָא,

הבא, ובשעה זו מתגלה עליהם הקדוש ברוך הוא. ושנינו, בשעה שהקדוש ברוך הוא מתעורר בגן עדן להשתעשע עם הצדיקים, פרוז יוצא וקורא: עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יזלו בשמי ויבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו. מהו ויאכל פרי מגדיו? אלו קרבנות שנקרבו לפניו מנשמות הצדיקים, זה בחצי הלילה. בזמן אחר שאר קרבנות ממש.

יִשְׁבוּ רבי חייא ורבי יוסי. אמר רבי יוסי, בכמה פעמים שאלתי, זה שכתוב ויהי בחצי הלילה וה' הכה כל בכור בארץ מצרים, למה זה לא היה ביום, שיתגלה לכל פרסום הנס? ולמה מתו כל אותם חלשים שאחר הרחים ואותם טלאים של בני הצאן, ולא מתו מלכים ושרים ואנשים עורכי קרבות כמו שהיה בסנחריב, שכתוב (מלכים ב' יט) ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור וגו'. ושנינו, כלם מלכים בני מלכים, שרים וקצינים. שם נראתה הגבורה של שלים אחד שלו, יותר מזה שהיה ראוי להיות שלו יותר.

מנהירו דעלמא דאתי. ובהאי שעתא, קדשא בריך הוא אתגלי עליהו. ותנינן בשעתא דקודשא בריך הוא אתער בנגתא דעדן לאשתעשעא עם צדיקאי פרוזא נפיק וקרי עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יזלו בשמי ויבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו מאי ויאכל פרי מגדיו אלן קרבנין דאתקרבו קמיה מנשמותיהון דצדיקאי האי בפלגות ליליא בשעתא אחרא שאר קרבנין ממש.

יִתְּבוּ רבי חייא ורבי יוסי, אמר רבי יוסי, בכמה זמנין שאילנא, האי דכתיב ויהי בחצי הלילה ויהי הכה כל בכור בארץ מצרים אמאי לא הוה ביממא, דיתגלי לכלא פרסומי ניסא, ואמאי מיתו כל אינון חלשי דבתר רחמיא, ואינון טלייא דבני עאנא, ולא מיתו מלכי ופרדשבי, וגוברי מניחי קרבא, כמה דהוה בסנחריב, דכתיב (מלכים ב' י"ט), ויצא מלאך יי' ויך במחנה אשור וגו'. ותנינן, בלהו מלכין בני מלכין רופינוס ופרדשבי, התם (דף ל"ז ע"א) אתחזי גבורתא דחד שליחא דיליה, יתיר מהאי, דהוה יאות למחזי דיליה יתיר.

רבי שמעון בן יוחאי מטהר את השוקים של טבריה

אמר לו, יפה שאלת, ואני לא שמעתי דבר בזה ולא אמר, אבל הרי זכיתי לכל זה, והדרך מתקנת לפנינו. אני שמעתי שרבי שמעון בן יוחאי מטהר את השוקים של טבריה, גלף אליו. ישבו עד שהאיר היום. כשעלה האור קמו והלכו. כשהגיעו אליו, מצאו אותו שהיה יושב, וספר האגדה ביזדו.

פתח ואמר, (ישעיה מ) כל הגוים כאין נגדו מאפס ותהו נחשבו לו. כיון שאמר כל הגוים כאין נגדו, למה כתוב מאפס ותהו נחשבו לו? אלא למדנו, דעתם של כל עמי העולם, שאמונתם היא כאין, שלא נדבקו עליונים ותחתונים [בתחתונים], ושום כנגדם אמונה של שטות. אבל מאפס ותהו נחשבו לו, כמו המוץ שסובב (שעף) ברוח ומתגלגל בקיץ בריקנות, זהו שכתוב (דניאל ד) וכל דיירי הארץ ככלום חשובים.

ה' משמים השקיף על בני אדם

פתח רבי חייא ואמר, אם נוח לפני מר שנאמר דבר אחד על מה שבאתי כתוב, ויהי בחצי הלילה וה'

רבי שמעון בן יוחאי מטהר את השוקים של טבריה

אמר ליה יאות שאלת, ואנא לא שמענא מידי בהאי, ולא אימא, אבל הא זכינא לכל האי, וארחא אתתקן קמון. אנא שמענא דרבי שמעון בן יוחאי מדבי שוקין דטבריה, גיזיל גביה. יתבו, עד דהוה נהיר יממא. בד סליק נהורא, קמו ואזלו. בד מוטו גביה, אשכחוהו, דהוה יתיב, וספרא דאגדתא בידיה.

פתח ואמר, (ישעיה מ) כל הגוים כאין נגדו מאפס ותהו נחשבו לו. כיון דאמר, כל הגוים כאין נגדו, למה בתיב מאפס ותהו נחשבו לו. אלא אוליפנא, דעתייהו דכל עמין דעלמא, דמהימנותא דלהון הוא כאין, דלא אדבקו עלאין ותתאין, (פתתאין) ושניין לקבליהו מהימנותא דשטותא, אבל מאפס ותהו נחשבו לו, בהאי עלעולא, דסתרא (ס"א דפרחא) ברוחא, ומתגלגלא בקיטא בריקניא, דרא הוא דכתיב, (דניאל ד) וכל דיירי ארעא בלא חשיבין.

ה' משמים השקיף על בני אדם

(ח"ב לו ע"א)

פתח ר' חייא ואמר, אי ניתא קמיה דמור, דנימא חד מלה, על מה דאתינא כתיב, ויהי בחצי הלילה וי'

הָכָה כָּל בְּכוֹר בָּאָרֶץ מִצְרַיִם. וּמִזֶּה
שָׁאֵמַר מֶרֶ, נִשְׁמַע שֶׁפֶּסוּק זֶה בְּאוֹתוֹ
דָּבָר בָּא, וְאָנוּ הַדֶּרֶךְ תִּקְיֵנָה לִפְנֵינוּ לְבֹא
וּלְשָׂאֵל לִפְנֵיךְ.

פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים קיג)
מִי כֹה? אֱלֹהֵינוּ הַמְּגַבִּיחַ לְשִׁבְתָּ
וְגו'. מִי כֹה? אֱלֹהֵינוּ - שְׁעוֹלָה וּמִתְעַטֵּר
לְהִתְיָשֵׁב בְּכֶתֶר עֲלִיוֹן קָדוֹשׁ, מֵאִיר עַל
כָּל הַמְּנוּרוֹת שֶׁמֵּאִירוֹת כְּתָרִים וְעֵטְרוֹת.
הַמְּשִׁפִּילִי לְרֹאוֹת - שִׁיֹּרֵד בְּכֶתְרֵנוּ
מִכְּתֵר לְכֶתֶר, מִנֶּזֶר לְנֶזֶר, מֵאוֹר לְאוֹר,
מִמְּנוֹרָה לְמְנוֹרָה, לְהַשְׁגִּיחַ בְּעֲלִיּוֹנִים
וּתְחִתּוֹנִים. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם יד) ה'
מִשְׁמִימִים הַשְׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם וְגו'.

בֹּא רֵאשֶׁה, כְּתוּב וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה. כַּחֲצִי
הָיָה צָרִיף (לְכַתֵּב), אוֹ כַּחֲצוֹת, כְּמוֹ
שָׁאֵמַר מֹשֶׁה. וְאִם כְּמוֹ שָׁאֵמְרוּ חֲבֵרֵינוּ,
שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ אֶצְטַגְנִי פְרָעָה, מֹשֶׁה
בְּדָאֵי הוּא. הֲרִי הַקְּשִׁיָּא בְּמִקּוֹמָה
עוֹמְדָת בְּשִׁלְשָׁה אַפְּסִינִים, שֶׁאִפְלוּ יִשְׂרָאֵל
יֵאמְרוּ כֹּף. אֶחָד - שָׁאֵם כֹּף, הָיָה לוֹ
לֹאמֹר, וַיֵּאמֶר מֹשֶׁה כַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה. לָמָּה
אָמַר כֹּה אָמַר ה' וְגו', כְּמוֹ שֶׁלֹּא יְכוֹן אֶת
הַשְּׁעָה, שֶׁהֲרִי לֹא יִתְפַּסּוּ בְּמֹשֶׁה אֱלֹא
בְּפֶטְרוֹן, מִשּׁוֹם שָׁאֵמַר כֹּה אָמַר ה' וְגו'?

שְׁנַיִם - שֶׁהֲרִי מֹשֶׁה אָמַר עַד בְּכוֹר
הַשְּׁפָחָה אֲשֶׁר אַחֲרֵי הָרַחֲמִים, וְלֹא הָיָה

הָכָה כָּל בְּכוֹר בָּאָרֶץ מִצְרַיִם. וּמִהָאִי
דְּאָמַר מֶר, אֲשֶׁתִּמְעֵ דְהָאִי פֶסוּקָא
בְּהָוָא מִלָּה אֶתָּא וְאָנֹן אוֹרְחָא
אֶתְתַּקְנָא קִפּוֹן. לְמִיתִי לְמוֹשֶׁאֵל קִפּוֹד.

פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים קיג) מִי
כֹה? אֱלֹהֵינוּ הַמְּגַבִּיחַ לְשִׁבְתָּ וְגו'.
מִי כֹה? אֱלֹהֵינוּ, דְּסָלִיק וְאֶתְעַטֵּר
לְאִתְיָשֵׁבָא בְּכֶתֶרָא עֲלֵיָה קְדִישָׁא,
נִהִירוּ עַל כָּל בּוֹצִינֵי דְנִהֲרוּ כְתָרִין
וְעֵטְרִין. הַמְּשִׁפִּילִי לְרֹאוֹת, דְּנִחִית
בְּכֶתְרֵנוּ, מִכְּתֶרָא לְכֶתֶרָא, מִנֶּזֶרָא
לְנֶזֶרָא, מִנְהִירוּ לְנִהִירוּ, מִבּוֹצִינָא
לְבּוֹצִינָא. לְאִשְׁנָחָא בְּעֲלִיּוֹן וּתְתַאֲיִן,
הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים יד) יי' מִשְׁמִימִים
הַשְׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם וְגו'.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב, וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה.
כַּחֲצִי מִיבְעִי לֵיהּ, אוֹ כַּחֲצוֹת,
כְּנוּנָא דְאָמַר מֹשֶׁה. וְאִי בְּמָה דְאָמְרִי
חֲבֵרָנָא, דְּלֹא יִמְרוֹן אֶצְטַגְנִי פְרָעָה,
מֹשֶׁה בְּדָאֵי הוּא. הָא קוּשְׁיָא בְּאַתְרֵיהּ
קוּיָמָא, בְּתַלְתָּ גּוּוֹנִי, דְּאִפְּלוּ יִשְׂרָאֵל
יִמְרוֹן הָכִי. חַד, דְּאִי הָכִי הָיָה לֵיהּ
לְמִימַר וַיֵּאמֶר מֹשֶׁה כַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה.
אָמַי קָאֵמַר, כֹּה אָמַר יי' וְגו'. בְּמָה
דְּלֹא אֶתְבּוּן שְׁעָתָא, דְּהָא לֹא יִתְפַּסּוֹן
בְּמֹשֶׁה, אֱלֹא בְּפֶטְרוֹנָא, בְּגִין דְּאָמַר כֹּה
אָמַר יי' וְגו'. תְּרִי, דְּהָא מֹשֶׁה אָמַר, עַד
בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה אֲשֶׁר אַחֲרֵי הָרַחֲמִים, וְלֹא

כֹּה, אֵלָא עד בכּוֹר הַשְּׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר. על כָּל פָּנִים, אִפְלוּ יִשְׂרָאֵל גַּם יֹאמְרוּ כֹה, שֶׁהָרִי לֹא הִתְבָּרְרוּ הַדְּבָרִים. שְׁלֹשָׁה - שֶׁהוּא אָמַר מִשֵּׁם הַפְּטָרוֹן כִּפְחוֹת, וְכָתוּב וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה.

וְעוֹד שְׁאַלְהָ שְׁלָכֶם יוֹתֵר עַל הַמִּשְׁאֵל שֶׁלֹּא יְכוּלָה הַבְּהֵמָה לִסְבֹּל, לָמָּה הָיָה בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה וְלֹא בַּיּוֹם? וְלָמָּה מִתְּנוּ כָּל אוֹתָם הַחֲלָשִׁים שֶׁאַחַר הַרְחִים? אֵלָא הַכֹּל הוּא סוֹד עֲלִיּוֹן בֵּין קוֹצְרֵי הַשָּׂדֶה, וְהַכֹּל הַכָּשֶׁר (הַתְּבַשֵּׁר) בְּנֵבִיא הַנְּאֻמָּן.

אשרי חלקו של משה

אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁעָלִיו כְּתוּב יַפְיִפִּית מִבְּנֵי אָדָם הוֹצַק חֵן בְּשִׁפְתוֹתָיו עַל כֵּן בִּרְכָּךְ אֱלֹהִים לְעוֹלָם. אֶהְבֶּת צֶדֶק וְתִשְׁנֶא רָשָׁע עַל כֵּן מִשְׁחָךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ שֶׁמֶן שִׁשּׁוֹן מִחֲבָרֶיךָ. יַפְיִפִּית מִבְּנֵי אָדָם - מִשֵּׁת וְחֲנוּךְ. הוֹצַק חֵן בְּשִׁפְתוֹתָיו - מִנַּח וּבְנִיּוֹ. עַל כֵּן מִשְׁחָךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ - מֵאֲבָרָהּם וַיִּצְחָק. שֶׁמֶן שִׁשּׁוֹן - מִזֵּקֶב. מִחֲבָרֶיךָ - מִשְׁאֵר נְבִיאִים. וְכִי גָבַר שְׁעוּלָה בְּדִרְגוֹת עֲלִיוֹנוֹת שֶׁלֹּא עוֹלָה שׁוֹם אָדָם אַחֵר לֹא יוֹדֵעַ מַה שֶׁאוֹמֵר?

הָיָה הָכִי, אֵלָא עַד בְּכוֹר הַשְּׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר. עַל כָּל פָּנִים אִפְלוּ יִשְׂרָאֵל נִמְי וַיִּמְרוֹן הָכִי, דִּהָא לֹא אֶתְבָּרְרוֹן מִלִּי. תֵּלֵת דְּאִיהוּ אָמַר מִשְׁמָא דְּפִטְרוֹנָא כִּפְחוֹת, וְכָתִיב וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה.

וְעוֹד, שְׁאַלְתָּא דִּילְבוֹן, יוֹתֵר עַל מִטּוֹל דִּלָּא יְכִיל בְּעִירָא לְמִסְבֹּל. אֲמַאי הָיָה בְּפִלְגוֹת לִילְיָא, וְלֹא בִּימְמָא. וְאֲמַאי מִיתְּנוּ כָּל אֵינוֹן חֲלָשִׁין דְּבִתְרָא רַחֲמָא. אֵלָא בְּלֹא רִזָּא עֲלָאָה הוּא, בֵּין מִחֲצָדִי חֲקֵלָא, וְכִלָּא אֶתְבָּשֶׁר (נִיא אֶתְבָּשֶׁר) בְּנֵבִיאָהּ מִהִימְנָא.

אשרי חלקו של משה

וְכָאָה חוֹלְקִיהָ דְּמֹשֶׁה, דְּעָלִיהָ כְּתִיב (תהלים נה) יַפְיִפִּית מִבְּנֵי אָדָם הוֹצַק חֵן בְּשִׁפְתוֹתָיו עַל כֵּן בִּרְכָּךְ אֱלֹהִים לְעוֹלָם. אֶהְבֶּת צֶדֶק וְתִשְׁנֶא רָשָׁע עַל כֵּן מִשְׁחָךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ שֶׁמֶן (רַף ל"ז ע"ב) שִׁשּׁוֹן מִחֲבָרֶיךָ. יַפְיִפִּית מִבְּנֵי אָדָם: מִשֵּׁת וְחֲנוּךְ. הוֹצַק חֵן בְּשִׁפְתוֹתָיו: מִנַּח וּבְנִיּוֹ. עַל כֵּן מִשְׁחָךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ: מֵאֲבָרָהּם וַיִּצְחָק. שֶׁמֶן שִׁשּׁוֹן: מִזֵּקֶב. מִחֲבָרֶיךָ: מִשְׁאֵר נְבִיאִים. וְכִי גָבַר דְּסֻלִּיק בְּדִרְגִּין עֲלָאִין דִּלָּא סֻלִּיק בַּר נֶשׁ אַחֲרָא, לֹא יָדַע מַה דְּאָמַר.

וה' הכה כל בכור

(ח"ב דף ל"ז - ל"ח)

וַיִּיָּהּ הִכָּה כָּל בְּכוֹר, וַיִּיָּהּ: הוּא וּבֵית דִּינֹ, וַיִּיָּהּ: הוּא וְנִימוּסֹי. הִכָּה כָּל בְּכוֹר הִכָּה, מִשֶּׁשׁ לֹא אָמַר אֱלֹא וּמַת וְגו', מַהוּ הִכָּה. אֱלֹא, דְּאַתְעָר כֹּה, בְּמַה דְּאַנְזִים מִשֶּׁשׁ, דְּכַתִּיב וְהָנָה לֹא שְׁמַעְתָּ עַד כֹּה.

וְתֵאנָא, פְּרַעָה חֲפִים הָוָה מִכָּל חֲרָשׁוֹי, וְאַסְתַּכֵּל בְּהַאי זֹאת, דִּיעֲבִיד בֵּיה דִּינֹא, וְזִמְיִן לְחֲרַבָּא אֲרַעִיָּה, בְּמַה דְּאָמַר מִשֶּׁשׁ, בְּזֹאת תִּדְעַ כִּי אֲנִי וַיִּיָּהּ וּבֵאִיהוּ מַה כְּתִיב, וַיִּפֹּן פְּרַעָה. מַהוּ וַיִּפֹּן. דְּאַפְגִּי לְבִיה מִהֲרַהוּרָא דָא. בְּמַה דְּאַתְ אָמַר, (במדבר יב) וַיִּפֹּן אֶהְרֶן. וַיָּבֹא אֶל בֵּיתוֹ וְלֹא שָׁת לְבֹו גַם לְזֹאת. גַּם לְרַבּוּת הָאִי דְּזִמְיָנָא לְחֲרַבָּא אֲרַעִיָּה, וְלֹא שְׁוִי לְבִיה לְקַבְלִיה דְּזֹא"ת.

כָּל בְּכוֹר, אֶפִּילוּ דְרַגִּין עֲלֵאִין וְתַתָּאִין, אֶתְכִּירוּ מִשּׁוֹלְטָנְהוֹן, (ס"א מִשְׁלֹשְׁלִיחוֹן) כָּל אִיגוֹן דְּשִׁלְטִין בְּחֻכְמָתָא דְלֵהוֹן, דְּכַתִּיב, בְּאַרְצֵי מִצְרַיִם. וּבְלֵהוּ דְרַגִּין, עֲלֵאִין וְתַתָּאִין, דְּאַתְכִּירוּ מִשּׁוֹלְטָנְהוֹן, (ס"א מִשְׁלֹשְׁלִיחוֹן) בְּלֵהוּ בְּפִסְקָא אֶתְחַזֵּון, (ס"א אֶתְרַמִּזוּ) דְּכַתִּיב מִבְּכוֹר פְּרַעָה הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסְאוֹ עַד בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה אֲשֶׁר אַחֲרָיו הָרְחִים וְכָל בְּכוֹר בְּהֵמָה, הָא בְּלֵהוּ אֶתְחַזֵּון בְּפִסְקָא.

וה' הכה כל בכור

וַיִּיָּהּ הִכָּה כָּל בְּכוֹר. וַיִּיָּהּ - הוּא וּבֵית דִּינֹ. וַיִּיָּהּ - הוּא וְהַנִּהְגוּתִיו. הִכָּה כָּל בְּכוֹר - הִכָּה? מִשֶּׁשׁ לֹא אָמַר אֱלֹא וּמַת וְגו', מַהוּ הִכָּה? אֱלֹא שְׁהַתְעוֹרֵר כֹּה, כְּמוֹ שְׁהַפְחִיד אוֹתוֹ מִשֶּׁשׁ, שְׁפָתוֹב וְהָנָה לֹא שְׁמַעְתָּ עַד כֹּה.

וְשִׁנְיִנוּ, פְּרַעָה הָיָה חֲכָם מִכָּל מִכְשָׁפָיו, וְהִסְתַּכֵּל בְּזֹאת שְׁתַּעֲשֶׂה בּוֹ דִּין, וְעִתִּידָה לְהַחְרִיב אֶת אֲרָצוֹ, כְּמוֹ שְׁאָמַר מִשֶּׁשׁ, בְּזֹאת תִּדְעַ כִּי אֲנִי ה'. וּבֵהוּא מַה כְּתוּב? (שמות ז) וַיִּפֹּן פְּרַעָה. מַה זֶה וַיִּפֹּן? שְׁהַפְנָה לְבֹו מִהֲרַהוּרָא זֶה, כְּמוֹ שְׁנִאָמַר וַיִּפֹּן אֶהְרֶן. וַיָּבֹא אֶל בֵּיתוֹ וְלֹא שָׁת לְבֹו גַם לְזֹאת. גַּם - לְרַבּוּת זֶה שְׁתִּידָה לְהַחְרִיב אֶת אֲרָצוֹ, וְלֹא שָׁם לְבֹו כְּנֻגַּד זֹאת.

כָּל בְּכוֹר - אֶפִּילוּ דְרַגּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת וְתַתְּחוֹנוֹת נִשְׁבְּרוּ מִשְׁלְטוֹנָם (מִהַשְׁתַּלְשְׁלוּתָם), כָּל אוֹתָם שְׁשׁוֹלְטִים בְּחֻכְמָה שְׁלֵהָם, שְׁפָתוֹב בְּאַרְצֵי מִצְרַיִם. וְכָל הַדְּרַגּוֹת, הָעֲלִיּוֹנוֹת וְהַתַּתְּחוֹנוֹת שְׁנִשְׁבְּרוּ מִשְׁלְטוֹנָם (מִהַשְׁתַּלְשְׁלוּתָם), כָּלָם נִרְאוֹת (נִרְמְזוֹת) בְּפִסְקָא, שְׁכַתוֹב מִבְּכוֹר פְּרַעָה הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסְאוֹ עַד בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה אֲשֶׁר אַחֲרָיו הָרְחִים וְכָל בְּכוֹר בְּהֵמָה. הָרִי כָלָם נִרְאִים בְּפִסְקָא.

סְתָמוּ שֶׁל דָּבָר, מִבְּכּוֹר פְּרָעָה הַיֹּשֵׁב
עַל פֶּסֶאָו - כֶּתֶר תַּחְתּוֹן שֶׁל
שְׁלִיטַת הַמַּלְכוּת (מִהַמְלָכוֹת) שֶׁלְמַעֲלָה.
עַד בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה - כֶּתֶר שְׂמָאל
מִתַּחְתֵּיהָ שֶׁל שְׁלִיטָה מֵאַחֵר אַרְבַּע
(מִכֶּתֶר אַחֵר) רַחִים, אַרְבַּע מַחְנוֹת.
(מִשְׁמַע) מִשּׁוּם שֶׁכְּתוּב אַחֵר הָרַחִים,
(וְלֹא מִן הָרַחִים). וְכָל בְּכוֹר בְּהֵמָה -
תַּחְתּוֹנִים מִתַּחְתּוֹנִים, נִקְבָּה מְנוֹקְבוֹת,
שֶׁנִּמְצְאוּ בְּאַתְנוֹנוֹת בְּבִהְמוֹת וּחְמוּרִים,
בְּגִדוּלִים וּבִקְטָנִים, וּמִקְבָּלִים מֵהֶם
גְּבָרִים וְנִקְבּוֹת. עַד בְּכוֹר הַשִּׁבִּי אֲשֶׁר
בְּבֵית הַבּוֹר - אוֹתָם שְׂיוּצָאִים מִשְׁפָּחָה,
שֶׁבָּהֶם עוֹשִׂים לְאַסִּירִים שִׁישְׁתַּעֲבֹדוּ
בָּהֶם לְעוֹלָמִים וְלֹא יֵצְאוּ לַחֲרוּת.

וּבִבְטָחוֹן הַדְּרָגוֹת הִלְלוּ סִרְבוּ הַמְּצָרִים,
שֶׁבָּהֶם עָשׂוּ קֶשֶׁר לְיִשְׂרָאֵל
שֶׁלֹּא יֵצְאוּ מֵעֲבָדוֹתָם לְעוֹלָמִים. וּבָזֶה
נִרְאִית הַגְּבוּרָה וְהַשְּׁלִטוֹן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְזִכְרוֹן זֶה לֹא יִכָּלֶה מִיִּשְׂרָאֵל
לְדוּרֵי דוֹרוֹת. שָׁאֵם לֹא הָיָה כַּחַ וְגְבוּרָה
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל מַלְכֵי הָעַמִּים
וְכָל מַכְשָׁפֵי הָעוֹלָמוֹת וְחַכְמֵי הָעוֹלָמוֹת,
לֹא יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבָדוֹת, שֶׁהִתִּיר
אֶת הַקְּשָׁרִים שֶׁלָּהֶם וְשָׁבַר אֶת כָּל
אוֹתָם הַכְּתָרִים כְּדִי לְהוֹצִיא אוֹתָם. עַל
זֶה כְּתוּב (יִרְמְיָה י') מִי לֹא יִרְאֶף מֶלֶךְ
הַגּוֹיִם כִּי לֹף יֵאָתֶה כִּי בְּכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם

סְתָמוּ דְּמַלְכָּה, מִבְּכּוֹר פְּרָעָה הַיֹּשֵׁב
עַל כֶּסֶּאֱוִי, כֶּתֶרָא תַתָּא
דְּקוּמִיטָא דְּמַלְכוּתָא (נ"א מִמַּלְכוּתָא)
דְּלַעֲיִלָא. עַד בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה, כֶּתֶרָא
שְׂמָאלָא, תַתָּא מִינָהּ, דְּקוּמִיטָא
מִכֶּתֶר אַרְבַּע (נ"א מִכֶּתֶרָה אַחֵר) רַחֲיִין,
אַרְבַּע מִשִּׁירִיין. (מִשְׁמַע) מִשּׁוּם דְּכְתִיב
אַחֵר הָרַחִים, (וְלֹא מִן הָרַחִים). וְכָל בְּכוֹר
בְּהֵמָה, תַתָּאִין מִתַּתָּאִין, נִוקְבָא
מִנִּיקְבָתָא, דְּאִשְׁתַּכְּחוּ בְּאֶתְנִי בְּבַעֲרֵי
וְחִמְרֵי, בְּרַבְרְבֵי בּוֹטְרֵי, וּמִקְבָּלִין מִנְהוֹן
וְנִקְרִין וְנִקְבִין. עַד בְּכוֹר הַשִּׁבִּי אֲשֶׁר
בְּבֵית הַבּוֹר, אֵינּוֹן דְּנִפְקִין מִשְׁפָּחָה. דִּי
בְּהוֹן עֲבָדִין לְאַסִּירֵי, דִּישְׁתַּעֲבֹדוּן בְּהוֹן
לְעוֹלָמִין, וְלֹא יִפְקוּן לַחֲרוּי.

וּבְרוּחַצְנוּתָא דְּאֵלִין דְּרִינִין, סִרְבוּ
מִצְרָאִי, דִּי בְּהוֹן עֲבָדוּ
קֶשֶׁרָא לְיִשְׂרָאֵל, דְּלֹא יִפְקוּן מִן
עֲבָדוּתָהוֹן לְעוֹלָמִין. וּבִהְאִי אֲתַחְוִי
גְבוּרָתָא וְשְׁלִטְנוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא,
וְדִכְרָנָא דָּא לֹא יִשְׁתַּחֲוִי מִיִּשְׂרָאֵל לְדָרִי
(דָּף ל"ח ע"א) דְּרִין, דְּאִי לֹא הָוָה חֵילָא
וּגְבוּרָתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, כָּל מַלְכֵי
עַמִּין, וְכָל חֲרָשֵׁי עוֹלָמִין, וְחַכְמֵי עוֹלָמִין,
לֹא יִפְקוּן לְיִשְׂרָאֵל מִן עֲבָדוּתָא, דְּשָׂרָא
קִטְרִין דְּלַהוֹן, וְתִבְרָ כָּל אֵינּוֹן כִּתְרִין,
בְּגִין לְאַפְקָא לִזְנוּ. עַל דָּא כְּתִיב, (יִרְמְיָה
י') מִי לֹא יִרְאֶף מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לֹף יֵאָתֶה

כי כָּבַל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבָבֶל מַלְכוּתָם
מֵאֵין כְּמוֹד.

ובָּבֶל מַלְכוּתָם מֵאֵין כְּמוֹד.

אשריכם אברהם יצחק ויעקב,
שבזכותכם התירו את הקשרים

אשריכם אברהם יצחק ויעקב,
שבזכותכם התירו את הקשרים

בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָרִים קְלִיָּה וְאַתְנָה,
אָמַר קִנְטוֹרָא דְקִנְטוֹפָא אֲשֶׁתְּכָה,
חֲשַׁבְתוֹן דְּשִׁבְחָא קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא כְּמָה
זְמַנִּין, (דברים ה) אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם, (דברים טז) הוֹצִיאָךְ יי' אֱלֹהֶיךָ
מִמִּצְרַיִם, (דברים ח) וַיֹּצִיאָךְ יי' אֱלֹהֶיךָ
מִשֵּׁם, (שמות יב) הוֹצֵאתִי אֶת צְבָאוֹתֶיכֶם,
(שמות יג) זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר
יֹצֵאתֶם מִמִּצְרַיִם, (דברים יד) וַיֹּצִיאָךְ
בְּפָנָיו בְּכַחוֹ הַגָּדוֹל מִמִּצְרַיִם, (שמות יג)
הוֹצִיא יי' אֶתְכֶם מִזֶּה.

בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָרִים קוֹלוֹ וְנֶאֱמַר.
אָמַר, אֲשָׁכּוֹל הַקִּנְטוֹר נִמְצָא.
חֲשַׁבְתֶּם שֶׁשִּׁבְחָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמָה
פְּעָמִים, (דברים ה) אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, (שם טז) הוֹצִיאָךְ ה'
אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם, (שם ח) וַיֹּצִיאָךְ ה'
אֱלֹהֶיךָ מִשֵּׁם, (שמות יב) הוֹצֵאתִי אֶת
צְבָאוֹתֶיכֶם, (שם יג) זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה
אֲשֶׁר יֹצֵאתֶם מִמִּצְרַיִם, (דברים ד)
וַיֹּצִיאָךְ בְּפָנָיו בְּכַחוֹ הַגָּדוֹל מִמִּצְרַיִם,
הוֹצִיא ה' אֶתְכֶם מִזֶּה.

אֵלָא תֵּאֵנָא, עֲשֶׂרָה כְּתָרִין, אֵינִין
לְתַתָּא, בְּגוֹנוֹנָא דְלַעֲיִלָּא, וּבְלָהוּ
סְתִימִין בְּתַלְתָּא אַלִּין דְּאִמְרוּן. וְתַלַּת
קְשָׁרִין קִשְׁרֵיהּ בְּהוּ, עַל תַּלַּת דְּרִגְזֵין אַלִּין
דְּבָהוּ עֲבָדוּ, דִּישְׁרָאֵל לֹא יִפְקֹון
מִשְׁעֲבֻדָּהוֹן לְעַלְמִין.

אֵלָא שְׁנִינֵי, עֲשֶׂרָה כְּתָרִים הֵם לְמָטָה
כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה, וְכָלֶם נִסְתָּרִים
בְּשִׁלְשֵׁת אֵלָה שְׁאִמְרוּנוּ. וּשְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים
קִשְׁרֵיהּ בְּהֵם עַל שְׁלֹשׁ דְּרִגְזוֹת אֵלָו
שִׁבְהֵם עָשׂוּ שִׁישְׁרָאֵל לֹא יִצְאוּ
מִשְׁעֲבֻדָּם לְעוֹלָמִים.

זְבָאִין אַתּוֹן אַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב,
דְּבִזְכוּתָבוֹן שְׂרִיאֵי קְטָרִין,
וְקִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא דְּכָר תַּלַּת קְטָרִי
מִחִימָנוּתָא דְלָכוֹן הָדָא הוּא דְּכָתִיב,
(שמות ב) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת
אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב. אֶת
אַבְרָהָם, הָא קִשְׁרָא חָדָא, דְּאַבְרָהָם.

אֲשֶׁרִיכֶם אַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב,
שְׁבִזְכוּתְכֶם הִתִּירוּ אֶת
הַקְּשָׁרִים, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא זָכַר
שְׁלֹשֶׁת קְשָׁרֵי הָאֱמוּנָה שְׁלָכֶם. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (שמות ב) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת
בְּרִיתוֹ אֶת אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק וְאֶת
יַעֲקֹב. אֶת אַבְרָהָם - הָרִי קִשְׁרָא אֶחָד שֶׁל

אברהם. את יצחק - הרי קשר שני של יצחק. ואת יעקב - הרי קשר שלישי, שלמותו של יעקב.

למדנו, כל הזמנים והחגים והשבתות, כלם זכרון לזה, ועל זה התקיימו כלם, שאלמלא זה לא הייתה שמירה של זמנים וחגים ושבתות, ולכן לא כלה הזכרון של מצרים מפל הזמנים והחגים והשבתות. בא ראה, דין (זה) הוא יסוד ושרש של התורה, וכל מצוותיו, וכל האמונה השלמה של ישראל.

עיקר גאולת ישראל לא היה אלא בלילה

ועוד, למה לא היה ביום כפי ששאלתם? שנינו, כתוב היום אתם יצאים, וכתוב הוציאך ה' אליך ממצרים לילה. אלא שנינו, עקר גאולת ישראל לא היה אלא בלילה, שהלילה מתיר קשרים ועושה נקמות, והיום הוציא אותם בראש גלוי, זהו שכתוב (במדבר לג) יצאו בני ישראל ביד רמה לעיני כל מצרים. (ועוד, הלילה מתיר את הקשרים ועושה נקמות ודינים, והיום מגלה ומפרסם הנס והנקמה שנעשה. זהו שכתוב יצאו בני ישראל ביד רמה וגו'). וכתוב ומצרים מקברים את אשר הכה ה' בהם כל בכור. זהו פרסום הנס.

את יצחק, הא קשרא תניינא, דיצחק. ואת יעקב, הא קשרא תליתאה, שלימתא דיעקב.

תנא, כל זמנין וחגיגין ושבתין, בלחוד דוכרנא להאי, ועל האי אתקיימו בלחוד, דאלמלא האי, לא הוה נטורא דזמנין וחגיגין ושבתין. ובנינו כד, לא אשתעי דכרנא דמצרים מפל זמנין וחגיגין ושבתין. תא חזי דינא (פ"א דא) הוא יסודא ושרשא דאורייתא, וכל פקודיו, וכל מהימנותא שלימתא דישאל.

עיקר גאולת ישראל לא היתה אלא בלילה

ועוד אמאי לא הוה ביממא דשאלתו. תנינן, בתיב היום אתם יוצאים, וכתוב הוציאך ה' אליך ממצרים לילה. אלא תנא, עקרא דפורקנא דישאל, לא הוה אלא בלילה, דליליא שרא קטריין, ועביד נוקמין, ויומא אפיק לון ברש גלי, הדא הוא דכתיב (במדבר לג) יצאו בני ישראל ביד רמה לעיני כל מצרים. (נ"א ועוד לילה שארי קטריין ועבד נוקמין ודינין ויומא גלי ופרסם ניסא ונקמא דאתעביד הדא הוא דכתיב יצאו בני ישראל ביד רמה וגו'). וכתוב ומצרים מקברים את אשר הכה ה' בהם כל בכור, דא הוא פרסומי ניסא.

❧ לימוד ליום ה' של פסח ❧

יראה כל זכורך את פני האדון ה'. מי זה פני האדון ה'? זה רבי שמעון בן יוחאי, שמי שהוא זכר מן הזכרים צריך להראות לפניו

אָתוּ ר' תַּיָּא ור' יוֹסִי, אֲשֶׁתְּמַחוּ כַּמִּיהַ, וְנִשְׁקוּ יְדֵי. וּבָכוּ וְאָמְרוּ, גְּלִיפִין עֲלָאין וְתַמְאִין, וְקָפְן רִישָׁא בְּגִינְךָ, עֲבַד קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא יְרוּשָׁלַיִם לְתַמָּא, בְּגוּנָא דְלַעֲיָלָא. עֲבַד (רשב"י) שׁוּרֵי קִרְתָּא קִדְשָׁא וְתַרְעוּי. מָאן דְּעִיִּיל, לֹא עִיִּיל, עַד דִּיפְתַּחְוּ תַרְעִין. מָאן דְּסָלִיק, לֹא סָלִיק, עַד דִּי תַתְּקִנּוּ דְּרָגִין דְּשׁוּרֵי מָאן יָכִיל לְמַפְתַּח תַרְעִין דְּקִרְתָּא קִדְשָׁא, וּמָאן יָכִיל לְאַתְקֵנָא דְּרָגִין דְּשׁוּרֵי, דָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, דְּאִיהוּ פִּתַּח תַרְעִין דְּרָגִי דְּחֻכְמָתָא, וְאִיהוּ אֲתַקֵּין דְּרָגִין עֲלָאין, וּבְתִיב (שמות לד) יִרְאֶה כָּל זָכוֹר אֶת פְּנֵי הָאֲדֹנָיִי. מָאן פְּנֵי הָאֲדֹנָיִי, דָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, דְּמָאן דְּאִיהוּ דְּכוּרָא מִן דְּבְרַנְיָא, בְּעֵי לְאַתְחִנְיָא כַּמִּיהַ.

אָמַר לוֹן, עַד הַשְׁתָּא, לֹא סִימְנָא מִלָּה דְּשִׁאלְתָּא דִּילְכוּן, דִּהָא תַנִּינָן, וַיִּיְהִי הִכָּה כָּל בָּכוֹר, כָּל בָּכוֹר סִתָּם, בְּדָקְאֻמְרוֹן. וְכֵלָּא הָוָה כַּמָּה דְּאֵינוֹן

❧ לימוד ליום ה' של פסח ❧

יראה כל זכורך את פני האדון ה'. מי זה פני האדון ה'? זה רבי שמעון בן יוחאי, שמי שהוא זכר מן הזכרים צריך להראות לפניו

בָּאֵו רַבִּי תַיָּא ורַבִּי יוֹסִי, הִשְׁתַּטְּחוּ לְפָנָיו וְנִשְׁקוּ יְדָיו, וּבָכוּ וְאָמְרוּ, חֲקִיקוֹת עֲלִיּוֹנִים וְתַתְּחוֹנִים מְרִימִים רֹאשׁ בְּזָכוּתָךְ. עֲשֵׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְרוּשָׁלַיִם לְמַטָּה כְּמוֹ שְׁלֻמְעֵלָה. עֲשֵׂה [רשב"י] חוֹמוֹת הָעִיר הַקְדוּשָׁה וּשְׁעֶרֶיהָ. מִי שְׁנַכְנֵס, לֹא נִכְנָס עַד שִׁפְתָּחוּ הַשְׁעָרִים. מִי שְׁעוּלָה, לֹא עוּלָה עַד שִׁיִּתְּתִקְנוּ הַמַּדְרָגוֹת שֶׁל הַחוֹמוֹת. מִי יָכֹול לִפְתַּח אֶת שְׁעָרֵי הָעִיר הַקְדוּשָׁה, וּמִי יָכֹול לְהַתְּקִין אֶת הַמַּדְרָגוֹת שֶׁל הַחוֹמוֹת? זֶה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, שֶׁהוּא פוֹתַח שְׁעָרִים שֶׁל סוּדוֹת הַחֻכְמָה וְהוּא מַתְּקֵן דְּרָגוֹת עֲלִיּוֹנוֹת. וְכַתוּב (דברים טז) יִרְאֶה כָּל זָכוֹר אֶת פְּנֵי הָאֲדֹנָיִי. מִי זֶה פְּנֵי הָאֲדֹנָיִי? זֶה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, שְׁמִי שֶׁהוּא זָכָר מִן הַזָּכָרִים צָרִיךְ לְהִרְאֹת לְפָנָיו.

אָמַר לָהֶם, עַד עַכְשָׁיו לֹא סִימְנָנוּ הַדְּבָר עַל שְׁאֵלְתְּכֶם, שֶׁהָרִי שְׁנִינוּ וְהָהָר כָּל בָּכוֹר, כָּל בָּכוֹר סִתָּם, כְּמוֹ שְׁאֻמְרָנוּ. וְהַפֶּל הִיָּה כְּמוֹ שֶׁל אוֹתָם

שמתו, אותם קושרי הקשרים שהיו משתמשים בכשפיהם באותם הכתרים. מהם משתמשים בעליונים ומהם בתחתונים, ואף על גב שכלם הם תחתונים. וכל ארץ מצרים מלאה היתה פשפים, וכתוב כי אין בית אשר אין שם מת.

ונעשה דין בכל, בשעה שהתפנסו כלם בבתיהם ולא היו מתפזרים במדבר ובשדה, אלא כלם נמצאו בבתיהם, [ואור הנר יפה לבדיקה מבחוץ] ועשה הלילה את דינו בכל באותה שעה. ושנינו שהיה מאיר הלילה כמו היום בתקופת תמוז, וראה כל העם את דיני הקדוש ברוך הוא, זהו שכתוב (תהלים קלט) ולילה פיוס יאיר פחשכה פאורה.

ובשעה שיצאו, נמצאו כלם מתים בשוקים לעיני הכל. רצו לקבר אותם ולא מצאו, וזה היה קשה להם מהכל. ראו את ישראל יוצאים לעיניהם בצד אחד, וראו את מתייהם בצד האחר. ובכל היה פרסום הנס שלא היה כזה מיום שנברא העולם.

דמיתו, אינון קטורי קטרי, דהו משתמשי בחרשייהו באינון בתרין. מנהון משתמשי בעלאי, ומנהון בתתאי, ואף על גב דבלהו תתאין אינון. וכל ארעא דמצרים מליא חרשין דזה. וכתוב כי אין בית אשר אין שם מת.

ואתעביר דינא בכלא, בשעתא דאתפנשו בלהו בבתיהון, ולא הוו מתפזרי במדברא ובחקלא, אלא בלהו אשתכחו בבתיהון, (ואור הנר יפה לבדיקה מבחוץ) ועבד ליליא דינוי בכלא בההיא שעתא. ותנא הוה נהיר ליליא כיומא דתקופה דתמוז, וחמא כל עמא דינוי דקודשא בריך הוא, דהא הוא דכתיב (תהלים קלט) ולילה כיום יאיר פחשכה פאורה.

ובשעתא דנפקו אשתכחו בלהו מתין בשוקון לעיניהון דכלא, בעיין לאקברא להו ולא אשכחו, ודא אקשי להו מבלא. חמו לישראל נפקון (דף ל"ח ע"ב) לעיניהון בחד גיסא, וחמו למיתיהון באידך גיסא. ובכלא הוה פרסומי גיסא, דלא הוה כהאי מיומא דאתפרי עלמא.

ליל שמרים הוא לה' להוציאם וגו',
הוא הלילה הזה לה' שמרים לכל בני
ישראל

ותא חזי, פתיב ליל שמרים הוא לוי'
להוציאם וגו', הוא הלילה הזה
לוי' שמרים לכל בני ישראל וגו', האי
פסוקא קשיא כיון דאמר ליל, מהו
שמרים, ולא שמור, שמור מיבעי ליה.
וכתיב הוא הלילה הזה, ליל קאמר
בקדמיתא, ובתר לילה.

אלא הכי תנינן, פתיב, (דברים כב) כי
יהיה נערה בתולה. נער פתיב,
מאי טעמא. משום דכל זמן דלא
קבילת דבר, אתקרי נער, מדקבילת
דבר, אתקרי נערה. אף הכא, ליל עד
לא קבילת דבר. ואף על גב דכתיב
ביה שמורים דבר הוה זמין לאתחברא
עמה ובשעתא דאתחבר עמה דבר,
פתיב, הוא הלילה הזה לוי' שמרים.
שמרים: דבר ונוקבא. ובגין כך פתיב
הלילה הנה.

ובאתר דאשתכחו דבר ונוקבא, לית
שבחא אלא לדבורא. והכי
שבחו ישראל בתושבתיהו. לדבורא
ולא לנוקבא, דא הוא דכתיב, (שמות
טו) זה אלי ואנוהו. דלית שבחא
באתר דדבורא ונוקבא אשתכחו,
אלא לדבורא. ועל דא (נ"א ולדא)

ליל שמרים הוא לה' להוציאם וגו',
הוא הלילה הזה לה' שמרים לכל בני
ישראל

ובא ראה, פתוב ליל שמרים הוא לה'
להוציאם וגו', הוא הלילה הזה
לה' שמרים לכל בני ישראל וגו'. פסוק
זה קשה, כיון שאמר ליל, מה זה
שמרים, ולא שמור? שמור היה צריך
(לכתב)! וכתוב הוא הלילה הזה. ליל
אמר בהתחלה, ואחר כך לילה.

אלא כך שנינו, פתוב (דברים כב) כי
יהיה נערה בתולה. נער פתוב,
מה הטעם? משום שכל זמן שלא
קבלה זכר, נקראת נער. משקבלה זכר,
נקראת נערה. אף כאן, ליל - עד שלא
קבלה זכר. ואף על גב שפתוב בו
שמורים - זכר היה עתיד להתחבר
עמה. ובשעה שהתחבר עמה זכר,
פתוב הוא הלילה הזה לה' שמרים.
שמורים - זכר ונקבה, ומשום כך פתוב
הלילה הזה.

ובמקום שנמצאו זכר ונקבה אין
שבח אלא לזכר. וכך שבחו
ישראל בתשבחותיהם לזכר ולא
לנקבה, זהו שפתוב (שמות טו) זה אלי
ואנוהו, שאין שבח במקום שזכר
ונקבה נמצאים אלא לזכר. ועל זה
(ולזה) מחכים ישראל, שפתוב (ישעיה

כה) זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישיבתו. משום שפך עתיד לעשות להם, שפכתוב (מיכה ז) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

וסוד זה כף הוא - כמו שפאן ליל ולילה, כף עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות להם, שפכתוב שמר מה מלילה שמר מה מליל. מה להלן שמירה וליל, אף פאן שמירה וליל. מה להלן שמירה ולילה, אף פאן שמירה ולילה.

ולילה נקרא אגב זכר, זהו שפכתוב (ישעיה כא) אתא בקר וגם לילה. בקר, כמו שנאמר (בראשית יט) וישכם אברהם בבקר, שהוא מדתו ממש. וכתוב (תהלים ה) ה' בקר תשמע קולי, בקר ממש.

לאכול את הפסח הזה על מצות ומרורים

בבית אחד יאכל לא תוציא מן הבית וגו'. מצוה כ"ט זו לאכל את הפסח הזה על מצות ומרורים. מצות - מצת כתוב. מה זה כנגד זה? אלא להראות גלות השכינה עם ישראל באותה המרידות שלהם, שפכתוב וימררו את חיהם בעבדה קשה וגו'. כשאוכלים את הפסח הזה, להראות

מחפאן ישראל, דכתיב, (ישעיה יב) זה יי' קוינו לו נגילה ונשמחה בישיבתו. משום דהכי זמין למעבד להו, דכתיב, (מיכה ו) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

ורוא דא הכי הוא, כגוונא דהכא ליל ולילה, כף זמין קדשא בריך הוא למעבד להו, דכתיב, (ישעיה כא) שומר מה מלילה שומר מה מליל. מה להלן שמירה וליל, אוף פאן שמירה וליל. מה להלן שמירה ולילה, אוף פאן שמירה ולילה.

ולילה אתקרי אגב דבורא, הדא הוא דכתיב, (ישעיה כא) אתא בקר וגם לילה. בקר: כמה דאת אמר (בראשית יט) וישכם אברהם בבקר. דהוא מדתו ממש. וכתוב (תהלים ה) יי' בקר תשמע קולי, בקר ממש.

לאכול את הפסח הזה על מצות ומרורים

(ח"ב דף מ"א ע"ב)

בבית אחד יאכל לא תוציא מן הבית וגו', (שמות יב) כ"ט פקודא דא, למיכל האי פסח על מצות ומרורין, מצות מצת כתיב. מאי האי לקבל האי, אלא לאחזאה גלותא דשכינתא עמהון ד'ישראל, בההוא מרירו דלחון, דכתיב וימררו את חיהם בעבדה קשה וגו'. וכד אכלין להאי פסח, לאחזאה כל

את כל מה שעשו להם במצרים באותה גלות ובאותו שעבוד.

מה כתוב? ועצם לא תשברו בו, להראות בו קלון, ובכל אותם אלילי מצרים. שהרי היו זורקים בשוק את העצמות שלו, ובאו הכלבים וגררו אותם ממקום למקום, וזה היה קשה להם מהכל, שהרי העצמות הן תקון הגוף, ודומים לגון אחר, וישראל זרקו אותם לשוק בדרך קלון, ולכן כתוב ועצם לא תשברו בו. אתם לא תשברו, אבל הכלבים היו באים ומשברים אותו. **עוד**, המצרים היו באים אחר כך והיו רואים אותם עצמות שהיו לוקחים הכלבים ממקום למקום ושברים אותם, והיו המצרים טומנים אותם בעפר, כדי שהכלבים לא ימצאו אותם, וזה בטול של עובדי כוכבים ומזלות יותר מהצד שלהם. ובזה התעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו ונכפו כל הכחות האחרים, שהרי אז נכפו יותר, כשהבטול נמצא מהצד שלהם, ולכן ישראל לא בטלו אותם, שכתוב ועצם לא תשברו בו.

קדש לי כל בכור פטר רחם

קדש לי כל בכור פטר רחם וגו'. מצוה זו לקדש בכור בהמה. ועם הארץ צריך שני דברים: אחד שיהיה

הוא דעבדו לון במצרים, בההוא גלותא ובההוא שעבודא.

מה כתיב ועצם לא תשברו בו, לאחזאה ביה קלנא, ובכל אינון טעונו דמצראי. דהא גרמין הוו רמאן בשוקא, ואתו כלבי והוו גררי לון מאתר לאתר, ודא קשיא לון מבלא, דהא גרמי אינון תקווא דנופא, ודמי לגונוא אחרא, וישראל רמאן לון בשוקא אורח קלנא, ועל דא כתיב ועצם לא תשברו בו, אתון לא תשברון, אבל כלבי הוו אתיין ומתברין ליה. תו, מצראי הוו אתיין לבתר, והוו חמאן אינון גרמי דהוו גמלי כלבי מאתר לאתר, ומדקן לון, והוו מצראי טמיני לון גו עפרא, בגין כלבי דלא ישבחון לון, ודא איהו בטולה דעבודת פוכבים ומזלות, יתיר, מסטרא דלהון. ובדא קדשא בריך הוא אסתלק ביקריה, ואתכפיין כל חילין אחרנין, דהא בדין אתכפיין יתיר, פד בטילו אשתבח מסטרא דלהון, ועל דא ישראל לא מבטלי לון, דכתיב ועצם לא תשברו בו.

קדש לי כל בכור פטר רחם

קדש לי כל בכור פטר רחם וגו'. (שמות יג) פקודא דא לקדש בכור בהמה, ועם הארץ צריך תרין מילין,

פְּדוּי מִתַּחַת שְׁלוֹטוֹן הַיֵּצֶר הָרָע, שֶׁהוּא אֲדוֹנִי, כְּמוֹ שֶׁאָמַר יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ (בראשית לג) יַעֲבֹר נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ, בְּעוֹלָם הַזֶּה. אֲדוֹן מִצַּד הָעוֹנוֹת, שֶׁהֵם רַבִּים עַל הַגּוֹף. כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֶה, רָשָׁע - יֵצֶר הָרָע שׁוֹפֵטוֹ. צַדִּיק - יֵצֶר הַטוֹב שׁוֹפֵטוֹ. בִּינוּנִי - זֶה נִזָּה שׁוֹפֵטוֹ. בִּינוּנִי הוּא אַח שֶׁל יֵצֶר הָרָע וְאֵחַ שֶׁל יֵצֶר הַטוֹב. אַחֵי יְהִי לָךְ אֲשֶׁר לָךְ.

ויאבק איש עמו, זה גבריאל

וּכְשֶׁרְבוֹת הַזְּכִיּוֹת, הַרוּחַ שׁוֹבֵר שְׁתֵּי מִשְׁמְרוֹת - שֶׁל חֲמוֹר נוער, וְכִלְבִּים צוֹעֲקִים, וְעוֹלָה לְמִשְׁמֶרֶת הַשָּׁמַר שֶׁבּוֹ הָאֶדֶם, וְחוֹזֵר הָאֶדֶם לִהְיוֹת אֲדוֹן. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (שם לב) וַיְהִי לִי שׂוֹר וְחֲמוֹר צֶאֱן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה. וְעוֹלָה לְדִרְגָּת אֶדֶם, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שם א) וַיֵּרְדּוּ בְּדִגְתַּת הַיָּם וַיַּעֲוֹף הַשָּׁמַיִם וְגו', (שם ט) וּמִזֶּרְעָכֶם וְחִתְכֶּם וְגו'.

וּכְשֶׁהַזְּכִיּוֹת בִּינוּנִיּוֹת - (שם לב) וַיֵּאָבֶק אִישׁ עִמּוֹ, זְכִיּוֹת וְחוֹבוֹת מִתַּחֲבָקוֹת לַעֲרֹף קָרֵב. מִצַּד הַזְּכִיּוֹת - וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ. מִצַּד הָעֵבְרוֹת - וַיַּעַבְדֵּם בְּכַף יָרְכוֹ, בְּגִיד הַנָּשָׂה. נָשָׂה לְשׁוֹן (שם מא) כִּי נִשְׁנִי אֱלֹהִים אֶת כָּל עַמְּלִי. וְהוּא לְשׁוֹן נְשִׂיָּה. מִדּוֹר אַחַד מֵאוֹתָן שֶׁבַע הָאֲרָצוֹת. מִי שִׁיֵּרֵד לְשָׁם, נִשְׁפָּחֵת מִכְּנוֹ הַתּוֹרָה.

חַד דִּיהָא פְּדוּי מִתַּחַת שְׁלוֹטְנוּתָא דִּיֵּצֶר הָרָע, דִּאִיהוּ אֲדוֹן דִּילִיָּה, בִּינוּנָא דִּאֲמַר יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ, (בראשית לג) יַעֲבֹר נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ. בְּהָאֵי עָלְמָא. אֲדוֹן מִצַּד חוּבִין דִּנְפִישִׁין עַל גּוֹפָא, כְּמוֹ דִּאֲוִקְמוּתָא, חִיבָא, יֵצֶר הָרָע שׁוֹפֵטוֹ. וְזָבָה, יֵצֶר הַטוֹב שׁוֹפֵטוֹ. בִּינוּנִי זֶה נִזָּה שׁוֹפֵטוֹ. בִּינוּנִי, הֵינְנוּ אַח דִּיֵּצֶר הָרָע, וְאֵחַ דִּיֵּצֶר הַטוֹב, אַחֵי יְהִי לָךְ אֲשֶׁר לָךְ.

ויאבק איש עמו, זה גבריאל

וְכַד וַכּוּן נְפִישִׁין, רוּחָא תָּבֵר תְּרִין מִשְׁמְרוֹת, דְּחֲמוֹר נוֹעֵר, כִּלְבִּים צוֹעֲקִים, וְסָלִיק לְמִשְׁמֶרֶת דְּשִׁמְרָה, דְּבִיָּה אֶדֶם וְאַתְהֵדֵר בֵּר נֶשׁ אֲדוֹן, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (בראשית לב) וַיְהִי לִי שׂוֹר וְחֲמוֹר צֶאֱן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה, וְסָלִיק לְדִרְגָּא דְּאֶדֶם, דִּאֲתָמַר בִּיָּה, (בראשית א) וַיֵּרְדּוּ בְּדִגְתַּת הַיָּם וַיַּעֲוֹף הַשָּׁמַיִם וְגו', (בראשית ט) וּמִזֶּרְעָכֶם וְחִתְכֶּם וְגו'.

וְכַד וַכּוּן בִּינוּנִים, (בראשית לב) וַיֵּאָבֶק אִישׁ עִמּוֹ, וַכּוּן וְחוּבִין מִתַּחֲבָקֵן לְאַנְחָא קָרְבָּא. מִסְטָרָא דְּוַכּוּן, (בראשית לב) וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ. מִסְטָרָא דְּחוּבִין, וַיַּעַבְדֵּם בְּכַף יָרְכוֹ בְּגִיד הַנָּשָׂה. נְשָׂה: לְשׁוֹן (בראשית מא) כִּי נִשְׁנִי אֱלֹהִים אֶת כָּל עַמְּלִי וְאִיהוּ לְשׁוֹן נְשִׂיָּה. חַד מִדּוֹרָא מֵאִינוֹן שְׁבַעָה אֲרָעָא, מֵאֵן דִּנְחִית תְּמֹן אֲתַנְשִׁי מִנִּיָּה אֲרִיִּיתָא.

וְקָדָם דְּוִיָּתִי בַר נֶשׁ בְּהָאֵי עֲלָמָא
וְיִפּוּק מִרְחֻם אֲמִיָּה, וְיִאֲבָק
אִישׁ עִמּוֹ, דָּא גְבֵרִיאֵל, בְּהָהוּא אָבָק
דְּעָפֵר, דְּאֶתְבָּר (בראשית ב) וְיִיצֵר יי'
אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפֶר מִן הָאֲדָמָה,
וְאֹלִיף לִיה שְׁבָעִים לְשׁוֹן. וּבְגִין דָּא,
וְיִיצֵר: חַד יֵצֵר הַטּוֹב, דְּאֹלִיף לִיה
שְׁבָעִים לְשׁוֹן. וְחַד, יֵצֵר הָרַע דְּאֲבִיק
עִמִּיָּה. דְּאֶתְבָּר, כִּי נִנְע בְּכַף יָרֵךְ יַעֲקֹב
בְּגִיד הַנְּשָׂה, וְאֶשְׁכַּח מִנִּיה שְׁבָעִין לְשׁוֹן,
דְּאֹלִיף לִיה יֵצֵר הַטּוֹב.

**לא היה אב רחמן על בניו כמו
הקדוש ברוך הוא**

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא הָיָה אָב רַחֲמָן עַל
בְּנָיו כְּמוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וּפְסוּק הוּא שְׁכָתוֹב, (מלכים א ח) לֹא
נָפַל דָּבָר אֶחָד מִכָּל דְּבָרֵי הַטּוֹב וְגו'. בֹּא
וּרְאֵה רַחֲמֵנוּת: אֵלּוּ אָמַר לֹא נָפַל דָּבָר
אֶחָד מִכָּל דְּבָרֵי וְלֹא יוֹתֵר - נוֹחַ לְעוֹלָם
שָׁלָא אֶתְבָּר. אָבֵל מִשְׁאֵמֶר מִכָּל דְּבָרֵי
הַטּוֹב, וְהוֹצִיא הָרַע לְאַחֲוֹר, שְׁהִרֵי דְבָר
שֶׁל רַע לֹא רָצָה לַעֲשׂוֹת.

וְאַף עַל גַּב שְׁהַפְחִיד וְהָרִים רְצוּעָה,
בָּאָה הָאֵם וְהַחֲזִיקָה בְּזֹרַע יְמִינוֹ,
וְעִמְדָה הִרְצוּעָה בְּמִקּוּמָה וְלֹא יִרְדָּה
לְמִטָּה, וְלֹא נַעֲשֶׂה (הַדִּין), מִשּׁוּם
שְׁבַעֲצָה אַחַת הָיוּ שְׁנֵיהֶם - אוֹתוֹ
שְׁהַפְחִיד, וְאוֹתוֹ שְׁאָחַז בְּיָמִינוֹ.

וְקָדָם דְּוִיָּתִי בַר נֶשׁ בְּהָאֵי עֲלָמָא
וְיִפּוּק מִרְחֻם אֲמִיָּה, וְיִאֲבָק
אִישׁ עִמּוֹ, דָּא גְבֵרִיאֵל, בְּהָהוּא אָבָק
דְּעָפֵר, דְּאֶתְבָּר (בראשית ב) וְיִיצֵר יי'
אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפֶר מִן הָאֲדָמָה,
וְאֹלִיף לִיה שְׁבָעִים לְשׁוֹן. וּבְגִין דָּא,
וְיִיצֵר: חַד יֵצֵר הַטּוֹב, דְּאֹלִיף לִיה
שְׁבָעִים לְשׁוֹן. וְחַד, יֵצֵר הָרַע דְּאֲבִיק
עִמִּיָּה. דְּאֶתְבָּר, כִּי נִנְע בְּכַף יָרֵךְ יַעֲקֹב
בְּגִיד הַנְּשָׂה, וְאֶשְׁכַּח מִנִּיה שְׁבָעִין לְשׁוֹן,
דְּאֹלִיף לִיה יֵצֵר הַטּוֹב.

**לא היה אב רחמן על בניו כמו
הקדוש ברוך הוא**

(ח"ב דף ק"צ ע"ב)

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא הָיָה אָב רַחֲמָן
עַל בְּנָיו כְּקוֹדֶשׁא בְּרִיד הוּא,
וּקְרָא הוּא דְּכְתִיב (מלכים א ח) לֹא נָפַל
דְּבָר אֶחָד מִכָּל דְּבָרֵי הַטּוֹב וְגו'. תָּא חֲזִי
רַחֲמֵנוּ דִּילִיָּה, אֵלּוּ אָמַר לֹא נָפַל דְּבָר
אֶחָד מִכָּל דְּבָרֵי וְלֹא יוֹתֵר, נַח לְעֲלָמָא
דְּלֹא אֶתְבָּר. אָבֵל מִדְּאֵמֶר מִכָּל דְּבָרֵי
הַטּוֹב, וְאֶפִּיק בִּישׁ לְאַחֲוֹרָא, דְּהָא מְלָה
דְּבִישׁ לֹא בְּעִי לְמַעֲבַד.

וְאַף עַל גַּב דְּאֶנְזִים, וְאָרִים רְצוּעָה,
אֶתְאֵת אֲמָא וְאֶתְקַפַּת בְּדִרְוּעִיה
יְמִינָא, וְקָם רְצוּעָה בְּקִיּוּמִיה, וְלֹא נָחִית
לְתַתָּא, וְלֹא אֶתְעַבִּיה, בְּגִין דְּבְעִיטָא
חֲדָא הָווּ תְּרִוּוּיָהּ, אִיהוּ דְּאֶנְזִים, וְאִיהוּ
דְּאֶחִידַת בְּיָמִינִיה.

ואם תאמר, מנין לנו? זה מדבר שהוא בגלוי, שפכתוב לך רד פי שחת עמך. התחיל להרים רצועה, ומשה, שלא היה יודע דרכה של אם, שתק. פיון שראה הקדוש ברוך הוא כף, רמז לו, והכה בו ואמר ועתה הניחה לי. מיד הרגיש משה ואחז בזרועו של הקדוש ברוך הוא, שפכתוב זכר לאברהם. זו זרוע ימין, ומשום כף לא ירדה הרצועה.

ואם תאמר, האם שהיא רגילה לאחז ברצועת המלך, היכן היתה שהשאירה את הדבר למשה? שאלתי ואמרתי, והרי לא ידעתי את ברור הדבר, עד שנהיה לפני המנוחה הקדושה. כשבאו לפני רבי שמעון, ראה בפניהם סימן. אמר, הפנסו בנים קדושים, הפנסו אהובי המלך, הפנסו אהובים שלי, הפנסו אהובים אלה לאלה.

כל החברים בימיו של רבי שמעון, אהבת נפש ורוח היתה ביניהם
שאמר רבי אבא, כל החברים הללו שאין אוהבים זה את זה, מסתלקים מהעולם טרם שהגיע זמנם. כל החברים בימיו של רבי שמעון, אהבת נפש ורוח היתה ביניהם, ומשום כף בדורו של רבי שמעון היו בגלוי.

ואי תימא מנלן. מומלה דאיהי באתגליא, דכתיב לך רד פי שחת עמך, שרי לארמא רצועה, ומשה דלא הוה ידע ארחא דאמא, שתיק. פיון דחמא קדשא בריך הוא כף, אנקיד ליה, ובטש ביה ואמר ועתה הניחה לי, מיד ארגיש משה, ואחיד בדרועיה דקודשא בריך הוא, דכתיב זכור לאברהם, דא דרועיה ימינא, ובגין כף לא נחית רצועה.

ואי תימא, אמא דאיהי רגילה לאחרא ברצועה דמלכא, אן הות, דשבת מלה למשה. שאילנא ואמינא והא לא ידענא ברירא דמלה, עד דנחוי קמיה דבוצינא קדישא. בד אתו לקמיה דרבי שמעון, חמא באנפיהו סימן. אמר עולו בני קדישין, עולו רחימין דמלכא, עולו רחימין דילי, עולו רחימין אלון באלון.

כל החברים בימיו של רבי שמעון, אהבת נפש ורוח היתה ביניהם
דאמר רבי אבא, כל אלון חברי'א, דלא רחימין אלון לאלון, אסתלקו מעלמא עד לא מטא זמניהו, כל חברי'א ביומו דרבי שמעון, רחימו דנפשא ורוחא הוה ביניהו, ובגין כף בדרא דרבי שמעון באתגליא הוה,

שְׁהִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, כָּל הַחֲבֵרִים
שָׂאִין אוֹהֲבִים אֶלֶּה לְאַלֶּה, גּוֹרְמִים שְׁלֹא
לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְעוֹד - שְׁעוֹשִׂים בָּהּ
פָּגָם, שֶׁהֵרִי בַתּוֹרָה אֶהְבֶּה וְאַחֲוָה וְאַמֶּת
יֵשׁ בָּהּ. אֲבָרְהָם אֶהֱבֶה אֶת יִצְחָק, וְיִצְחָק
אֶת אֲבָרְהָם, הֵיוּ מִתְחַבְּקִים זֶה בָּזֶה.
בִּיעָקֹב שָׁנִיָּהֶם אַחְזוּזִים בְּאַהֲבָה וּבְאַחֲוָה,
נוֹתְנִים רוּחַם זֶה בָּזֶה. גַּם הַחֲבֵרִים
בְּאוֹתָהּ דִּגְמָא הֵם צְרִיכִים, וְלֹא לַעֲשׂוֹת
פָּגָם. כִּיּוֹן שְׂרָאָה סִימָן בְּפָנֵיהֶם וְאָמַר
לָהֶם כֹּה, אָמְרוּ לוֹ, וְדַאי רוּחַ נְבוּאָה
שׁוֹרָה עַל הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכָךְ אָנוּ
צְרִיכִים לְדַעַת.

**הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים
גם יחד**

שְׁנִינּוּ שְׁאָמַר רַבִּי יוֹסִי, פַּעַם אַחַת הָיָה
צָרִיף הָעוֹלָם לְמָטָר, בָּאוּ לִפְנֵי
(הִלְכוּ אֲצֵל) רַבִּי שְׁמַעוֹן רַבִּי יִיסָא וְרַבִּי
חִזְקִיָּה וּשְׂאָר הַחֲבֵרִים. מִצְּאוּהוּ שְׁהִיָּה
הוֹלֵךְ לְרֵאוֹת אֶת רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר,
הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּנוֹ. כִּיּוֹן שְׂרָאָה אוֹתָם,
פָּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קלג) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת
הִנֵּה מַה טוֹב וְנָעִים שֶׁבֶת אַחִים גַּם
יַחַד. מַה זֶה שֶׁבֶת אַחִים גַּם יַחַד?

כַּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּפְנִיָּהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו.
בְּשַׁעֲתָ שְׁהִיּוּ אֶחָד עִם אֶחָד,
מִשְׁגִּיחִים פָּנִים בְּפָנִים, כְּתוּב מַה טוֹב

דִּהְיָה אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל חֲבֵרִיָּא
דְּלֹא רַחֲמִין אֵלִין לְאַלִּין, גְּרָמִין דְּלֹא
לִיהָד בְּאַרְחַ מִיִּשְׂרָאֵל. וְעוֹד דְּעֵבְדִּין פְּגִימוֹ
בָּהּ, דִּהְיָ אוֹרִיָּתָא רַחֲמִיו וְאַחֲוָה
וּקְשׁוּט אִית בָּהּ. אֲבָרְהָם רַחֲמִים לְיִצְחָק,
יִצְחָק לְאַבְרָהָם, מִתְחַבְּקִין דָּא בְּדָא,
יַעֲקֹב תְּרוּוּיָהּ אַחֲדִין בֵּיהּ, בְּרַחֲמִיו,
וּבְאַחֲוָה, יַהֲבִין רוּחֵיהּ דָּא בְּדָא.
חֲבֵרִיָּא כִּתְהוּא דִּוְגְמָא אֲצִטְרִיכוּ, וְלֹא
לְמַעַבְד פְּגִימוֹ. כִּיּוֹן דְּחָמָא סִימָן
בְּאַנְפִּיָּהּ, וְאָמַר לוֹן חָבִי. אָמְרוּ לִיהּ
וְדַאי רוּחַ נְבוּאָה שְׂרָא עַל בּוֹצִינָא
קַדִּישָׁא, וְחָבִי אֲצִטְרִיד לָן לְמַנְדַּע.

**הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים
גם יחד**

(ח"ג נט ע"ב)

תַּנְיָא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְנִמְנָא חֲדָא, הָוָה
צְרִיכָא עֲלֵמָא לְמַטְרָא, אָתּוּ
לְקַמִּיָּה (ס"א אָלוּ לְנִבְיָה) דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, רַבִּי
יִיסָא וְרַבִּי חִזְקִיָּה וּשְׂאָר חֲבֵרִיָּא.
אֲשַׁכְּחוּהוּ דִּהְיָה אוֹיֵל לְמַחֲמִי, לְרַבִּי
פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר, הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה.
כִּיּוֹן דְּחָמָא לוֹן, פָּתַח וְאָמַר (תְּהִלִּים קלג),
שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הִנֵּה מַה טוֹב וְנָעִים
שֶׁבֶת אַחִים גַּם יַחַד. מָאִי שֶׁבֶת אַחִים
גַּם יַחַד.

כַּמֶּה דְּאֵת אָמַר, וּפְנִיָּהֶם אִישׁ אֶל
אָחִיו, בְּשַׁעֲתָ דִּהּוּ חַד בְּחַד
מִשְׁגִּיחִין אַנְפִּין בְּאַנְפִּין, כְּתִיב, מַה טוֹב

ומה נעים. וכד מיהדר דבורא אנפוי מן
נוקבא, ווי לעלמא. בדין בתיב (משלי יג)
וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט. בְּלֹא מִשְׁפָּט
וְדָא, וּבְתִיב (תהלים פט) צֶדֶק וּמִשְׁפָּט
מִכּוֹן בְּסֻדָּה, דְּלֹא אֲזִיל דָּא בְּלֹא דָא,
וכד משפט, מתרחק מצדק, ווי לעלמא.
(בדין בתיב (משלי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט).

והשתא חמינא, דאתון אתיתון, על
דדבורא לא שריא בנוקבא,
אמר, אי לדא אתיתון גבאי תיבו. דהאי
יומא אסתפלנא, דיתיהדר בלא למשרי
אנפין באנפין. ואי לאורייתא אתיתון,
שרו גבאי. אמרו ליה, לכלא, קא
אתינא לגבי דמר, ושתמיט חד מינן,
לבשרא לאחנא, שאר חברייא, ואנן
נתיב לקמיה דמר.

אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו
ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון
לפניו וגו'

(ח"ג דף נ"ט ע"ב)

דבר אחר. הנה מה טוב ומה נעים
וגו'. אלון אינון חברייא, בשעתא
דאינון יתבין בחדא, ולא מתפרשן דא
מן דא. בקדמיתא אתחזון גוברי מגיחי
קרבא, דבעו לקטלא דא לדא. לבתה,
אתהדרו ברחימותא דאתונה. קדשא
ברוך הוא מהו אומר, הנה מה טוב ומה
נעים שבת אחים גם יחד. גם, לאכללא

ומה נעים. וכשהזכר מחזיר פניו מן
הנקבה - אוי לעולם, שאז כתוב, (משלי
יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט. בְּלֹא מִשְׁפָּט
וְדָא. וכתוב (תהלים פט) צֶדֶק וּמִשְׁפָּט
מִכּוֹן בְּסֻדָּה, שלא הולכים זה בלי זה.
וכשמשפט מתרחק מצדק - אוי
לעולם. (אז כתוב (משלי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה
בְּלֹא מִשְׁפָּט).

ועכשו ראייתי שאתם באתם על
שהזכר לא שורה עם
הנקבה. אמר, אם לשם זה באתם אלי
- שבו, שהרי היום הסתפלתני, שייחזר
הכל פנים בפנים לשרות. ואם לתורה
באתם - שבו לפני. אמרו לו, לכל באנו
לפני מורנו, ושתמט אחד מאתנו
לבשר לאחינו שאר החברים, ואנו נשב
לפני מורנו.

אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו
ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון
לפניו וגו'

דבר אחר. הנה מה טוב ומה נעים וגו'
- אלו אותם החברים בשעה
שהם יושבים כאחד ולא נפרדים זה
מזה, בהתחלה הם נראים אנשים עורכי
קרוב שרוצים להרג זה את זה. אחר כך
חוזרים לאהבה ואחווה. מה אומר
הקדוש ברוך הוא? הנה מה טוב ומה
נעים שבת אחים גם יחד. גם - להכליל

עמהון שכינתא. ולא עוד, אלא שהקדוש ברוך הוא מקשיב לדבריהם, ויש לו נחת ושמח בהם. זהו שכתוב (מלאכי ג) אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו וגו'.

ואתם החברים של פאן, כמו שהייתם בחביבות ואהבה מקדם לכן, כך גם מכאן והלאה לא תפרדו זה מזה, עד שהקדוש ברוך הוא ישמח עמכם, יקרא עליכם שלום, וימצא בגללכם שלום בעולם. זהו שכתוב, (תהלים קכב) למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך.

רבי שמעון, הוא איש שלא פוחד ממעלה וממטה לומר אותם. לא פוחד ממעלה, שהרי הקדוש ברוך הוא הסכים על ידו. ולא פוחד ממטה, כמו אריה שלא פוחד מבני הצאן

הלכו. עד שהיו הולכים, הגיעו לבית רבי פנחס בן יאיר. יצא רבי פנחס ונשקו. אמר, זכיתי לנשק את השכינה. אשרי חלקי. תקן להם מצעי מטות בקשרי קליעה. אמר רבי שמעון, התורה לא צריכה כך. העביר אותם, וישבו. אמר רבי פנחס, טרם שנאכל נשמע מבעל התורה דבר, שהרי רבי

עמהון שכינתא. ולא עוד, אלא קדשא בריך הוא אצית למלווייהו, וניחא ליה וחדרי בהו. הרי הוא דבתיב, (מלאכי ג) אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו וגו'.

ואתון חבריאי דהכא, כמה דהייתון בחביבותא ברחימותא, מקדמת דנא, הכי נמי, מכאן והלאה לא תתפרשון דא מן דא, עד דקודשא בריך הוא חדרי עמכון, ויקרי עליכון שלום. וישתבח בניניכון שלמא בעלמא. הרי הוא דבתיב (תהלים קכב) למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך.

רבי שמעון, הוא איש שלא פוחד ממעלה וממטה לומר אותם. לא פוחד ממעלה, שהרי הקדוש ברוך הוא הסכים על ידו. ולא פוחד ממטה, כמו אריה שלא פוחד מבני הצאן

אזלו. עד דהוו אזלי, מטו לבי רבי פנחס בן יאיר. נפק רבי פנחס, ונשקיה. אמר, זכינא לנשקא שכינתא. ובאה חולקין אתקין להו טיקלי דערסי, קפטורי דקילטא. אמר רבי שמעון, אורייתא לא בעי הכי, אעבר להון, ויתיבו. אמר רבי פנחס, עד לא ניכול, נשמע ממאריה דאורייתא מלה. דהא

רבי שמעון כל מלוי באתגלייא אינון, איהו גברא דלא דחיל מעילא ותתא, למימר לון, לא דחיל מעילא, דהא קדרשא בריך הוא אסתבם (רפ ס' ע"א) ביה, לא דחיל מתתא, באריה דלא דחיל מבני ענא.

שמעון, כל דבריו הם בנגלה, הוא איש שלא פוחד מפעלה וממטה לומר אותם. לא פוחד מפעלה, שהרי הקדוש ברוך הוא הסכים על ידו. ולא פוחד ממטה, כמו אריה שלא פוחד מבני הצאן.

סלי לימוד ליום ו' של פסח סלי

סלי לימוד ליום ו' של פסח סלי

הקב"ה בדין על ישראל (ח"ב ק"ע ע"ב)
אֵלָּא בּוֹמְנָא דִּישְׂרָאֵל אַעֲבְרוּ לְגַבִּי
יָמָא, וּבָעָא קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא
לְמַקְרַע לֹזֶן יָמָא דְסוּף, אֲתָא רַהֲב הָהוּא
מְמָנָא דְעַל מַצְרִים, וּבָעָא דִּינָא מְקַמִּי
קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא. אָמַר קַמִּיָּה, מְאֲרִיָּה
דְּעַלְמָא, אָמַי אַת בָּעֵי לְמַעֲבַד דִּינָא
עַל מַצְרִים, וּלְמַקְרַע יָמָא לִישְׂרָאֵל, הָא
בְּלָחוּ תִּיבִין קַמִּי, וְכָל אֲרַחֲךָ בְּדִינָא
וּקְשׁוּט. אֲלִין פְּלַחִי כּוֹכְבִּים וּמַזְלוֹת
וְאֲלִין פְּלַחִי כּוֹכְבִּים וּמַזְלוֹת. אֲלִין בְּגִלּוּי
עֲרִיּוֹת, וְאֲלִין בְּגִלּוּי עֲרִיּוֹת. אֲלִין אוֹשְׁדִי
דְּמִין, וְאֲלִין אוֹשְׁדִי דְּמִין.

בַּחֲהִיא שַׁעְתָּא הָווּ קֶשֶׁה קַמִּיָּה,
לְמַעֲבַר עַל אֲרַח דִּינָא. וְהָא
יִשְׂרָאֵל הָווּ נְטִילִי עַל יָמָא, דְּבַתִּיב,
(שְׁמוֹת יד) וַיֹּאמֶר יי' אֵל מֹשֶׁה מַה תַּצַּעַק
אֵלַי דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ, וַחֲהִי
קֶשֶׁה קַמִּיָּה לְמַעֲבַר עַל דִּינָא, וּלְמַקְרַע
לֹזֶן יָמָא דְסוּף, וְאֵלְמָלָא דַּאֲשַׁנַּח קִדְשָׁא
בְּרִיד הוּא בִּזְכוֹת אַבְרָהָם, דַּאֲקָדִים
בְּצַפְרָא לְמַעֲבַד פִּקּוּדָא דְּמְאֲרִיָּה,
וְרַעוּתָא דִּילִיָּה, בְּדַבְתִּיב (בראשית כב)
וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר, בְּלָחוּ אֲתַאבִּידוּ
בִּימָא, בְּגִין דְּבָכָל הָהוּא לִילִיָּא, בְּדִינָא
הָווּ קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא עֲלִיָּהוּ דִּישְׂרָאֵל.

הקב"ה בדין על ישראל
אֵלָּא, בְּזִמְנֵי שִׁישְׂרָאֵל עֲבְרוּ לִים וְרַחַה
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַרְעַ לְהֵם
אֶת יָם סוּף, בָּא רַהֲב, אוֹתוֹ מְמָנָה עַל
מַצְרִים, וּבִקֵּשׁ דִּין מְלַפְנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא. אָמַר לְפָנָיו, רַבּוֹן הָעוֹלָם, לָמָּה
אַתָּה רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת דִּין עַל מַצְרִים
וְלַקְרַע אֶת הַיָּם לִישְׂרָאֵל, הֲרִי כָּלֶם
רָשָׁעִים לְפָנָיו, וְכָל זֶרֶקְךָ בְּדִין וְאַמְתָּ?
אֵלָּה עוֹבְדֵי כּוֹכְבִּים וּמַזְלוֹת, וְאַלָּה
עוֹבְדֵי כּוֹכְבִּים וּמַזְלוֹת. אֵלּוּ בְּגִלּוּי
עֲרִיּוֹת, וְאֵלּוּ בְּגִלּוּי עֲרִיּוֹת. אֵלּוּ שׁוֹפְכֵי
דָּמִים, וְאֵלּוּ שׁוֹפְכֵי דָּמִים.

בְּאוֹתָהּ שַׁעָה הָיָה קֶשֶׁה לְפָנָיו לַעֲבַר
עַל דְּרָךְ הַדִּין. וְהָרִי יִשְׂרָאֵל
הָיוּ נוֹסָעִים עַל הַיָּם, שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת יד)
וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה מַה תַּצַּעַק אֵלַי
דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ. וְהָיָה
קֶשֶׁה לְפָנָיו לַעֲבַר עַל הַדִּין וְלַקְרַע
לְהֵם אֶת יָם סוּף, וְאֵלְמָלָא
שֶׁהַשְּׂגִיחַ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּזְכוֹת
אַבְרָהָם שֶׁהַקָּדִים בְּבֶקֶר לַעֲשׂוֹת
מַצֹּת רַבּוֹנוֹ וְרַצּוֹנוֹ, כְּכָתוּב (בראשית
כב) וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר - כָּלֶם הָיוּ
אוֹבְדִים בַּיָּם, מִשּׁוּם שֶׁבָּכָל אוֹתוֹ הִלְלָה
הָיָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדִין עַל יִשְׂרָאֵל.

זכות אברהם

דְּתַנִּינֵן, מַאי דְּכָתִיב וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלֵּילָה. מַלְמֵד דְּאִתְּנוּ מִלֵּאכִי עֲלָא לְשִׁבְחָא בְּהוּא לֵילֵיא קָמִי קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָמַר לֹזֵן, וְכִי (ס"א בְּנִי) עוֹבְדֵי יְדֵי טֹבְעִין בִּימָא, וְאִתְּנוּ מְשִׁבְחָן קָמֹאי, מִיָּד וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלֵּילָה. מַה כָּתִיב, וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֶּקֶר, אֲשַׁנֹּחַ קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בּוֹכּוּתָא דְּאַבְרָהָם, דְּאַקְדִּים בְּצַפְרָא לְמַעַבְדַּ רְעוּתֵיהּ דְּמֵאֲרִיָּה, בְּדְכָתִיב וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר. בְּדִין אֶהְדֵּר יִמָּא, וְעֶרְקוּ מִיַּין קַמִּיָּהוּ דִּישְׂרָאֵל.

דְּכָתִיב וַיֵּשֶׁב הָיִם לַפְּנוֹת בֶּקֶר לְאִיתְּנוּ, וְתַנִּינֵן: לְאִיתְּנוּ: לְתַנָּא. לְהוּא תַנָּאי דְּהִתְנָה עֲמִיהּ קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כַּד בָּרָא עֲלֵמָא, לְאִיתְּנוּ, כָּתִיב הֵבֵא לְאִיתְּנוּ, וּכְתִיב הָתָם (תהלים פט) מְשִׁבִּיל לְאִיתְּנוּ הָאֲזֹרָחִי, וְעַל דָּא לַפְּנוֹת בֶּקֶר, בְּהוּא זְמַנָּא דְּאַקְדִּים אַבְרָהָם לְמַעַבְדַּ רְעוּתָא דְּמֵאֲרִיָּה, בְּדִין אֶתְקַרַּע יִמָּא, (הֵבֵא וַיְהִים אֶת מַחֲנֶה מִצְרַיִם) וְעַל דָּא קִשָּׁה הָיָה קַמִּיָּה קָרִיעַת יָם סוּף.

הִיצִיָּא רַק לֵאחֹר הִיצִיָּא מִרְשׁוֹת

הס"א

(חלק ב דף מ' ע"א)

תַּנָּא, לֹא נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, עַד דְּאַתְּבְּרוּ כְּלָחוּ שְׁלֹטוֹנֵין דְּלַעִילָא (מִשְׁלֹטוֹלֵיהוֹן) מִשְׁוֹלְטֵינְהוֹן, וְנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל

זכות אברהם

שְׁשַׁנִּינוּ, מַה שְּׁפָתוֹב וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלֵּילָה, מַלְמֵד שְׁבָאוּ מִלֵּאכִים עֲלִיזִינִים לְשִׁבְחָא בְּאוֹתוֹ לֵילָה לַפְּנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאָמַר לָהֶם: וְכִי (בְּנִי) מַעֲשֵׂי יְדֵי טֹבְעִים בֵּינִים וְאַתֶּם מְשִׁבְּחִים לַפְּנֵי?! מִיָּד - וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלֵּילָה. מַה כָּתוּב? וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֶּקֶר. הַשְּׁגִיחַ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזִכּוֹת אַבְרָהָם שֶׁהִקְדִּים בַּבֶּקֶר לַעֲשׂוֹת רְצוֹן רַבּוֹנוֹ, כִּכְתוּב וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר. אַזְ חֲזֹר הָיִם, וּבְרַחוּ הַיָּמִים מִלַּפְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

שְׁפָתוֹב, וַיֵּשֶׁב הָיִם לַפְּנוֹת בֶּקֶר לְאִיתְּנוּ. וְשַׁנִּינוּ, לְאִיתְּנוּ - לְתַנָּא, לְאוֹתוֹ תַנָּאי שֶׁהִתְנָה עִמּוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁבָרָא אֶת הָעוֹלָם. לְאִיתְּנוּ, כָּתוּב כָּאֵן לְאִיתְּנוּ, וְכָתוּב שָׁם (תהלים פט) מְשִׁפִּיל לְאִיתְּנוּ הָאֲזֹרָחִי, וְעַל זֶה לַפְּנוֹת בֶּקֶר, בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהִקְדִּים אַבְרָהָם לַעֲשׂוֹת רְצוֹן רַבּוֹנוֹ אַז נִקְרַע הָיִם, (כָּאֵן וַיְהִי אֶת מַחֲנֶה מִצְרַיִם) וְלָכֵן קִשָּׁה הָיָה לַפְּנֵי קָרִיעַת יָם סוּף.

הִיצִיָּא רַק לֵאחֹר הִיצִיָּא מִרְשׁוֹת

הס"א

שְׁשַׁנִּינוּ, לֹא יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם עַד שְׁנִשְׁבְּרוּ כָּל הַשְּׁלִיטִים שְׁלֹמֶעֱלָה (מִהַשְׁתַּלְשְׁלוּתָם) מִשְׁלִיטָתָם,

וַיֵּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִרְשׁוֹתָם, וַיִּכְנָסוּ לְרְשׁוֹת
הַקְדוּשָׁה הָעֲלִיזָה בַּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
וַיִּקְשְׁרוּ בוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב כִּי לִי בְנֵי
יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדֵי הֵם. מָה הִטְעַם
עֲבָדֵי הֵם? אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם, שֶׁהוֹצֵאתִי אוֹתָם מִרְשׁוֹת
אַחֶרָת, וְהִכְנַסְתִּים בְּרְשׁוֹתַי.

**מדוע לא גומרים את ההלל כל ז'
ימי הפסח**

רַבִּי יְהוּדָה שָׁאֵל אֶת רַבִּי אֲבָא, הֲרִי
כְּתוּב (זֶהוּ שְׁכָתוֹב) שִׁבְעַת יָמִים
שָׂאוֹר לֹא יִמָּצֵא בְּבִתְיָכֶם, וְשִׁמְחָה הִיא
כָּל שִׁבְעָה, לָמָּה לֹא נִשְׁלַם הַלֵּל כָּל
שִׁבְעַת הַיָּמִים כְּמוֹ בְּסֻכּוֹת, שֶׁנִּמְצָא
שִׁמּוּנָה יָמִים הַלֵּל, בְּשִׁלְמוֹת שֶׁל שִׁמְחָה
כָּל יוֹם וַיּוֹם?

אָמַר לוֹ, יִפָּה אֲמַרְתָּ, אֲבָל יָדוּעַ הוּא,
שֶׁהֲרִי כָּאֵן לֹא נִקְשְׁרוּ יִשְׂרָאֵל כָּל
כֶּךָ בְּכָל כְּמוֹ שֶׁנִּקְשְׁרוּ אַחֵר כֶּךָ. מִשּׁוּם
כֶּךָ בְּלִילָה הַזֶּה, שֶׁזִּזְיוּג נִמְצָא (בְּכָל אוֹתָן
דְּרָגוֹת עֲלִיזוֹת) וְשִׁמְחַת הַכָּל נִמְצָאת,
וְיִשְׂרָאֵל נִקְשְׁרוּ בְּאוֹתָהּ שִׁמְחָה, עוֹשִׂים
שְׁלֵמוֹת, וְהַהֲלֵל נִשְׁלָם. (אֲבָל בְּאוֹתָן
דְּרָגוֹת עֲלִיזוֹת) אַחֵר כֶּךָ, אֵפֵי עַל גִּב
שְׁכָלָם נִמְצָאִים, עַד כַּעַת יִשְׂרָאֵל לֹא
נִקְשְׁרוּ בָהֶם, וְלֹא נִפְרְעוּ לְגִלּוֹת אֶת
הַרְשָׁם הַקְדוּשׁ, וְלֹא קָבְלוּ תוֹרָה, וְלֹא
נִכְנָסוּ בְּמָה שֶׁנִּכְנָסוּ אַחֵר כֶּךָ.

מִרְשׁוֹתָהוֹן, וְאֵעֱלוּ לְרְשׁוֹתָא קַדִּישָׁא
עֲלָאָה בַּקְדוּשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְאַתְקַטִּירוּ
בֵּיהּ, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב (וַיִּקְרָא כה), כִּי לִי
בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדֵי הֵם. מָאִי
טַעְמָא עֲבָדֵי הֵם. אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, דְּאַפְקִית לְהוּ מִרְשׁוֹתָא
אַחֶרָא, וְעֲלִית לֹון בְּרְשׁוֹתַי.

**מדוע לא גומרים את ההלל כל ז'
ימי הפסח**

(חלק ג דף צ"ה ע"א)

רַבִּי יְהוּדָה שָׁאֵל לְרַבִּי אֲבָא, הָא
כְּתִיב (ס"א הֵאֵי דְּכְתִיב) שִׁבְעַת
יָמִים שָׂאוֹר לֹא יִמָּצֵא בְּבִתְיָכֶם,
וְחֻדְוֹתָא הוּא כָּל שִׁבְעָה, אֲמַאי לֹא
אַשְׁתַּלִּים הַלֵּל כָּל ז' יוֹמִין, כְּמוֹ בְּסֻכּוֹת,
דְּאַשְׁתַּבַּח ח' יוֹמִין הַלֵּילָא, בְּשִׁלְמוֹ
דְּחֻדְוֹתָא כָּל יוֹמָא וַיּוֹמָא.

אָמַר לֵיהּ שְׁפִיר קְאָמַרְתָּ, אֲבָל יָדִיעָא
הוּא, דְּהָא הָכָא לֹא אַתְקַשְׁרוּ
יִשְׂרָאֵל כָּל כֶּךָ בְּכָלָא, בְּמָה דְּאַתְקַשְׁרוּ
לְבַתְרָא. בְּגִין כֶּךָ בְּהֵאֵי לִילְיָא, דְּזוּזְנָא
אַשְׁתַּבַּח (בְּכָל אֵינֻן דְּרַגִּין עֲלָאִין) וְחֻדְוֹתָא
דְּכָלָא אַשְׁתַּבַּח, וְיִשְׂרָאֵל אַתְקַשְׁרוּ
בְּהֵאֵוּא חֻדְוֹתָא, עֲבִידִנָּא שְׁלִימוֹ, וְהַלֵּילָא
אַשְׁתַּלִּים. (אֲבָל בְּאֵינֻן דְּרַגִּין עֲלָאִין) לְבַתְרָא
אַף עַל גִּב דְּכָלְהוּ מוֹשְׁתַּבְּחִי, עַד כַּעַן
יִשְׂרָאֵל לֹא אַתְקַשְׁרוּ בָהֶן, וְלֹא אַתְפְּרְעוּ
לְאַתְגַּלְיָא רְשִׁימָא קַדִּישָׁא, וְלֹא קָבִילוּ
אוֹרִייתָא, וְלֹא עֲאֵלוּ בְּמָה דְּעֲאֵלוּ לְבַתְרָא.

שלמות ההלל בלילה הזה

משום כך בספנות שלמות הפל נמצאת בו ושמחה של הפל יותר, אבל כאן עד עכשו לא זכו, ולא נמצאת בו שלמות כל כך, אף על גב שנמצאים כל השבעה אינו בהתגלות, וישראל טרם נקשרו בהם כראוי.

ועל כן שמחת הפל ושלמות ההלל בלילה הזה, משום אותו החלק שנקשרו בו. מה הטעם? שפיון שנמצא באותו הלילה זווג, כל הקשר של הפל נמצא בצד של הזווג, ולא בצד של ישראל. שפאשר זווג נמצא בה, נמצאות שתי (שלש) הדרגות הללו שעומדות עליה. וכשאלה נמצאות, הרי כל הגוף נמצא בהם, ואז שלמות הפל, ושמחה מן הפל, וההלל נשלם, שהרי אז מתעטרת הלבנה בכל, אבל לא אחר כך, שכל יום ויום נמצאים, וישראל טרם זכו בהם, הרי אין ההלל שלם כמו בזמנים אחרים.

אמר לו רבי יהודה, יפה הוא, וכך הוא ודאי, והרי פעם אחרת שמעתי אותו בגון הזה, ושכחתי את הדברים.

שלמות ההלל בלילה הזה

בגין כך בספנות שלימו דכלא אשתבח ביה, וחדוותא דכלא יתיר, אבל הכא עד בען לא זכו, ולא אשתבח שלימו ביה כל כך, אף על גב דאשתבחיו כל ז', לאו הוא באתגלייא, וישראל עד לא אתקשרו בהו בדקא חזי.

ועל דא חדוותא דכלא ושלימו דהלילא בהאי ליליא, בגין שהוא חולקא דאתקשרו ביה. מאי טעמא. דביון דבההוא ליליא זווגא אשתבח, כל קשורא דכלא אשתבח בסטרא דזווגא, ולא בסטרא דישראל, דכד זווגא אשתבח בה משתבחי אליו תרין (דף צ"ו ע"א) (ס"א תלת) דרגין דקיימין עליה. וכד אליו משתבחי, הא כל גופא אשתבח בהו, וכדין שלימו דכלא, וחדוותא מכלא, והלילא אשתלים, דהא כדין אתעטרת סיהרא בכלא. אבל לא לבתר, דכל יומא ויומא אשתבחי, וישראל עד לא זכו בהו, הא לאו הלילא שלימא, כמו בזמנין אחרנין.

אמר ליה רבי יהודה, שפיר הוא, והכי הוא ודאי. והאי זמנא אחרא שמענא ליה בהאי גוונא, ואנשינא מלי.

הכנסת ישראל לרשות הקב"ה

(ח"ב מ' ע"ב)

תנא, לא נפקו ישראל ממצרים, עד דאתברו בלחו שלטונין דלעילא (משלשוליהון) משולטניהון, ונפקו ישראל מרשותהון, ואעלו לרשותא קדישא עלאה בקודשא בריך הוא, ואתקטירו ביה, הדיא הוא דכתיב (ויקרא כה), כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם. מאי טעמא עבדי הם. אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים, דאפקית להו מרשותא אחרא, ועאלית לון ברשותי.

הכנסת ישראל לרשות הקב"ה

שנינו, לא יצאו ישראל ממצרים עד שושברו כל השליטים שלמעלה (מהשתלשלותם) משליטתם, ויצאו ישראל מרשותם, ונכנסו לרשות הקדושה העליונה בקדוש ברוך הוא ונקשרו בו. זהו שכתוב כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם. מה הטעם עבדי הם? אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים, שהוצאתי אותם מרשות אחרת, והכנסתיים ברשותי.

זה השער לה'

פתחי לי פתח כפתחו של מחט, ואני אפתח לכם שערים עליונים. פתחי לי אחתי, שהרי הפתח להכניס אותי הוא בך, שלא יכנסו אצלי בני אלא בך, אתה הוא הפתח להכניס אותי (בך). אם אתה לא תפתחי פתחך, הרי אני סגור, שלא ימצאו אותי. משום כך פתחי לי. פתחי לי ודאי. ועל כן אמר דוד, כשנצח להכנס למלך, אמר (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יה. זה השער לה', זהו ודאי הפתח להכנס למלך. זה השער לה', למצא אותו ולהדבק בו, ועל כן פתחי לי אחתי רעיתי שראשי וגו'.

זה השער לה'

(חלק ג דף צ"ה ע"א)

פתחי לי פתחא כחדודא דמחטא, ואנא אפתח לך תרעין עלאין. פתחי לי אחתי, דהא פתחא לאעלא לי, בך הוא, דלא ייעלון לנבאי בני אלא בך, אנת הוא פתחא לאעלא לי (בך), אי אנת לא תפתח פתחך, הא אנא סגור. דלא ישבחון לי. בגין בך, פתחי לי. פתחי לי ודאי. ועל דא אמר דוד, בד בעא לאעלא למלכא, אמר (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק, אבא בם אודה יה. זה השער לוי', דא הוא פתחא ודאי לאעלא למלכא. זה השער לוי', לאשבחא ליה, ולא תדבקא ביה, ועל דא פתחי לי אחתי רעיתי שראשי וגו'. בגין לאנדוונא עמד, ולמהוי עמד

בשלים דעלמין.

כדי להזדוג עמך, ולהיות עמך
בשלים לעולמים.

סעודת המלך

(חלק ג דף צ"ד ע"ב)

אמר ליה רבי אלעזר, וחיך עבדנא
דלא לסדרא (ס"א לסלקא)
סעודתא דמלכא לאושפיזא, דהא
ארביסר דחל להיות בשבת, סלקא
סעודתא דמלכא לפסחא, אף על גב
דלאו איהו אושפיזיה.

אמר ליה הכי אמינא דאי הוא
אושפיזיה, (כל תהוא יומא) יכלא
לסלקא ליה, ואי לאו לא סלקא ליה.
ואי גימא דיד דחל (דף צ"ה ע"א) להיות
בשבת, אתדחייא סעודתא דמלכא
מקמי סעודתא דפסחא. שאני פסח,
דסעודתא דשבת אתדחייא בבכיה
גוונין. חד, בגין מצות ומורורים, דבעי
בר נש דישתבח תאיבא. וחד, בגין פסח
והא נהמא לא אשתבח מו' שעות
ולמעלה, דסדורא דפתורא בלא נהמא,
לאו הוא סדורא.

סעודת המלך

אמר לו רבי אלעזר, ואיך אנו עושים
שלא לערף (לסלק) סעודת
המלך לאורח, שהרי ארבעה עשר שחל
להיות בשבת, עולה סעודת המלך
לפסח, אף על גב שאינו האורח שלו.

אמר לו, כך אני אומר, שאם הוא
האורח שלו - (כל אותו יום) יכול
להעלות אותו, ואם לא - אינו מעלה
אותו. ואם נאמר שי"ד שחל להיות
בשבת, נדחית סעודת המלך מלפני
סעודת הפסח - שונה הפסח, שסעודת
שבת נדחית מכמה גונים: אחד בשביל
מצות ומורורים, שצריך שאדם יהיה
תאב. ואחד משום פסח. והרי לחם אינו
נמצא משש שעות ומעלה, שעריכת
השלחן בלי לחם אינה עריכה.

חשבון לטהרה

רבי אבא ורבי חייא היו הולכים בדרך.
אמר רבי חייא, כתוב וספרתם
לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את
עמר התנופה. מה זה אומר? אמר לו,
הרי פרושה החברים.

חשבון לטהרה

(חלק ג דף צ"ו ע"ב)

רבי אבא ורבי חייא הוו אזלי באורחא,
אמר רבי חייא, בתיב, (ויקרא כ"ג)
וספרתם לכם ממחרת השבת מיום
הביאכם את עמר התנופה. מאי קא
מייירי. אמר ליה, הא אוקמוה חברייא.

אבל בא ראה, כשהיו ישראל במצרים, היו ברשות אחרת, והיו אוהבים בטמאה כאשה הזו כשהיא יושבת בימי טמאתה. אחר שנמולו, נכנסו בחלק הקדוש, שנקרא ברית. פיון שנאחזו בו, פסקה מהם הטמאה, כאשה הזו שפוסקים ממנה דמי טמאתה. אחר שפסקו ממנה, מה כתוב? (ויקרא טו) וספרה לה שבעת ימים. אף כאן, פיון שנכנסו בחלק הקדוש, פסקה מהם טמאה, ואמר הקדוש ברוך הוא: מכאן והלאה חשבון לטהרה.

וספרתם לכם, לכם דוקא, כמו שנאמר וספרה לה שבעת ימים. לה - לעצמה. אף כאן לכם - לעצמכם. ולמה? כדי להטהר במים קדושים עליונים, ואחר כך להתחבר עם המלך ולקבל תורה.

שם וספרה לה שבעת ימים, כאן שבע שבתות. למה שבע שבתות? כדי לזכות להטהר במים של אותו נהר ששופע ויוצא, ונקרא מים חיים. ואותו הנהר, שבע שבתות יצאו ממנו. ועל כן שבע שבתות ודאי, כדי לזכות בו, כמו שאשה טהרה בלילה לשמש עם בעלה.

אבל תא חזי, ישראל בד הוא במצרים, הוא ברשות אחרת, והוא אחיד במסאבותא, באתתא דא, בד היא יתבא ביומי ומסאבותא. בתר דאתגזרו, עאלו בחולקא קדישא, דאקרי ברית. פיון (רף צ"ז ע"ב) דאתגזרו ביה, פסק מסאבותא מנייהו, בדא אתתא בד פסקו מנה דמי מסאבותא. בתר דאתפסקו מנה, מה כתיב. (ויקרא טו) וספרה לה שבעת ימים. אוף הכא, פיון דעאלו בחולקא קדישא, פסקא מסאבו מנייהו, ואמר קדישא בריך הוא, מכאן ולהלאה חשבון לדיבותא.

וספרתם לכם, לכם דייקא, כמה דאת אמר וספרה לה שבעת ימים, לה: לעצמה. אוף הכא לכם: לעצמכם. ולמה. בגין לאתדבא במיין עלאין קדישין, ולבתר למיתי לאתחברא ביה במלכא, ולקבלא אורייתיה.

התם וספרה לה שבעת ימים, הכא שבע שבתות, אמאי שבע שבתות. בגין למזכי לאתדבא במיין, דהוא נהר דנגיד ונפיק. ואקרי מים חיים. וזהו נהר, שבע שבתות נפקו מניה. ועל דא שבע שבתות ודאי, בגין למזכי ביה, כמה דאתתא, דכיו דילה בליליא, לאשתמשא בבעלה.

כָּךְ כְּתִיב וּבִרְדַּת הַטֵּל עַל הַמַּחֲנֶה
לִילָה. עַל הַמַּחֲנֶה כְּתִיב, וְלֹא
וּבִרְדַּת הַטֵּל לִילָה, אֲלֹא עַל הַמַּחֲנֶה,
מִשּׁוּם שִׁינֹרד מֵאוֹתָה נִקְדָּה עַל אוֹתָם
הַיָּמִים שֶׁנִּקְרְאוּ מַחֲנֶה, וּמִתַּחֲבֶרֶת עִם
הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ.

מִי שֶׁלֹּא סוֹפֵר...

בֹּא רֵאָה, כָּל אָדָם שֶׁאִינוּ מוֹנֶה חֲשׁוֹן
זֶה, אוֹתָן שְׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמִימוֹת,
לְזָכוֹת לַטְהָרָה הַזֶּה, לֹא נִקְרָא טָהוֹר,
וְאִינוּ בְּכֻלָּל שֶׁל טָהוֹר, וְאִינוּ כְּדֹאִי לִהְיוֹת
לוֹ חֵלֶק בַּתּוֹרָה.

וּסְפִרְתֶּם לָכֵם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת וְגו'.

מִצְוָה זוֹ לִסְפֹּר סְפִירַת
הָעֶמֶר הָרִי בְּאַרְנוֹ. וְסוּד זֶה - יִשְׂרָאֵל,
אֵף עַל גֵּב שֶׁנִּטְהָרוּ לַעֲשׂוֹת פֶּסַח וְיִצְאוּ
מִן הַטְּמֵאָה, לֹא הָיוּ שְׁלֵמִים וְטָהוֹרִים
כְּרֹאִי. וְעַל כֵּן אֵין הַלֵּל גָּמוּר בִּימֵי
הַפֶּסַח, שֶׁעַד עַכְשָׁיו לֹא הִשְׁתַּלְּמוּ כְּרֹאִי.

כִּמּוֹ אֲשֶׁה שִׁיּוּצֵאֵת מִטְּמֵאָה, וְכִיּוֹן
שִׁיּוּצֵאָה, מִשֵּׁם וְהִלָּאָה, וְסִפְרָה
לָהּ. אֵף כֵּן יִשְׂרָאֵל כְּשִׁיּוּצֵאֵי מִמִּצְרַיִם,
יִצְאוּ מִטְּמֵאָה, וְעָשׂוּ פֶסַח לֵאכֹל בְּשִׁלְחָן
אֲבִיהֶם, וּמִשֵּׁם וְהִלָּאָה יַעֲשׂוּ חֲשׁוֹן
לִקְרֹב אֲשֶׁה לְבַעֲלָהּ, לְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ,
וְאוֹתָם חֲמִשִּׁים יָמִים שֶׁל טְהָרָה לְהַכְנִס

כָּךְ כְּתִיב וּבִרְדַּת הַטֵּל עַל הַמַּחֲנֶה
לִילָה. עַל הַמַּחֲנֶה כְּתִיב, וְלֹא
כְּתִיב וּבִרְדַּת הַטֵּל לִילָה. אֲלֹא עַל
הַמַּחֲנֶה, בְּגִין דִּינֹרד מִתְּהוֹא נִקְדָּה, עַל
אִינוֹן יוֹמִין דְּאִתְקִרְאוּ מַחֲנֶה. וּמִתַּחֲבֶרֶת
בְּמִלָּכָא קְדִישָׁא.

מִי שֶׁלֹּא סוֹפֵר...

(חלק ג דף צ"ז ע"ב)

תָּא חֲזִי, כָּל בַּר נָשׁ דְּלֹא מְנִי חוֹשְׁבָנָא
דָּא, אִינוֹן שְׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמִימוֹת,
לְמִזְבִּי לְדִבְיוּתָא דָּא, לֹא אִקְרִי טָהוֹר,
וְלֹא בְּכֻלָּל דְּטָהוֹר הוּא, וְלֹא הוּא
כְּדֹאִי לְמַהְיוּ לִיה חוֹלְקָא בְּאוֹרֵייתָא.

(חלק ג דף צ"ז ע"ב)

וּסְפִרְתֶּם לָכֵם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת וְגו'.

(ויקרא כ"ג), פְּקוּדָא דָּא,
לִסְפֹּר סְפִירַת הָעֶמֶר, הֵא אוֹקִימָנָא,
וְרוּא דָּא, יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל גֵּב דְּאִתְדַּבּוּ
לְמַעַבְד פֶּסַח, וְנִפְקוּ מִמִּסְאָבוּ, לֹא הָיוּ
שְׁלֵמִין וְדִבְיוֹן בְּדָקָא חֲזִי. וְעַל דָּא, לֹא
הִלֵּל גָּמוּר בִּיּוֹמֵי דְּפֶסַח, דְּעַד כַּעַן לֹא
אֲשִׁתְּלִימוּ בְּדָקָא יָאוּת.

בְּאִתְתָּא דְּנִפְקָא מִמִּסְאָבוּ, וְכִיּוֹן
דְּנִפְקָא, מִתְּמִן וְלִהְלָאָה,
וְסִפְרָה לָהּ. אוֹף הָכָא יִשְׂרָאֵל, בְּד נִפְקוּ
מִמִּצְרַיִם, נִפְקוּ מִמִּסְאָבוּ, וְעַבְדוּ פֶסַח,
לְמִיכַל בְּפִתּוּרָא דְּאִבוּהוֹן, וּמִתְּמִן
וְלִהְלָאָה יַעֲבִדוֹן חוֹשְׁבָנָא, לְמִקְרֹב
אִתְתָּא לְבַעֲלָהּ, לְאִתְחַבְרָא בְּהִדְיָה,

לסוד העולם הבא, ולקבל תורה, ולקרב
אשה לבעלה. ומשום שהימים הללו
ימים של עולם הזכר, לא נמסר חשבון
זה אלא לגברים לבדם. ולכן חשבון זה
הוא בעמידה, ודברי העולם התחתון
בישיבה, ולא בעמידה. וסוד זה, תפלה
העמידה ותפלה של מישב.

קרבן העומר

והניף את העמר וגו'. מצוה זו להקריב
קרבן העמר. הקרבן הזה הוא
כלו בדבקות מעלה ומטה, הגבירה
ובניה הולכים כאחד. העמר הזה
מקריבים ישראל בטוהרתם, ואותו
הקרבן הוא משעורים, וזה הקריבו,
להכניס אהבה בין אשה ובעלה.

אשת זנונים הרחיקה עצמה מביניהם,
שלא יכולה לעמד על גבה.
אשת חיל הקריבה עצמה להתקרב
לפנה הגדול, ודאי היא טוהרה, (במדבר
ה) ונקתה ונזרעה זרע, ומוסיפה כח
ואהבה לבעלה. אשת זנונים בורחת
מהמקדש, שלא להתקרב אליו,
שאלמלא באותו זמן שאשת חיל
בדקת עצמה, היא מתקרבת אליה,
היתה אובדת מן העולם. ועל כן לא

ואיננו חושין יומין ודכיו, לאעלא
לרזא דעלמא דאתי, ולקבלא אורייתא,
ולמקרב אתתא לבעלה. ובגין דאלין
יומין, יומין דעלמא דדבורא, לא
אתמסר חשבנא דא אלא לגברי
בלחודיהו. ועל דא חשבנא דא,
בעמידה איהו, ומלין דעלמא תתאה,
בישיבה, ולא בעמידה. ורזא דא,
צלותא דעמידה, וצלותא מיושב.

קרבן העומר

(חלק ג דף צ"ז ע"א)

והניף את העמר וגו' (ויקרא כג). פקודא
דא, לקרבא קרבן העמר,
קרבנא דא, כלא איהו בדבקותא עילא
ותתא, מטרוניתא ובנהא בחדא אזלין.
עמר דא, מקרבין ישראל בדבקותא
דלהו, וזהו קרבנא איהו מן שעורים,
ודא אתקריבו, למיעל רחימו בין
אתתא ובעלה.

אשת זנונים אתרחקת גרמה מביניהו,
דלא יכולת למיקם על גבה.
אשת חיל קריבת גרמה לקרבא לגבי
בהנא רבא, ודאי טוהרה היא, (במדבר
ה) ונקתה ונזרעה זרע, ואוסיפת חילא
ורחימו לגבי בעלה. אשת זנונים ערקת
מן מקדשא, דלא למקרב לגביה,
דאלמלא כההוא זמנא דאשת חיל
אבדיקת גרמה, איהי אתקריבת לגבה,
אתאבדת מעלמא. ועל דא לא בעיא

רוצה להתקרב למקדש, ובורחת ממונו,
ונשארים ישראל זפאים, בלי ערוב
אחר, אל סוד האמונה.

סוד הסתר הזה שתי אחיות.
וכשהריח זו את זו בבדיקה
שלה, צבתה בטנה ונפלה ירכה. שהרי
בדיקת אשת חיל הוא סם המוות
לאשת זנונים. וזוהי העצה שנתן
הקדוש ברוך הוא לבניו להקריב קרבן
זה בשביל אשת חיל, שתברח ממנה
אשת זנונים, ונשארים ישראל בלי
ערובינא אחרת. אשריהם בעולם הזה
ובעולם הבא. (ע"כ רעיא מהימנא).

וארגמן - זה שבועות, סוד הארגמן,
שתורה שבכתב שנתנה בו
כלולה משני צדדים - מימין ומשמאל,
כמו שנאמר (דברים לב) מימינו אש דת
למו, וזהו ארגמן.

❧ לימוד ליום ז' של פסח ❧

אורו של הר סיני

וזאת התרומה - הרי נאמר,
שכשהתגלה הקדוש ברוך
הוא על הר סיני, כשנתנה תורה
לישראל בעשר אמירות, כל אמירה
ואמירה עשתה קול, ואותו קול נחלק
לשבעים קולות, וכלם היו מאירים
ונוצצים לעיני כל ישראל, והיו רואים

לקרבא למקדשא, וערכת מניה,
ואשתארו ישראל זפאין, בלא ערובינא
אחרא, לגבי רזא דמהימנותא.

רזא דסתרא דא, תרתין אחתן. וכד
ארתת דא לגבי דא, בבדיקו
דילה, צבתה בטנה ונפלה ירכה. דהא
בדיקו דאשת חיל, סמא דמותא לאשת
זנונים. ודא איהו עיטא, דיהב קדשא
ברוך הוא לבנוי, לקרבא קרבנא דא
בגין אשת חיל, דתערוק אשת זנונים
מניה. ואשתארו ישראל בלא ערובינא
אחרא, זפאין אינון בעלמא דין,
ובעלמא דאתי (ע"כ רעיא מהימנא).

(חלק ב דף ק"ה ע"א)

וארגמן, דא שבועות, רזא דארגונוא,
דתורה שבכתב דאתיהיבת
ביה, כלילא מתרין סטרין, מימינא
ומשמאלא, כמא דאת אמר (דברים לג)
מימינו אש דת למו, ודא איהו ארגמן.

❧ לימוד ליום ז' של פסח ❧

אורו של הר סיני

(חלק ב דף קמ"ה ע"א)

וזאת התרומה, (שמות כה) הא אתמר,
דכד קדשא בריך הוא אתגלי
על טורא דסיני, כד אתיהיבת אורייתא
לישראל בעשר אמורין. כל אמירה
ואמירה עבד קלא, ויהוא קלא
אתפרש לשבעין קלין, והוו בלהו נהירין
ונצצין לעיניהו דישראל בלהו, והוו

עין בעין את זיו כבודו. זהו שכתוב
(שמות כ) וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת.
רואים את הקולות. רואים ודאי.

ואותו קול ה'ה מתרה בכל אחד ואחד
מישראל ואומר להם: תקבל
אותי עליך בכך וכך מצוות שבתורה?
ואמרו פן. חזר לו על ראשו והתגלגל
עליו, וה'ה מתרה בו ואומר לו: תקבל
אותי עליך בכך ענשים שבתורה? וה'ה
אומר פן. אחר כך חזר אותו הקול ונשק
אותו בפיו. זהו שכתוב (שיר א) יִשְׁקֵנִי
מנשקות פיהו.

ואז כל מה שהיו רואים ישראל
באותו זמן, היו רואים בתוך אור
אחד שקבל כל אותם האורות
האחרים, והיו משתוקקים לראות.
אמר להם הקדוש ברוך הוא: אותו
האור שראיתם בחר סיני שקבל כל
אותם גוני האורות ותשוקתכם עליו,
תקבלו אותה ותקחו אותה אליכם,
ואותם גונים שהיא מקבלת, אלה הם
זהב וכסף ונחשת וגו'.

עכשו דבר אחר אני רוצה לדעת, הרי
ראינו בפסח ז' ובסכות ז',
ושלמות השמחה ביום אחר. בשבועות

חמאן עינינו בעינינו זיו וקרא דיליה,
הדא הוא דכתיב (שמות כ), וְכָל הָעָם
רואים את הקולות. רואים ודאי.

וההוא קלא ה'ה אתרי ביה בכל חד
וחד מישראל, ואמר לון,
תקבלני עלך, בכך וכך פקודין
דבאורייתא, ואמרו הין. אהדר ליה על
רישיה, ומתגלגלא עליה, וה'ה אתרי
ביה, ואמר ליה, תקבלני עלך בכך
עונשין דבאורייתא, וה'ה אומר הין.
לבתר אהדר ההוא קלא, ונשיק ליה
בפומיה, הדא הוא דכתיב (שה"ש א),
יִשְׁקֵנִי מנשקות פיהו.

וכדין כל מה דהו חמאן ישראל
בההוא זמנא, הו חמאן גו חד
נהורא, דקביל כל אינו נהורין אחרנין,
והו תאבין למחמי. אמר לון קדשא
ברוך הוא, ההוא נהורא דחמיתו
בטורא דסיני, דקביל כל אינו גוני
נהורין, ותיאובתא דלכון עליה, תקבלון
לה ותסבון לה לגבייכו, ואינו גונין
דאיהי מקבלא, אלון אינו זהב וכסף
ונחשת וגו'.

(חלק ג דף צ"ו ע"א)

השתא מלה אחרא בעינא למנדע,
הא חזינא בפסח ז', ובסכות
ז', ושלמו דחדוותא ביומא אחרא.

בשְׁבוּעוֹת, אֲמַאי לֹא אֲשַׁתְּכְחוּ בֵּיהּ ז' ימים, וְהָא הָבָא אֶתְחַזֵּין יְתִיר מִכָּלֵא.

ישראל גוי אחד

פִּתְחָא וְאָמַר, (שמואל ב ז) וּמִי כַעֲמֹד בְּיִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ. וְכִי מֵאִי שָׁנָא הָבָא דְאַקְרִין יִשְׂרָאֵל אֶחָד, יְתִיר מֵאַתֵּר אַחְרָא. אֵלָּא, בֵּין דְּשִׁבְחָא דְיִשְׂרָאֵל, אֵתִיב לְפָרְשָׁא, קָרָא לֹון אֶחָד, דְּהָא בְּכָל אֶתֵר שִׁבְחָא דְיִשְׂרָאֵל אֶחָד הוּא. מֵאִי טַעמָא. בְּגִין דְּכָל קָשִׁירוּ דְעֵלָּאִי וְתַתָּאִי, בְּהֵאִי אֶתֵר דְאַקְרִי יִשְׂרָאֵל אֲשַׁתְּכַח. (ועוד) דְּאַתְקִשֵׁר בְּמָה דְלַעִילָא, וְאַתְקִשֵׁר בְּמָה דְלַתַּתָּא, וְאַתְקִשֵׁר בְּבִנְסַת יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא אַקְרִי כָלֵא אֶחָד. וּבְאַתֵּר דָּא אֲשַׁתְּמוּדְעָא מְהִיבְנוּתָא, וְקִשְׁוֹרָא שְׁלִימָא, וְיַחְוּדָא עֵלְאָה קִדְיָשָׁא.

וְעַל דָּא, יוֹמָא דָּא, קִשְׁוֹרָא דְמְהִיבְנוּתָא הוּא, קִשְׁוֹרָא דְכָלֵא. וּבְתִיב (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ אֵילָנָא הוּא דְאַקְרִי אֶחָד. וְעַל דָּא בְּגִין דְּאֵינֵן מִתְקַשְּׁרִי בְאַתֵּר דָּא, אַקְרִי חֲכִי. וְעֵץ חַיִּים אֶחָד הוּא וְדָאִי אַקְרִי, בְּגִין דְּכָלֵא בֵּיהּ אֶתְקִשֵׁר, וְיוֹמָא (ס"א וּשְׁמָא) דִּילִיָּהּ, אֶחָד וְדָאִי, קִשְׁוֹרָא דְכָלֵא, וְאַמְצָעִיתָא דְכָלֵא.

הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית ב), וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הָגֶן, בְּתוֹךְ מִמֶּשׁ,

לְמָה נִמְצְאוּ בּו' ז' יָמִים, וְהָרִי כָּאן רָאוּיִים יוֹתֵר מִהֶכָּל?

ישראל גוי אחד

פִּתְחָא וְאָמַר, (שמואל-ב ז) וּמִי כַעֲמֹד בְּיִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ. וְכִי מָה שׁוֹנָה כָּאן שְׁיִשְׂרָאֵל נִקְרָאוּ אֶחָד יוֹתֵר מִמְּקוֹם אַחֵר? אֵלָּא כֵּין שֶׁהִשְׁבַּח שֶׁל יִשְׂרָאֵל בָּא לְפָרֶשׁ, קָרָא לָהֶם אֶחָד, שֶׁהָרִי בְּכָל מְקוֹם הִשְׁבַּח שֶׁל יִשְׂרָאֵל הוּא אֶחָד. מָה הִטְעַם? מִשּׁוֹם שֶׁכָּל הַקִּשּׁוֹר שֶׁל עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים נִמְצָא בְּמְקוֹם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא יִשְׂרָאֵל. שֶׁנִּקְשֵׁר בְּמָה שְׁלֹמַעֲלָה, וְנִקְשֵׁר בְּמָה שְׁלֹמֶטָה, וְנִקְשֵׁר בְּבִנְסַת יִשְׂרָאֵל. וְעַל כֵּן הִכָּל נִקְרָא אֶחָד. וּבְמְקוֹם הַזֶּה נִוְדַּעַת הָאֱמוּנָה, וְהַקִּשּׁוֹר הַשָּׁלֵם, וְהַיְחוד הַעֲלִיּוֹן הַקָּדוֹשׁ.

וְעַל כֵּן הַיּוֹם הַזֶּה הוּא קִשּׁוֹר הָאֱמוּנָה, הַקִּשּׁוֹר שֶׁל הַכָּל. וְכַתּוּב (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ, עֵץ הוּא שֶׁנִּקְרָא אֶחָד. וְעַל כֵּן, מִשּׁוֹם שֶׁהֵם נִקְשָׁרִים בְּמְקוֹם הַזֶּה, נִקְרָא כָּךְ. וְעֵץ חַיִּים הוּא וְדָאִי אֶחָד נִקְרָא, מִשּׁוֹם שֶׁהִכָּל נִקְשֵׁר בּוֹ, וְהַיּוֹם (וְהַשָּׁם) שֶׁלּוֹ וְדָאִי אֶחָד, קִשּׁוֹר שֶׁל הַכָּל וְאַמְצָע שֶׁל הַכָּל.

זֶהוּ שֶׁכַּתּוּב (בראשית ב) וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הָגֶן, בְּתוֹךְ מִמֶּשׁ, בְּאַמְצָע,

ואחזו בכל הצדדים ונקשר בו. ועל כן
פסח וסכות, והוא באמצע. משום שהוא
האמצע של הכל, וזהו השבב של
התורה ביום הזה, ולא יותר. שבב
האמונה וקשר של הכל. אמר רבי
יהודה, ברוך הרחמן ששאלתי וזכיתי
לדברים הללו.

שירת העתיד

אמר רבי יצחק, שמחה ושירה עתידים
ישאל לשבב את הקדוש ברוך
הוא כמו השבב שמשבחים ישראל
כליל הפסח, שפנסת ישראל מתקדשת
בקדשת המלך. זהו שכתוב (ישעיה ל)
השיר יהיה לכם כליל התקדש חג.
כליל התקדש חג דוקא. ברוך ה' לעולם
אמן ואמן.

אזכרה של עוסקי תורה

וביום הבכורים בהקריבכם מנחה
חדשה לה' בשבעתיכם מקרא
קדש יהיה לכם וגו' (במדבר כח). רבי
שמעון פתח, (דברי הימים א טז) אז
ירננו עצי היער מלפני ה' כי בא לשפוט
את הארץ. אשרי חלקם של אותם
המשתדלים בתורה יומם ולילה,
שיוצאים את דרכי הקדוש ברוך הוא
ונאחזים בשמו (כל יום). אוי לאותם
שלא משתדלים בתורה, שהרי אין להם

במציעות, ואחיד בכל סטריין, ואתקשר
ביה. ועל דא פסח וסכות, והוא
באמצעיתא. בגין דאיהו אמצעיתא
דכלא, ודא הוא שבבא דאורייתא
בהאי יומא, ולא יתיר, שבבא
דמהימנותא, וקשורא דכלא. אמר רבי
יהודה, בריך רחמנא דשאלנא, וזכינא
להני מילי.

שירת העתיד

אמר רבי יצחק, קדושתא ושירתא,
ומינין ישראל לשבבא לקודשא
ברוך הוא, בהאי שבבא דמשבחי
ישראל בליליא דפסחא, דפנסת ישראל
אתקדשת בקדושה דמלכא. תדא הוא
דבתיב, (ישעיה ל) השיר יהיה לכם כליל
התקדש חג. כליל התקדש חג דייקא.
ברוך יי' לעולם אמן ואמן.

אזכרה של עוסקי תורה

וביום (במדבר כח) הבכורים בהקריבכם
מנחה חדשה ליי' בשבעתיכם
מקרא קדש יהיה לכם וגו'. רבי שמעון
פתח, (דברי הימים א טז) אז ירננו עצי
היער מלפני יי' כי בא לשפוט את
הארץ. ופאה חולקיהון דאינון
דמשתדלי באורייתא יומא ולילי,
דידעין ארחוי דקודשא בריך הוא,
ואתאחדן בשמיה (כל יומא). ווי לאינון
דלא משתדלי באורייתא, דהא לית

(ח"ג צ"ז ע"א)

חלק בשם הקדוש, ולא נאחזים בו, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא. מי שזוכה בעולם הזה, זוכה בעולם הבא. שפך שנינו, (שיר ז) דובב שפתי ישנים, אף על גב שהם באותו עולם, שפותיהם מרחשות שם תורה.

הקרבת השעורים

בא ראה, עד עכשו הקריבו ישראל תבואת הארץ, תבואת הארץ ודאי, והתעסקו בה ונקשרו באותו קשר. ואף על גב שהדין נמצא, נמצא בו דין בשלום (שהעולם התנהג בו). והקריבו שעורים, משום שהוא ראשון מכל שאר התבואה, ומקריבים מהראשון ולא מאותו שמתאחר, שהרי האחיזה הראשונה שישאל נאחזו בקדוש ברוך הוא היא פאן. אמר הקדוש ברוך הוא, אני נתתי לכם מן במדבר מאותו מקום שנקרא שמים, שפתוב (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, ואתם מקריבים לפני שעורים.

תורת הקנאת

ויסוד הדבר - זאת תורת הקנאת, חסר. אזרה לנשות העולם שלא יסו תחת בעליהן. ואם לא, אז קמח שערים עתיד להקרב. ומהדבר הזה נודע דבר

לון חולקא בשמא קדישא, ולא אתאחדן ביה, לא בהאי עלמא, ולא בעלמא דאתי. מאן דזכי בהאי עלמא, זכי בעלמא דאתי. דהכי תנינן, (שיר השירים ז) דובב שפתי ישנים, אף על גב דאינון בההוא עלמא, שפותיהו מרחשן תמן אורייתא.

הקרבת השעורים

תא חזי, עד השתא אקריבו ישראל תבואת הארץ, תבואת הארץ ודאי. ואתעסקו ביה, ואתקשרו בההוא קשרא. ואף על גב דדינא אשתכח, דינא בשלמא אשתכח ביה. (ס"א דעלמא אתנהיג ביה) ואקריבו שעורים, בגין דאיהו קדמא מכל שאר תבואה, ומן קדמא מתקרבא, ולא מההוא דמתאחר, דהא אחידו קדמא, דישאל אתאחדו ביה בקודשא בריך הוא, הלא הוא. אמר קדשא בריך הוא, אנא יחבית לבו מן במדברא, מההוא אתר דאקרי שמים, דבתיב, (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, ואתון מקריבין קמאי שעורים.

תורת הקנאת

ורזא דמלה, זאת תורת הקנאת, חסר. אוהרותא לנשי עלמא, דלא ישטון תחות בעליהון. ואי לאו, קמח שעורים זמינא לקרבא. וממלה חדא,

אחר. אשרי חלקם של ישראל, שהרי
פנסת ישראל לא משקרת במלך
הקדוש לעולמים. פנסת ישראל תמהה,
(במדבר ה) אשר תשטה אשה תחת
אישה?! משום כך דין האשה הוא
ממקומה היא באה. ומי הוא מקומה?
אותה שפתוב בה (משלי לא) אשת חיל
מי ימצא ורחוק מפנינים מכרה. (שם)
יב) אשת חיל עטרת בעלה.

ואותו קמח שעורים שמביאה אותה
אשה, נקרא מנחת קנאת,
חסר. כך נקראת פנסת ישראל. ועל כן
פתוב בפנחס, תחת אשר קנא לאלהיו,
שקנאה כאן נאחזת. שמי שמשקר
בברית הוא, מתעוררת עליו קנאה, ולכן
קנאים פוגעים בו. בא ראה, קמח
שעורים, העמר הזה, שפיון שהיה מגיע
לרחים של גרוסות, מפיקים ממנו
עשרון מנפה בשלש עשרה נפה.

שבע שבתות תמימות

וזוה שבע שבתות תמימות. אחר
שעולות שבע השבתות הללו,
בא המלך הקדוש להזדוג עם פנסת
ישראל, ונתנה התורה. ואז התעטר
המלך ביחוד שלם, ונמצא אחד למעלה
ולמטה. וכשמתעורר המלך הקדוש
ומגיע זמן התורה, כל אותם האילנות

אשתמודע מלה אחרא. ופאה חולקיהון
דישראל, דהא כנסת ישראל לא
שקרת במלכא קדישא לעלמין. פנסת
ישראל תנוחת, (במדבר ה) אשר תשטה
אשה תחת אישה, בגין כך דינא דהאי
אתתא (דף צ"ו ע"ב) מאתרהא קא אתיאי.
ומאן הוא אתרהא ההוא דכתיב בה
(משלי לא) אשת חיל מי ימצא ורחוק
מפנינים מכרה. (משלי יב) אשת חיל
עטרת בעלה.

וההוא קמח שעורים, דאייתית ההיא
אתתא, מנחת קנאת אתקרי,
חסר. פנסת ישראל הכי אקרי. ועל דא,
בפנחס כתיב (במדבר כה), תחת אשר
קנא לאלהיו, דקנאה הכא אתאחד,
דמאן דמשקר בהאי ברית, קנאה
אתערת עליה, ועל דא קנאין פוגעין בו.
תא חזי, קמח שעורים, האי עומר, דבין
דהיה מטא לריחין דגרוסות, מפיקין
מניה עשרון מנפה בי"ג נפה.

שבע שבתות תמימות

ודא שבע שבתות תמימות, לבתר
דסלקין שבע שבתות אליו,
אתא מלכא קדישא לאידווגא בה
בפנסת ישראל, ואורייתא אתייהבת.
וכדין אתעטר מלכא ביחודא שלים,
ואשתבח אחד לעילא ותתא. וכד
אתער מלכא קדישא, ומטא ומנא

שְׁמֵיכֶם אֶת הַפְּרוֹת שְׁלֶהֶם, מַעֲלִים
שִׁירָה. וּמָה הֵם אוֹמְרִים בְּשַׁעַה
שְׁלוֹקֻטִּים אוֹתָם? פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים,
(תְּהִלִּים קג) ה' בְּשָׁמַיִם הָכִין כֶּסֶּא
וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מַשְׁלָה. (שם לו) ה'
בְּהַשְׁמִים חֲסִדְךָ. וְכָתוּב (ישעיה נה) וְכָל
עֲצֵי הַשָּׁדָה יִמָּחֶאוּ כָּף.

וְעַל כֵּן שְׁנִינוּ, בַּעֲצַרְתָּ עַל פְּרוֹת הָאֵילָן,
וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ, מִשּׁוּם כִּי נִקְרָא
אֶחָד, אֶחָד וְדָאִי, כְּמוֹ שֶׁאִמְרָנוּ.

עץ חיים היא למחזיקים בה

בֹּא רָאָה, מָה כְּתוּב? מִמּוֹשְׁבֵי תִּיכָם
תָּבִיאוּ לָחֶם תְּנוּפָה וְגו', סֵלֶת
תְּהִינֶנָּה חֲמִיץ תִּאֲפִינֶנָּה. מָה שׁוֹנָה כָּאן
חֲמִיץ (בִּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל)? אֵלֹא מִשּׁוּם
שֶׁהַכֹּל אֲחוּזִים בּוֹ (וְכו') בְּאֵילָן, שֶׁהָרִי
בְּאֵילָן אֲחוּזִים עֲנָפִים, בְּאֵילָן אֲחוּזִים
עֲלִים, קִלְפוֹת, דִּינִים רַבִּים בְּכָל
הַצִּדִּדִּים, הַכֹּל נִמְצָא בּוֹ. וּמִשּׁוּם
שֶׁהָאֵילָן הַזֶּה מְכַפֵּר עַל יֵצֶר הָרָע, שֶׁהוּא
בְּבֵית מוֹשֵׁב הָאָדָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִהָאֵילָן הַזֶּה נִזְוִנִים
כָּל שְׁאֵר הָאֵילָנוֹת לְמִטָּה, וְהוּא
הַשְׁתַּרְשָׁא עַל נֶהַר אֶחָד עֲמֹק שֶׁשׁוֹפֵעַ
וְיוֹצֵא, וְאֵין פּוֹסְקִים מִימּוֹ לְעוֹלָמִים.
עָלִיו כְּתוּב (ירמיה יז) וְהִיָּה כְּעֵץ שֶׁתּוֹלַד
עַל מַיִם וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שְׁרָשָׁיו, וְעַל

דְּאוֹרֵייתָא. כָּל אֵינֻן אֵילָנִין דְּמִבְּכָרִי
אֲבִייהוּ, סִלְקִין שִׁירָתָא. וּמֵאִי אֲמָרִי
בְּשַׁעֲתָא דְּמִלְקֻטִּי לְהוֹן, פִּתְחִי וְאֲמָרִי
(תְּהִלִּים קג), יְי' בְּשָׁמַיִם הָכִין כֶּסֶּא
וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מַשְׁלָה. (תְּהִלִּים לו) יְי'
בְּהַשְׁמִים חֲסִדְךָ. וְכָתוּב, (ישעיה נה) וְכָל
עֲצֵי הַשָּׁדָה יִמָּחֶאוּ כָּף.

(חלק ג דף צ"ז ע"א)

וְעַל דָּא תְּנִינוּ, בַּעֲצַרְתָּ עַל פְּרוֹת
הָאֵילָן, וְהָאֵל אֲוִקְמוּהָ בְּגִין כִּי
אֶחָד אֲקָרִי, אֶחָד וְדָאִי, כְּמָה דְּאִמְרָנוּ.

עץ חיים היא למחזיקים בה

תָּא חֲזִי, מָה כְּתִיב, מִמּוֹשְׁבֵי תִּיכָם
תָּבִיאוּ לָחֶם תְּנוּפָה וְגו', סֵלֶת
תְּהִינֶנָּה חֲמִיץ תִּאֲפִינֶנָּה. מֵאִי שֶׁנָּא הָכָא
חֲמִיץ (בִּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל), אֵלֹא בְּגִין דְּכִלָּא
אֲחִידִין בֵּיה (וְכו') בְּאֵילָנָא, דְּהָא בְּאֵילָנָא
אֲחִידִין עֲנָפִיו, בְּאֵילָנָא אֲחִידִין עֲלִיו,
קִלְפִּיו, דִּינִין סְגִיאוּן בְּכָל סְטָרִין, כִּלָּא
אֲשִׁתְּכַח בֵּיה. וּבְגִין דְּהָאִי אֵילָנָא,
מְכַפֵּר עַל יֵצֶר הָרָע, דְּהוּא כְּבִי מוֹתְבִיָּה
דְּכָר נֶשֶׁ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִהָאֵל אֵילָנָא אֲתִנּוּ
כָּל שְׁאֵר אֵילָנִין לְתַתָּא. וְהוּא
אֲשִׁתְּרָשָׁא עַל חַד נֶהַרָא עֲמִיקָא, דְּנָגִיד
וְנָפִיק וְלֹא פִּסְקוֹן מִימּוֹי לְעֲלָמִין. עָלִיהָ
כְּתִיב (ירמיה יז) וְהִיָּה כְּעֵץ שֶׁתּוֹלַד עַל מַיִם
וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שְׁרָשָׁיו, וְעַל דָּא אֲקָרִי

כֵּן נִקְרָאת תּוֹרָה (משלי ג) עֵץ חַיִּים
היא וגו'. ומה זה וְתִמְכֶּיָּהּ מֵאֲשֶׁר? הרי
פְּרִשּׁוּהָ, אֲבָל וְתִמְכֶּיָּהּ מֵאֲשֶׁר, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ל) בְּאֲשֶׁרִי כִי
אֲשֶׁרוֹנִי בְּנוֹת.

יום החמישים

והחמשים הללו הם ארבעים ותשע,
כלל הפנים של התורה,
שהרי ביום החמשים הוא סוד תורה
ממש. ואלו הם חמשים ימים שבו
שְׁמִטָּה וְיֻבֵּל. ואם תאמר, חמשים? הרי
הם ארבעים ותשע! אַחַד הוא טְמִיר,
והעולם נסמך עליו. ובאותו יום
החמשים התגלה הטמיר והתפסה
(ונמצא) בו, כְּמוֹ מֶלֶךְ שָׂבָא לְבֵית
שׁוּשַׁבְיָנָה וְנִמְצָא שָׁם, אַף כָּאן יום
החמשים, וְהָרִי בְּאֶרְצוֹ אֶת הַסּוּד הַזֶּה.

חג שבועות

המצוה (ל"ג) שאחר זו, לעשות חג
שבועות, שְׁכַתוֹב (דברים טז)
וְעָשִׂיתָ חַג שִׁבְעֹת לַה' אֱלֹהֶיךָ. שבועות
- על שֶׁנִּכְנסוּ יִשְׂרָאֵל לְסוּד חֲמִשִּׁים
הַיָּמִים, שֶׁהֵם שִׁבְעָה שְׁבֻעֹת, וּבִקְרָבָן
הַעֲמִיר הַתְּבַטֵּל יֵצֵר הָרָע, שְׁבוֹרַח מֵאֲשֶׁת
חֵיל. וְכִשְׁשָׁם לֹא נִקְרַב, מִתְּדַבְּקִים
יִשְׂרָאֵל עִם הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִתְּבַטֵּל
מִמַּעַלָּה וּמִמַּטָּה.

אוֹרִיִּיתָא, (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא וְגו'.
וְכֹאִי וְתִמְכֶּיָּהּ מֵאֲשֶׁר. הֵא אֻקְמוּהָ,
אֲבָל וְתִמְכֶּיָּהּ מֵאֲשֶׁר, בְּמָה דַּאתְּ אָמַר
(בראשית ל) בְּאֲשֶׁרִי כִי אֲשֶׁרוֹנִי בְּנוֹת.

יום החמישים

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

ואלין חמשים, תשע וארבעין אינון,
כלל אנפי אוֹרִיִּיתָא, דְּהָא
בְּיוֹמָא דְּחֲמִשִּׁין, אִיהוּ רְזָא דְּאוֹרִיִּיתָא
מְמַש. וְאֵלִין אִינוֹן חֲמִשִּׁין יוֹמִין, דְּבִיה
שְׁמִטָּה וְיֻבֵּלָא. וְאִי תִיּוֹמָא, חֲמִשִּׁין, תִּשְׁעָה
וְאַרְבָּעִין אִינוֹן. חַד טְמִירָא אִיהוּ,
וְעִלְמָא אִסְתְּמוּד עֲלִיה. וּבְהַהוּא יוֹמָא
דְּחֲמִשִּׁין, אִתְּגַלְיָא טְמִירָא, וְאִתְּבַסְיָא (נ"א
וְאִשְׁתַּכַּח) בֵּיה. בְּמִלְכָּא דְּאִתִּי לְבִי
שׁוּשַׁבְיָנָה, וְאִשְׁתַּכַּח תַּמּוֹן, אוֹף הָבָא
יוֹמָא דְּחֲמִשִּׁין, וְהָא אֻקְמוּנָא רְזָא דָא.

חג שבועות

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

פקודא (ל"ג) בְּתֵר דָּא, לְמַעַבְד חַג
שְׁבֻעֹת, דְּכְתִיב וְעָשִׂיתָ חַג
שְׁבֻעֹת לַיְי' אֱלֹהֶיךָ. שְׁבֻעֹת: עַל
דְּעָאֲלוּ יִשְׂרָאֵל לְרְזָא דְּחֲמִשִּׁין יוֹמִין,
דְּאִינוֹן שִׁבְעָה שְׁבֻעֹת, וּבִקְרָבָנָא דְּעִמָּר,
אִתְּבַטֵּל יֵצֵר הָרָע, דְּעִרְקַת מֵאֲשֶׁת חֵיל.
וְכֵד תַּמּוֹן לֹא אִתְּקָרִיב, מִתְּדַבְּקוֹן
יִשְׂרָאֵל בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְאִתְּבַטֵּל
מִעִילָא וּמִתַּתָּא.

עצרת

עצרת

ובגין כך אקרי בנונא דא עצרת, דאית ביה בטול יצר הרע. ועל דא לא כתיב ביה חטאת, בשאר זמנין, דכתיב בהו חטאת (לוי). ובדין כל נהורין אתפנשו לאשת חיל, ובגין כך עצרת.

ומשום כך נקרא בגין זה עצרת, שיש בו בטול יצר הרע, ועל פן לא כתוב בו חטאת כמו שאר הזמנים שכתוב בהם חטאת (לה). ואז כל האורות מתכנסים לאשת חיל, ומשום כך עצרת.

שבועות סתם

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

שבועות, ולא כתיב כמה אינון. אלא בכל אתר דאתמר סתם, שמא גרים דאינון מן שבע. וכתיב שבעה שבועות תספר לה, אמאי כתיב שבועות בלחודוי. אלא הכי אצטריך שבעת סתם, לאביללא עילא ותתא, דהא בכל אתר דאלין מתערי, אלן אוף הכי מתערי עמהון. עד לא הוה שלמה, לא הוו אתגליין, ביון דאתא שלמה, עבד מנייהו פרט. דכתיב (מלכים א ח), שבעת ימים ושבעת ימים, דא איהו פרט.

שבועות סתם, ולא כתוב כמה הם. אלא בכל מקום שנאמר סתם, השם גורם שהם מן שבע. וכתוב (שם) שבעה שבעת תספר לה, למה כתוב שבעת לבדו? אלא כך צריך שבועות סתם, להכליל מעלה ומטה, שהרי בכל מקום שאלו מתעוררים, אף אלה מתעוררים עמם. טרם שהיה שלמה, לא היו מתגלים. כיון שבא שלמה, עשה מהם פרט, שכתוב שבעת ימים ושבעת ימים. זהו פרט.

בזמנא אחרא בכלל, שבועות סתם. ולא אצטריך לבר נש אחרא למעבד מנהון פרט, בר שלמה. בגין דאינון שבעת ימים דלתתא, לא נהירו בשלימו, עד דאתא שלמה, ובדין קיימא סתרא באשלמותא, באינון שבעת יומין. והכא חג שבועות סתם,

בזמן אחר בכלל, שבועות סתם. ולא צריך לאדם אחר לעשות מהם פרט, חוץ משלמה, משום שהם שבעת ימים שלמטה, לא מאירים בשלמות, עד שבא שלמה, ואז עמדה הלבנה בהשלמותה באותם שבעת הימים. וכאן חג שבועות סתם, משום שנכללו

תחתונים בעליונים, ולא האירו כמו
היום של שלמה.

עסק התורה באותו לילה

רבי שמעון היה יושב ועוסק בתורה
בלילה שהפלה מתחברת בבעלה.

ששנינו, כל אותם החברים בני היכל
הפלה, הצטרכו באותו לילה שהפלה
עתידה להיות למחרת בתוך החפה עם
בעלה להיות עמה כל אותו הלילה,
ולשמוע עמה בתקוניה שהיא מתפקנת
לעסק בתורה, מתורה לנביאים,
ומנביאים לכתובים, ובדרשות
הפסוקים ובסודות החכמה, בגלל
שאלו הם תקוניה ותכשיטיה, והיא
ועלמותיה נכנסת ועומדת על ראשיהם
ומתפקנת בהם, ושמחה בהם כל אותו
הלילה, ולמחרת לא נכנסת לחפה אלא
יחד אתם. ואלה נקראים בני החפה.
וכיון שנכנסת לחפה, הקדוש ברוך הוא
שואל עליהם ומברך אותם, ומעטר
אותם בעטרת הפלה. אשרי חלקם.

והיה רבי שמעון וכל החברים מרגנים
ברגת התורה ומחדשים דברי
תורה כל אחד ואחד מהם, והיה שמח
רבי שמעון וכל שאר החברים. אמר
להם רבי שמעון, בני, אשרי חלקכם,
בגלל שמחר לא תכנס הפלה לחפה
אלא יחד אתכם. בגלל שכלם

בנין דאתכללו תתאי בעלאי, ולא
אנחירו כיומא דשלמה.

עסק התורה באותו לילה

(ח"א ח' ע"א)

רבי שמעון היה יתיב ולעי באורייתא
בליליא דכלה אתחברת בבעלה.
דתנינן כל אנן חבריא דבני היכלא
דכלה אצטריכו בההיא ליליא דכלה
אודמנת למהוי ליומא אחרא גו חופה
בבעלה למהוי עמה כל ההוא ליליא,
ולמחרי עמה בתקונהא דאיהי אתתקנת
למלעי באורייתא מתורה לנביאים
ומנביאים לכתובים ובמדרשות דקראי
וברוי דחכמתא. בגין דאלין אנן
תיקנינן דילה ותכשיטהא. ואיהי
ועולמתהא עאלת וקיימת על רישיהון
ואתתקנת בהו וחדת בהו כל ההוא
ליליא. וליומא אחרא לא עאלת לחופה
אלא בהדיהו. ואלין אקרון בני חופתא.
וכיון דעאלת לחופתא קדשא בריך הוא
שאל עליהו ומברך לון ומעטר לון
בעטרהא דכלה. ובאה חולקהון.

והיה רבי שמעון וכלהו חבריא
מרגנין ברגה דאורייתא
ומחדשין מלין דאורייתא כל חד וחד
מניהו. והיה חדי רבי שמעון וכל שאר
חבריא. אמר לון רבי שמעון, בני
ובאה חולקבון בגין דלמחר לא תיעול
כלה לחופה אלא בהדיכו. בגין דכלהו

שמתקנים תקוניה בלילה הזה
ושמחים בה, כלם יהיו רשומים
וכתובים בספר הזכרונות, והקדוש
ברוך הוא מברכם בשבעים ברכות
ועטרות של עולם העליון.

פתיח רבי שמעון ואמר, (תהלים יט)
השמים מספרים כבוד אל וכו'.
פסוק זה הרי העמדהו. אבל בזמן זה
שהפלה מתעוררת להפנס לחפה,
למחרת מתתקנת ומאירה בקשויטה
יחד עם החברים ששמחו עמה כל
אותו הלילה, והיא שמחה אתם.
ולמחרת פמה אוכלוסים, צבאות
ומרכבות חילות ומחנות אתה, והיא
וכלם מחכים לכל אחד ואחד שתקנו
אותה בלילה הזה. פיון שמתחברים
כאחד והיא רואה את בעלה, מה כתוב?
השמים מספרים כבוד אל. השמים -
זה החתן שנכנס לחפה. מספרים -
מאירים כזהר הספיר שמאיר זוהר
מסוף העולם ועד סוף העולם.

כבוד אל - זה כבוד פלה שנקרא אל,
שכתוב (תהלים ז) ואל זועם בכל
יום. בכל ימי השנה נקרא אל, וכעת
פשחרי נכנסת לחפה, נקרא כבוד
ונקרא אל. כבוד על כבוד. אור על אור.
שלטון על שלטון. ואז באותה שעה
שהשמים נכנס לחפה ובא ומאיר לה,

דמתקנין תקוניה בהאי ליליא וחדאן
בה בלהו יהון רשימין וכתובין בספרא
דדברניא וקדשא בריך הוא מברך לון
בשבעין ברכאן ועטרין דעלמא עלאה.

פתיח רבי שמעון ואמר (תהלים יט),
השמים מספרים כבוד אל וגו'
קרא דא הא אוקימנא ליה. אבל בזמנא
דא דכלה אתערא למיעל לחופה
ביומא דמחר אתתקנת ואתגהירת
בקשויטה בחרי חבריא דחדאן עמה
כל ההיא ליליא ואיהי חדאת עמהון.
וביומא דמחר פמה אוכלוסין חילין
ומשריין מתבגשין בחדה. ואיהי וכלהו
מתכאן לכל חד וחד דתקינן לה בהאי
ליליא. פיון דמתחברן בחדא ואיהי
חמאת לבעלה מה כתיב השמים
מספרים כבוד אל. השמים דא חתן
דעאל לחופה. מספרים, מנהרין
בוזקרא דספיר, דנהיר ונהיר מסיפי
עלמא ועד סיפי עלמא.

כבוד אל, דא כבוד פלה דאקרי אל,
דכתיב, (תהלים ז) ואל זועם בכל
יום. בכל יומי שתא אקרי אל, והשתא
דא עאלת לחופה אקרי כבוד, ואקרי
אל. יקר על יקר. נהירו על נהירו.
ושלטנו על שלטנו. בדין ביהיא שעטא
דשמים עאל לחופה ואתי ונהיר לה, כל

כָּל אוֹתָם הַחֲבֵרִים שֶׁהִתְקִינוּ אוֹתָהּ,
כָּלֶם מִתְפָּרְשִׁים בְּשִׁמוֹתָם שֵׁם, וְזֶה
שֶׁכְּתוּב וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מַגִּיד הָרְקִיעַ.
מַעֲשֵׂה יָדָיו - אֵלֶּה אוֹתָם בְּעֲלֵי קִיּוֹם
הַבְּרִית יַחַד עִם הַפֶּלֶה. וְאוֹתָם בְּעֲלֵי
קִיּוֹם הַבְּרִית נִקְרָאִים מַעֲשֵׂה יָדָיו, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר וּמַעֲשֵׂה יָדָיו כּוֹנֵנָהּ, זֹו בְּרִית
הַקִּיּוֹמֹת שֶׁחֲתוּמָה בְּבֶשֶׁר בֶּן הָאָדָם.

**הַמִּשְׁתַּף בְּלֵיל שְׁבוּעוֹת מִשְׁלִים
שְׁנוֹתָיו**

שָׁבוּ נִכְבְּדִים, שָׁבוּ וּנְחַדְשׁ תַּקוֹן הַפֶּלֶה
בְּלֵילָה הַזֶּה. שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּתַּף
יַחַד אֶתָּה בְּלֵילָה הַזֶּה, יִהְיֶה שְׁמוֹר
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה כָּל הַשָּׁנָה הַהִיא וְיוֹצִיא
שָׁנָתוֹ בְּשָׁלוֹם. עֲלֵיהֶם כְּתוּב (תהלים לד)
חוֹנָה מִלֵּאף ה' סָבִיב לִירְאָיו וְיִחַלְצֵם
טַעֲמוֹ וְרָאוּ כִּי טוֹב ה'.

**הַלּוֹמֵד בְּלֵילָה וּבִיּוֹם יִזְכֶּה ל-"לֹא
יִמוּשׁוּ מִפִּיךְ"**

וּמִי שֶׁמֻּגִּיעַ טְהוֹר לַיּוֹם הַזֶּה וְהִתְשַׁבֵּן
לֹא נֶאֱבַד מִמֶּנּוּ, כְּשֶׁמֻּגִּיעַ לְלֵילָה
הַזֶּה צָרִיף לוֹ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה, וְלִהְיוֹת
עִמָּה, וְלִשְׁמֹר טְהֻרָה עֲלִיוֹנָה שֶׁמֻּגִּיעָה
עָלָיו בְּאוֹתוֹ הַלֵּילָה, וְנִטְהָר.

וְלַמְדָּנוּ, שֶׁהַתּוֹרָה שֶׁצָּרִיף לוֹ לַעֲסֹק
בְּלֵילָה הַזֶּה - תּוֹרָה שֶׁבַעל
פָּה, כִּדִּי שִׁיטְהֵרוּ (שִׁיטְהֵבֵק) כְּאֶחָד

אֲנֹנִי חֲבֵרִיָּא דְּאַתְקִינוּ לָהּ בְּלֵהוּ
אַתְפָּרְשִׁי בְּשִׁמְהֶן תַּמָּן הָדָא הוּא דְּכְתִיב,
(תהלים יט) וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מַגִּיד הָרְקִיעַ.
מַעֲשֵׂה יָדָיו, אֵלֶּין אֲנֹנִי מֵאֲרִי קִיּוֹמָא
דְּבְרִית בְּחֵדִי כְּלָה, וְאֲנֹנִי מֵאֲרִי קִיּוֹמָא
דְּבְרִית אֶקְרוֹן מַעֲשֵׂה יָדָיו, כְּכֹה דְּאַתָּ
אָמַר, (תהלים צ) וּמַעֲשֵׂה יָדָיו כּוֹנֵנָהּ דָּא
בְּרִית קִיּוֹמָא דְּחֲתִים בְּבִשְׂרָא דְּכָר נָשׁ.

**הַמִּשְׁתַּף בְּלֵיל שְׁבוּעוֹת מִשְׁלִים
שְׁנוֹתָיו**

(חלק א דף קל"ה ע"א)

תִּיבּוֹ וְקָרִין תִּיבּוֹ וְנְחַדְשׁ תַּקוֹן דְּכְלָה
בְּהָאִי לֵילֵיאָ. דְּכָל מָאן
דְּאַשְׁתַּתַּף בְּחֵדָה בְּהָאִי לֵילֵיאָ יִהְיֶה נָטִיר
עִילָא וְתַתָּא כָּל הַהִיא שְׁתָּא וְנִפְיָק שְׁתָּא
בְּשָׁלָם. עֲלִיָּהּ כְּתִיב (תהלים לד) חוֹנָה
מִלֵּאף יי סָבִיב לִירְאָיו וְיִחַלְצֵם טַעֲמוֹ
וְרָאוּ כִּי טוֹב יי:

**הַלּוֹמֵד בְּלֵילָה וּבִיּוֹם יִזְכֶּה ל-"לֹא
יִמוּשׁוּ מִפִּיךְ"**

(חלק ג דף צ"ז ע"ב)

וּבִמָּאן דְּמִטִּי טְהוֹר לְהָאִי יוֹמָא,
וְחוֹשְׁבָנָא לֹא אֶתְאַבִּיד מִנִּיהּ,
כִּד מִטִּי לְהָאִי לֵילֵיאָ, לְבָעִי לִיה
לְמַלְעִי בְּאוֹרֵייתָא, וְלִאֶתְחַבְּרָא בָּהּ,
וּלְנִטְרָא דְּכִיּוֹ עֲלָהּ, דְּמִטִּי עֲלִיהּ
בְּחֵהוּא לֵילֵיאָ, וְאַתְדַּבֵּי.

וְאוֹלִיפְנָא, (דף צ"ח ע"א) דְּאוֹרֵייתָא
דְּבָעִי לִיה לְמַלְעִי בְּהָאִי
לֵילֵיאָ, אוֹרֵייתָא דְּבַעַל פָּה, בְּגִין

ממעין הנחל העמוק. אחר כך ביום הזה
תבא תורה שבכתב, ויתחבר (בהם)
עמה, וימצאו כאחד בזווג אחד למעלה.
אז מכריזים עליו ואומרים: (ישעיה נט)
ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי
אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיה וגו'.

ועל פן חסידים הראשונים לא היו
ישינים בלילה הזה, והיו עוסקים
בתורה ואומרים: נביא את הירשה
הקדושה לנו ולבנינו בשני עולמות.
ואותו הלילה מתעטרת כנסת ישראל
עליהם, ובאה להזדוג עם המלך,
ושניהם מתעטרים על ראשם של
אותם שזוכים לזה.

רבי שמעון כך אמר, בשעה
שמתכנסים החברים בלילה
הזה אליו, נבא לתקן את תכשיטי
הפלה, כדי שתמצא למחר בתכשיטיה
ובתקוניה אל המלך פראוי. אשרי
חלקם של החברים כשיבקש המלך את
הגבירה, מי תקן תכשיטיה והאיר את
העטרת שלה ושם את תקוניה. ואין לך
בעולם מי שיודע לתקן את תכשיטי
הפלה, אלא החברים. אשרי חלקם
בעולם הזה ובעולם הבא.

דיתדבון (ס"א דיתדבן) בחדא, ממבועא
דנחלא עמיקא. לכתר, בהאי יומא,
ליתי תורה שבכתב, ויתחבר (ס"א כהו)
בה, וישתכחון בחדא בזווגא חד
לעילא. בדין מכריזי עליה ואמרי,
(ישעיה נט) ואני זאת בריתי אותם אמר
י' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי
בפיה וגו'.

ועל דא, חסיד קדמאי לא הוו גיימי
בהאי ליליא, והוו לעאן
באורייתא, ואמרי, גיתי לאחקנא ירתא
קדישא, לו, ולבנו, בתרין עלמין. וזהו
ליליא כנסת ישראל אתעטרא עליהו,
ואתייא לאודוונא ביה במלכא,
ותרוויהו מתעטרי על רישיהו, דאינון
דזכאן להכי.

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

רבי שמעון הכי אמר, בשעתא
דמתכנשי חברייה בהאי ליליא
לגביה, גיתי לתקנא תכשיטי כלה, בגין
דתשתבח למחר בתכשיטה, ותקונהא,
לגבי מלכא בדקא יאות. ובאה
חולקיהון דחברייא, בדר יתבע מלכא
למטרוניתא, מאן תקון תכשיטה,
ואנהיר עטרהא, ושוי תקונהא. ולית לך
בעלמא, מאן דידע לתקנא תכשיטי
כלה, אלא חברייא, ובאה חולקיהון
בעלמא דין ובעלמא דאתי.

בֹּא ראה, החברים מתקנים בלילה הזה את התכשיטים לכלה, ומעטרים אותה בעטרה שלה אל המלך. ומי מתקין למלך בלילה הזה להמציא עם הכלה, להזדוג עם הגבירה? הנהר הקדוש העמק של כל הנהרות, האם העליונה. זהו שפתוב (שיר ג) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה וגו'. אחר שהתקינה את המלך ועטרה אותו, היא באה לטהר את הגבירה ואת אותם שנמצאים עמה.

לְמֶלֶךְ שהיה לו בן יחיד, בא לזוג אותו עם הגבירה העליונה. מה עשתה אמו כל אותו הלילה? נכנסה לבית גנזיה, הוציאה עטרה עליונה עם שבעים אבנים יקרות סביבה ועטרה אותו. הוציאה כלי מילת והלבישה אותו, ותקנה אותו בתקוני מלכים.

מי יגור באהלך

אחר כך נכנסה לבית הכלה, ראתה את עלמותיה שמתקנות את העטרה שלה ואת לבושיה ואת תכשיטיה לתקן אותה. אמרה להן: הרי התקנתי בית טבילה, מקום שמים נובעים, וכל הריחות והבשמים סביב אותם המים לטהר את כלתי, שתבא כלתי, הגבירה של בני, ועלמותיה, ויטהרו באותו

תא חזי, חבריאי מתקני בהאי ליליא תכשיטהא לכלה, ומעטרי לה בעטרהא, לגבי מלכא. ומאן מתקין ליה למלכא, בהאי ליליא, לאשתבהא בה בכלה, לאודוונא בה במטרוניתא. נהרא קדישא עמיקא דכל נהרין, אימא עלאה. הדר הוא דכתיב (שיר השירים ג) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה וגו'. לבתר דאתקינת ליה למלכא, ואעמרת ליה, אתיית לדבאח לה למטרוניתא, ולאינון דמשתבחי גבה. **לְמֶלֶךְ** דתהו ליה בר יחידאי, אתא לזוונא ליה במטרוניתא עלאה, מאי עבדת אמיא כל תהוא ליליא, עאלת לבי גניזאה, אפיקת עטרא עלאה, בשבעין (דף צ"ח ע"ב) אבני יקר סתרהא, ואעמרת ליה. אפיקת לבושין דמילת ואלבישת ליה, ואתקנת ליה בתקוני דמלכין.

מי יגור באהלך

לבתר עאלת לבי בלה, חמאת עולימותהא, דקא מתקני עטרהא, ולבושהא, ותכשיטהא, לתקנא לה. אמרה לון, הא אתקינת בי טבילה, אתר דמיון נבעין, וכל ריחין ובוסמין סתרגי אינון מיון, לדבאח לכלתי, ליתי כלתי, מטרוניתא דברי, ועולימתהא, ויתדכון בהוא אתר דאתקינת בהוא

מקום שהתקנתי באותו בית הטבילה של המים הנובעים שעמי. אחר כך תקנו אותה בתכשיטיה, הלבישו אותה את לבושיה, עטרו אותה בעטרה שלה. למחר כשיבא בני להזדוג עם הגבירה, יתקן היכל לכלם, וימצא את מדורו עמכם כאחד.

כך המלך הקדוש והגבירה והחברים כמו זה, והאם העליונה שמתקנת את הכל. נמצא שהמלך העליון והגבירה והחברים, מדורם כאחד, ואין נפרדים לעולמים. זהו שכתוב, ה' מי יגור באהלך וגו', הולך תמים ופעל צדק. מי הוא פעל צדק? אלא אלו שמתקנים את הגבירה עם תכשיטיה, בלבושיה, ובעטרה שלה. וכל אחד נקרא פועל צדק.

אמר רבי חייא, אלמלא לא זכיתי בעולם אלא לשמע את הדברים הללו - די לי. אשרי חלקם של אותם שמשתדלים בתורה ויודעים את דרכי המלך הקדוש, שרצונם בתורה, עליהם כתוב (תהלים צא) כי בי חשק ואפליטהו. וכתוב אחלצהו ואכבדהו.

שתי הלחם

מצוה (ל"ד) אחר זו - להקריב שתי

בי טבילה, דמיון נבעין דעמי. לבתר תקינו לה בתכשיטה, אלבישו לה לבושה, אעטרו לה בעטרה. למחר פד ייתי ברי לאדוונא במטרוניתא, יתקין היכלא לבלהו, וישתבח מדוריה בכו כחדא.

כך מלכא קדישא ומטרוניתא, וחברייא, כהאי גוונא. ואימא עלאה דמתקנת בלא. אשתבח דמלכא עלאה, ומטרוניתא, וחברייא, מדוריהון כחדא, ולא מתפרשין לעלמין. הדיא הוא דכתיב (תהלים טו), 'וי' מי יגור באהלך וגו', הולך תמים ופועל צדק. מאן הוא פועל צדק. אלא, אליו אינו דמתקני למטרוניתא בתכשיטה, בלבושה, בעטרה. וכל חד, פועל צדק אקרי.

אמר רבי חייא, אלמלא לא זכינא בעלמא, אלא למשמע מליון אליו דיי. ופאה חולקיהון דאינון דמשתדלי באורייתא, וידעין אורחוי דמלכא קדישא, דרעותא דלהון באורייתא, עליהו כתיב (תהלים צא) כי בי חשק ואפליטהו. וכתוב אחלצהו ואכבדהו.

שתי הלחם

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

פקודא (ל"ד) בטר דא, לקרבא שתי

הלחם. הרי בארנו, שתי הלחם - שתי שכינות, עליונה ותחתונה, והתחברו כאחד. לגביהם, שתי הלחם בשבת, שהוא מזון של אחד שנים של מעלה ומטה. ועל זה כתוב, שני העמור לאחד. לאחד ודאי, להתיחד במקום אחד אל אותו שנקרא אחד. ומי הוא? הקל קול יעקב, שהוא יורש מעלה ומטה שני לחמים כאחד. ומשום ששבת הוא סוד של מעלה ומטה, והכל הוא שבת, (נקראו) שני לחמים. (עד כאן)

מצוה אחר זו - להסדיר לחם ולבונה, להקריב עמר, שפיתוב ועשיתם ביום הניפכם את העמור כבש תמים לעלה. וכן בשבועות להקריב שתי הלחם, וכך בכל הימים הטובים להקריב קרבן של מוספים. אלא ודאי בכל יום של מועדים צריך להקריב את הקרבן שלו. צריך להקריב עליו תוספת שיש לו, כמו תוספת כתבה ומתנה שמוסיף חתן לכלה. ושבת המלכה, שהיא כלה, בשבתות ובכל ימים טובים, צריכה תוספת, שהם מוספים של קרבנות, ומתנות, שהן מתנות כהנה.

ובשבועות שהוא מתן תורה, שנתנו

הלחם. **הא** אוקימנא, שתי הלחם: תרתי שכינתי, עילא ותתא, ואתחברן בחדא. לגביהון, תרין נהמי בשבת, מזונא דחד תרין, דעילא ותתא. ועל דא בתיב, (שמות טז) שני העמור לאחד. לאחד ודאי, לאתיחדא באתר חד. להווא דאקרי אחד. ומאן איהו. הקול קול יעקב, דאיהו ירית עילא ותתא, תרין נהמי בחדא. ובגין דשבת איהו רזא דעילא ותתא, וכלא איהו שבת, (אתקריבו) תרין נהמי. ע"ב.

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

פקודא בטר דא להסדיר לחם ולבונה, להקריב עמר. דבתיב ועשיתם ביום הניפכם את העמור כבש תמים לעולה. וכן בשבועות להקריב שתי הלחם, והכי בכל יומין טבין, להקריב קרבן דמוספין. אלא ודאי בכל יומא דמועדויא צריך לקרבא קרבנא דליה. צריך לקרבא עליה תוספת דאית ליה, כגון תוספת בתיבתא ומתנתא, דאוסף חתן לכלה. ושבת מלכתא, דאיהי כלה, בשבתות ובכל יומין טבין, צריכה תוספת, דאינון מוספין דקרבנין, ומתנתא, דאינון מתנות כהונה.

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

ובשבועות דאיהו מתן תורה,

שני לוחות התורה מהצד של עץ החיים, צריך להקריב להם שתי הלחם, שהן ה"ה. ששני ימים של שבועות הם י"ו צריך להקריב להם שתי הלחם מאותן ה"ה, שזהו לחם של התורה, שנאמר בו לכו לחמו בלחמי, ה"ה, מן המוציא לחם מן הארץ.

וזהו מאכל אדם, שהוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א. (במדבר יט) זאת התורה אדם. (ויקרא א) אדם כי יקריב מכם קרבן לה'. עמר שעורים, מאכל בהמות, שהן חיות הקדש, שמהם צריך להקריב, זהו שכתוב מן הבהמה. אילם - מנגחים במשנה, באלו הפשטים. מן הבקר - פרים מנגחים במשנה, בחזק יתר. ומן הצאן - שאר העם, הקרבן שלהם תפלות, ועליהם נאמר (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם.

מנוחה

עוד פתח רבי אלעזר, (שמות כא) כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד וגו'. משום שכל בן ישראל שנמול, שיש בו רשם קדוש, יש לו מנוחה בשמטה, שהרי שלו היא אותה שמטה, לנוח בה. וזו נקראת שבת הארץ, ודאי חרות יש בה. מנוחה בה. כמו ששבת

דאיתיהיבו תרין לוחין דאורייתא, מספרא דאילנא דחיי, צריך לקרבא לגביהו, שתי הלחם דאינון ה"ה דתרין יומין דשבועות אינון י"ו צריך לקרבא לגביהו, שתי הלחם מאינון ה"ה דהא איהו נהמא דאורייתא, דאתמר ביה (משלי ט) לכו לחמו בלחמי, ה"ה, מן המוציא לחם מן הארץ.

והאי איהו מאכל אדם, דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א. (במדבר יט) זאת התורה אדם. (ויקרא א) אדם כי יקריב מכם קרבן לו'. עמר שעורין, מאכל בעירן, דאינון חיות הקדש, דמנהון צריך לקרבא, דהא הוא דכתיב, (ויקרא א) מן הבהמה. אילים: מנגחים במתניתין, באלין פשטין. מן הבקר: פרים מנגחים במתניתין, בתוקפא יתיר. ומן הצאן: שאר עמא, קרבנא דלהון צלותין, ועליהו אתמר, (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם.

מנוחה

(חלק ג דף ק"ח ע"א)

תו פתח רבי אלעזר, (שמות כא) כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד וגו'. בגין דכל בר ישראל דאתגור, דאית ביה רשימא קדישא, אית ליה גיחא בשמטה. דהא דיליה הוא תהוא שמטה, לגיחא ביה. ודא אקרי שבת הארץ, ודאי חירו אית בה.

היא מנוחת הכל, כך גם השמטה היא מנוחת הכל, מנוחה היא של רוח וגוף.

צדקה

שש שנים תזרע שדך וגו', ובשנה השביעת שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה'. והרי פרשיה, שכתוב (שמות כג) והשביעת תשמטנה ונטשתה וגו'. מה הטעם ואכלו אביני עמר? משום שהעניים תלויים במקום הזה, ומשום זה תשאיר אותם לאכל. ועל זה, מי שמרחם על העני, נותן שלום בכנסת ישראל, ומוסיף ברכה לעולם, ונותן שמחה וכח למקום שנקרא צדקה, להוריק ברכה לכנסת ישראל, ובארנו.

סוד השביעיות

ובשנה השביעת שבת שבתון וגו'. מצוה זו לשבת בשנה השביעית, ולאחריה לשבת בשביעי, ואחריה להשמיט כספים בשביעית, ואחריה למנות שבע שנים שבע פעמים והיו לה ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים שנה. כאן הסוד של כל השביעיות, מצד השכינה שנמצאת שבע, מצד הצדיק שהוא שביעי לבניה, והיא בת שבע, מצד

נייחא בה, כמה דשבת נייחא הוא דכלא, הכי נמי שמטה נייחא דכלא, נייחא הוא דרוחא וגופא.

צדקה

(חלק ג דף ק"ח ע"ב)

שש שנים תזרע שדך וגו', ובשנה השביעת שבת שבתון יהיה לארץ שבת לי'. (ויקרא כ"ה) והא אוקמוה, דבתיב, (שמות כג) והשביעת תשמטנה ונטשתה וגו'. מאי טעמא ואכלו אביני עמר. בגין דמסבגי בהאי אתר תליון, ובגין כך שביק לון למיכל. ועל דא, מאן דרחים למסבגא, יהיב שלמא בכנסת ישראל, ואוסף ברכתא בעלמא, ויהיב חידו וחילא לאתר דאתקרי צדקה, לארקא ברכתא לכנסת ישראל, ואוקמוה.

סוד השביעיות

(רע"א מהימנא)

ובשנה השביעת שבת שבתון וגו'. פקודא דא לשבות בשנה השביעית ואבתריה לשבות בשביעי. ואבתריה להשמיט כספים בשביעית. ואבתריה למנות שבע שנים שבע פעמים והיו לה ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים שנה. הכא רזא דכל שביעיות, מסטרא דשכינתא דאתקריאת שבע מסטרא דצדיק דאיהו שביעי לבניה, ואיהי בת שבע,

האם העליונה, שנאמר בה (תהלים קיט)
שבע ביום הללתיך.

מספרא דאימא עלאה, דאתמר בה
(תהלים קיט) שבע ביום הללתיך.

שמחה

פעת, רבי, אמר לך סוד אחד. בא
וראה, בכל שמטה ושמטה
הפרז יוצא: התפנסו גברים ונשים וכל
אותם בני האמונה ועלו. אז כלם
מתפשטים, זכרים ונשים, ועולים. וכל
אותם תינוקות מחלב נכנסים לתוך
ישיבת (התפנסו בני האמונה גברים
ונשים, וכל אותם יונקי חלב, ועלו. אז כלם
מתפשטים, גברים ונשים, ועולים. וכלם
נכנסים לתוך ישיבת) הרקיע, ושמחים
בחדנה ועלוי שלהם, ושם שמחה על
שמחה. ואותו נער שמפתיחות רבונו
בידו עומד, ואומר להם כמה דברים
חדשים ועתיקים, וכלם רואים שמחה
שאין שמחה כאותה שמחה.

שמחה

(חלק ג דף קע"א ע"ב)

השתא רבי אימא לך רזא חדא. תא
חזי, בכל שמטה ושמטה,
פרוזא נפיק, אתבגישו גברין ונשין, וכל
אינון בני מהימנותא, וסלקין. בדין
בלהו מתפשטין דבורין ונשין, וסלקין.
וכל אינון יונקי מחלב, עאלין לגו
מתיבתא (ס"א אתבגישו בני מהימנותא גברין
ונשין וכל אינון יונקי מחלב וסלקין. בדין בלהו
מתפשטין דבורין ונשין, וסלקין. ובלהו עאלין לגו
מתיבתא) דרקיעא, וחדאן חדנה, ועלויא
דלהון, ותמן חדו על חדו. וההוא נער
דמפתחן דמאריה בידיה, קם ואמר לון
כמה מלין חדתין ועתיקין, ובלהו חמאן
חדנה, דלית חדנה כההיא חדנה.

צריך ללכת לצדיקים ללמוד מהם

בכו רבי חייא ורבי יוסי ואמרו, רבי שמעון בר יוחאי, שהוא פתח
השערים של סודות החכמה, והוא פעל תקון במדרגות
העליונות, ודאי בדור הזה מי הוא פני האדון ה', זה רבי שמעון
בר יוחאי, שעליו נאמר: "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורף אל
פני האדון ה'", שמי שהוא גבר בגוברין צריך להתראות לפניו.

(זוהר חלק ב' פרשת בא דף לח ע"א)

נחל לכיש/24 בית שמש
054-8436780

קבר רבי שמעון בר יוחאי זי"ע
אוהל הרשב"י

70.000 איש

**מתאחדים בקריאת הזוהר הקדוש
יחד שבטי ישראל, אנשים, נשים, וטף
כל לומד מתחייב לקרוא בכל יום 3 עמודים מהזוהר.
בכל חודש מסיימים לקרוא ביחד
אלף פעמים את הזוהר הקדוש**

**המצטרף יזכה לברכה מידי חודש
בציון של אוהל הרשב"י במירון
ומקבל שכר כנגד כולם - 70 מיליון סיומים של כל ספרי הזוהר**

**להצטרפות נא להתקשר לטל: 03-5784413 פקס: 03-578-4480
מייל: AOEL612@gmail.com**

יש לציין: שם ומשפחה, שם האמא, מקום הלימוד, עיר, טלפון
וכן את סוג הבקשה לברכה: זווג, פרנסה, זרע של קיימא, רפואה, שלום בית, וכו'

**שְׂעִירֵי שָׁמַיִם נִפְתָּח, וּמִיד לָנוּ יִרְוֶה, לְהַחֲיֵשׁ לְגֻאֲלָנוּ כְּפִי שְׁהִבְטַח,
וּמִשִּׁיחַ צִדְקֵינוּ לָנוּ יִשְׁלַח, וּבְאוֹ הַשְּׁלוֹם וְהַשְּׁלוֹה וְהַשְּׁקֵט וּבְטַח**

מאמרי הרשב"א

פסחים

בו יבואו ליקוט מאמרי רבי שמעון בר יוחאי ע"ה, מש"ס בבלי כסדר המאמרים, עם פירוש רש"י ועוד, מפוסק ומחולק לקטעים, למען ירוץ הקורא בו, כי מלבד מעלת לימוד הזהור הקדוש אשר בונה בשמים עליותיו עוד יש מעלה עצומה לידבק בדברי אדונינו הרשב"י זיע"א בכל מקום, אשר עליו נאמר: **"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא"** (זהור ח"א קנ"ו). כדי להמשיך נשמתו אצלנו, ולעורר תפילתו לפני אדון כל בעד דורינו השפל הזה למען הקים השכינה מעפרא ולגאלינו ולפדותינו לתשועת עולמים. ובוודאי על ידי כן יתקבלו התפילות ברצון וברחמים, כמו שכתב בספר חסידים (סימן רכ"ד), וז"ל: **וכל האומר דבר שמועה מפייהם הם מתפללים עליו שם ומליצים טובה עליו, עכ"ל.**

ספר זוהר השבת
 לאבות ובנים, זמנים עם נערים
 עם לשון הקודש
 מנוקד מפסק ומחולק לקטעים
 מסדר על הפרשיות

ספר הזוהר הקדוש
 חק לישראל דף היומי
 מנוקד מפסק ומחולק לקטעים
 מסדר על הפרשיות

פסחים

פסחים דף נא עמוד א

דינים של
ספיחי כרוב
בשביעית
מזמן
הביעור
ואילך

אמר רבה בר בר חנה, סח לי רבי יוחנן בן אלעזר, פעם אחת נכנסתי אחר רבי שמעון בן רבי יוסי בן לקוניא לגינה, ונמל ספיחי כרוב^[א] ואכל ונתן לי. ואמר לי, בני, בפני אכול^[ב] שלא בפני לא תאכל, אני שראיתי את רבי שמעון בן יוחי שאכל כרי^[ג] הוא רבי שמעון בן יוחי לסמוך עליו בפניו ושלא בפניו, אתה בפני אכול שלא בפני לא תאכל^[ד]. מאי רבי שמעון. דתניא, רבי שמעון אומר, כל הספיחים אסורין^[ה] חוץ מספיחי כרוב^[ו], שאין כיוצא בהן בירק השדה^[ז]. וחכמים אומרים, כל הספיחים אסורים. ותרוייהו אליבא דרבי עקיבא, דתניא, "הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו" (ויקרא כה, כ), אמר רבי עקיבא, וכי מאחר שאין זורעין מהיבא אוספין, מכאן לספיחים שהן אסורין^[ח]. במאי קא מיפלגי. רבנן סברי,

ביאור המאמרים

וקשיא לי, חדא, דכי האי גוונא לא קרי ספיחים אלא הגדילים מזרע הנחטב ונופל לארץ קודם לקיטה, ועוד אילנות בשביעית מי לא נהגא בהן נמי קדושה. ונראה בעיני, דטעמא משום דכרוב אינו כלה לחיה כל ימות החורף, וגימגום (רש"י). והיינו מפני שהשורש נשאר בקרקע כל ימות החורף, כ"כ תוס' בשם רש"י. ולכאורה הרי כל שרשי האילנות ג"כ נשארים בקרקע ואעפ"כ שביעית נוהגת בהן. אכן הביאור הוא ששונים הם שרשי הכרוב שהם ג"כ עשויים לאכול והוא חלק מהירק גופיה, נמצא שלא כלה לחיה מן השדה "הירק", משא"כ כל אילנות אין השורש כפירות ואינם עשויים לאכול אפילו לחיות, והפירות ודאי כלים לחיה בחורף, לפיכך איסור שביעית נוהג בהם (ישא ברכה).

ח. למה נאמר ולא נאסף מאחר שאין אנו זורעין מה יאספו לימד על הספיחים שאסורין, והכי קאמר, הן לא נזרע והגדילין מאיליהן לא נאסף (רש"י). הקשה בחידושי הר"ן, למה לר"ע צריך ללמוד זאת מ"ולא נאסף את תבואתנו", תיפוק ליה ממה שכבר כתוב לפני כן "את ספיח קצירך לא תקצור". ומתוך, דאי מהתם הוה אמינא דספיחין שאסרה תורה לא מחמת עצמן דלא חשיבי ולא מקרו תבואה, אלא מפני הרמאים

א. בשביעית לאחר זמן הביעור (רש"י).

ב. בפני אתה יכול לסמוך עלי, הואיל וראיתי את ר' שמעון שאכל (רש"י).

ג. ראוי (רש"י)

ד. ביאר הפני יהושע בטעם הדבר, דר"ש בר' יוסי נמי לא היה רוצה שיסמכו אחרים על הוראתו לדורות (כמ"ש התוספות בד"ה אני ראיתי, דר"ש גופא לא רצה שאחרים יעשו כן הואיל ורבנן פליגי עליה ולא נפסק הלכה כמותו), וא"כ לפי"ז אתי שפיר הא דקאמר "בפני אכול" משום דע"י כך לא יקבעו הלכה לדורות דאפשר דמה שאכל בפניו היינו משום שלא ישנה מפני המחלוקת אפילו לקולא, משא"כ אם יאכל רבי יוחנן בר"א שלא בפניו יש לחוש שיקבעו התלמידים אחריו הלכה לדורות (ועי"ש עוד, ואכמ"ל).

ה. בשביעית מזמן הביעור ואילך (רש"י).

ו. עלין היוצאין מקלח הכרוב (רש"י).

ז. משרשין הן גדילין והרי הן כאילן שמוסיף ענפים על ענפים ולא בכלל שאר ספיחים נינהו וכל שאר ספיחים מזרע הנחטב ונופל לארץ הוא אבל ספיחי כרוב אינו כן אלא עליו גדילין בענפים ולא אסרה תורה אלא ספיחים מעין זריעה כדכתיב הן לא נזרע וגו', כך שמעתי.

גורנין ספחי כרוב אמו שאר ספחי דעלמא^[ט]. ורבי שמעון סבר, לא גורנין ספחי כרוב אמו ספחי דעלמא.

פסחים דף פז עמוד ב

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי, מאי דכתיב "אל תלשן עֶבֶד אֶל אֲדֹנָיו פֶּן יִקְלָלְךָ וְאִשְׁמָתְךָ" (משלי ל, י) וכתיב "דֹּר אָבִיו יִקְלָל וְאֶת אִמּוֹ לֹא יִכְרֹךְ" (משלי ל, יא) **משום דאביו יקלל ואת אמו לא יכרך אל תלשן^[י]. אלא אפילו דור^[יא] שאביו יקלל ואת אמו לא יכרך^[יב] אל תלשן עבד אל אדניו, מנלן, מהושע^[יג].**

פסחים דף קיב עמוד א

חמשה דברים צוה רבי עקיבא את רבי שמעון בן יוחי כשהיה חבוש בבית האסורין. אמר לו, רבי, למדני תורה. אמר, איני מלמדך^[יד]. אמר לו, אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות^[טו]. אמר לו, בני, יותר ממה

אפילו דור
רשעים אל
תלשון עליו
לפני הקב"ה

חמשת
הדברים
שלימד
רע"ק את
רשב"י
בהיותו
חבוש בבית
האסורין

ביאור המאמרים

לאביו ואמו ולא תפס עוונות חמורות של עבדה זרה וגילוי עריות, דהא בימי הושע היה להם עבירות חמורות ועם כל זה למדנו דאל תלשן. ופירש, כי אין זכות להציל את ישראל מן הפרעניות אלא רק בטענה זו דהם נקראים בנים גם בזמן שאין עושין רצונו של מקום כסברת ר' מאיר ואב שמחל כבודו מחול, ולכן הושע אמר העבירים באומה אחרת אזיל בתר סברת רבי יהודה דסבירא ליה בזמן שאין עושין רצונו של מקום אין קרויים בנים, ולכן באיזה טענה יהיו ניצולים אך השם יתברך תפס ההלכה כר' מאיר דסבירא ליה גם באין עושין רצונו של מקום קרויים בנים ולכן אמר שהיה צריך לומר בני בחנונין, וכן אמר לו הקב"ה להושע ישראל שהם בני בחוני. והנה יש סברה לומר אם ישראל חטאו בכבוד אב ואם, שהם דור שאביו יקלל, ואת אמו לא יכרך, אין ראויים להנצל בטענה זו דאב שמחל, כיון שיש עליהם קטיגור מבזוי אב איך יהיה סניגור מדין אב, ולזה אמר אפילו דור שאביו קלל עם כל זה אל תלשן אלא למד זכות מדין אב ובנים.

יג. שנתפס על שהלשין את ישראל ואף על פי שחטאו (רש"י).

יד. שלפי שהיה עסוק בתורה נתפש כדאמרין בברכות (סא, ב) (רשב"ם).

טו. הגם שכבר היה חבוש ונמסר למלכות על

שיהיו זורעין וקוצרין ואומרין ספיחין קצרנו, ולפיכך הפקירתן תורה ואסרה שלא לקצור כדרך הקוצר את שלו אלא כזוכה מן ההפקר, ולתקנתא דרמאי בהכי סגי, שאע"פ שאין צריכין ביעור כיון שהן הפקר מה תעלה יש להן שיערימו, ולפיכך הוצרך ר' עקיבא להטעינן ביעור מקרא ד"לא נאסוף את תבואתנו", שאף לענין ביעור חששא תורה לרמאין, וכשבא זמן הביעור צריך לחזור ולהוציא הכל מביתו.

טז. דאף על גב דאין ביעור לכרוב דהא מתקיים כל ימות הגשמים ספיחין ידידיה אסורין, דלא לימא טעמא משום דאין בספיחין איסור שביעית ואתו למישרי שאר ספיחים (רש"י).

י. שני פסוקים הם במשלי, ומשמע ליה דהאי קרא "דור אביו יקלל" אין לו משמעות באנפיה נפשית, דמה נעשה בו בדור אביו יקלל גו', אלא שהוא מחובר לקרא דלעיל מיניה כתיב "אל תלשן עבד גו'", וקאמר דליכא לפרושי דמשום שהוא דור רע שאביו יקלל גו' אל תלשן גו', דהא ודאי כל שכן הוא דדור זכאי שלא תלשן גו', אלא דקרא אפילו קאמר, אפילו דור רע שאביו יקלל גו' אל תלשן וכל שכן דור שהוא זכאי שאל תלשן גו' (מהרש"א).

יא. רשעים שאביהן יקללו אל תלשנים (רש"י).

יב. הקשה בכך יהודע, אמאי תפס עון זה הנוגע

שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק^[יז]. אמר לו^[יח], ומי בסכנה^[יט], והלא עגל בסכנה. אמר לו, אם בקשת ליחנק^[יז] היתלה באילן גדול^[כ]. וכשאתה מלמד את בנך למדהו בספר מוגה. מאי היא. אמר רבא ואיתימא רב משרשיא, בחדתא^[כא] שבשתא כיון דעל על^[כב]. לא תבשל בקדירה שבישל בה חבירך. מאי ניהו. גרושה בחיי בעלה. דאמר מר, גרוש שנשא גרושה ארבע דעות במטה^[כג]. ואי בעית אימא, אפילו באלמנה שאין כל אצבעות שוות^[כד]. מצוה וגוף גדול^[כה], אוכל פירות ולא שכר^[כו]. מצוה וגוף טהור, נושא אשה ולו בנים.

ביאור המאמרים

המוסר, והאמת שכתב כן לאחד שהיה צריך לומר לו כן וכו' ואין ללמוד מזה, ושעל כגון דא אמרו הרוצה להחנק (כפשוטו) ייתלה באילן גדול^[כ].

כא. כשהתינוק למד בחדש כשהוא מתחיל ללמוד (רשב"י). כשהתינוק מתחיל ללמוד מחדש (רשב"ם). ולשון 'חדתא' לא משמע כן, ובפרק לא יחפור דאמרינן כה"ג שבשתא כיון דעל על ולא אמר ביה בחדתא. ולולי פירושם נראה לפרש הכא, בחדתא, בספר חדתא שאינו מוגה כלל מעולם (מהרש"א).

כב. שכשהתינוק לומד דבר חדש נשאר כן בזכרונו, הלכך שבשתא דעל על, פירוש, טעות שלמד ישאר כן בזכרונו לעולם. אבל אם ילמד כהוגן ישאר כן, ואפילו ילמד אח"כ בספר שאינו מוגה ירגיש בטעות (ישא ברכה).

כג. אבר תשמיש שלא יהא תשמיש זה טוב לה כראשון ותזלזל בו (רשב"י).

כד. בשעת תשמיש זה לכו לאשתו ראשונה וזאת לבעלה הראשון, ותניא לא ישמש אדם עם אשתו ויתן עיניו באשה אחרת ויהיו בניו קרובין לממזרין הנקראין בני גרושת הלב, במסכת נדרים (דף כ: (רשב"ם)).

כה. אם תרצה לעשות מצוה וגם תשתכר בה שיגדל ממונך (רשב"י).

כו. הלוח חבירך מעות על הקרקע לאכול פירות בנכייטא בזול שתנכה לו דבר מועט מן הדמים והיינו ריוח גדול, וגם מצוה היא שיש ללוח שכר ריוח שצריך למעות ולסחורה (רשב"י).

דברי תורה ומה שייך מה שאמר שימסור אותו למלכות, אפשר דגזים עליו למסרו במלתא דגרע טפי (מהרש"א).

זז. השיב לו ר"ע, יותר ממה שהעגל כו' יותר ממה שאתה רוצה ללמוד ממני אני רוצה ללמוד עמך אלא שהוא חש גם עליו שלא יהא נתפס על כך (מהרש"א).

יז. ר' שמעון בן יוחי (רשב"י).

יח. והלא העגל בסכנה, ומה לך בכך (רשב"י). השיב לו רשב"י, ומי בסכנה, לא התלמיד והלא העגל בסכנה, שהרי את כבר נתפס על כך ומה לך בכך על סכנה שלי (מהרש"א). הלא אם הפרה אינו מניק את העגל העגל בסכנה שימות ברעב (ולא הפרה), וכמו כן אני בסכנה (רוחנית) אם לא תלמד עמי (ישא ברכה).

יט. לומר דבר שיהיה נשמע לבריות ויקבלו ממך (רשב"י). ומשום דנקט לישנא דחניקה נקט היתלה באילן, למוד בפני רב ואמור שמועותי משמו (ובמסורת הש"ס הביא גרסא הפוכה: "משום דנקט לישנא דהיתלה באילן נקט לישנא דחניקה") (רשב"ם). בעיון יעקב פירש כוונת "אם ביקשת ליחנק" לפירוש זה, אם תרצה לחנק את חברך שלא יוכל להשיב על דבריך אז תתלה את דבריך באילן גדול, היינו באדם גדול.

כ. אמור בשם אדם גדול (רשב"י). ורבינו חננאל פירש, אם רצית לשאול ברבר איסור שאל חכם גדול ועשה כהוראתו. (וראה בספר לב אליהו (פרשת ויגש ובהערה) שהזכיר את דברי הגמ' הללו אודות אלו שתולין עצמן בהחזון איש שכתב נגד

ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש כרד יב ❖ בלק פנחס מטות ❖ 592 עמודים 12 מפועל העופר	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש כרד יא ❖ במדבר נשא בהעלותך שלה קרח חוקת בלק 592 עמודים 11 מפועל העופר	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש כרד י ❖ אחרי קדושים אמור בהר בחוקותי ❖ 528 עמודים 10 מפועל העופר	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש כרד ט ❖ ויקרא צו שמיני תזריע מצורע ❖ 496 עמודים 9 מפועל העופר	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש כרד ח ❖ ויקהל פקודי ❖ 640 עמודים 8 מפועל העופר	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש כרד ז ❖ תרומה תצוה כי תשא ❖ 560 עמודים 7 מפועל העופר	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש כרד ו ❖ יתרו משפטים ❖ 432 עמודים 6 מפועל העופר	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש כרד ה ❖ שמות וארא בא בשלח ❖ 560 עמודים 5 מפועל העופר	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש כרד ד ❖ מקץ ויגש ויחי ❖ 512 עמודים 4 מפועל העופר	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש כרד ג ❖ חיי שרה תולדות ויצא וישלח וישב ❖ 624 עמודים 3 מפועל העופר	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש כרד ב ❖ נח לך לך ויירא ❖ 544 עמודים 2 מפועל העופר	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש כרד א ❖ הקדמות לתורת הזהר הקדמת הזהר בראשית ❖ 640 עמודים 1 מפועל העופר
--	--	--	---	---	--	---	---	--	---	---	---

ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש כרד יח ❖ אור חדש צו אחרי בהר נשא חוקת בלק מטות כי תשא כי תבוא 548 עמודים 18 מפועל העופר	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש כרד יז ❖ אור חדש שיר השירים רות איכה תקוני זהר חדש 512 עמודים 17 מפועל העופר	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש כרד טז ❖ אור חדש צו אחרי בהר נשא חוקת בלק מטות כי תשא כי תבוא 536 עמודים 16 מפועל העופר	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש כרד טו ❖ אור חדש צו אחרי בהר נשא חוקת בלק מטות כי תשא כי תבוא 528 עמודים 15 מפועל העופר	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש כרד יד ❖ אור חדש צו אחרי בהר נשא חוקת בלק מטות כי תשא כי תבוא 592 עמודים 14 מפועל העופר	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש כרד יג ❖ אור חדש צו אחרי בהר נשא חוקת בלק מטות כי תשא כי תבוא 320 עמודים 13 מפועל העופר
---	---	---	---	---	---

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

משניות מסכת פסחים

רשימת התורמים המאושרים
 שזכו לבנות חלק מהיכלי גן עדן,
 בו תשכון נשמתם בעולם הבא,
 תמורת תרומה של 1600 ₪ בעבור
 10 סטים של הזוהר הקדוש, מתוך
 70 חלקיו, כל חיידך אתה רודף
 אחרי דירה בעולם הזה!

צא וחשוב, איזה דירה תהיה לך בגן עדן, לנצח נצחים רק כאן אפשר לקנות את הדירה בגן עדן!!!!

כל אחד יתרום כפי רצונו לבנות את העולם הבא שלו זכור! היכלי גן עדן אפשר לבנות רק בעולם הזה! ולא כשפגיעים

אין חינם! סטרא אחרא היא בחינם! כל סט נוסף שאתה קונה, הוא עוד היכל בגן עדן לנצח נצחים. המעוניין, להתקשר לטל: 0548-436784

רשימת המתנדבים

ב"ה, שהחינו וקיימנו והגיענו לכה, שחלקנו כבר לערך 1500 סטים
 זוהר הקדוש 70 פרכים, ומפני שהזמן קצר והשעה דוחקת ופעמי
 משית קרובים, דרושים לנו בדיחיפות 100 מתנדבים לקנות 10
 סטים בדילקמן, כדי שנוכל להדפיס מחדש אלה סטים לחלקם חנם,
 על מנת לזכות הרבים ולהביא את משיח צדקינו בב"א.

כל מתנדב זוכה בקניית 10 סטים [1,600 ₪ בעשר תשלומים-שנותן
 ישר לבית הדפוס], הפוללים כל הזוהר הקדוש בשבעים פרכים

לחלקם חנם לשבעים אלה איש:

מספר טלפון לעדכון: 0548436484

משניות פסחים

פרק א'

א אור לארבעה עשר, בודקין את החמץ לאור הנר. כל מקום שאין מכניסין בו חמץ אין צריך בדיקה. ולמה אמרו שתי שורות במרתף, מקום שמכניסין בו חמץ. בית שמאי אומרים, שתי שורות על פני כל המרתף. ובית הלל אומרים, שתי שורות החיצונות שהן העליונות:

ב אין חוששין שמא גררה חלדה מבית לבית וממקום למקום, דאם כן, מחצר לחצר ומעיר לעיר, אין לדבר סוף:

ג רבי יהודה אומר, בודקין אור ארבעה עשר ובארבעה עשר שחרית ובשעת הפעור. וחכמים אומרים, לא בדרך אור ארבעה עשר, יבדוק בארבעה עשר. לא בדרך בארבעה עשר, יבדוק בתוך המועד. לא בדרך בתוך המועד, יבדוק לאחר המועד. ומה שמשייר, יניחנו בצנעא, כדי שלא יהא צריך בדיקה אחריו:

ד רבי מאיר אומר, אוכלין כל חמש ושורפין בתחלת שש. ורבי יהודה אומר, אוכלין כל ארבע, ותולין כל חמש, ושורפין בתחלת שש:

ה ועוד אמר רבי יהודה, שתי חלות של תודה פסולות מנחות על גג האצטבא. כל זמן שמנחות, כל העם אוכלים. נמלה אחת, תולין, לא אוכלין ולא שורפין. נמלו שתיהן התחילו כל העם שורפין. רבן גמליאל אומר, חלין נאכלין כל ארבע, ותרומה כל חמש, ושורפין בתחלת שש:

וְאָמַר רַבִּי מֵאִיר, מְדַבְּרֵיהֶם לְמַדְנִי, שְׁשׂוּרְפִין תְּרוּמָה שְׁהוּרָה עִם הַשְּׂמֵאָה בַּפֶּסֶח. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, אֵינָהּ הִיא הַמִּידָה. וּמוֹדִים רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, שְׁשׂוּרְפִין זֶה לְעֶצְמָהּ זֶה לְעֶצְמָהּ. עַל מֶה נִחְלָקוּ, עַל הַתְּלוּיָהּ וְעַל הַשְּׂמֵאָה, שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, תִּשְׁרַף זֶה לְעֶצְמָהּ זֶה לְעֶצְמָהּ. וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר, שְׁתִּיהֵן בְּאַחַת:

א כֹּל שֶׁעָשָׂה שְׁמַתָּר לֶאֱכֹל, מֵאֵכִיל לִבְהֶמָּה לַחֲיָה וְלַעֻפּוֹת, וּמוֹכְרוֹ לְנִכְרִי, וּמִתֵּר בִּהְנֵאתוֹ. עָבַר זְמַנוֹ, אָסוּר בִּהְנֵאתוֹ, וְלֹא יִסֵּק בּוֹ תַּנּוּר וְכִירִים. רַבִּי יְהוֹנָדָה אֹמֵר, אֵין בַּעִיר חֶמֶץ אֵלָּא שְׂרֵפָה. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים, אִם מִפְּרָר וּזְזֵרָה לְרוּחַ אוֹ מִטִּיל לַיִם:

ג נִבְרִי שְׁהִלֹּה אֶת יִשְׂרָאֵל עַל חֲמִצּוֹ, אַחֲרֵי הַפֶּסַח מִתֵּר בַּהֲנָאָה.
וּיִשְׂרָאֵל שְׁהִלֹּה אֶת הַנִּבְרִי עַל חֲמִצּוֹ, אַחֲרֵי הַפֶּסַח אֲסוּר בַּהֲנָאָה.
חֲמִץ שֶׁנִּפְלָה עָלָיו מִפֶּלֶת, הָרִי הוּא כְּמִבְעֵר. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, כָּל
שֶׁאֵין הַפֶּלֶב יִכּוֹל לַחֲפֹשׂ אַחֲרָיו:

ד האוכל תְּרוֹמַת חֶמֶץ בַּפֶּסַח בְּשׁוֹנֵג, מִשְׁלֵם קָרֶן וְחֶמֶשׁ. בְּמִזֵּיד,
פֶּטוּר מִתְּשֻׁלּוּמִּים וּמִדְּמֵי עֲצִים:

ה אלו דברים שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח, בחטים, בשעורים, בכסמין ובשיפון ובשבילת שועל. ויוצאין בדמאי ובמעשר ראשון שנמלה תרומתו, ובמעשר שני והקדש שנפדו, והפחמים בחלה ובתרומה. אבל לא בטבל, ולא במעשר ראשון שלא נמלה תרומתו, ולא במעשר שני והקדש שלא נפדו. חלות תודה ורקיקי נזיר, עשאן לעצמו, אין יוצאין בהן. עשאן למבור בשוק, יוצאין בהן:

ו ואלו ירקות שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח, בחזרת ובעלשין ובתמכא ובחרחבינא ובמרור. יוצאין בהן בין לחין בין יבשין, אבל לא כבושין ולא שלוקין ולא מבשלין. ומצטרפין לבזית. ויוצאין בקלח שלהן, ובדמאי, ובמעשר ראשון שנמלה תרומתו, ובמעשר שני והקדש שנפדו:

ז אין שורין את המרסן לתרנגולים, אבל חולטין. האשה לא תשרה את המרסן שתוליד בידה למרחץ, אבל שפה היא בבשרה יבש. לא ילעוס אדם חטין ויניח על מבתו בפסח, מפני שהן מחמיצות:

ח אין נותנין את הקמח לתוך התרסת או לתוך התרדל, ואם נתן, יאכל מיד, ורבי מאיר אוסר. אין מבשלין את הפסח, לא במשקין ולא במי פרות, אבל סכין ומטבילין אותו בהן. מי תשמישו של נחתום, ישפכו, מפני שהן מחמיצין:

פרק ג'

א אלו עוברין בפסח, בפתח הבבלי, ושכר המדי, וחמץ האדומי, וזיתום המצרי, וזומן של צבעים, ועמלן של טבחים, וקולן של סופרים. רבי אלעזר אומר, אף תבשיתי נשים. זה הפלל, כל שהוא ממין דגן, הרי זה עובר בפסח. הרי אלו באזהרה, ואין בהן משום ברת:

ב בָּצֵק שֶׁבִּסְדָּקֵי עֲרָבָה, אִם יֵשׁ בָּיִת בְּמָקוֹם אֶחָד, חַיֵּב לִבְעֹר. וְאִם
לֹא, בָּטֵל בְּמַעוֹטוֹ. וְכֵן לַעֲנִין הַטְּמֵאָה, אִם מִקְפִּיד עָלָיו, חוֹצֵץ. וְאִם
רוֹצֵה בְּקִיּוּמוֹ, הֲרִי הוּא כְּעֲרָבָה. בָּצֵק הַחֲרָשׁ, אִם יֵשׁ פִּיּוּצָא בּוֹ
שֶׁהַחֲמִיץ, הֲרִי זֶה אֲסוּר:

ג פִּיּוּצָא מִפְּרִישֵׁין חֵלָה בְּטְמֵאָה בְּיוֹם טוֹב, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, לֹא
תִקְרָא לָהּ שֵׁם, עַד שֶׁתֵּאָפֶה. רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּתִירָא אוֹמֵר, תִּטְּיֵל
בְּצוּנָן. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, לֹא זֶה הוּא חֲמִץ שֶׁמְזַהְרִים עָלָיו בְּבֵל
יִרְאָה וּבְבֵל יִמָּצָא, אֲלָא מִפְּרִשְׁתָּהּ וּמִנִּיחָתָה עַד הָעֶרֶב, וְאִם
הַחֲמִיצָה, הַחֲמִיצָה:

ד רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, שְׁלֹשׁ נָשִׁים לָשׁוֹת כְּאַחַת וְאוֹפּוֹת בְּתַנּוּר אֶחָד,
זוֹ אַחֵר זוֹ. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, שְׁלֹשׁ נָשִׁים עוֹסְקוֹת בִּבְצֵק, אַחַת לָשָׁה
וְאַחַת עוֹרֶכֶת וְאַחַת אוֹפָה. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, לֹא כָּל הַנָּשִׁים וְלֹא כָּל
הָעֲצִים וְלֹא כָּל הַתַּנּוּרִים שְׁוִין. זֶה הַבֶּלֶל, תִּפְּחָה, תִּלְמֹושׁ בְּצוּנָן:

ה שְׂאוֹר, יִשְׂרָף, וְהָאוֹכֵלוֹ פָּטוּר. סְדוּקָה, יִשְׂרָף, וְהָאוֹכֵלוֹ חַיֵּב כִּרְתִּי.
אֵיזְהוּ שְׂאוֹר, בְּקִרְנֵי חֲגָבִים. סְדוּקָה, שֶׁנִּתְעַרְבוּ סְדָקָיו זֶה בָּזָה, וְדִבְרֵי
רַבִּי יְהוּדָה. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, זֶה וְזֶה הָאוֹכֵלוֹ חַיֵּב כִּרְתִּי. וְאֵיזְהוּ שְׂאוֹר,
כָּל שֶׁהִכְסִיפוּ פָּנָיו בְּאֶדָם שֶׁעָמְדוֹ שְׁעֵרוֹתָיו:

ו אַרְבָּעָה עֶשֶׂר שָׁחַל לַהֲיוֹת בַּשֶּׁבֶת, מְבַעְרִים אֶת הַכֹּל מִלִּפְנֵי הַשֶּׁבֶת,
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, בְּזִמְנָן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בַּר צְדוּקָה
אוֹמֵר, תְּרוּמָה מִלִּפְנֵי הַשֶּׁבֶת וְחֵלִין בְּזִמְנָן:

ז הַהוֹלֵךְ לַשְּׁחוּט אֶת פֶּסְחוֹ, וְלִמּוֹל אֶת בְּנוֹ, וְלֵאכּוֹל סְעוּדַת אֲרוּסִין
בְּבֵית חָמִיו וְנִזְכָּר שֵׁישׁ לוֹ חֲמִץ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, אִם יָכוֹל לַחְזוֹר וּלְבַעֵר
וְלַחְזוֹר לְמִצּוֹתוֹ, יַחְזוֹר וַיִּבְעֹר. וְאִם לֹא, מְבַטְלוֹ בִּלְבּוֹ. לְהַצִּיל מִן
הַנֶּכְבִּים, וּמִן הַנֶּהָר, וּמִן הַלִּסְטִים, וּמִן הַדִּלְקָה, וּמִן הַמַּפְלָת, יִבְטֵל
בִּלְבּוֹ. וְלִשְׁבוֹת שְׁבִיתַת הָרְשׁוּת, יַחְזוֹר מִיָּד:

A horizontal line of small diamond shapes, alternating in size and orientation, used as a section separator.

ד מְקוֹם שֶׁנִּהְיָ לֶאֱכֹל צָלִי בְּלִילֵי פֶסַחִים, אוֹכְלִין. מְקוֹם שֶׁנִּהְיָ שְׁלֹא לֶאֱכֹל, אֵין אוֹכְלִין. מְקוֹם שֶׁנִּהְיָ לְהַדְּלִיק אֶת הַנֵּר בְּלִילֵי יוֹם הַכַּפּוּרִים, מְדַלִּיקִין. מְקוֹם שֶׁנִּהְיָ שְׁלֹא לְהַדְּלִיק, אֵין מְדַלִּיקִין. וּמְדַלִּיקִין בְּבִתֵּי כְּנִסְיוֹת וּבְבִתֵּי מִדְּרָשׁוֹת, וּבְמִבְּאוֹת הָאֲפִלִּים, וְעַל גְּבֵי הַחוֹלִים:

ה מקום שנהגו לעשות מלאכה בתשעה באב, עושין. מקום שנהגו שלא לעשות מלאכה, אין עושין. ובכל מקום תלמידי חכמים בטלים. רבן שמעון בן גמליאל אומר, לעולם יעשה אדם עצמו תלמיד חכם. וחכמים אומרים, ביהודה היו עושין מלאכה בערבי פסחים עד חצות, ובגליל לא היו עושין כל עקר. הלילה, בית שמאי אוסרין, ובית הלל מתירין עד הנץ החמה:

ו רבי מאיר אומר, כל מלאכה שהתחיל בה קדם לארבעה עשר, וגמרה בארבעה עשר. אבל לא יתחיל בה בתחלה בארבעה עשר, אף על פי שיכול לגמרה. וחכמים אומרים, שלש אמוניות עושין מלאכה בערבי פסחים עד חצות, ואלו הן, החיטים והספרים והכובסין. רבי יוסי בר יהודה אומר, אף הרצענים:

ז מושיבין שוכבין לתרנגולים בארבעה עשר. ותרנגולת שברחה, מחזירין אותה למקומה. ואם מתה, מושיבין אחרת תחתיה. גורפין מתחת רגלי בהמה בארבעה עשר, ובמועד מסלקין לצדדין. מוליכין ומביאין בלים מבית האמן, אף על פי שאינם לצורך המועד:

ח ששה דברים עשו אנשי יריחו, על שלשה מחו בידם, ועל שלשה לא מחו בידם. ואלו הן שלא מחו בידם, מרביבין דקלים כל היום, וכורכין את שמע, וקוצרין וגודשין לפני העמר, ולא מחו בידם. ואלו ששמחו בידם, מתירין גמזיות של הקדש, ואוכלין מתחת הנשרים בשבת, ונותנין פאה לירק, ומחו בידם חכמים:

ט ששה דברים עשה חזקיה המלך, על שלשה הודו לו, ועל שלשה לא הודו לו. גרר עצמות אביו על מטה של חבליים, והודו לו. פתת נחש הנחשת, והודו לו. גנז ספר רפואות, והודו לו. על שלשה לא

ה הַפֶּסַח נִשְׁחַט בְּעֶלְשׁ פְּתוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת יב) וְשַׁחֲטוּ אֹתוֹ כָּהֵל
עֲדַת יִשְׂרָאֵל, קָהֵל וְעֵדָה וַיִּשְׂרָאֵל. נִכְנְסָה פֶת הָרָאשׁוֹנָה, נִתְּמָלֵאת

הַעֲזֹרָה, נֶעְלָו דְּלִתּוֹת הָעֲזֹרָה. תִּקְעוּ וְהִרְיעוּ וְתִקְעוּ. הַכֹּהֲנִים עוֹמְדִים שׁוֹרוֹת שׁוֹרוֹת, וּבִידֵיהֶם בְּזִיכֵי כֶסֶף וּבְזִיכֵי זָהָב. שׁוֹרָה עֹפֶלֶה כֶסֶף כֶסֶף, וְשׁוֹרָה עֹפֶלֶה זָהָב וְזָהָב. לֹא הָיוּ מְעוֹרְבִין. וְלֹא הָיוּ לְבִזְיוֹכִין שׁוֹלִים, שָׁמָּה יִנְחוּם וַיִּקְרַשׁ הַדָּם:

ו שַׁחַט יִשְׂרָאֵל וְקָבַל הַכֹּהֵן, נוֹתְנוּ לְחֶבְרוֹ וְחֶבְרוֹ לְחֶבְרוֹ, וּמִקְבֵּל אֶת הַמֵּלֵא וּמַחְזִיר אֶת הָרִיקָן. כֹּהֵן הַקָּרוֹב אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ זוֹרְקוֹ זְרִיקָה אַחַת כְּנֶגֶד הַיָּסוֹד:

ו יֵצֵתָה כֶּת רֵאשׁוֹנָה וְנִכְנָסָה כֶּת שְׁנִיָּה. יֵצֵתָה שְׁנִיָּה, נִכְנָסָה שְׁלִישִׁית. כְּמַעֲשֵׂה הָרֵאשׁוֹנָה כֹּךְ מַעֲשֵׂה הַשְּׁנִיָּה וְהַשְּׁלִישִׁית. קָרְאוּ אֶת הַחִלָּל. אִם גָּמְרוּ שְׁנֵי, וְאִם שְׁנֵי שְׁלִשׁוֹ, אֵף עַל פִּי שְׁלֹא שְׁלִשׁוֹ מִימֵיהֶם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, מִימֵיהֶם שֶׁל כֶּת שְׁלִישִׁית לֹא הִגִּיעַ לְאַהֲבָתִי כִּי יִשְׁמַע ה', מִפְּנֵי שֶׁעֲמָה מַעֲטִין:

ח כְּמַעֲשֵׂהוּ בַחֲל כֹךְ מַעֲשֵׂהוּ בַשֶּׁבֶת, אֵלֶּא שֶׁהַכֹּהֲנִים מְדִיחִים אֶת הָעֲזֹרָה שְׁלֹא בְרָצוֹן חֲכָמִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כּוֹס הָיָה מִמֵּלֵא מִדָּם הַתַּעֲרוּבוֹת, זָרְקוֹ זְרִיקָה אַחַת עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ, וְלֹא הוֹדּוּ לוֹ חֲכָמִים:

ט בִּיצֵד תּוֹלִין וּמִפְּשִׁיטִין, אֲנִקְלִיּוֹת שֶׁל בְּרוֹזֶל הָיוּ קְבוּעִים בַּכֶּתֶלִים וּבְעַמּוּדִים שֶׁבִּהֵן תּוֹלִין וּמִפְּשִׁיטִין. וְכָל מִי שֶׁאֵין לוֹ מָקוֹם לְתֵלוֹת וּלְהַפְשִׁיט, מְקַלּוֹת דְּקִים חֲלָקִים הָיוּ שָׁם, וּמִנִּיחַ עַל כֶּתְפוֹ וְעַל כֶּתֶף חֶבְרוֹ, וְתוֹלָה וּמִפְּשִׁיט. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, אֲרַבְּעָה עֶשֶׂר שָׁחַל לְהִיּוֹת בַּשֶּׁבֶת, מִנִּיחַ יָדוֹ עַל כֶּתֶף חֶבְרוֹ, וְיָד חֶבְרוֹ עַל כֶּתְפוֹ, וְתוֹלָה וּמִפְּשִׁיט:

י קָרְעוּ וְהוֹצִיָא אִמּוּרָיו, נִתְּנוּ בַמָּגִים וְהִקְטִירֵן עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ. יֵצֵתָה כֶּת רֵאשׁוֹנָה וַיִּשְׁכַּח לָהּ בָּהֶר הַבַּיִת, שְׁנִיָּה בַחִיל, וְהַשְּׁלִישִׁית בַּמְקוֹמָה עוֹמְדָת. חֲשָׁכָה, יֵצְאוּ וְצָלוּ אֶת פְּסָחֵיהֶן:

פרק ו'

אֵלּוּ דְּבָרִים בְּפֶסַח דּוֹחִין אֶת הַשֶּׁבֶת, שְׁחִיטָתוֹ וּזְרִיקַת דָּמּוֹ וּמַחְוֵי קָרְבּוֹ וְהַקָּטֹר חֲלָבָיו, אָבֵל צִלְיָתוֹ וְהַדְּחַת קָרְבּוֹ אֵינָן דּוֹחִין אֶת הַשֶּׁבֶת. הִרְבָּתוֹ וְהִבָּאתוֹ מַחוּץ לַתְּחוּם, וְחִתִּיכַת יִבְלָתוֹ, אֵין דּוֹחִין אֶת הַשֶּׁבֶת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, דּוֹחִין:

ב אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, וְהֵלֵא דִין הוּא, מָה אִם שְׁחִיטָה שְׁהִיא מְשׁוּם מְלֹאכָה דּוֹחָה אֶת הַשֶּׁבֶת, אֵלּוּ שֶׁהֵן מְשׁוּם שְׁבוּת לֹא יִדְחוּ אֶת הַשֶּׁבֶת. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻעַ, יוֹם טוֹב יוֹכִיחַ, שְׁתִּתִּירוּ בּוֹ מְשׁוּם מְלֹאכָה, וְאִסְרוּ בּוֹ מְשׁוּם שְׁבוּת. אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, מַה זֶה, יְהוֹשֻעַ, מָה רָאִיתָ רְשׁוּת לַמִּצְוָה. הִשִּׁיב רַבִּי עֲקִיבָא וְאָמַר, הַזָּאָה תּוֹכִיחַ, שְׁהִיא מִצְוָה וְהִיא מְשׁוּם שְׁבוּת וְאֵינָה דּוֹחָה אֶת הַשֶּׁבֶת. אָף אַתָּה אַל תִּתְּמָה עַל אֵלּוּ, שְׂאֵף עַל פִּי שֶׁהֵן מִצְוָה וְהֵן מְשׁוּם שְׁבוּת, לֹא יִדְחוּ אֶת הַשֶּׁבֶת. אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, וְעֲלִיָּה אֲנִי דֵן, וּמָה אִם שְׁחִיטָה שְׁהִיא מְשׁוּם מְלֹאכָה, דּוֹחָה אֶת הַשֶּׁבֶת. הַזָּאָה שְׁהִיא מְשׁוּם שְׁבוּת, אֵינּוּ דִין שְׁדוּחָה אֶת הַשֶּׁבֶת. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא, אוֹ חֲלוּף, מָה אִם הַזָּאָה שְׁהִיא מְשׁוּם שְׁבוּת, אֵינָה דּוֹחָה אֶת הַשֶּׁבֶת. שְׁחִיטָה שְׁהִיא מְשׁוּם מְלֹאכָה, אֵינּוּ דִין שְׁלֹא תִדְחָה אֶת הַשֶּׁבֶת. אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, עֲקִיבָא, עֲקֶרְתָּ מַה שְׁכָתוֹב בַּתּוֹרָה, (בֵּין הָעַרְפִּים), בְּמוֹעֲדוֹ (בַּמִּדְבָּר ט) בֵּין בַּחֹל בֵּין בַּשֶּׁבֶת. אָמַר לוֹ, רַבִּי, הֵבֵא לִי מוֹעֵד לֵאמֹר בְּמוֹעֵד לַשְׁחִיטָה. כָּלֵל אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, כָּל מְלֹאכָה שְׂאֵפְשָׁר לַעֲשׂוֹתָהּ מֵעֶרֶב שֶׁבֶת, אֵינָה דּוֹחָה אֶת הַשֶּׁבֶת. שְׁחִיטָה שְׂאִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹתָהּ מֵעֶרֶב שֶׁבֶת, דּוֹחָה אֶת הַשֶּׁבֶת:

ג אֵימָתִי מִבֵּיא חֲגִיגָה עִמּוֹ, בְּזֶמֶן שֶׁהוּא בָּא בַּחֹל בְּטַהֲרָה וּבְמַעַט. וּבְזֶמֶן שֶׁהוּא בָּא בַּשֶּׁבֶת בְּמִרְבָּה וּבְטַמְאָה, אֵין מִבֵּיאִין עִמּוֹ חֲגִיגָה:
ד חֲגִיגָה הִיְתָה בָּאָה מִן הַצֹּאן, מִן הַבָּקָר, מִן הַכֶּבֶשִׁים וּמִן הָעוֹזִים, מִן הַזִּכְרִים וּמִן הַנְּקִבּוֹת. וְנִאֲכָלֶת לִשְׁנֵי יָמִים וְלִזְלָה אַחֵר:

ה הפסח ששחטו שלא לשמו בשבת, חייב עליו חטאת. ושאר כל הזבחים ששחטן לשם פסח, אם אינן ראויין, חייב. ואם ראויין הן, רבי אליעזר מתיב חטאת, ורבי יהושע פוטר. אמר רבי אליעזר, מה אם הפסח שהוא מתר לשמו, כששנה את שמו, חייב. וזבחים שהן אסורין לשמן, כששנה את שמן, אינו דין שיהא חייב. אמר לו רבי יהושע, לא, אם אמרת בפסח ששנהו לדבר אסור, תאמר בזבחים ששנן לדבר המתר. אמר לו רבי אליעזר, אמורי צבור יוכיחו, שהן מתרין לשמן, והשוחט לשמן, חייב. אמר לו רבי יהושע, לא, אם אמרת באמורי צבור שיש להן קצבה, תאמר בפסח שאין לו קצבה. רבי מאיר אומר, אף השוחט לשם אמורי צבור, פטור:

ו שחטו שלא לאוכליו ושלא למנויו, לערלין ולטמאין, חייב. לאוכליו ושלא לאוכליו, למנויו ושלא למנויו, למולין ולערלין, לטהורים ולטמאים, פטור. שחטו ונמצא בעל מום, חייב. שחטו ונמצא טרפה בסתר, פטור. שחטו ונודע שמשכו הבעלים את ידם, או שמתו או שנממאו, פטור, מפני ששחט ברשות:

פרק ז'

א כיצד צולין את הפסח, מביאין שפוד של רמון, תוחבו מתוך פיו עד בית נקובתו, ונותן את פרעיו ואת בני מעיו לתוכו, ודברי רבי יוסי הגלילי. רבי עקיבא אומר, כמין בשול הוא זה, אלא תולין חוצה לו:

ב אין צולין את הפסח לא על השפוד ולא על האסכלא. אמר רבי צדוק, מעשה ברבן גמליאל שאמר לטבי עבדו, צא וצלה לנו את הפסח על האסכלא. נגע בחרסו של תנור, וקלף את מקומו. נטף מרטבו על החרס וחזר עליו, ישול את מקומו. נטף מרטבו על הסלת, וקמוץ את מקומו:

ג סבו בשמן תרומה, אם חבורת כהנים, יאכלו. אם ישראל, אם חי הוא, ידיחנו. ואם צלי הוא, יקלוף את החיצון. סבו בשמן של מעשר שני, לא יעשנו דמים על בני חבורה, שאין פודין מעשר שני בירושלים:

ד חמשה דברים באין בטמאה ואינן נאכלין בטמאה, העמר, ושתי הלחם, ולחם הפנים, וזבחי שלמי צבור, ושעירי ראשי חודשים. הפסח שבא בטמאה, נאכל בטמאה, שלא בא מתחלתו אלא לאכילה:

ה נטמא הבשר והחלב קים, אינו זורק את הדם. נטמא החלב והבשר קים, זורק את הדם. ובמקדשין אינו כן, אלא אף על פי שננטמא הבשר והחלב קים, זורק את הדם:

ו נטמא הקהל או רבו, או שהיו הכהנים טמאים והקהל טהורים, יעשה בטמאה. נטמא מעוט הקהל, הטהורין עושין את הראשון, והטמאין עושין את השני:

ז הפסח שנזרק דמו, ואחר כך נודע שהוא טמא, הציץ מרצה. נטמא הגוף, אין הציץ מרצה, מפני שאמרו, הנזיר ועושה פסח, הציץ מרצה על טמאת הדם, ואין הציץ מרצה על טמאת הגוף. נטמא טמאת הטהום, הציץ מרצה:

ח נטמא שלם או רבו, שורפין אותו לפני הבירה מעצי המערבה. נטמא מעוטו, והנותר, שורפין אותו בחצרותיהן או על גנותיהן מעצי עצמן. הציקנין שורפין אותו לפני הבירה בשביל להנות מעצי המערבה:

ט הפסח שיצא או שננטמא, ישרף מיד. נטמאו הבעלים או שמתו, תעבר צורתו וישרף בששה עשר. רבי יוחנן בן ברוקה אומר, אף זה ישרף מיד, לפי שאין לו אוכלין:

ב הָאוֹמֵר לַעֲבֹדוֹ, צֵא וּשְׁחֹזֵם עָלַי אֶת הַפֶּסֶחַ, שְׁחַט גְּדִי, יֹאכֶל. שְׁחַט מִלָּה, יֹאכֶל. שְׁחַט גְּדִי וּמִלָּה, יֹאכֶל מִן הָרֵאשׁוֹן. שֵׁבַח מֶה אָמַר

לו רבו, כיצד יעשה, ישחוט טלה וגדי ויאמר, אם גדי אמר לי רבי, גדי שלו וטלה שלי, ואם טלה אמר לי רבי הטלה שלו וגדי שלי. שכח רבו מה אמר לו, שניהם יצאו לבית השרפה, ופטורין מלעשות פסח שני:

ג האומר לבניו, הריני שוחט את הפסח על מי שיעלה מכם ראשון לירושלים, בין שהבנים הראשון ראשו ורבו, וכה בחלקו ומזכה את אחיו עמו. לעולם נמנין עליו עד שיהא בו כזית לכל אחד ואחד. נמנין ומושבין את ידיהן ממנו עד שישחוט. רבי שמעון אומר, עד שיזרוק עליו את הדם:

ד הממנה עמו אחרים בחלקו, רשאין בני חבורה לתן לו את שלו, והוא אוכל משלו, והן אוכלין משלהן:

ה זב שראה שתי ראיות, שוחטין עליו בשביעי. ראה שלש, שוחטין עליו בשמיני שלו. שומרת יום כנגד יום, שוחטין עליה בשני שלה. ראתה שני ימים, שוחטין עליה בשלישי. והזבה שוחטין עליה בשמיני:

ו האונן, והמפקח את הנגל, וכן מי שהבטיחוהו להוציאו מבית האסורים, והחולה והזקן שהן יכולין לאכול בזית, שוחטין עליהן. על פלן אין שוחטין עליהן בפני עצמן, שמא יביאו את הפסח לירי פסול. לפיכך אם ארע בהן פסול, פטורין מלעשות פסח שני, חוץ מן המפקח בגל שהוא טמא מתחלתו:

ז אין שוחטין את הפסח על היחיד, דברי רבי יהודה. ורבי יוסי מתיר. אפלו חבורה של מאה שאין יכולין לאכול בזית, אין שוחטין עליהן. ואין עושין חבורת נשים ועבדים וקטנים:

ח אונן טובל ואוכל את פסחו לערב, אבל לא בקדשים. השומע על מתו, והמלקט לו עצמות, טובל ואוכל בקדשים. גר שנתגר

בְּעֶרְבַּ פֶּסַח, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, מִזְבֵּל וְאוֹכֵל אֶת פֶּסַחוֹ לְעֶרֶב. וּבֵית
הַלֵּל אוֹמְרִים, הַפּוֹרֵשׁ מִן הָעֶרְלָה כְּפוֹרֵשׁ מִן הַקֶּבֶר:

פֶּרֶק ט'

וְאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ, שְׁמַעְתִּי שְׁתַּמּוּרֵת הַפֶּסַח קִרְבָּה, וּתְמוּרֵת
הַפֶּסַח אֵינָה קִרְבָּה, וְאֵין לִי לְפָרֵשׁ. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, אֲנִי
אֶפְרָשׁ. הַפֶּסַח שְׁנִמְצָא קֹדֶם שְׁחִיטַת הַפֶּסַח, יִרְעָה עַד שְׂסִיתָאב,
וְיִמְכֹר, וְיִקַּח בְּדָמָיו שְׁלָמִים, וְכֵן תְּמוּרָתוֹ. אַחֵר שְׁחִיטַת הַפֶּסַח,
קִרְבַּ שְׁלָמִים, וְכֵן תְּמוּרָתוֹ:

זְ הַמִּפְרִישׁ נִקְבָּה לְפֶסַחוֹ אוֹ זָכַר בֶּן שְׁתֵּי שָׁנִים, יִרְעָה עַד שְׂסִיתָאב,
וְיִמְכֹר, וְיִפְלוּ דָמָיו לַנִּדְבָה. הַמִּפְרִישׁ פֶּסַחוֹ וְמֵת, לֹא יִבְיָאנוּ בָנוּ
אַחֲרָיו לְשֵׁם פֶּסַח, אֶלָּא לְשֵׁם שְׁלָמִים:

א מִי שֶׁהָיָה טָמֵא אוֹ בְּדֶרֶךְ רְחוּקָה וְלֹא עָשָׂה אֶת הָרִאשׁוֹן, יַעֲשֶׂה
אֶת הַשֵּׁנִי. שֶׁנֶּגְ אוֹ נֶאֱנָם וְלֹא עָשָׂה אֶת הָרִאשׁוֹן, יַעֲשֶׂה אֶת הַשֵּׁנִי.
אִם בֶּן, לָמָּה נֶאֱמַר טָמֵא אוֹ שֶׁהָיָה בְּדֶרֶךְ רְחוּקָה, שְׂאֵלוֹ פְטוּרִין מִן
הַהִכָּרֶת, וְאֵלּוֹ חֵיבִין בַּהִכָּרֶת:

ב אֵיזוֹ הִיא דֶּרֶךְ רְחוּקָה, מִן הַמּוֹדִיעִים וְלַחוּץ, וּכְמִדָּתָהּ לְכָל רוּחַ,
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, מֵאִסְקַפַּת הָעֲזָרָה וְלַחוּץ.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לְפִיכָךְ נִקּוֹד עַל ה' לֹמֵר, לֹא מִפְּנֵי שֶׁרְחוּקָה וְדֹאֵי,
אֶלָּא מֵאִסְקַפַּת הָעֲזָרָה וְלַחוּץ:

ג מֵה בֵּין פֶּסַח רִאשׁוֹן לַשֵּׁנִי, הָרִאשׁוֹן אֶסוּר בָּבֵל יִרְאָה וּבֵל יִמְצָא,
וְהַשֵּׁנִי, מִצָּה וְחִמְץ עִמּוֹ בְּבֵית. הָרִאשׁוֹן טָעוֹן הֵלֵל בְּאֲכִילָתוֹ, וְהַשֵּׁנִי
אֵינוֹ טָעוֹן הֵלֵל בְּאֲכִילָתוֹ. זֶה זֶה טָעוֹן הֵלֵל בְּעִשְׂיָתוֹ, וְנֶאֱכָלִין צְלִי עַל
מִצּוֹת וּמְרוֹרִים, וְדוֹחִין אֶת הַשֶּׁבֶת:

ד הפסח שפא בטמאה, לא יאכלו ממנו זבין וזבות נדות ויולדות. ואם אכלו, פטורים מפרת. רבי אליעזר פוטר אף על ביאת מקדש:

ה מה בין פסח מצרים לפסח דורות, פסח מצרים מקחו מבעשור, וטעון הזאה באגדת אוזב על המשקוף ועל שתי מזוזות, ונאכל בחפזון בלילה אחד, ופסח דורות נוהג כל שבועה:

ו אמר רבי יהושע, שמעתי שתמורת הפסח קרבה, ותמורת הפסח אינה קרבה, ואין לי לפרש. אמר רבי עקיבא, אני אפרש. הפסח שנמצא קדם שחיטת הפסח, ירעה עד שיסתאב, וימכר, ויקח בדמיו שלמים, וכן תמורתו. אחר שחיטת הפסח, קרב שלמים, וכן תמורתו:

ז המפריש נקבה לפסחו או זכר בן שתי שנים, ירעה עד שיסתאב, וימכר, ויפלו דמיו לנדבה. המפריש פסחו ומת, לא יביאנו בנו אחריו לשם פסח, אלא לשם שלמים:

ח הפסח שנתערב בזבחים, כלן ירעו עד שיסתאבו, וימכרו, ויביא בדמי תיפה שבהן ממין זה, ובדמי תיפה שבהן ממין זה, ויפסיד המותר מביתו. נתערב בבכורות, רבי שמעון אומר, אם חבורת בהנים, יאכלו:

ט חבורה שאבר פסחה, ואמרה לאחד, צא ובקש ושחוט עלינו, והלך ומצא ושחט, והם לקחו ושחטו, אם שלו נשחט ראשון, הוא אוכל משלו, והם אוכלים עמו משלו, ואם שלהן נשחט ראשון, הם אוכלין משלהן, והוא אוכל משלו. ואם אינו ידוע איזה מהן נשחט ראשון, או ששחטו שניהן באחד, הוא אוכל משלו, והם אינם אוכלים עמו, ושללהן יצא לבית השרפה, ופטורין מלעשות פסח שני. אמר להן, אם אחרתי, צאו ושחטו עלי. הלך ומצא ושחט, והן לקחו

וְשָׁחֲטוּ. אִם שָׁלְחָן נִשְׁחַט רֹאשׁוֹן, הֵן אוֹכְלִין מִשְׁלָחָן, וְהוּא אוֹכֵל עִמָּהֶן. וְאִם שָׁלוּ נִשְׁחַט רֹאשׁוֹן, הוּא אוֹכֵל מִשְׁלֹו, וְהֵן אוֹכְלִין מִשְׁלָחָן. וְאִם אֵינוּ יָדוּעַ אֵיזוֹה מֵהֶם נִשְׁחַט רֹאשׁוֹן, אוֹ שֶׁשְׁחַטוּ שְׁנֵיהֶם בְּאַחֵד, הֵן אוֹכְלִין מִשְׁלָחָן, וְהוּא אֵינוּ אוֹכֵל עִמָּהֶן, וְשָׁלוּ יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרָפָה, וּפְטוּר מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שְׁנִי. אָמַר לָהֶן וְאָמְרוּ לוֹ, אוֹכְלִין כָּלֵם מִן הָרֹאשׁוֹן. וְאִם אֵין יָדוּעַ אֵיזוֹה מֵהֶן נִשְׁחַט רֹאשׁוֹן, שְׁנֵיהֶן יוֹצְאִין לְבֵית הַשְּׂרָפָה. לֹא אָמַר לָהֶן וְלֹא אָמְרוּ לוֹ, אֵינֶן אַחֲרָאִין זֶה לָזֶה:

י שְׁתֵּי חֲבוּרוֹת שֶׁנִּתְעַרְבוּ פֶּסְחֵיהֶן, אֵלּוּ מוֹשְׁכִין לָהֶם אֶחָד וְאֵלּוּ מוֹשְׁכִין לָהֶן אֶחָד, אֶחָד מֵאֵלּוּ בָּא לוֹ אֶצֶל אֵלּוּ, וְאֶחָד מֵאֵלּוּ בָּא לוֹ אֶצֶל אֵלּוּ, וְכָךְ הֵם אוֹמְרִים, אִם שָׁלְנוּ הוּא הַפֶּסַח הַזֶּה, יָדִיד מְשׁוּכּוֹת מִשְׁלָךְ וְנִמְנִיַת עַל שָׁלְנוּ, וְאִם שָׁלָךְ הוּא הַפֶּסַח הַזֶּה, יָדִינוּ מְשׁוּכּוֹת מִשְׁלָנוּ וְנִמְנִינוּ עַל שָׁלָךְ. וְכֵן חֲמֵשׁ חֲבוּרוֹת שֶׁל חֲמִשָּׁה חֲמִשָּׁה, וְשֶׁל עֶשְׂרֵה עֶשְׂרֵה, מוֹשְׁכִין לָהֶן אֶחָד מִכָּל חֲבוּרָה וְחֲבוּרָה, וְכֵן הֵם אוֹמְרִים:

י א שְׁנַיִם שֶׁנִּתְעַרְבוּ פֶּסְחֵיהֶם, זֶה מוֹשֵׁךְ לוֹ אֶחָד, וְזֶה מוֹשֵׁךְ לוֹ אֶחָד, זֶה מִמֶּנָּה עִמּוֹ אֶחָד מִן הַשּׁוֹק, וְזֶה מִמֶּנָּה עִמּוֹ אֶחָד מִן הַשּׁוֹק, זֶה בָּא אֶצֶל זֶה, וְזֶה בָּא אֶצֶל זֶה, וְכָךְ הֵם אוֹמְרִים, אִם שְׁלִי הוּא פֶּסַח זֶה, יָדִיד מְשׁוּכּוֹת מִשְׁלָךְ וְנִמְנִיַת עַל שְׁלִי. וְאִם שָׁלָךְ הוּא פֶּסַח זֶה, יָדִי מְשׁוּכּוֹת מִשְׁלִי וְנִמְנִיַת עַל שָׁלָךְ:

❧ פֶּרֶק י' ❧

א עֲרַבֵי פֶּסְחִים סְמוּךְ לַמִּנְחָה, לֹא יֹאכֵל אָדָם עַד שֶׁתִּחְשֹׁךְ. וְאֶפְלוּ עֲנֵי שְׁבִישְׁרָאֵל לֹא יֹאכֵל עַד שֶׁיִּסָּב. וְלֹא יִפָּחְתּוּ לוֹ מֵאַרְבָּעָה כּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן, וְאֶפְלוּ מִן הַתִּמְחוי:

ב מזוגו לו כוס ראשון, בית שמאי אומרים, מברך על היום, ואחר כך מברך על היין. ובית הלל אומרים, מברך על היין, ואחר כך מברך על היום:

ג הביאו לפניו, מטביל בחזרת, עד שמגיע לפרפרת הפת. הביאו לפניו מצה וחזרת וחרסת ושני תבשילין, אף על פי שאין חרסת מצוה. רבי אליעזר ברבי צדוק אומר, מצוה. ובמקדש היו מביאים לפניו גופו של פסח:

ד מזוגו לו כוס שני, וכאן הבן שואל אביו. ואם אין דעת בבן, אביו מלמדו, מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות, שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה, הלילה הזה בלוי מצה. שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות, הלילה הזה מרור. שבכל הלילות אנו אוכלין בשר צלי, שלוק, ומבשיל, הלילה הזה בלוי צלי. שבכל הלילות אנו מטבילין פעם אחת, הלילה הזה שתי פעמים. ולפי דעתו של בן, אביו מלמדו. מתחיל בגנות ומסיים בשבח, ודורש מארמי אויב אבי, עד שיגמור כל הפרשה בלה:

ה רבן גמליאל היה אומר, כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח, לא יצא ידי חובתו, ואלו הן, פסח, מצה, ומרור. פסח, על שום שפסח המקום על בתי אבותינו במצרים. מצה, על שום שנגאלו אבותינו ממצרים. מרור, על שום שמררו המצרים את בני אבותינו במצרים. בכל דור ודור חיב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים, שנאמר (שמות יג), והנדת לבנה ביום ההוא לאמר, בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים. לפיכך אנחנו חיבין להודות, להלל, לשבח, לפאר, לרומם, להדר, לברך, לעלה, ולקלס, למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הנסים האלו, הוציאנו מעבדות לחרות, מיגון לשמחה, ומאכל ליום טוב, ומאפלה לאור גדול, ומשעבוד לגאולה. ונאמר לפניו, הללויה:

ו עד היכן הוא אומר, בית שְׁמַאי אומרים, עד אם הבָּנִים שְׁמַחָה. ובית הלל אומרים, עד חֲלָמִישׁ לְמַעֲיָנוּ מִים. וְחוֹתָם בְּגָאֵלָה. רבי טרפון אומר, אֲשֶׁר גָּאֵלָנוּ וְגָאֵל אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, וְלֹא הָיָה חוֹתָם. רבי עקיבא אומר, בֵּן ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יִגְעֲנוּ לְמוֹעֲדִים וְלִרְגָלִים אַחֲרֵים הַבָּאִים לְקִרְאָתָנוּ לְשָׁלוֹם, שְׂמֵחִים בְּבִנְיַן עֵירָךְ וְשֹׁשֵׁים בְּעִבּוּדְךָ, וְנֹאכֵל שָׁם מִן הַזִּבְחִים וּמִן הַפְּסָחִים כּו', עד בְּרוּךְ אַתָּה ה', גָּאֵל יִשְׂרָאֵל:

ז מִזְנוּ לֹא כּוֹס שְׁלִישִׁי, מִבְּרַךְ עַל מִזְנוּ. רביעי, גומר עָלָיו אֶת הַחֲלָל, ואומר עָלָיו בְּרַבַּת הַשִּׁיר. בֵּין הַפּוֹסוֹת הַלָּלוּ, אִם רוֹצֶה לְשִׁתּוֹת, יִשְׁתֶּה. בֵּין שְׁלִישִׁי לְרַבִּיעִי, לֹא יִשְׁתֶּה:

ח אֵין מִפְטִירִין אַחֵר הַפֶּסַח אֲפִיקוֹמָן. יִשְׁנוּ מִקְצָתָן, יֹאכְלוּ. בָּלָן, לֹא יֹאכְלוּ. רבי יוסי אומר, נִתְּנָמְנוּמוּ, יֹאכְלוּ. נִרְדָּמוּ, לֹא יֹאכְלוּ:

ט הַפֶּסַח אַחֵר חֲצוֹת, מִטְמֵא אֶת הַיָּדִים. הַפְּגוּל וְהַנוֹתֵר, מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדִים. בְּרַךְ בְּרַבַּת הַפֶּסַח פֶּטֶר אֶת שֵׁל זֶבַח. בְּרַךְ אֶת שֵׁל זֶבַח, לֹא פֶטֶר אֶת שֵׁל פֶּסַח, דְּבָרֵי רַבִּי יִשְׁמַעְיֵאל. רַבִּי עַקִּיבָא אומר, לֹא זֶה פּוֹטֵרֵת זֶה, וְלֹא זֶה פּוֹטֵרֵת זֶה:

ספר נשמת הזהר

בו יבאר סגלות ומעלות אמירת "נשמת
כל חי" לקוטים מן הזהר הקדוש וכתבי
הארז"ל, וספרי קבלה, וספרי בעל שם
טוב הקדוש ותלמידיו, ושאר ספרי"ק,
המקיפים כללים יסודיים ועיקרים
הנוגעים לאמירת התפלה הקדושה
הלזו.

והמעין בבתי אמרותיהם בלי
ספק יקבל תועלת גדולה ונפלאה
בהתעוררות בלתי גבול להתאמץ
ולהתחזק להתפלל תפלה הקדושה
הלזו.

פֶּתַח שְׁעָרֵי שָׁמַיִם לְתַפְלָתָנוּ

סֵפֶר
תְּשׁוּבָה מִפִּי זֶרַע

פֶּתַח אֱלֹהֵינוּ הַמְּבַאֵר וְסִגְלוֹתֶיהָ

ובו:

- א. תפילת פתח אליהו.
- ב. קום רבי שמעון.
- ג. ויהי רעוא.
- ד. אמור רבי שמעון ארימיות ידאי בצלותין
- ה. רבון עלמא יהא רעוא קמך שתיקן הרי"ח הטוב זיע"א.
- ו. ספר סגולת פתח אליהו.

יצא לאור על ידי מפעל הווהר העולמי
אדר תשע"ב לפ"ק
עיה"ת בית שמש תוכב"א

הקדמה

ישתבח הבורא ונותן התורה, אשר עומד וסומך אותי מיום היותי על האדמה ועד היום הזה, וזיכני לראות עין בעין השגחת הבורא יתברך שמו, ניסים גלויים ונסתרים. ואדור נדר לד' אלוקי ישראל אשר אבותי התהלכו לפניו בתמים, אם ד' יהיה עמדי ויראני חסדים גלויים אבוא בעריכת הספר על ענייני "נשמת", כדי להודות לשם ד'. על כן אחרי שנוכחתי לראות בחודש שבט השתא, ניסים ונפלאות אשר אין כאן המקום לפרטם, כי רבים הם [וכפי שאשמיע בעזהשי"ת בסעודת ההודאה ביום ג' פרשת תצוה ה' אדר תשע"ב] באתי במגילת ספר כיד ד' הטובה עלי.

והנה האמת אגיד ולא אכחד, כי רבים קמו עלי ועכבו בעדי זה ארבע פעמים (שאחרי שהדפסתי לערך לפני שבע שנים נעלם הספר מידי, כמו שעוד הרבה חיבורים נעלמו), רבים אמרו לנפשי להוציא לאור חיבור על "נשמת", והשטן עמד לנגד חיבורי, ולא שקט ולא נח, כדי שלא יצא חיבור זה לאור עולם (עיי' ספר ליקוטי זוהר תהילות דוד בהקדמה באריכות), ועתה בעברי בשער, וברכתי על המוגמר, אפרוש כפי ליושב מרומים בהודאה על העבר שעזרני עד היום ובתפילה על העתיד, ואל תטשינו ד אלוקינו לנצח, עד התגלה כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.

- א. "נשמת כל חי מזוהר פרשת תרומה".....ז
- ב. הנשמה הזו שיוצאת ממנו יש רשות לברך את המקום הזה.....ז
- ג. מקבלת ברכות מאותן נשמות עליונות שמברכות אותה בארבעים וחמש תבות כחשבון מ"ה מנשמת כל חי עד והאחרונים.....ז
- ד. אשרי העם שיודעים לסדר את שבת רבונם כראוי.....ח
- ה. דוד המלך אמר את זה בשעה שהיה מתקן ומסדר את תשבחת המלך.....ח
- ו. אל תרחק להסתלק מאתנו ולעזב אותנו.....ח
- ז. ובעוד שהוא בסוד עמו, לא מתרחקת ממנו כלל.....ח
- ח. הקדוש ברוך הוא, אף על גב שהתעלה למעלה למעלה באין סוף, מיד חוזר למקומו.....ט
- ט. אשרי העם ששכח לו אשרי העם שה אלהיו.....ט
- י. אמר ר"א לר"ש אביו, אבא, עד כאן היינו יושבים בצל של עץ החיים בגן עדן.....ט
- יא. מקור התפילה של "נשמת כל חי".....י
- יב. בדבר מחבר תפילת "נשמת כל חי" מצאנו דעות ומסורות שונות.....י
- יג. סעודה של מצוה.....יא
- יד. פירות הנושרים למעשה.....יב
- טו. אמירת "נשמת" כסגולה לישועה.....יד
- טז. סגולתה.....טו
- יז. להצלחת העובר, טוב לומר בכל יום נשמת כל חי.....יח
- יח. זמן אמירתה.....יט
- יט. עובדות והנהגות מגדולי ישראל בתפילת "נשמת".....כ
- כ. נדרי אשלם.....כג
- כא. רשיות לנשמת.....כד
- כב. מספר הקדוש פרי עץ חיים.....כה
- כג. רבי חיים ויטאל ז"ע - שער הכוונות.....כו
- כד. אשרי מי שמתקן לשכינה דירה נאה בלבו, כלים נאים באבריו וכו'.....כח

מבוא

מטרת בריאת האדם - להודות לה'

כתב הרמב"ן (סוף פרשת בא): "כוונת כל המצוות שנאמין באלקינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין לעליון בתחתונים חפץ מלבד זה שידע האדם ויודה לאלוקיו שבראו, וכוונת רוממות הקול בתפילות, וכוונת בתי כנסיות, וזכות תפילת הרבים, זהו שיהיה לבני אדם מקום יתקבצו ויודו לאל שבראם והמציאם, ויפרסמו זה ויאמרו לפניו: בריותיך אנחנו!".

חובת כל אדם לשבח לה'

אמרו חכמינו זכרונם לברכה על דוד המלך עליו השלום, שהיה עוסק כל הלילה בשירות ותשבחות, עד שחבר ברוח הקודש את ספר תהלים הנפלא, שבו כלל כל מיני שירות, זמירות ותשבחות שבעולם, ויש לשירות הללו שייכות לכל הנבראים כולם, וכמו שאומרים ב"נשמת כל חי": "שכן חובת כל היצורים לפניך, ה' אלקינו, להודות, להלל, לפאר, לרומם, להדר ולברך ולקלס כל דברי שירות ותשבחות דוד בן ישי". הרי שחובת כל אדם להודות ולהלל לה'.

הודאה ושבח לה' יתברך

נאמר בילקוט תהלים (מזמור קל"ו): "לעושה נפלאות גדולות לבדו" (תהלים קל"ו ד) - וכי מישהו אחר עשה עמו דבר שהוא אומר "לבדו"? אלא לבדו יודע מה פלאים עושה. כיצד? אדם נתון על המיטה והנחש לפניו בארץ. בא לעמוד הרגיש בו הנחש וברח מפניו, ואינו יודע מה פלאים עשה הקדוש ברוך הוא עמו, ומי יודע? הקדוש ברוך הוא. **וכן** הוא אומר (תהלים מ) "רבות עשית אתה ה' אלהי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין ערוך אליך", אין לי להעריך שבחך, ואין כדאי לספר נפלאותיך. אמר רבי אלעזר: אפילו בעל הנס אינו מכיר בנסו, שנאמר: "לבדו". וכפי שדרש רבי יוסף: מה שכתוב "אודך ה' כי אנפת בי" (ישעיה י"ב א), במה הכתוב מדבר? בשני בני אדם שהלכו לסחורה, ישב לו קוץ לאחד מהם התחיל מחרף ומגדף, לימים שמע שטבעה ספינת חברו בים, התחיל מודה ומשבח, לכך נאמר (שם): "ישב אפך ותנחמני".

הכרת טובה להשם יתברך

מובא ב"מעם לועז" בספר שמות פרשת בשלח בפרק ו' עמ' שס"א מענין ה-עשר שירות, והשירה העשירית תהיה לעתיד לבוא "שיר חדש", שיר מבחינת זכר שלא תהיה יותר גלות והשמחה תהיה גדולה מאוד וכו', ולעתיד לבוא יהיו כולם בבטחון בקב"ה בכל לבם, וישוררו לקב"ה עוד לפני שיעשה להם ניסים יאמרו שירה על הנס שעתיד להיות.

קרבת תודה אינו בטל לעולם

נאמר במדרש רבה (ויקרא כ"ז י"ב): רבי פנחס ורבי לוי ורבי יוחנן בשם רבי מנחם דגליא: לעתיד לבוא כל הקרבנות בטלין, וקרבת תודה אינו בטל לעולם. כל ההודיות בטלין, והודיות תודה אינן בטלין לעולם, וזהו שכתוב (ירמיה ל"ג י"א): "קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול אומרים הודו את ה' צבאות".

כל הקרבנות הבאים לכפר על חטאים יבוטלו לעתיד לבוא. החטאת, האשם, ואף קרבן עולה שמכפר על הרהורי הלב לא יהיו עוד בימות המשיח, משום שבאותם ימים לא יהיה יצר הרע, כמו שאומרת הגמרא בסוף מסכת סוכה שהקב"ה ישחט את היצר הרע, בני האדם לא יחטאו ולא יהיה צורך להביא קרבנות לכפרת עוונות, אבל קרבן תודה הבא כאשר יהודי מודה לה' יתברך על הטובות שעשה עמו לא יבטל לעתיד לבוא, משום שבימים אלה לא יחסר כל טוב לבני ישראל, התורה תהיה בשפע, וכל המעדנים יהיו מצויים כעפר. לכן אז תהיה חובה גדולה יותר להקריב קרבנות תודה ולהודות לו יתברך, לפיכך קרבן תודה אינו בטל לעולם (פירוש מהרז"ו על המדרש).

הודאה על הזכות להודות

מוסיף האדמו"ר מאזורוב בספר "באר משה": קרבן תודה שבא על הודאה אינו בטל לעתיד לבוא, משום שאף לאחר כל ההודאות שאנו מודים לו, עדיין חייבים אנחנו להודות לו על עצם הדבר שזכינו להודות לו ולהכיר בטובות שעשה לנו מה שלא כל אחד זוכה לזה להכיר בטוב.

דבר דומה אומרים פעמיים בכל יום ב"מודים דרבנן": "מודים אנחנו לך וכו' על שאנחנו מודים לך". ופרש רש"י (סוטה דף מ א ד"ה על): "על שנתת בלבנו להיות דבוקים בך ומודים לך". הרי לנו הודאה על הודאה - הודאה לה' יתברך על כך שפקח את עיני שכלנו ונתן לנו להבין שצריך להודות לו.

וכך פירש הבעל שם טוב את הפסוק (תהלים ע"א כ"ג) "תרננה שפתי כי אזמרה לך", שפתי ירננו שיר ושבח לה' יתברך על עצם הדבר "כי אזמרה לך".

חובת ההודאה ההלל והשבח לבורא עולם בכל עת

כתב בספר פלא יועץ (ערך הילול): "ראוי להלל לה' על כל הטובה שעושה עמנו. ואף שאילו פינו מלא שירה וכו' לא נספיק להללו, ולו דומיה תהלה, על כל פנים בלא כלום אי אפשר, וראוי לכל אדם מעת לעת ומפקידה לפקידה להודות ולהלל את ה'.

ובפרט כשמספר איזה ענין שעשה והצליח תיכף יהיה שם שמים שגור בפיו, ויאמר: שבח לאל יתברך כי הפליא חסדו לי ועד כה עזרני לעשות כך וכך. אפילו אם יש לו יסורין יש לו להלל לה' שזכהו להיות מכלל "אשר יאהב ה' יוכיח", ושאינו מכלל "משלם לשונאיו", ושלא יסרו ביסורין יותר קשים ומרים, כי הוא רחום בדין וגובה חובתו של אדם בטובתו.

ואם העדיף ה' לו טובה יותר על אחרים ראוי לו להלל לה' המעדיף טובו עליו שלא בזכות רק ברחמיו ובחמלתו, כי כמה טובים ממנו חסרים כל טוב. ויכנע מאוד ויקבע בלבו אמונה שלמה כי הוא הנותן לו כח לעשות חיל ומידו הכל, ולו נתכנו עלילות".

כיצד נהלל ונשבח לאדון הכל?

במסכת פסחים (ק"ז ב ואילך במשנה שם): כוס "רביעי גומר עליו את ההלל ואומר עליו ברכת השיר" שואלת הגמרא (ק"ח א), **מאי ברכת השיר?!** ומשיבה: **רבי יוחנן אומר,**

נשמת כל חי!!!

נשמת הזוהר

שיר ושבח לאדון הכל

פרק א'

"נשמת כל חי מזוהר" פרשת תרומה

זוהר פרשת תרומה (חלק ב - דף קלז עב)

הנשמה הזו שיוצאת ממנו יש רשות לברך את המקום הזה

[לשון הקודש] נשמת כל חי, הרי החברים עוררו בו דברי אמת. אבל יש לנו להזכיר, הנשמה הזו שפורחת מאותו חי העולמים. ומשום שהיא שלו, שממנו יוצאות כל הברכות ושורות בו, והוא משקה ומברך למטה, הנשמה הזו שיוצאת ממנו יש רשות לברך את המקום הזה.

[לשון הקודש] ולכן פורחות הנשמות מאותו חי בערב שבת, אותן נשמות שפורחות, ממש מברכות מקום זה שנקרא שם מלמטה. ואותו מקום שיוצאות ממנו, מברך אותו למעלה, ושם זה מקבל ברכות ממטה וממעלה, ונקללת מכל הצדדים.

נשמת כל חי, הא חברים אתערו רה ביה מלין דקשומ. אבל אית לן לאדכרא, האי נשמתא דפרחא מההוא חי העולמים. ובגין דאיהי דיליה, דמניה נפקן כל ברכאן, ושריין ביה, והוא אשקי ומברך לתתא, האי נשמתא דנפקא מניה, אית לה רשו לברכא להאי אתר.

ועל דא פרחין נשמתין מההוא חי, במעלי שבתא. אינון נשמתין דאינון פרחאן, ממש מברכין להאי אתר דאקרי שם מתתא. וההוא אתר דנפקי מניה מברך ליה לעילא, והאי שם מקבלא ברכאן, מתתא ומעילא, ואתכלילת מכל סמריין.

זוהר חלק ב - דף קלח עב

מקבלת ברכות מאותן נשמות עליונות שמברכות אותה בארבעים וחמש

תבות כחשבון מ"ה מנשמת כל חי עד והאחרונים

[לשון הקודש] בימי החל היא מקבלת ברכות משאר הנשמות שמברכות אותה מלמטה ביום השבת, היא מקבלת ברכות מאותן נשמות עליונות שמברכות אותה בארבעים וחמש תבות כחשבון מ"ה. (מנשמת כל חי עד והאחרונים) (ובסוד של חמשים תבות, כחשבון מ"י) כמו שבארנו בסוד מ"ה ובסוד מ"י. זה העולם

ביומי דחול, איהי מקבלא ברכאן, משאר נשמתין, דקא מברכין לה מתתא. ביומא דשבת, איהי מקבלא ברכאן מאינון נשמתין עלאין, דקא מברכאן לה בארבעין וחמש תבין, כחשבון מ"ה. (מנשמת כל חי עד והאחרונים) (ס"א ברא דחמשין תבין, כחשבון מ"י) כמה (הקדמה ב עא) דאוקימנא, ברא מ"ה, וברא מ"י.

העליון, וזה העולם התחתון. נשמות כל חי (עד והאחרונים) - מ"ה. ומן ואלו פינו מלא שירה עד ומלפנים - עולה התשפחת האחרת חמשים תבות. ואף על גב שלא עומד הדבר בחשבון, עולה החשבון סוד מ"י, ומשם והלאה עולה התשפחת האחרת לחשבון (מ"ה) מאה תבות, תשלומים של הכל, ומקצבה אחת על מה ששורה שהוא תשלום (אותו שלם עליון).

דא עלמא עלאה, ודא עלמא תתאה. נשמת כל חי (ס"א עד האחרונים) מה. ומן ואלו פינו מלא שירה עד ומלפנים, סלקא תושבחתא אחרא חמשין תיבין. ואף על גב דלא קיימא תמן מלה בחושבנא, סלקא חושבנא רוא מי. ומתמן ולהלאה סלקא תושבחתא אחרא לחשבון (מה) מאה תיבין, תשלומין דכלא, וחד רתיבא על מה דשריא דאיהו (רף קלח עב) תשלומא (ס"א ההוא שלימא עלאה).

אשרי העם שיודעים לסדר את שבח רבונם כראוי

[לשון הקודש] וכל השבח הזה וכל הדברים הללו כלם איברים ידועים בחשבון לתשלום שבת ולהשתלם מהם כראוי. אשרי העם שיודעים לסדר את שבח רבונם כראוי. מכאן והלאה סדור התפלה כמו שתקנו.

ובל שבחא דא, וכל מלין אלין, בלהו שייפין ידיעון, בחושבנא לתשלומא דשבת, ולאשתלמא מנייהו, בדרקא חזי. וכאה עמא, ידיעי לסדרא שבחא דמריהון, בדרקא יאות. מכאן ולהלאה סדורא דצלותא כמה דאתתקנת.

דוד המלך אמר את זה בשעה שהיה מתקן ומסדר את תשבת המלך

[לשון הקודש] כתוב (תהלים כב) ואתה ה' אל תרחק אילותי לעזרתי חוששה. דוד המלך אמר את זה בשעה שהיה מתקן ומסדר את תשבת המלך כדי לחבר את השמש ללבנה. כיון שהיה מתקן ומסדר את שבחיו להתחבר, אמר ואתה ה' אל תרחק.

בתיב (תהלים כב) ואתה יי אל תרחק אילותי לעזרתי חוששה. דוד מלכא אמר דא, בשעתא דהוה מתקן ומסדר תושבחתא דמלכא, בגין לחברא שמשא בסיהרא. כיון דהוה מתקן ומסדר שבחין דיליה לאתחברא, אמר ואתה יי אל תרחק.

אל תרחק להסתלק מאתנו ולעזוב אותנו

[לשון הקודש] ואתה ה' - סוד של חברות אחת בלי פריד. אל תרחק - כיון שעלתה להתחבר עם בעלה, והכל בעולם העליון, ומשם רוצה לעלות לאין סוף להתקשר הכל למעלה למעלה, ולכן אל תרחק להסתלק מאתנו ולעזוב אותנו.

ואתה יי רוא (רנא עא, קמ עא, קעט עב) דחברותא חדא בלא פרידא. אל תרחק, כיון דאיהי סלקא לאתעטרא בבעלה, וכלא בעלמא עלאה, ומתמן בעי לסלקא לאין סוף, לאתקשרא בלא לעילא לעילא, ובגין כך אל תרחק, לאסתלקא מינן, לשבקא לן.

ובעוד שהוא בסוד עמו, לא מתרחקת ממנו בלל

[לשון הקודש] ולכן בתוך סדור התשבת צריכים ישראל להפלי שם ולהדבק עמם מלמטה, שאלמלא ירצה להתעלות הכבוד

ובגין כך, בגו סדורא דתושבחתא, בעאן ישראל לאתפללא תמן, ולא תדבקא בהדייהו מתתא, דאלמלא יבעי לאסתלקא

הזהר, הרי ישראל למטה אחוזים בו ומחזיקים בו שלא יעזוב אותו להתרחק מהם. ולכן התפלה בלחש, כמי שמדבר בסוד עם הקלף. ובעוד שהוא בסוד עמו, לא מתרחקת מנוונו כלל.

האי כבוד, הא ישראל לתת אחידן ביה ותקפין ביה, דלא שבקי ליה לאתרחקא מנייה. ועל דא צלותא בלחש, כמאן דמליל ברזא עם מלכא, ובעוד דאיהו ברזא עמיה, לא אתרחקא מניה כלל.

הקדוש ברוך הוא, אף על גב שהתעלה למעלה למעלה באין סוף, מיד חוזר למקומו

[לשון הקודש] אילותי - מה איל וצבי, בשעה שהולכים ומתרחקים, מיד חוזרים לאותו מקום שעזבו - אף הקדוש ברוך הוא, אף על גב שהתעלה למעלה למעלה באין סוף, מיד חוזר למקומו. מה הטעם? משום שישאל למטה אחוזים בו, ולא עוזבים אותו להיות נשכח ולהתרחק מהם. ולכן, אילותי לעזרתי חושה.

אילותי, מה איל וצבי, בשעתא דאולי ומרחקי, מיד אהדרן להווא אתר דשבקי, אופ קודשא בריך הוא, אף על גב דאסתלק לעילא לעילא באין סוף, מיד אהדר לאתריה. מאי טעמא. בגין דישאל לתת אתאחדן ביה, ולא שבקין ליה לאתנשיא, (מניה) ולאתרחקא מנייה. ועל דא, אילותי לעזרתי חושה.

אשרי העם שככה לו אשרי העם שה אלהיו

[לשון הקודש] ומשום כך צריכים להתאחד עם הקדוש ברוך הוא ולאחז בו כמי שמושיע מלמעלה למטה, שלא ישאר איש עזוב מנוונו אפלו שעה אחת. ולכן כשסומך גאלה לתפלה, צריך לאחז בו ולדבר עמו בלחש, בסוד, שלא יתרחק מעמנו ולא יעזוב מעמנו, ולכן כתוב (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום. (תהלים קמד) אשרי העם שככה לו אשרי העם שה אלהיו.

ובגין כך בעינן לאתאחדא ביה בקודשא בריך הוא, ולאחדא ביה, כמאן דאמשיך מעילא לתתא, דלא ישתבק בר נש מניה, אפילו שעתא חדא. ועל דא כד סמך גאולה לתפלה, בעי לאחדא ביה, ולאשתעי בהדיה בלחישו, ברזא, דלא יתרחק מינן, ולא ישתבק מינן, ועל דא כתיב (דברים ד) ואתם הדבקים ב' אלהיכם חיים כלכם היום. (תהלים קמד) אשרי העם שככה לו אשרי העם ש' אלהיו.

אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אביו, אבא, עד כאן היינו יושבים בצל של

עץ החיים בגן עדן

[לשון הקודש] באותה שעה קם רבי שמעון, והחברים אף כך קמו והלכו. אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אביו, אבא, עד כאן היינו יושבים בצל של עץ החיים בגן עדן. מכאן והלאה שאנו הולכים, צריך לנו ללכת בדרך השומרים את העץ הזה. אתה תתחיל בראשית לפתח בדרך.

בההיא שעתא, קם רבי שמעון וחבראי אופ הכי קמו ואזלו. אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אביו, אבא, עד הכא הוינא יתבי בצלא דאילנא דחי בגנתא דעדן. מכאן ולהלאה דאנן אזלין, אצטריך לן למיחד בארחוי דנטרן אילנא דא. אמר ליה, אנת תשרי בשירותא למפתח בארחה.

פרק ב'

מקור התפילה של "נשמת כל חי"

בדבר מחבר תפילת "נשמת כל חי" מציאנו דעות ומסורות שונות:

תוספת הפיוטין (הפייטנים) הוא, ושם הפייט
ההוא יצחק שמו, כאשר סימן שם "בפי
ישרים" "ובדברי הצדיקים" "ובלשון כל
חסידים" "ובקרב קדושים"...

התפילה מופיעה גם כחלק מסיום ההגדה
של פסח, וקטעים ממנה גם
כהודיה על הגשמים כנ"ל. הקטע ב"נשמת
כל חי" המתחיל ב"ואילו פינו מלא שירה
כים" הוזכר גם במסכת ברכות (דף נ"ט ב), וכן
במסכת תענית (דף ו ב): "ואילו פינו" וכו' עד
"ולא עזבונו חסדיך", לגירסת הגר"א בשם
הרי"ף, עד "וימליכו את שמך מלכנו תמיד".

תיאור השבח המופלא של "ואילו פינו...
אין אנחנו מספיקין..." מובא
בשינויים מסוימים גם בתנא דבי אליהו (סדר
אליהו רבה פרק ל"א) כ"נוסח אמירה", לא
בתורת "תפילה" או "פיוט", אלא כתיאור
מצב שלעתיד לבוא.

וכך נאמר בתנא דבי אליהו (סדר אליהו רבה
פרק ל"א): "וכן משחרב הבית הראשון
עד שנבנה הבית האחרון, שבעים שנה היתה
ידו פשוטה עליהן להצילם מכל צר ואויב.
וכן משחרב הבית האחרון ועד עכשיו תשע
מאות שנה, כמה מגפן, כמה מחבקן, כמה
מנשקן. מכאן ואילך, אם נעמוד אנו ובנינו
ובני בנינו ויהיה לנו פה מלא שירה כים
ולשוננו רינה כהמון גליו ושתותינו שבח
כמרחבי רקיע וידינו פרושות כנשרי שמים
ורגלינו קלות כאיילות, אין אנו יכולין
להודות לך ה' אלקינו ואלקי אבותינו ולברך
את שמך על אחת מאלף אלפי אלפים וריבי

**יש המייחסים אותה לאנשי כנסת הגדולה
בפירוש** סידור "כל בו" כתוב (הובא בסידור
אוצר התפילות): "מצאתי שיש
אומרים ששמעון בן שטח יסד את "נשמת",
ורמז שמו למפרע, דהיינו ש' - שוכן עד, מ'
- מי ידמה לך, ע' - עד הנה עזרנו, ו' - ואילו
פינו, נו' - נשמת", עד כאן לשונו.

ובפירוש "עץ חיים" להגדה של פסח
ממהר"י צאלח כתב: "ויש
אומרים, רבי שמעון בר יוחאי בהיותו
במערה ונתפלל על מזונו, והקדוש ברוך
הוא הכין לו עץ חרוכים ומעיין אחד, וזהו
"ברעב זנתנו" ו"מחלאים רעים" שכל גופו
נעשה קמטים עד שהעלה חלודה".

לפי מספר מקורות הרי שנוסח תפילת
"נשמת כל חי" בתקופת התלמוד
היתה תפילה קצרה יחסית, ובמשך
הדורות נוספו בה קטעים, וראה הגדת
הגאונים והרמב"ם (הוצאת אוצר הפוסקים,
תשנ"ז, עמוד ת"ד) שהביא תשובת הראב"ד,
וזה לשונו: "כל עיקר נראה לי, ש"נשמת
כל חי" ו"ואילו פינו" מטבע ראשונים
חכמי התלמוד היו, כי בעניין ברכת השיר
שאלו (פסחים ק"ח א): מאי ברכת השיר,
ואפליגו בה, דחד אמר "נשמת כל חי",
ואידך אמר "יהללך".

ואף על פי שהלכה כמאן דאמר "יהללך",
מכל מקום נראה לנו ש"נשמת"
הזכירוהו בהורדת הגשמים (ברכות נ"ט ב) אך
אינו ממטבע הראשונים (חכמי התלמוד), כי
אם עד זה הפרק. נמצא ש"כל קומה לפניך",

רבבות הניסים והטובות שעשית עמנו, **כאמור**, תפילת "נשמת כל חי" או קטעים ולעתיד לבוא כמה מאיר הקדוש ברוך הוא פני הצדיקים שיהיו כשיטה ראשונה".

פרק ג'

סעודה של מצוה

ההודאה עם סעודה

נאמר במשלי (ו י"ד): "זבחי שלמים עלי היום שלמתי נדרי", ומפרש רש"י: "סעודה גדולה הכינות, כי היום הקרבתי נדרי ושלמי".

ובמשנה ברורה (הלכות חנוכה סימן תר"ע סק"י) כתב: "כל שעושה כדי ליתן שבח למקום או לפרסם הנס או המצוה, הכל סעודת מצוה".

לקבל על עצמו לערוך סעודה

אמרו בברכות (דף מ"א א): "רבי זירא חלש, על לגביה רבי אבהו קביל עליה אי מתפח קטינא חריך שקי עבידנא יומא טבא לרבנן, אתפח, עבד סעודתא לכולהו רבנן". **והפירוש** הוא: רבי זירא חלה, נכנס לבקר רבי אבהו וקיבל עליו שאם רבי זירא יבריא הוא יעשה יום טוב בסעודה לכל החכמים, וכך היה שהבריא רבי זירא, ורבי אבהו עשה סעודה לכל החכמים.

מכאן מצינו מקור לכך, שאם אדם שרוי בצרה יכול לקבל עליו או על זולתו לעשות סעודה לחכמים אם יוושע ובזכות זה יוושע. [ועיין לקמן בענין הנדרים מה שהבאנו בשם "מעם לועז", שדבר זה נלמד מיעקב אבינו ע"ה שבשעת צרה יקבל על עצמו איזה דבר טוב ויקיימו לכשיצא מן הצרה, עיין שם].

הקדוש ברוך הוא הרבה עמנו פדות, כמאמר רבותינו ז"ל (פסחים דף

ק"א א): "הודו לה כי טוב" שגובה חובתו של אדם לטובתו, עשיר בשורו, עני בשיו, אלמנה בתרנגולתה, וזהו רמז לכך שענין הוא שיעשה האדם סעודה כפי יכולתו בשעת צרתו, ויגבה הוא חובתו מעצמו, ויהפך לו לפדות.

סעדני ואושעה

הרב הקדוש רבי פנחס מקוריץ זצ"ל מל תינוק אחד ולא נעצר לו הדם, ונזדמן לשם פתאום הרב הקדוש רבי זושא מאניפולי זצ"ל, ואמר למהר להכין סעודה ולהתחיל לאכול ולשתות, ואכן נעצר הדם, ושאל הרה"ק רבי פנחס את הרה"ק רבי זושא מהיכן ידע זאת, והשיב לו, דכתיב (שמות כ"ד י"א): "ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו", היינו, כאשר ראו בחינת "אלקים" שמידת הדין שולטת, אזי "ויאכלו וישתו", שעל ידי המאכל ומשתה מבלבלים את השטן, וכן זה מבחינת "סעדני ואושעה" - מלשון סעודה, בתהלים (ק"ט ק"ז) "סעדני ואושעה ואשעה בחוקיך תמיד".

ומסופר על רבי זושא שבעת שנפל למשכב אמר פסוק זה "סעדני ואושעה", והיה מפרש סעדני, היינו עשו סעודה עלי, כלומר עשו סעודה לתלמידי חכמים ויראי ה' למען אוושע מחליי. מכאן נמצא שאפשר לעשות סעודה לא רק אחרי הישועה אלא גם בתוך הצרה עצמה. תורת הרבי רבי זושא על "סעדני ואושעה" ידועה גם בשם הבעל שם טוב.

סגולה לרפואה

יש בה משום קרוב לבבות ואהבת חינוס שבעבורם יבנה בית המקדש, שכל דבר מצוה שנעשה בעשרה שורה שם השכינה, ולכן שנת רצון גדולה היא.

וכן מובא במאמר הגאולה לרמח"ל זצ"ל שיבואו עם ישראל מהגלות ויתקבצו ביחד חלק מהשבטים וישוררו לקב"ה ולאחר מכן יצטרפו שאר כל השבטים וישוררו לד' ועל ידי ההתקבצות תתבטל הקנאה והשנאה שבגללה נחרב בית המקדש.

מובא בשם החוזה מלובלין סגולה שהחולה יקבל עליו, שכשיבריא יעשה ביום שלישי מימי השבוע סעודה לתלמידי חכמים ויראי ה' לכבוד הושע בן בארי, ויושע. (סגולות ישראל מערכת ח חולה)

בתוך רבים אהללנו

עצם הכינוס של עשרה איש בסעודה שבה שרים את ההלל וההודאה "נשמת"

פרק ד'**פירות הנושרים למעשה**

ברכת שיר השבח "נשמת כל חי" העצה הנפלאה להוושע בכל העניינים, בדוק ומנוסה! לרפואה, פרנסה, זיווג, בנים, שלום בית וכו'.

ונעים שיאמר "נשמת כל חי" עם כיבוד או סעודה בבחינת "סעדני ואושעה" (תהלים קי"ט) [אך אין הכרח בדבר].

סעודות הודיה ו"נשמת"

בשנים האחרונות לאור פרסומים שונים התעוררו רבים לפעול ולהגביר חיילים למען העצה הנפלאה של אמירת "נשמת", וכבר יסדו ותקנו אמירת "נשמת" ברבים בקול רינה ותודה המון חוגג, כשכל העם מסובים בסעודת מצוה, וכל מי שזקוק לישועה משתתף ומקבל עליו בלי נדר שבשעה שיענהו השם יתברך ויוציאו מן המצר למרחב יערוך סעודת הודאה, ובתוך סעודה זו יאמר "נשמת" בעשרה או יותר.

יש ובמהלך הסעודה מספרים ברבים את אשר פעל ה' עמם, ומהללים ומשבחים להקדוש ברוך הוא על חסדיו המרובים.

ישנם סיפורים בלי סוף על עמך ישראל שקיבלו על עצמם לומר "נשמת"

"נשמת כל חי" הינה תפילת הודאה להקדוש ברוך הוא ועליה נאמר בנביא "עם זו יצרתי לי תהילתי יספרו" (בן איש חי, פרשת תולדות) וטוב לאומרה מידי פעם. אך היא גם עצה נפלאה לישועה על כל צרה שלא תבוא, יקבל האדם על עצמו בלא נדר ובקבלה גמורה, שכשינצל ממנה יאמר לאחר שיוושע את ברכת שיר השבח "נשמת כל חי" פעם אחת בלבד (מתוך שחרית של שבת קדש אחרי שירת הים) בתודה וקול זמרה (ויחתום בלא שם ומלכות), ועצה זו בדוקה ומנוסה שניצולו רבים על ידה, ובפרט אם יקבל על עצמו לאומרה בפני עשרה אנשים הרי זה משובח. ובכדי שלא ישכח לקיים קבלת אמירת הנשמת רצוי מאוד שירשום קבלה זו על דף.

בשעת קבלתו וכן בשעת אמירת "הנשמת" יפריש מעות לצדקה כפי יכולתו, שהיא מסוגלת לכל העניינים, ומה טוב

קבלות טובות בלי נדר, שעל ידי שינוי מעשיו ובהללו להשי"ת יזכה בס"ד לישועה. ראינו לנכון לציין כאן כמה עניינים המסוגלים לזה, ונוכחנו זאת מתוך ניסיון ממש.

יתן קודם צדקה ויקבל עליו קבלה "בלי נדר" (רצוי לרשום ב"פתק" את מה שמתחייב וכו') ויגיד בפיו שמקבל עליו שכאשר יזכה לישועה, ישתדל בסמוך לישועתו:

א. לומר תפילת "נשמת כל חי". בינו לבין הקב"ה (פעם אחת לאחר הישועה) ואם יוכל לקבל על עצמו בלי נדר לומר "נשמת כל חי" בפני עשרה אנשים לפחות, בקול תודה וזימרה, שיש בזה כח גדול בפני עשרה, והרבה נצולו ובדוק ומנוסה! (אך לא חייבים).

ואם ירצה להוסיף עוד קבלות טובות בלי נדר (שיכולים רק להועיל ולזרז הישועה):

ב. יתן כיבוד (מוזנות) ושתיה וכו' (לעשרה אנשים לפחות), או אם יוכל לקבל עליו בלי נדר לעשות סעודה (לעשרה אנשים לפחות) בבחינת "סעדני ואושעה".

ג. יתן לצדקה לאחר הישועה.

ד. להדליק נר לכבוד רבי מאיר בעל הנס, או להדליק נרות לעילוי נשמת הצדיקים.

ה. ללמוד משנה או לקרוא "מזמור לתודה" (תהילים ק.)

בעשרה או יותר, עם סעודה או כיבוד, או רק לומר "נשמת" עם יציאתם לגאולה ומאפילה לאור גדול, וזכו לרחמי ה' יתברך ולישועות למכביר, אם לזיווגים ובפרט למעוכבי שידוך בגילאים מבוגרים, או לחשוכי בנים שנים רבות שזכו לפרי בטן, עד לבעיות פרנסה, בריאות, שלום בית, ובעיות וצרות שונות ומשונות רח"ל, ואנשים אלו שקבלו על עצמם לומר "נשמת" ב"ה זכו לגאולה, ישועה ופדות.

וכך "סעודת נשמת" אחת גוררת אחריה "סעודות נשמת" נוספות, ועינינו הרואות ולא זר את גודל הישועות בהם אנו מתבשרים ללא הרף בחסדי ה', ועיין בספר "מטה אהרן" מעשיות וסיפורים רבים טיפה מן הים מהישועות הרבות שאנשים נושעו בזכות קבלת אמירת "נשמת כל חי", וב"ה הענין של "קבלות נשמת" ו"ישועות נשמת" ו"סעודות נשמת" מוסיף ומתפתח, לכל אחד יש, בעוונותינו, את צרותיו ויסוריו. אך עם ההרגשה שהכל בידי בורא עולם והוא מלך עוזר ומושיע, וכשאנו מקבלים על עצמנו להודות לו כשיושיענו, וזכים לרחמי וחסדי ה' ולישועתו, ומתרכה כבוד שמים. עד שבעזרת ה' נזכה במהרה ממש שיושעו כל ישראל בתשועת עולמים בביאת גואל צדק, אמן.

הסבר לקבלת "הסכם" "נשמת כל חי" לישועות [כמוכא בקונטרס "מטה אהרן"]

ודאי שהאדם נזקק לישועה, עליו לעשות תשובה ולהשתדל לקבל על עצמו

פרק ה'

טעם לאמירת נשמת

את הטעם שתקנו תפילת "נשמת" ומטרת אמירתו, כהא דאיתא בגמרא, מאי דכתיב (תהלים ק"ו ב) "מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל

הרב "בן איש חי" בספרו "בניהו" על מסכת מגילה (פרק ב דף י"ח ע"א) מבאר

וכו' על אחת מאלף אלפי אלפים ורוב רבי רבבות וכו', ובזאת התהילה עשו גילוי ומודעה שכל תהילות שהם מתקנים לשמו יתברך הם קצת מן המקצת, דאי אפשר להשלים תהילותיו. וכיון דעשו גלוי דעת ומודעה זו בתהילה זו ד"נשמת כל חי", הותר להם לתקן תהילות לאל בברכות. וליכא למימר על תיקון תהילות שתקנו סימתינהו לשבחה דמרך, ואין הכי נמי כל מי שיעשה גלוי דעת ומודעה כזאת יכול לתקן תהילות לאל יתברך".

אמירת "נשמת" כסגולה לישועה

ומסיימים שם על העתיד ואומרים: כן תחינו ותקיימנו וכו'".

והנה, גם בתפילת "נשמת" אחרי שמזכירים ומספרים נפלאות וחסדי הבורא יתברך "מלפנים ממצרים גאלתנו וגו' ומבית עבדים פדיתנו, ברעב זנתנו ובשבוע כלכלתנו, מחרב הצלתנו ומחליים רעים ורבים דליתנו" - מסיימים "עד הנה עזורנו רחמיך ולא עזבונו חסדיך ה' אלקינו, ואל תטשנו ה' אלקינו לנצח", שנותנים ההודאה על העבר וצועקים על העתיד, ועל ידי זה הקדוש ברוך הוא עומד לימים הצדיק ונושע בתפילתו".

הרינה בתפילת "נשמת"

כתיב (איכה ב' י"ט): "קומי רוני בלילה לראש אשמרות שפכי כמים לבך נכח (ראשי תיבות נשמת כל חי) פני ה'. שאי אליו כפיך על נפש עולליך העטופים ברעב בראש כל חוצות". וקשה, דלכאורה רינה היא תפילה הבאה מתוך שמחה ושבח להקדוש ברוך הוא, ואם כן, איך נמצא מקומה כאן בתפילה "על נפש עולליך העטופים ברעב בראש כל חוצות"?

אבל באמת, מיוחדת היא תפילה זו של רינה דווקא בזמן רעב וצרות נוראות.

תהילתו"? למי נאה למלל גבורות ה? למי שיכול להשמיע כל תהילותיו.

והקשה ה"כן איש חי": "קשה, וכי כנסת הגדולה היו יכולים להשמיע כל תהילותיו, ואיך תקנו תהילות בברכות? ונראה לומר בסייעתא דשמיא, תקנו שבח "נשמת כל חי", שבו עשו גלוי דעת ומודעה דאי אפשר להשמיע כל תהילות ה', שאמרו: ואלו פינו מלא שירה כים, ולשונונו רנה כהמון גלוי, ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע וכו', אין אנו מספיקין להודות

להודות על העבר ולבקש ולצעוק על העתיד

בספר "כרם שלמה" (לרבי שלמה זלמן פרידמן זצ"ל, אבד"ק טענקא, ברוקלין תש"ס פרק ב אות ט) הסביר את קבלת רבי יהודה החסיד באמירת "נשמת" כסגולה על כל צרה שלא תבוא, וזה לשונו: "ובטעם הדבר אפשר לומר על פי אמרם ז"ל, נותן הודאה על העבר וצועק על העתיד, והיינו על פי הידוע בשם צדיקים, וכך מובא בשם הרה"ק החוזה מלובלין במה שכתוב אצל לאה אחר שילדה את יהודה, "ותאמר הפעם אודה את ה' וגו' ותעמוד מלדת" (בראשית כ"ט ל"ה). כי על ידי שהודתה את ה' על העבר ולא בקשה על העתיד, בזה הפסיקה את ההשפעה, ולכן "ותעמוד מלדת". ולזה אמרו זכרונם לברכה נותן הודאה על העבר ותיכף צועק על העתיד.

ובזה יש לפרש, למה כתיב "אז ישיר משה" בלשון עתיד, ולא כתיב "אז שר משה", כי משה רבינו כששר לה' על כל ניסי ה' בקריעת ים סוף התכוון להודות ולבקש גם על העתיד. וכן מצינו שתקנו חז"ל בתפילת "מודים דרבנן" שאומרים "ברכות והודאות וגו' על שהחייטנו וקיימתנו",

מהימנא זוהר חדש ח"ג דף רכ"ג א, ושם דף רנ"ג א), שכל חפצה להתחבר עם דודה, כי תפילה לשון חבור, כמו "נפתולי אלקים נפתלתי" (עיין רש"י בראשית ל ח).

ואפשר כי "תפלה" גימטריא "יצחק רבקה", ו"יצחק" נוטריקון "קץ חי", רמז ליסוד (השמטות הזוהר דף רנ"ב ב), ורבקה רומז לשכינה, כמו שאמרו בזוהר הקדוש (זוהר ח"א ק"מ ב, רעיא מהימנא זח"ג צ"ט ב).

ומה נעים לפי זה כי בנוסח "בפי ישרים תתרומו" ראשי תבות "יצחק רבקה", כי "תפלה" גימטריא "יצחק רבקה", והוא רמז יסוד ומלכות. ב"נשמת כל חי" עומדים שמות יצחק ורבקה זה לנכח זו, ובפסוק בפרשת תולדות (בראשית כ"ה כ"א) כתוב "ויעתר יצחק לנכח אשתו כי עקרה היא", נכח ראשי תיבות נשמת כל חי, וזהו ממש לנכח אשתו. ושם תיכף נאמר ויעתר לו ה. גם מעניין כי "הבן איש חי" כתב עצה זו דוקא בפרשת תולדות, ומסתמא יש שייכות בין העניינים כפי שכתבנו, והבן.

משנסגרו שערי שמים וצריכים לפתוח שערי ברכה, אין לך מפתח הפותח שערי השפעה טובה מן השמים כמו שירות ותשבחות לה' יתברך. וכאשר משבח, מהלל ומודה לה' יתברך, מקיים בו הקדוש ברוך הוא: "ה' צלך על יד ימינך", ופותחים לו שערי ברכה.

להאמין בה

העיקר להאמין בה שבזכות שקיבל על עצמו לשבח ב"נשמת" ב"נשמת" הזה ומאמין בישועתו, יזכה באמת לישועה. וכן רמזו ב"נשמת": "ישתבח שמך לעד מלכנו", ראשי תיבות ישלם, למשבחים לשמו, אמן כן יהי רצון.

לעורר זכות אבות

ב"נשמת כל חי" אנו אומרים: "בפי ישרים תתרומו. ובשפתי צדיקים תתברך. ובלשון חסידים תתקדש. ובקרב קדושים תתהלל". אות ראשונה של "ישרים, צדיקים, חסידים, קדושים" הן "יצחק", ואות שלישית של "תתרומו, תתברך, תתקדש, תתהלל" הן "רבקה".

"יצחק רבקה" בגימטריא "תפלה", והשכינה נקראת תפילה (רעיא

פרק ו'

סגולתה

"וראה נא מפלאות תמים דעים דנתקן בשבח הזה לומר כלשון הזה "פודה ומציל ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה", ומצד עצמו לשם שבח הוא גם כן סגולה נפלאה כי ממנו תוצאות חיים דרווח והצלה יעמוד ליהודים כדכתב בספר חמדת ימים, והרב שלמי חגיגה (דף ר"ג ב), דבכלל מוסרו אשר הזהיר שתהא נקראת בקריאה תמה יפה ומבוארת שלא תהא נחלפת באות

סגולה להנצל מכל צרה

"שבח זה דנשמת כל חי הוא יקר ומעולה מאד, וצריך לאומרו בנעימה והוא מסוגל על כל צרה שאדם עומד בה שידור נדר לומר אחר הצלתו מהצרה שבח זה של נשמת כל חי ויועיל לו, וכמ"ש בשם רבי יהודה החסיד ז"ל" וכו'.

(ספר בן איש חי לרבינו יוסף חיים זצ"ל שנה שניה

פרשת תולדות סעיף ג)

הושענא רבא אחר עלינו לשבח פותחין
ההיכל ואומרים נשמת כל חי עד גמר בלי
שם ומלכות. ואחר כך אומרים הרי אנחנו
מקבלים עלינו בלי נדר קבלה גמורה לשנה
הבאה עלינו לחיים טובים ולשלום כעת
וכעונה הזאת יום הושענא רבא אחר תפילת
שחרית לומר הלל נוסח נשמת כל חי וכו',
כמו שכתב בסידור הרש"ש ז"ל.

(ספר כף החיים או"ח הלכות שבת סימן רפ"א אות

ח' לרבינו יעקב חיים סופר זצ"ל)

"בכל צרה לא עלינו מורינו ורבינו אומר
לקבל בלי נדר לומר נשמת כשינצל
ממנה". ובהוספות לספר ארחות רבינו (ח"א
דף מ"ו) שם: "יש להוסיף: עוד מצאתי כתוב
אצלי, אמר לי מורינו ורבינו זצ"ל בשם
הרבי ר' העשיל זצ"ל בעת צרה יש לומר
בלי נדר כשאנצל או אחזור לשלום (כשנוסע
בדרכים) אגיד נשמת, ואמר לי מורינו ורבינו
שכן הוא נוהג ואומר, ועוד אמר לי מורינו
ורבינו זצ"ל שמועיל קבלת אמירת נשמת
בלי נדר עבור אחד מבני ביתו שהוא בצרה
להצלתו".

(ספר ארחות רבינו ח"א דף של"ד אותיות ה' ו' ז' על

רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפלר" זצ"ל)

"וסגולה נפלאה לקבל על עצמו בליל
טבילה, שאם יעזור הקב"ה
ותיפקד יאמר נשמת כולו בכוונה ושמחה",
ע"כ.

(ספר תשובות והנהגות חלק ה' יו"ד סימן ר"ג דף

קצ"ה להרה"ג משה שטרנבוך שליט"א)

בספר מכתם לדוד (או"ח סימן י"ג) לר' דוד
פרדו זצ"ל מביא ענין סגולת אמירת

אחרת ולא נקודה בנקודה אחרת, כתב וזה
לשונו: וקבלה בידינו מאת רבי יהודה
החסיד זצ"ל שגם הוא מסוגל על כל צרה
שלא תבא לקבל האדם על עצמו דכשה
יצילו מהצרה לומר נשמת כל חי בתורה
וקול זמרה בפני עשרה וכו' נפוצו וניצולו
רבים והוא בדוק ומנוסה, עד כאן לשונו.
ואל כוונה זו סידרו לומר פודה ומציל ועונה
ומרחם בכל עת צרה וצוקה".

(ספר חיים לראש על הגדה של פסח דף ק"א לרבינו

חיים פאלאגי זצ"ל)

"קבלה מרבי יהודה החסיד ששבח זה
מסוגל על כל צרה שלא תבא,
לקבל האדם על עצמו שכשינצל ממנה לומר
נשמת בתורה וקול זמרה בפני עשרה וכו'
נפוצו וניצולו רבים והוא בדוק ומנוסה[א]
(ח. ימים דף כ"ה ב)."

(סידור עץ חיים דף קלב למהר"ץ זצ"ל)

"קבלה בידינו מרבי יהודה החסיד ששבח
נשמת כל חי מסוגל על כל צרה
שלא תבא לקבל האדם על עצמו שכשיהיה
ניצל ממנה לומר נשמת בתורה וקול זמרה
בפני עשרה וכו' ניצולו רבים. (חסד לאלפים
סימן רפ"א לבעל "פלא יועץ" שם), וכתב שם
עוד (או"ח הלכות יום הכפורים סימן תרט"ו אות
י"א): "ולכן אכתוב גם אני הדל מה שנראה
לי בס"ד, והוא כי פשוט כי באותו היום
יחזור בתשובה שלימה על חטא שבא לידו,
ובמוצאי יום הכפורים יטבול תיכף אם
אפשר, ויעשה פדיון כמנין אותיות שמו ויתן
לעניים יראי שמים, ויקבל עליו בפני עשרה
כי בתשלום השנה ההיא יאמר נשמת כל חי
בפני עשרה" וכו', עיין שם.

וכתב שם עוד (או"ח הלכות לולב סימן תרט"ד

אות ט"ל): "מנהג בית אל יכב"ץ יום

א. ובזוה"ק (פ' ויצא קס"א). כתוב: שכל מה שנותנים משמים הוא באלף, ועוד כידוע כל עשרה ביה
שכינה שריה, אתה מכפיל כל מנין יהודים באלף. - ומי יוכל לחשב את גודל השכר הנצחי שיש לך
מכך בוודאות!!!

אז אני אגיד "נשמת כל חי" וכו' עד "האל בתעצמות", וכשיגיע למקום פלוני יקיים נדרו, בדוק".

(ספר הזכירה, ענין לוי' ד"ה לעולם יכנס, לרבינו זכריה סימנר זצ"ל, והביאו מהר"ץ זצ"ל סבו של המהרי"ץ זצ"ל בספרו ליקוטים וחידושים אות י"א) **"כשאדם יוצא לדרכו, יקבל עליו לומר נשמת כל חי" כאשר יגיע למקומו בשלום"**.

(ספר שפתי צדיקים על הרב סלמאן מוצפי זצ"ל

עמוד קי"ח א)

ועיין בספר צידה לדרך (ענין שמירת הדרך דף ל"ז הוצאת שובי נפשי) בענין היוצא לדרך, שיקבל עליו לומר נשמת שיחזור בשלום.

קבלת ה"נשמת כל חי" מלוקט מהספרים:
בן איש חי (שנה שניה פרשת תולדות סעיף ג'), כף החיים (הלכות שבת סימן רפ"א סק"ח בשם חסד לאלפים לרבינו אליעזר פאפו זצ"ל בעל "פלא יועץ", ובהלכות תפילה סימן ק"י סק"ל א, ובהלכות יום הכפורים סימן תרט"ז סק"י א, ובהלכות לולב סימן תרט"ד סק"ט ל), מהרי"ץ בסידור עץ חיים (דף ק"ל ע"ב), ספר ליקוטים וחידושים (אות י"א) לרבינו מהרי"ץ זצ"ל (סבו של מהרי"ץ זצ"ל), הג"ר חיים פאלאג'י בספר חיים לראש (דף ק ע"ב) בשם רבי יהודה החסיד, וכן כתב בספר מנהגי בית אל (סימן תרט"ד אות צ"ד) ובספר כתר שם טוב (ח"ז דף קס"ו) בשם סידור רבינו הרש"ש זצ"ל, בספר חנוכות התורה בשם מוה"ר ר' העשיל זצ"ל (קונטרס אחרון דף נ"א), וכן בספר הזכירה (ענין לוי' ד"ה לעולם יכנס) לרבינו זכריה סימנר זצ"ל, ובארחות רבינו (ח"א דף של"ד אות ד) מובא על מרן הסטייפלר זצ"ל שהמליץ על עצה זו, וכן מפורסם בשם בנו מרן הג"ר חיים קניבסקי שליט"א (וכן נתן הסכמתו לספר שימוש חכמים דף נ"ב המביא ענין זה באורך), ובספר תורה יבקשו מפיהו על הג"ר שמעון שקאפ זצ"ל (דף 257) מובא ג"כ בשם תלמידו הג"ר ישראל גוסטמאן זצ"ל

"נשמת כל חי". וכן בספר עבודת הקודש (יוסף בסדר סימן ד' מובא נוסח הודאה לקב"ה על נס ב"נשמת") להרב חיד"א זצ"ל.

בספר סגולות ישראל (מערכת צ' צרה) כתב מענין ה"נשמת", וכן בספר הנ"ל (במערכת ח' חולה) מובא מענין סעודה לכבוד הושע בן בארי, עיין שם.

בספר וזאת ליהודה על הרה"ג יהודה צדקה זצ"ל (עמוד 91) מביא מענין חשיבות ה"נשמת".

בסידור איש מצליח להרה"ג מאיר מאזוז שליט"א בפירוש "שלמות הלב" בתפילת שחרית של שבת מדבר מחשיבות וסגולת אמירת "נשמת כל חי".

בספר שולחן ערוך המקוצר (סימן קל"ט אות כ"ב) להרה"ג יצחק ראצבי שליט"א מביא מענין סגולת "נשמת כל חי", וכן בחלק ו' מביא עדות על אדם שנושע בימינו בזכות שקבל על עצמו אמירת "נשמת כל חי" לאחר שיושע.

ועיין בספר שימוש חכמים (דף נ"ב ונ"ג, אשר הוגה על ידי רבי חיים קניבסקי שליט"א) להרב אשר ברגמן שליט"א נכדו של הרה"ג רבינו אלעזר מנחם שך זצ"ל, שהביא בשם הרב שניאור קוטלר זצ"ל שהביא מענין סגולת אמירת ה"נשמת".

סגולה להגיע למקומו בשלום

"וכתב בספר תולדות אדם בשם רבינו הגאון ז"ל וזה לשונו: קודם צאתו מפתח ביתו לדרך יניח ידו על המזוזה ויאמר "הנני מקבל עלי בנדר כשאראה מקום פלוני אזי אאמור נשמת כל חי", וכשרואה אותו המקום מיד יאמר נשמת כל חי עד גמירא, עד כאן לשונו".

(ספר חנוכות התורה קונטרס אחרון דף 101 בשם

הרבי ר' העשיל זצ"ל רבו של רבינו הש"ך זצ"ל)

"קבלה עוד: כשייצא מהעיר יאמר "הריני מקבל עלי כשאגיע למקום פלוני,

זצ"ל, ועיין בספר זכות יצחק להגרי"ח סופר שליט"א (ח"א דף רפ"א), ובשלחן ערוך המקוצר (סימן קל"ט אות כ"ב) להרה"ג יצחק רצאבי שליט"א, וכן ממליץ ע"ז הרה"צ ניסים מויאל שליט"א, ובסידור איש מצליח (בפירוש שלמות הלב על "נשמת"), ורמז לגודל מעלת "נשמת כל חי" תמצא בתנא דבי אליהו (סדר אליהו רבא פרק ל"א).

להצלחת העובר, טוב לומר בכל יום נשמת כל חי, במרם אמירת נשמת כל חי, יאמר: הרני אומר נשמת כל חי לזכות ולרפואת העובר הנמצא בבטנה של פב"פ:

כִּלְכַּלְתָּנוּ, מִחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ, מִדְּבַר מִלְחָמָנוּ, וּמִחֲלָאִים רָעִים וְרָבִים דִּלִּיתָנוּ. עַד הֵנָּה עֲזָרְנוּ רַחֲמֶיךָ, וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֲסִדֶּיךָ. עַל כֵּן אֲבִירִים שִׁפְלָגְתָּ בָנוּ וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שִׁנָּפַחְתָּ בְּאַפֵּינוּ, וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר שָׁמַתָּ בְּפִינוּ, הֵן הֵם יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ, וַיִּשְׁבְּחוּ, וַיִּפְאֲרוּ, וַיִּשְׁוֹרְרוּ, אֶת שְׁמֶךָ מִלְּכָנוּ תְּמִיד. כִּי כָל פֶּה לָךְ יוֹדֶה, וְכָל לִשׁוֹן לָךְ תִּשְׁבַּח, וְכָל עֵין לָךְ תִּצְפֶּה, וְכָל בֶּרֶךְ לָךְ תִּכְרַע, וְכָל קוֹמָה לִפְנֵיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה, וְהַלְכָּבוֹת יִירָאוּךָ, וְהַקֶּרֶב וְהַכְּלִיֹּת יִזְמְרוּ לְשִׁמְךָ, כִּדְבַר שֶׁנֶּאֱמַר כָּל עֲצָמָי תֹאמְרֶנָּה, יי מי כְמוֹךָ, מִצִּיל עֵינִי מִחֶזֶק מִמֶּנּוּ, וְעֵינִי וְאִבּוֹיוֹן מִגָּזְלוֹ: שׁוּעַת עֲנִיִּים אַתָּה תִּשְׁמַע, צַעֲקַת תְּדַל תִּקְשִׁיב וְתוֹשִׁיעַ, וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בְּיי לַיִּשְׁרִים נִאֻה תִּהְיֶה: בְּפִי יִשְׁרִים תִּתְרוֹמֵם, וּבִשְׁפָתִי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ, וּבִלְשׁוֹן חֲסִידֶיךָ תִּתְקַדֵּשׁ, וּבִקְרֵב קְדוּשִׁים תִּתְהַלֵּל, בְּמִקְהֵלוֹת רַבּוֹת עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל, שֶׁכֵּן חוֹבֶת כָּל הַיְּצוּרִים, לִפְנֵיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת, לְהַלֵּל, לְשַׁבַּח, לְפָאֵר, לְרוֹמֵם, לְהַדָּר, וּלְנַצַּח, עַל כָּל דְּבָרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשִׁי עֲבָדְךָ מִשִּׁיחָךְ:

וּבְכֵן יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מִלְּכָנוּ, הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ בְּשִׁמּוֹם וּבְאַרְצוֹ, כִּי לָךְ נִאֻה יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעַד.

שהמליץ על עצה זו, ועיין במבוא לספר יסוד ושורש העבודה (ירושלים תשמ"ז דף מ), ובספר מאורות הגדולים (דף שי"ח) שהביא עדותו של רבינו יחזקאל אברמסקי זצ"ל על מרן החפץ חיים זצ"ל שהיה מנהגו להודות לה' בשבח זה, ובספר שימוש חכמים (דף נ"ב ונ"ג) בשם הרה"ג שניאור קוטלר זצ"ל באורך, וכן ידוע בשם מהרי"ץ דושינסקי

נְשָׁמַת כָּל חַי תִּבְרַךְ אֶת שְׁמֶךָ יי אֱלֹהֵינוּ, וְרוּחַ כָּל בָּשָׂר תִּפְאֹר וְתִרְוֹמֵם וְכִרְךָ מִלְּכָנוּ תְּמִיד. מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אַתָּה אֵל. וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ, פּוֹדֶה וּמַצִּיל, וְעוֹנֶה וּמְרַחֵם, בְּכָל עַת צָרָה וְצוּקָה, אֵין לָנוּ מֶלֶךְ עֹזֵר וְסוֹמֵךְ אֵלָּא אַתָּה:

אֱלֹהֵי הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים, אֱלֹהֵי כָּל בְּרִיּוֹת, אֲדוֹן כָּל תּוֹלְדוֹת, הַמְהַלֵּל בְּכָל הַתִּשְׁבָּחוֹת, הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד, וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים. וַיי אֱלֹהִים אֱמֶת, לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן, הַמְעוֹרֵר יִשְׁנִים, וְהַמְקִיץ נִדְרָמִים, מַחֲיֶה מֵתִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, פּוֹקֵחַ עֲוֹרִים, וְזוֹקֵף כְּפוּפִים, הַמּוֹשִׁיעַ אֲלֵמִים, וְהַמְּפַעֲנֵחַ נַעֲלָמִים, וְלָךְ לְבָדָּךְ אֲנַחְנוּ מוֹדִים:

וְאֵלֵינוּ פִּינוּ מְלֹא שִׁירָה כִּים, וְלִשְׁוֹנֵנוּ רִנָּה כְּהִמּוֹן גִּלְיוֹ, וְשִׁפְתוֹתֵינוּ שִׁבַּח כְּמִרְחָבֵי רִקְיעַ, וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כְּשֶׁמֶשׁ וְכִיָּרָה, וְיָדֵינוּ פְּרוּשׁוֹת כְּנִשְׂרֵי שָׁמַיִם, וְרַגְלֵינוּ קְלוֹת כְּאַיִלוֹת, אֵין אֲנַחְנוּ מִסְּפִיקִין לְהוֹדוֹת לָךְ יי אֱלֹהֵינוּ, וּלְבָרַךְ אֶת-שְׁמֶךָ מִלְּכָנוּ, עַל אַחַת מֵאַלְפֵי אֲלָפִים וְרוֹב רַבִּי רַבּוֹת פְּעָמִים, הַמּוֹכּוֹת נִסִּים וּנְפִלְאוֹת שְׁעִשִׁית עִמָּנוּ וְעַם אֲבוֹתֵינוּ. מִלְּפָנִים מִמְּצָרִים גְּאֻלְתָּנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, מִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ, בִּרְעֵב וְנִתְּנוּ, וּבְשֹׁבַע

שיר ושבחה, הלל וזמרה, עז, וממשלה, נצח, גדלה, גבורה, תהלה, ותפארת, קדשה, ומלכות. ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש, ומעולם ועד עולם אתה אל ברוך.

פרק ז

זמן אמירתה

תקנת אמירת "נשמת" בשבת

מקובלים ופוסקים ספרדים כתבו, שיאמרנה לפני יוצר אור (אך לא יסיים שוב בישתבח). ולדעת הבן איש חי והגר"ע יוסף, אפילו ענה ברכו יאמרנה שם.

למנהג האשכנזים, מתחיל שליח הציבור של שחרית בשבת (ומחליף את מי שהתפלל פסוקי דזמרה) משוכן עד; בחגים – מהאל בתעצומות; ובימים נוראים מהמלך (ואומרים אז המלך יושב, ולא היושב כבכל השנה). מכיון שיש דעות בגמרא ובפוסקים שנשמת היא חלק מברכת ישתבח, מסתבר שדיני ההפסקה בה יהיו זהים לדיני ההפסקה בברכות קריאת שמע.

אמירת "נשמת" בזמנים מקודשים ובעת רצון

לאור חביבותה וחשיבותה המיוחדת של תפילת "נשמת כל חי" נהגו בכמה מקהילות ישראל לומר את תפילת "נשמת" בזמנים מקודשים ובעתות רצון, וכמובא ב"כף החיים" הלכות לולב (סימן תרס"ד אות ל"ט): "מנהג בית אל יכב"ץ, יום הושענא רבה אחר תפילת עלינו לשבח, פותחין ההיכל ואומרים "נשמת כל חי" עד גמר בלי שם ומלכות.

ואחר כך אומרים: "הרי אנחנו מקבלים עלינו בלי נדר קבלה גמורה לשנה הבאה עלינו לחיים טובים ולשלום, כעת וכעונה הזאת, יום הושענא רבא אחר

כתבו הפוסקים: "שבח זה הוא יקר ומעולה מאוד, וצריך לאמרו בנעימה". אמירתה בשבת מזכרת כבר בספר הזוהר, והונהגה בקביעות (כמו פסוקי דזמרה בכלל) החל מתקופת הגאונים. וכן נוהגים במקהלות ישראל לפתוח בתפילת "נשמת כל חי" לאחר שירת "אז ישיר". תפילה זו שכולה שיר שבח והודיה לה' יתברך, נאה לאומרה ביום שבת קדש, כמאמר נעים וזמירות ישראל: "מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה ולזמר לשמך עליון" וכו'. הזוהר והאר"י ז"ל מבארים, שאמירת נשמת היא הכנה לכניסת הנשמה היתרה בתפילות השבת.

טעמים נוספים נאמרו לכך שתקנו לומר "נשמת" בשבת קודש. ב"אוצר התפלות" (בראשי בשמים) מובא ש"נשמת" היא כנגד הנשמה יתרה שיש לאדם בשבת. והוסיף שם שיאמר כל השבח בשמחה עצומה, ומגודל התשוקה יקבל על עצמו מסירות נפש.

הלכה

מי ששכח לאמרה והחל לומר ישתבח, אם נזכר לפני אמירת ה' ("ברוך אתה ה..."), חוזר לומר נשמת כסדר, ואם כבר אמר שם ה', לדעת הרמ"א ופוסקי אשכנז אינו חייב לאמרה עוד, אפילו אחר התפילה. אולם

וכן בזאת חנוכה, בעידנא דרעווא, בשעת שריפת שיירי השמן והפתילות.

כמו כן יש המשוררים תפילת "נשמת" בסעודת יום הפורים ובליל שביעי של פסח ואף בפסח שני.

"והשתא" דאתינן להכי יוכן פשר מנהג חסידי בית א-ל, דלכן ביום הושענא רבה דהוא יומא דדינא, בעת החתימה האחרונה ומסירת הפתקין, אומרים בקשה זו של נשמת ומקבלים עליהם לומר עוד הפעם "נשמת", וזו סגולה יקרה להצלה".

(ספר זכות יצחק ח"א דף רפ"א להגרי"ח סופר שליט"א)

"חסידיים" אומרים נשמת כל יום. וכתב רי"ל קלירס שליט"א (המעין תשנ"ז): "מסורת עתיקה היתה שאנשי כנסת הגדולה תקנו לומר "נשמת" בכל יום". (סידור רבי אלעזר מגרמיזא ח"ב חלק סודות התפילה עמ תצ"ז)

תפילת שחרית לומר הלל נוסח "נשמת כל חי" וכו'".

עוד הובא שם בהלכות יום הכפורים (סימן תרט"ו אות י"א): "אכתוב גם אני הדל מה שנראה לי בסיעתא דשמיא והוא, כי פשוט כי באותו היום יחזור בתשובה שלימה על חטא שבא לידו, ובמוצאי יום הכפורים יטבול תיכף אם אפשר, ויעשה פדיון כמנין אותיות שמו, ויתן לעניים יראי שמים, ויקבל עליו בפני עשרה כי בתשלום השנה ההיא יאמר "נשמת כל חי" בפני עשרה..."

בכמה מקהילות האשכנזים אומרים "נשמת" בכל סעודה שלישית, עת רעווא דרעוין, ומה נורא המחזה כאשר בני היכלא פוצחין פיהן בקדושה ובטהרה, בשירה ובזמרה בתפילת "נשמת כל חי".

כמו כן ידוע על כמה וכמה ממהלכות החסידים שנהגו ונהניגו לומר תפילת "נשמת כל חי" בחנוכה בעת הדלקת הנרות,

פרק ח

עובדות והנהגות מגדולי ישראל בתפילת "נשמת"

"נשמת", היו שניהם הגוף והנשמה מברכים יחדיו, ומעתה, מתפילת "נשמת", תברך הנשמה לבדה עד כלות הגוף.

(בארות מים, ד' לקושים)

ובספר "ראשית העבודה" להרב יהודה זרחיה סגל זצ"ל (ח"א דף ה' ד"ה קבלת עול מלכות שמים) הביא ששמע בנובהרדוק שאם קר לאדם יאמר "נשמת כל חי" וכלי ספק יתחמם ויתלהב וכו'.

בפרי הכרם (ל"ה תש"ס גליון י"ט עמוד ה') הובא מה שסיפר האדמו"ר מבאבוב

בכתבי תולדות שונים מתארים ומספרים תיאורים נפלאים על השתוקקות ודבקות גדולי ישראל באמירת "נשמת". חסידים ואנשי מעשה שבדורות שלפנינו היו מתלהבים בשעת אמירת "נשמת כל חי" בהתלהבות קודש ובדבקות נפלאה. נציין עובדות ספורות:

כל עצמותי תאמרנה

הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע ביאר "נשמת כל חי תברך"... וכי עד עתה מי היה המברך אם לא הנשמה? אלא הפירוש כי עד עכשיו, היינו עד תפילת

שלג, ולשם כך פזרו חייליו על פני השדה מאות שקי סוכר בכדי שיוכל להחליק עליהם. נענה האדמו"ר ואמר: "וכי איזה השגות יש לו בתאוות? הלא כל תאוותיו לא ישוו לגודל התענוג שיש לנו באמירת "נשמת כל חי" בשבת קודש".

בספר "אברהם עבד ה'" על הרב הצדיק ר' אברהם אהרונוביץ זצ"ל (דף 255) מובא מעשה זה: אחד מחסידי באיאן הישישים התלונן באזניו של רבי אברהם אהרונוביץ זצ"ל כי לבו נחלש, וביום שבת בגלל אריכות התפילה, קשה עליו ההמתנה מבלי לטעום משהו עד שעה מאוחרת. רבי אברהם שבעצמו נשאר בדרך כלל ללא אוכל ושתיה עד לשעות הצהריים עד השלימו את תפילותיו וטבילותיו, חס על אותו חסיד חלש ויעץ לו לטעום משהו קל קודם התפילה להחיות את נפשו. אולם הלה נפגע מכך וסרב לאכול קודם התפילה, שהרי הלכה מפורשת בשו"ע שאסור לאכול קודם התפילה, והסמיכו חכמים את דבריהם על הפסוק "לא תאכלו על הדם", לא תאכלו קודם שתתפללו על דמכם.

אך רבי אברהם נשאר בשלו, ושדל שוב ושוב את החסיד להכניס לפחות חתיכת "קוגל" לפיו, כדי לחזק את לבו. בלהט דבריו שבקעו מלבו המלא באהבת ישראל אמר לו - "תאכל, ומה איכפת לך, שגם ה"קוגל" יצעק יחד אתך "נשמת כל חי".

"תש"מ. בעת שלקחו לבית החולים את נכדתו של מורינו ורבינו זצ"ל היה מסוכנת גדולה, ומורינו ורבינו זצ"ל היה נוכח שם ואמר לכל הנמצאים שם שיקבלו עליהם להגיד נשמת כשתחזור בריאה מבית החולים".

"וכן לזוגתי ע"ה כשהקשתה בלידתה את בתי שתחי לאורך ימים טובים, והיתה

זצ"ל על הרה"ק ר' מענדלי ליסקער זי"ע (אביו של הרה"ק מראפשיץ זי"ע): "גבוה מעל גבוה היתה התלהבותו ודבקותו בעת אמירת התפילה הנוראה "נשמת כל חי", בה היה מאריך מאד בהתעוררות מרובה, בהתאמצות גדולה ובהשתפכות הנפש, עד שמדי פעם בפעם נחלש מרוב עבודה ונפל בהתעלפות עמוקה.

כאשר ראתה אשתו הרבנית הצדקנית (בת הגה"ק ר' איציקל המבורגער זי"ע) שהתנהגות זו עלולה להביא את בעלה הקדוש לחשש סכנה, חס ושלוש, הכינה עבורו בערב שבת עוגיות דבש קטנות פחותות מכזית, והכניסה אותם לכיס בגדי השבת שלו, ובקשה ממנו שכשירגיש באמצע אמירת "נשמת" שבא למצב אפיסת הכוחות עד לכלות הנפש, יחוס על נפשו ויאכל מהעוגיות שבכיסו. וכן עשה הרה"ק ר' מענדלי, ובעת הצורך טעם מ"עוגיות הנשמת", ואחר כך המשיך בעבודתו הנוראה לברך בכל עצמותיו את שם קדשו".

המשיך האדמו"ר מבאבוב זצ"ל וסיפר: הרה"ק ר' מענדלי נפטר כמה שנים קודם פטירת אשתו הרבנית, לאחר כמה שנים בשעה שהיתה הרבנית נוטה למות, נענתה פתאום ואמרה: מענדל אומר "נשמת"! מענדל אומר "נשמת"! באותה שעה זכתה שנתגלה אליה בעלה וראתה אותו אומר "נשמת" בהתרגשות עצומה, כדרכו בחיים חיותו. כך חזרה ואמרה כמה פעמים, ובדברים אלו יצאה נשמתה בטהרה.

רבות מסופר בפי חסידים על ההתלהבות העצומה והמתיקות בעת אמירת תפילת "נשמת". פעם ספרו לרבינו האדמו"ר בעל ה"בית אהרן" מקרלין זי"ע על המלך נאפוליון שנכנס בו רוח שטות וחדד באחת מימות הקיץ להחליק על הרי

משום מעשה שהיה, ושחררני, ומאז אנכי ממליץ בכל עת צרה לומר נשמת".
(ספר תורה יבקשו מפיהו דף 275 על רבינו הגאון רבי שמעון שקאפ זצ"ל)

"ועוד יסופר: פעם אחת הגיע הלך עני בימי החורף הקשים להוראדנה, ומרוב טלטול הדרך במזג האויר הקשה נפל קפוא מקור, והביאוהו לבית המדרש בהוראדנה בכדי להשיב את נפשו. רבינו נענה ואמר: מה לכם לבקש הרבה תחבולות, שיאמר נשמת ועל ידי כך יתחמם ויתרפא מיד. (וראה שער השמיני פרק ח' שרבינו מפליג בגודל מעלת אמירת נשמת)".

(ספר יסוד ושרוש העבודה במבוא דף מ, וכן בספר שימוש חכמים דף נ"ב ונ"ג בשם הג"ר שניאור קוטלר זצ"ל על רבינו אלכסנדר זיסקינד זצ"ל)

הוא ["החפץ חיים"] היה רגיל על משכבו בלילות להודות לה' על הטובות שגמל אתו, והיה הולך ומונה את כל פרטי חסדיו שהטיב עמו במשך כל ימי חייו, שעזר לו ביתמותו, שסייע בידו ללמוד תורה ולחבר ספרים, שנתן לו חתנים טובים וכו'. כן מספר ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל שבימי צעירותו נודמן לו ללון בעיר אחת באיזה מלון. והנה בבוקר השכם הופתע לשמוע דרך הקיר מהחדר שבשכנותו קול יהודי האומר תפילת נשמת במתיקות רבה, ומתרגם באידיש מילה במילה את כל ההודאות והתשבחות בהתלהבות גדולה ובבכיות, עד שהזדעזע כולו, למחרת נודע לו שבחדר הלז התאכסן ר' ישראל מאיר והוא נהג כדרכו בלילות להביע הודאות לפני ה'.

(ספר מאורות הגדולים דף שי"ח אות קנ"ה על מרן רבינו החפץ חיים)

בספר שערים בתפילת (שער רינה עמוד ז' בהגהה) להרה"ג שמשון פינקוס

בסכנה, אמר מוריני ורבינו זצ"ל שתקבל על עצמה כשתלד כשורה ולד בריא שתגיד עד פסח נשמת בכל יום (איני זוכר בדיוק אם אמר עד פסח או שתגיד במשך חצי שנה כל יום)".

"פעם משהו ממשפחתי חלם חלום לא טוב ונשנה, וחשש מאוד מהחלום כמדומה מפני שהיה גם חולה, ואמר מוריני ורבינו זצ"ל שיקבל עליו אם יחיה עד פסח (עד אז היה בערך חצי שנה) שיגיד בפסח נשמת".

(ספר אורחות רבינו ח"א דף של"ד אותיות ה' ו' ז' על רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפלר" זצ"ל)

"יעץ בשם הרבי ר' העשיל זצ"ל שיקבלו על עצמם בעת צרה רח"ל, ליתן צדקה, וכאשר יצא לרווחה יאמרו בלי נדר נשמת כל חי עד סוף ישתבח בלי הברכה".

(ספר תולדות יעקב דף קכ"ד בהערה 5 על רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפלר" זצ"ל)

"מרן הקהילות יעקב היה נוהג וכן היה מייעץ לאחרים העצה של ר' העשיל (רבו של הש"ך) שבעת צרה ל"ע יקבלו על עצמם ב דברים אלו (בלי נדר): א. ליתן צדקה. ב. שכשיצאו לרווחה לומר נשמת כל חי עד סוף ישתבח בלי החתימה של הברכה".

(ספר לשכנו תדרשו דף צ"ב בשם מרן רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפלר" זצ"ל)

"סיפר הגאון ר' ישראל גוסטמאן בעל "קונטרסי השיעורים": כשהגיע זמני להתייצב בצבא הפולני חששנו מאוד, ונכנסנו לרבינו ליטול ברכתו ולהתייעץ עמו מה לעשות בכדי שלא יגייסונו, לבד כל ההשתדלויות שכבר עשינו. ורבינו ייעץ לנו לומר תפילת נשמת כל חי בכוונה ובוזה להנצל. וכך הוה, שניצלתי בנס, שבדיוק הנציג שקבלני הכיר את אבי ונטה לי חסד

לאחר שעשו סעודה ושרו ושכחו בשמחה אז ירדו גשמים, כמו שנאמר (תהלים ס"ח ד): "וצדיקים ישמחו יעלצו לפני אלקים וישישו בשמחה".

זצ"ל מדבר מענין חשיבות ההודאה והלל בעת הצרה דוקא שאז נפתחים שערי השפע. ומביא מעשה בשנת בצורת שלא ירדו גשמים וגזרו תעניות ולא הועילו, ורק

פרק ט

נדרי אש"ם

זרה. על זה השיב לו הקדוש ברוך הוא ואמר (שם ט"ו): "והנה אנכי עמך", שהבטיחו על כך.

הבקשה השניה היתה "ושמרני" וגו', היינו, שישמור אותו מעוון גילוי עריות, ועל זה השיב לו הקדוש ברוך הוא: "ושמרתך". הבקשה השלישית היתה "בדרך הזה אשר אנכי הולך", היינו, שלא יבוא לידי שפיכות דמים. על זה ענה לו הקדוש ברוך הוא: "בכל אשר תלך". ומפני שאחר הנדר, נכשל בשלושת הדברים. בעבודה זרה שנאמר (שם ל"ה ב' ד): "הסירו את אלהי הנכר וגו' ויטמון אותם יעקב". בגילוי עריות שכן נאמר (שם ל"ד א'): "ותצא דינה בת לאה". ובשפיכות דמים שאמר לו הקדוש ברוך הוא (שם ל"ה א'): "קום עלה בית אל". נמצא שעל ידי איחור הנדר נכשל בשלושה.

לכן צריך האדם להזהר הרבה בפיו שלא יהיה רגיל בנדרים, ואם יש הכרח גדול לנדור יזהר לקיימו מיד, שאמרו חכמים: "כל המאחר לקיים נדרו בניו הקטנים ואשתו מתים, שנאמר (קהלת ה ה) "אל תתן את פיך לחטיא את בשרך וגו' למה יקצוף האלהים על קולך וחבל את מעשה ידיך", היינו, כל המאחר נדריו בניו מתים. ובמשלי (כ"ב כ"ז) נאמר: "אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתך".

ישנם אנשים שמקבלים על עצמם בנדר לומר "נשמת" עם שלושה או עשרה בני אדם או יותר, ומקבלים על עצמם צדקה, תפילה או סעודה ועוד מיני נדרים, ולכן מצאנו לנכון להביא כאן מענין חומר הנדרים והזהירות מהם, ושעדיף שכל קבלה שאדם יחיד או ציבור יקבלו על עצמם, יקבלו בהבטחה, ולא דוקא בנדר, ושכל אחד יתייעץ עם רבו כיצד לנהוג בענין.

וכך מופיע בספר "מעם לוועז" (פרשת מטות מסע') וזה לשונו: "אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: אם אתם נודרים נדר, ראו לשלם מיד, ותלמדו לקח מיונה הנביא שהיה במצולות ים והיה בסכנה, ונזכר שנדר נדר ולא קיימו. אמר: רבונו של עולם, יודע אני העוון שעליו באתי לידי צער זה, בגלל הנדר שהבטחתי ולא שלמתי. לכן אני מבקש ממך, תצילני ואקיים נדרי. וזהו שאמר (יונה ב ג-י): "ויאמר קראתי מצרה לי וגו' ואני בקול תודה אזבחה לך אשר נדרתי אשלמה".

וכן מצינו ביעקב אבינו, שכמה פורענויות ארעו לו בעוון זה שנשתהה לקיים הנדר שנדר, שכן נאמר בפסוק (בראשית כ"ח כ): "וידר יעקב נדר לאמר, אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך". שבקש מאת הקדוש ברוך הוא שלשה דברים. הדבר הראשון "אם יהיה אלהים עמדי", שלא יתן לו להכשל בעוון עבודה

והוא סבור שעל ידי אמירת "מותר לך" שלוש פעמים על ידי שלושה אנשים הותר הנדר, ולפיכך ראוי שלפני שמוציא מפיו דיבור של מצוה, יאמר "בלי נדר".

וכל הנודר נקרא רשע וחוטא, אף על פי שמקיים הנדר. ואם מאחר נדרו, פנקסיו נבדקים למעלה לראות מעשיו הטובים, ומזכירים לו כל חטאיו שעשה מימיו, שהכל רשום. ומזה רואים באיזו סכנה מעמיד עצמו זה שנודר נדר. לכן יזהר אדם שלא ידור אפילו בעניין של צדקה, אלא יתן צדקה בלי הבטחה, ואם יש הכרח לנודר, כגון שעושים מגבית בבית הכנסת, יאמר בלחש "בלי נדר".

ואם נודר אדם כדי לחזק עצמו ולתקן דרכיו הטובים, משובח הוא. כגון זה שהוא גרגרן ושתתין ונודר שלא לשתות יין כך וכך זמן, או שנודר שלא לשתות לשכרה, או לפרוש ממידות מגונות אחרות אלו נדרים לשם שמים משובחים, ומצווה לנודר, שעושה כן לעבודתו יתברך. שאם יש בו מידות מגונות אלו, בוודאי יבוא לידי חטא. ועל נדרים אלו אמרו במשנה באבות (פ"ג מ"ג): נדרים סייג לפרישות. מכל מקום, לא ירגיל עצמו בכך לנודר תמיד, אלא ישתדל לפרש "בלי נדר".

פרק י

רשיות לנשמת

מוֹשֵׁב, וְהַשְׁמִים וְשְׁמֵי הַשְׁמַיִם וְכָל צְבָאָם מִרְכָּבוֹ, וְהֵם לִפְנֵי כַּאֲשֶׁר מֵאִפֶּס וְתוֹהוּ נִחְשָׁבוּ לוֹ, וְהוּא לְעוֹלָמִים חַיִּי שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ מְאֹד הִדְרוּ מְאִירִים, וּמְזִהִירִים לָאָרֶץ וְלַדְרִים, לְשִׁמּוֹ מְשַׁבְּחִים וּמְהַדְרִים וּמְפַאֲרִים, וְכָל הַבְּרִיאִים וְגַם הַיְצוּרִים, עֲדֵיו וְעִבְדֵיו כִּי הוּא בִּרְאָם

ודעו שמיעקב אבינו אנו למדים, שאם אדם שרוי בצער, מצווה לנודר לעשות צדקה או ללמוד. וזה שנאמר שם: "וידור יעקב נדר לאמר". שכל "לאמר" בא לרמז שיש לומר הדבר לאחרים, ודבר זה בא ללמדנו שמצווה לנודר בעת צרה.

ואף על פי שאז אינו עושה כלום, אבל אותו הזכות שנדר עומדת לו ומצילתו מן הצער. וצריך אדם לתלות הנדר ביעקב אבינו, שאם יש לו בן חולה, יאמר ש"אם אלהי יעקב ישלח רפואה לבני, אני מתחייב ליתן כך וכך צדקה או לעשות מצוה פלונית", שמאחר שלמדים הדבר מיעקב אבינו, יש להזכיר שמו.

ויש אומרים שיזהר אדם ולא ידור נדר ואפילו בשעת צרה. ולא נאמרו הדברים הנ"ל שיש לדור בשעת צרה אלא בדורות הקדמונים שהיו מקיימים את מה שמבטיחים, ואילו כיום הרבה טרדות ועוכבים מצויים המונעים את האדם מלקיים נדרו, ואם לא יקיים נדרו, יגרום לו הדבר הרבה פורענות.

ואפילו אם עושה התרה, אין הדבר ברור כל כך, שכן הרבה דינים והרבה חילוקים יש בזה, ויתכן שאין לו התרה,

רשות לנשמת למה"ר שלמה בן יעקב זצוק"ל (חי לפני כמאה וחמשים שנה) - **רשות ע"פ כתב יד מתימן**

אוֹדָה יי' מְאֹד וּבְתוֹךְ רַבִּים אֶהְלֵלֶנּוּ, וּבְחֵן שִׁפְתֵי אֲגַדְלֶנּוּ, וּמִשִּׁירֵי אֱהוּדֵנוּ, כִּי הוּא אֲדוֹן לְכָל חַיִּי בְּרוּם עוֹלָם בְּעֶרְבוֹת

רשות לנשמת מרבי שלמה בן אבון

הנשיג ערד שיר לאל מפלא, ולו פה רננות
ביום מלא?

שחקים, אשר בם יקר אהל, ומרום ומי-ים
בזיו שעלו יחו בלי פה הדר פעלו
- וציץ מאדמה, ואד יעלה.

למי פה ולשון יחו היקר לסודיו, ורבו לאין
מחקר; הלא לב חכמים לזאת נעקר,
להבין אשר לו יהי נגלה.

מבין כם כבודו ברום תקנו, כנגד דביר בן
כבוד שכנו, ביה צור לבד משוה חסנו
ועולם כאשכול ישו נתלה.

חמון מי מעונו באש חברם, ברוחו ושרתו
לפיו - אשרם, וגלגל יסודם, אשר
אשרם, ירוצין לגבו ולא יכלה.

ברית אב המונו ונעם שמו יקים למענו לבן
רחמו, מעניו ביום יום בהלחמו, ויחיש
פדות עם שמו יחלה!

ובידו נפש כל חי: הוא אחד ואין שני בכל
מקום הוא שם, גולל אור מפני חושך והיום
והלילה להפרישם, יצר מלאכים לשרתו והוא
עקבם ושרשם, והוא מקור הברכות ונשמה
לכל חי: והוא נטה שמים בחכמה, ותולה
ארץ על בלימה, ומשברי הים וגליו סגר
עליהם באין חומה, לו כל ברך תכרע מהלל
בפה כל חי: והוא קדמון לכל קדמון, והוא
ראשון והוא אחרון, והוא בעל הרחמים
והרצון, ובטובו ורחמיו משביע לכל חי: קצרו
הלכות מרומותו, וגלאו הלשונות מלספר
גבורתו, עמודי שמים ירופפו ויתמהו
מנערותו, מי בא עד תכונתו, מי שבע תמונתו,
והוא נעלם מכל חי: יען לשוני אמרתך,
קדשתך ועצמותך, כפי כחי לא לפי
תהלתך, מה רבו מעשיך וי מאד עמקי
מחשבותך, על בן יודוך פעולים ויאמרו
נשמת כל חי: ואומר נשמת וכו

פרק יא**מספר הקדוש פרי עין חיים (שער השבת - פרק יט)**

והנה כמו שלמטה בסוד צ' דצלם, שכבר
יש בהם מלכות דתבונה, מה שאין כן
במ' דצלם שלא נתלבשו המוחין עדיין, אך
בל' של צלם, בטש קוצי דשערי דאריך
אנפין, ויצאו תפילין בכח ובדקות דק ביותר
משל מעלה, ואז נעשה גם כן לאה בסוד אור
פנימי, ואלו הם סוד התפילין של שבת,
שהם למעלה מן הראש, שהם ל' דצלם.
וכשבא שבת בא פנים חדשות, שהם אלו
המוחין שבסוד ל' דצלם שהיו למעלה
בראשו בסוד תפילין. ועתה בשבת נכנסו
בראשו, ונעשין מוחין חדשים לאחד
מהבחינות, והם פנימים עתה, ולזה אין אנו

טעם שאין תפילין בשבת, כבר בארנו, כי
המוחין דזעיר אנפין כשיוצאין
מבינה הם ד', והם סוד מ' דצלם. ואחר כך
נכנסין בנצח הוד יסוד דתבונה, ונעשין ג',
והם סוד מגדל הפורח באויר. כי אז בחי
לאה, אשר שם סוד מלכות דתבונה,
ומקבלת האור שהוא סמוך ליסוד, וקוצי
דשערי דאריך אנפין בטש שם, ונעשין שם
תפילין בכח, שם באותו הצלם, כמו שכתוב
בזוהר, כי בעבור צלם של ב"ו, יש בו צלם
אחר רוחני, וזה סוד אך בצלם יתהלך איש,
שאותו צלם הוא מגדל הפורח באויר, כעוף
הפורח ועובר.

רצון שהוא ת"ת, והוא אין כערכך. אח"כ היכל אהבה שהוא חסד, שהוא אל אדון. אך היכל שכנגד הנצח, אע"פ שהוא קו ימין, אינו עולה, כי הוא קשור עם הוד, תרי פלגי גופא, ולכן הוא דין, וגם כי הוא לבר מגופא.

והנה היכל לבנת הספיר דיסוד ז"א, עולה בשבת למעלה מכל ז' היכלין דא"א, עד היכל אהבה, ומקבל משם אור, והם ו"פ הכל, והם מלמטה למעלה, מן יסוד עד חסד, והרי נקשר היסוד בהיכל אהבה העליון. וז' היכלי א"א, נקראו ז' הסריסים כנודע.

והנה ז"פ הכל, הם על הסדר מלמטה למעלה, מיסוד עד חסד, כיצד - ובורא את הכל, היכל לבנת הספיר, דיסוד ז"א שעולה להיכל לבנת הספיר דא"א. בהכול יודוך, עולה להיכל עצם השמים. בהכל ישבחוך, עולה להיכל נוגה. והכל יאמרו, להיכל רצון. בהכל ירוממוך, להיכל זכות. ביוצר הכל, להיכל אהבה. והטעם שנקרא כל אחד כל, כי כל אחד כלול מן' שערי בינה, הנפתחים בשבת, כמנין כל.

מהחברים - ויתחיל נשמת כל חי, וסופי תיבות תלי, הידוע אצל בעלי תכונה. ומכאן רמז לסוד הנשמות הפרודות מח"י עולמים, מברכין ישראל שם הנכבד, ג"כ הצדיק מברך אותו למעלה, והכלה נמצא שהיא כלולה מב צדיקים, מן צדיק של מעלה, ומצדיק של מטה. וסימן צדיקים ירשו ארץ, לפי שאחזיתן מצדיק עליון, מוכתר בתוספת ברכה של מעלה, ומלכות ג"כ מתברכת מהנשמות הפרודות מחי עולמים, והיא כלולה בכל, ומברכין אותה מ"ה תיבין, מן ואלו פיננו, והם מן נשמת עד לבדך אנו מודים, שם מ"ה תיבין, כנזכר זהר אח"כ ישתבח בחלל הבריא. והקדיש ג"כ. ומשם ואילך ברכת יוצר עולם הבריא.

מהחברים - כוונת כי לעולם חסדו, הנה כולם מסתיימין בחסדו, שהם ג'

מניחין תפילין בשבת, כי התפילין נעשין מוחין פנימים, ובתחלה היו מקיפים לזעיר אנפין, והיו בבחינת אור פנימי ללאה. וכבר נודע, כי התפילין הם מבחי חיי המלך, כי המלך הוא זעיר אנפין, והחיים נמשכין לו מבינה, כי אהי"ה הוי"ה אהיה כמנין חיים, כנזכר בכוונת המניח תפילין, והוא בנשמת כל חי רמז כאמור, כי הנשמה היא מבינה, וכ"ל ח"י כמנין חיים, והם תמורת התפילין שהם חיי המלך כנ"ל.

ועתה נבאר יום שבת, ובו יבואר ענין שחרית דשבת, עד סוף עמידה. דע כשמתחילין לומר קרבנות, עד נשמת כל חי, נכנסין ברישא דז"א מקיפין שניים דמ' דצלם דאמא, כולו נכנס בפעם אחת, ובנשמת כל חי אז נכנסין המקיפין מ' דצלם אבא, וזה סוד נשמת כל חי, ראשי תיבות גימטריה ע"ח, ג' הויות, שהם חב"ד דמקיף דמ' דצלם אבא, ונכנסין בפעם אחת, ואז תכוין לקבל תוספות נפש דבחי קדושת היום דכורא, כי נר"ג של הלילה, כולם נוקבא, וביום הם הדכורין.

וסוד נשמת כל חי, הוא תוספות קדושה דבריא, ואין תוספות רק בג' היכלות לבד, שהם ג' חלוקות - מן יוצר אור עד אין כערכך, ומן אין כערכך עד אל אדון, ומן אל אדון עד תתברך, הרי ג' חלוקות. וכבר בארנו ענינו, כי הרי אלו היכלות של יוצר דחול, הם ז' היכלי ז"א. אבל בשבת, נפתחין היכלי שבת, והם היכלי דא"א דבריא, ואז עולין ההיכלי ז"א, ונכללין שם, ומקבלין משם תוספות. אמנם ז' היכלי דא"א, הם ז"פ הכל, כנזכר כאן - ובורא את הכל, הכל יודוך, והכל ישבחוך, והכל יאמרו, הכל ירוממוך סלה, יוצר הכל.

אמנם לא כל היכלי ז"א עולין, רק ג' לבדם, שהם יותר חסדים ממותקים מכולם, א' הוא היכל היסוד, הנקרא לבנת הספיר, והוא מן יוצר עד אין כערכך, אחר כך היכל

נשמה, כי בינה הוא בחי נשמה, ונקרא חיי ז"א, שהוא חיי המלך.

בפי ישרים - הם ד' שיטות, כל שיטה בת ג' תיבות, והם נגד ד' רגלי המרכבה, כ"א כלול מג, בסוד י"ב מלאכים, הנזכר פרשת ויצא דקמ"ט, ויש לכוין בהם גם בהאל בתעצומות י' תיבין, ובהמלך ו', ובשוכן עד ה', הם נגד אבא וז"א ואמא, ונוקבא כלולה באמא.

הויות שבמזל, שהחסד עליון מתפשט בהו. וחסדים הללו נקראים חסד דלגאו, לכן יש לכוין ב' פסוקים ראשונים, יוד בקמץ של הויה דא"א, ובה פסוקים הי' קמוצה, בו פסוקים, יוד קמוצה. ובחמשה פסוקים, הי' קמוצה. כי נקודת קמץ בכתר, בסוד חסד, וקמץ הכהן.

נשמת כ"ל ח", גימטריה חיים, זהו תמורת תפילין, הנקרא חיי המלך. וזהו

פרק יב

רבי חיים ויטאל זי"ע - שער הכוונות

חי העולמים. אמנם אני לא קבלתי דבר זה ממורי ז"ל ואומר קדיש עד דאמירן בעלמא וזה נוסחו:

שער הכוונות - דרושי קידוש ליל שבת דרוש א' ענין תפילת שחרית של שבת

ענין התפלה של שחרית דיום שבת. הנה נת"ל כי בלילה יכוין האדם לקבל תוס' נר"ן ושלשתן הם בחי' נוקבין וביום שבת יכוין ג"כ לקבל בחי' נר"ן ושלשה דכורין מבחי קדושת היום שהוא דכורא. ואמנם ג' המקומות שבהם צריך לקבל תוס' הנז' שמעתי בתחלה ממורי ז"ל שבכרכו של קודם יוצר דשחרית יכוין לקבל תוס' הנפש דכורא ובסמיכות גאולה לתפלה יכוין לקבל תוס' רוח ובמוסף במלת אי"ה מקום כבודו כו' יכוין לקבל תוס' נשמה אבל אח"כ שמעתי ממוז"ל באופן אחר וכמ"ש בע"ה בכללי הדרוש כ"א במקומו וזה החלי בע"ה דע כי מן התחלת תפלת שחרית מן סדר הקרבנות עד נשמת כל חי כו' נכנסו בחי' אורות המקיפין של בחי' המוחי' דז"א מבחי המקיף העליון הנק אות מ' דצלם דאי ובס

הקדמות מוהר"ר שמואל ויטאל ז"ל בנו של מוהר"ח ז"ל לשער הכוונות (השער השישי שער הכוונות): אז ישיר כו' ה' ימלוך לעולם ועד יאמר פסוק זה ב' פעמים בלשון הקודש ובפ"ג בלשון תרגום ה' מלכותיה קאים כו' כי בא סוס פרעה כו' ובני ישראל הלכו כו' כי לה' המלוכה כו' ועלו מושיעים כו' והיה ה' למלך כו' ישתבח שמך ולא יאמר פסוק שמע ישראל קודם ישתבח כו' כאשר נמצא בקצת סידורים הנדפסים גם אין לומר ובכן ישתבח שמך כו' אלא אם כן הוא בשבת שאומרים נשמת כל חי ואחר כך אומר ובכן ישתבח שמך כו' גדולה גבו תהלה ותפארת ויקדים גדולה לגבורה כי כן הסדר ב"ס. וכן נזכר בזוהר (פ תרימה) בא"י מלך גדול ומהולל בתשבחות התיו בחיריק כמ"ש הטעם לעיל בב"ש הבוחר בשירי זמרה מלך אל חי העולמים אמן. ושמעתי מפי חכם אחד כי שבת זה תקנו אברהם אבינו ע"ה ונרמז בראשי תיבות שאחר סיום הברכה. א"ל ההודאות ב"ורא כל הנשמות. ר"בון כל המעשים ה"בוחר בשירי זמרה. מ"לך אל

והנה ענין סוד נשמת כל חי הוא בחינת תוספות קדושת שבת בעולם היצירה כגודע כי תיקון נשמת כל חי הוא בסדר הזמירות שהם ביצירה כי סדר יוצר אור כו הוא בבריאה ותכוין בנשמת כל חי כו' כי מלת כל חי הוא בגימטריה ס"ח אהי"ה הוי"ה אהי"ה והם בגימטריה חיים והם סוד התפילין הנקרא חיי המלך. והכונה היא כי זה הוא תמורת התפילין שבימי החול. הקדישים דיום שבת לא קבלתי כונתם ממורי ז"ל.

נשמת כל חי אז נכנסין המקיפין דאות מ' דצלם דאבא וזה סוד נשמת כל חי ראשי תיבות נכ"ח שהם כמנין ג' היות שהם ג' מוחין חב"ד בבחי אורות מקיפין מבחי מ' דצלם דאבא והרי נשלמו ליכנס ברישא דז"א כל המקיפי שלו מב הצלמים דאי ודאבא ולכן תכוין כי עתה באמרך נשמת כל חי לקבל חלק תוס' נפש דכורא שבך מבחי' יום שבת דכורא כנ"ל.

פרק יג

אשרי מי שמתקן להשכינה דירה נאה בלבו, כלים נאים באבריו ואשה נאה שהיא הנשמה

יורדות עמה לדור בישראל, ז"ש ושמו בני ישראל את השבת לעשות השבת לדורותם, [דורש לדרת"ם חסר, לשון דירה - עיין ז"ח רות (הנ"ל)]. אשרי הוא מי שמתקן לה [לשכינה] דירה נאה בלבו, וכלים נאים באברים שלו, ואשה נאה שהיא הנשמה, שבשבילה שורה עליה השכינה העליונה [היינו בינה], שהיא נשמת כל חי. פירוש "הסולם" כאן.

ובכסא מלך כאן: דירה נאה בלביה, שהוא מדור החיים, משכן הנפש; כלים נאים אבריו, משכן הרוח; ואשה נאה נשמת כל חי^[א].

ב. ועיין בהגהות מוה"ר אליהו גוטמאכער מגרידץ למסכת שבת (דף כ"ה ע"ב^[א]), בביאור דברי הש"ס "ותזנח משלום נפשי"

א. ובתיקוני זהר תיקון ו' (דף כ"ב ע"ב^[א]) כתב, וז"ל: בזמנא דשכינתא איהי בגלותא אתמר בה (בראשית ח, ט) ולא מצאה היונה מנוח וגו', אלא בשבת ויומין טבין, וכבהיא זמנא אתייחדת עם בעלה. וכמה נפשות יתרון קא נחתין עמה לדיירא בישראל, הה"ד ושמו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם. זכאה איהו מאן דמתקן לה דירה נאה בלביה וכלים נאים באברים דיליה ואשה נאה דאיהי נשמתה, דבגינה שריא שכינתא עילא דאיהי נשמת כל חי עליה, עכ"ל.

[בעת] שהשכינה היא בגלות [בבב"ע] נאמר בה ולא מצאה היונה מנוח וגו', אלא בשבת וימים טובים, [שאז היא עולה לאצילות], ובעת ההיא מתייחדת עם בעלה [היינו ז"א]. וכמה נפשות יתירות הרי

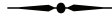
ב. הובא בספר תוצאות חיים (קיצור ספר ראשית חכמה לבעל הר"ח) סימן צ' (ומקדים: ועוד פירש בתיקונים בענין תיקון האדם לשבת).

ג. ועיין ברכות (דף נ"ז ע"ב): שלשה דברים מרחיבין דעתו של אדם כו'.

ד. נדפסו בחידושים והגהות מאת גאוני ישראל אדירי התורה כו' הנדפסים בסוף המסכת.

זכאה איהו מאן דמתקן לה דירה נאה בלביה וכלים נאים באברים דיליה ואשה נאה דאיהי נשמתי וכו'. ולזה נתכוין ר' אבא דבגלות לא זכינן לאלה הכוונות כמו בהיות קדושת הבית, עכ"ל.

זו הדלקת נר בשבת. "נשייתי טובה" ר' אבא אמר, זו מטה מוצעת ואשה מקושטת לתלמידי חכמים, "וז"ל: איתא בתיקוני זוהר שתיתאי, וז"ל, ושמרו בני ישראל את השבת לעשות וגו' לדרתם, חסר כתיב,

הינה מעוניין להקדיש

דָּקָה בְּיוֹם?

לְקַרְא זוהר הקדוש

ההודעה הזאת נכתבה בשבילך!!!

כאן ניתן להשיג בחינם ספרי זוהר לכל המעוניין להקדיש דקה ביום לקרא זוהר הקדוש, כל יום אתה לומד דקה זוהר ומקרב את הגאולה ברחמים (זוהר דף קכ"ד).

כשיבוא משיח יאמר עליך:
"בזכותך הגעתי!"
לך יש חלק בגאולת העם!"

בית שמש: 0548-436784, ירושלים: 02-6255789
בת ים: 03-6304523, 052-9077914, 054-2214449
במרכז: 09-8323442, בצפון: 054-9788564, בדרום: 08-6108608

מִצְוַת הַזוהר
 24/7 ליועץ
 רשת כתר שמש
 054-9498784
 02-9951300 מיקל

זוהר נפש
 0722-990044

בס"ד

הוראה לחיוב חשבון תורם יקר אנא מלא במקומות הלבנים

קוד מסלול		סוג חשבון		מספר חשבון									
בנק	סניף												

קוד מוסד										אסמכתא/קוד מזהה של הלקוח בחברה			
4	7	6	9	5									

לכבוד בנק _____

סניף _____

כתובת הסניף _____

אני/הח"מ _____ (שם בעל/ החשבון) מסויף בסמ"ד הנק' _____ מס' זהות _____
רחוב _____ עיר _____ מיקוד _____ טלפון _____

נותנים לכם בזה הוראה לחיוב את חשבונו/ה תר"ל בסמ"כ, בין תרומה בסכומים ובמועדים שיומצאו לכם מדי פעם באמצעי מונגט, ע"י ג' עד התחתון כמפורט מטה ב"פירוט ההרשאה.

2. ידוע לי/לנו כי:

א. הוראה זו ניתנת לביטול ע"י הודעה מפי/מאתנו בכתב לבנק ול"ג' עד התחתון שתכנס לתוקף, וים עסקים אחד לאחר מות ההודעה בבנק וכן, ניתנת לביטול ע"י הוראת כל דין.

ב. אחיזה/היה רשאי/ם לבטל מראש חיוב מסוים ובלבד, שהודעה על כך תימסר על ידי/נו לבנק בכתב, לפחות וים עסקים אחד לפני מועד החיוב.

ג. אחיזה/היה רשאי/ם לבטל חיוב, לא יותר משנשים ימים מפעוד החיוב אם ואחז/עזיח לבנק, כי החיוב אינו תואם את המועדים או הסכומים שנבקשו בכתב ההרשאה, אם נבקשו.

3. ידוע לי/לנו כי הפרטים שצוינו בכתב ההרשאה ומילויים, הם נכונים שעלינו להסדיר עם המוסד.

4. ידוע לי/לנו, כי בסמ"כ החיוב ע"י ההרשאה זו, ויפוע בדפי החשבון וכי לא תישלח לי/לנו ע"י הבנק הודעה מיוחדת בין חיובים אלה.

5. הבנק יפעל בהתאם להוראות בכתב ההרשאה זה, כל עוד מצב החשבון יאפשר זאת, וכל עוד לא תהיה מציעה חוקית או אחרת לביצוע.

6. הבנק ישאי להוציאני/ו מהסדר המפורט בכתב ההרשאה זה, אם תהיה לו סיבה סבירה לכך, וידוע לי/לנו על כך מיד לאחר קבלת החלטתו. תוך ציון הסיבה.

7. נא לאשר לי/ג' עד התחתון בספח המחובר לזה, קבלת הוראות אלו מפני/מאתנו.

פרטי ההרשאה מספר פעמים _____ מתאריך _____ עד תאריך _____

חתימת בעל/י החשבון _____

אישור הבנק

לכבוד "ג' עד התחתון" (עפי' זוהר פ' לך לך)

רח' נחשון 10 בית שמש 29099

בית שמש

קבלנו הוראות מ _____ לכבוד חיובים בסכומים ובמועדים שיומצאו באמצעי מונגט שתצוינו לנו מדי פעם בפעם, ואשר מספר חשבונו/גם בבנק יהיה נקוב בהם, והכל בהתאם למפורט בכתב ההרשאה.

רשמנו לפנינו את ההוראות, ונפעל בהתאם כל עוד מצב החשבון יאפשר זאת, כל עוד לא תהיה מציעה חוקית או אחרת לביצוע, כל עוד לא התקבלה אצלנו הוראת ביטול בכתב על ידי בעל/י החשבון, או כל עוד לא הוצאו/ו בעל/י החשבון מן ההסדר. אישור זה לא יפעל בהתחייבות/ותיהם כלפינו, לפי כתב השימוש שנחתם על ידיכם.

בכבוד רב,

בנק _____

סניף _____

חתימה וחומתם הסניף

תאריך _____